

Liahona

Mga Pakigpulong sa Kinatibuk-ang Komperensya

Ang gidaghanon sa mga
miyembro sa Simbahan
miabot og 15 ka milyon.

Full-Time Missionary
Miabut og Sobra
sa 80,000

SA MAAYONG KABUBUTON SA CHURCH HISTORY MUSEUM

Balsamo sa Galaad, ni Annie Henrie

“Wala bay balsamo sa Galaad?” Jeremias 8:22... Ang gugma mao ang balsamo nga makaayo sa kalag. . . [Ang] Anak, bisan ang Ginoo nga si Jesukristo, mihatag sa Iyang kinabuhi aron kita makaangkon og kinabuhing dayon, dako kaayo ang Iyang gugma alang sa Iyang Amahan ug kanato” (Thomas S. Monson, “A Doorway Called Love,” Ensign, Nob. 1987, 66).

SESYON SA SABADO SA BUNTAG

- 4 Welcome sa Komperensya
Presidente Thomas S. Monson
- 6 Kinatibuk-ang Komperensya:
Paglig-on sa Pagtuo ug
Pagpamatuod
Elder Robert D. Hales
- 9 Magmaaghup ug
Magmapaubsanon sa Kasingkasing
Elder Ulisses Soares
- 12 Nahibalo Ba Kita Unsay Anaa
Kanato?
Carole M. Stephens
- 15 Tan-aw sa Unahan ug Salig
Elder Edward Dube
- 17 Ang mga Tamboanan sa Langit
Elder David A. Bednar
- 21 Dali, Pakig-uban Kanamo
Presidente Dieter F. Uchtdorf

SESYON SA SABADO SA HAPON

- 25 Ang Pagpaluyo sa mga Opisyaes
sa Simbahan
Presidente Henry B. Eyring
- 26 Ang Yawe sa Espirituhanong
Panalipod
Presidente Boyd K. Packer
- 29 Ang Moral nga Impluwensya sa
mga Babaye
Elder D. Todd Christofferson
- 33 Pagpadali sa Estratehiya sa Ginoo!
Elder S. Gifford Nielsen
- 35 Gagmay ug Yano nga mga Butang
Elder Arnulfo Valenzuela
- 37 Buot Ka Bang Maayo?
Elder Timothy J. Dyches
- 40 Sama sa Usa ka Sudlanan nga
Nabuak
Elder Jeffrey R. Holland
- 43 Ibutang ang Inyong Pagsalig diha
sa Ginoo
Elder M. Russell Ballard

SESYON SA PRIESTHOOD

- 46 Ang mga Doktrina ug mga
Baruganan nga Anaa sa mga
Artikulo sa Hugot nga Pagtuo
Elder L. Tom Perry
- 49 Kamo Karon Dili na mga Langyaw
Bishop Gérard Caussé
- 52 Siya ang Mitawag aron sa
Pagpahayag sa Iyang Pulong
Elder Randy D. Funk

- 55 Makahimo Kamo Niini Karon!
Presidente Dieter F. Uchtdorf
- 58 Bugkusan ang Ilang mga Samad
Presidente Henry B. Eyring
- 61 Tinuod nga mga Magbalantay
sa Karnero
Presidente Thomas S. Monson

SESYON SA DOMINGGO SA BUNTAG

- 69 Ngadto sa Akong mga Apo
Presidente Henry B. Eyring
- 72 Dili Magbaton og Laing mga Dios
Elder Dallin H. Oaks
- 76 Magpakabig Kamo
Bonnie L. Oscarson
- 79 Ang Kalig-on sa Paglahutay
Elder Richard J. Maynes
- 82 Personal nga Kalig-on pinaagi
sa Pag-ula ni Jesukristo
Elder Richard G. Scott
- 85 "Ikaw Dili Ko Kawangon, ni Biyaan
Ko Ikaw"
Presidente Thomas S. Monson

SESYON SA DOMINGGO SA HAPON

- 88 Mga Lamentaciones ni Jeremias:
Pagbantay sa Pagkaulipon
Elder Quentin L. Cook
- 92 Gahum sa Priesthood
Elder Neil L. Andersen
- 96 Pagtudlo uban sa Gahum
ug Awtoridad sa Dios
David M. McConkie
- 99 Sa Kanunay Naggunit
Elder Kevin S. Hamilton
- 102 Hangad
Elder Adrián Ochoa
- 104 Magpaduol sa Dios
Elder Terence M. Vinson
- 106 Mga Desisyon alang sa
Kahangturan
Elder Russell M. Nelson
- 110 Hangtud sa Sunod Natong
Panagkita
Presidente Thomas S. Monson

KINATIBUK-ANG MITING SA RELIEF SOCIETY

- 111 Ang Gahum, Kalipay, ug Gugma
sa Pagtuman sa Pakigsaad
Linda K. Burton
- 115 Kita Adunay Dako nga Rason
nga Maglipay
Carole M. Stephens
- 118 Kuhaa ang mga Panalangin
sa Inyong mga Pakigsaad
Linda S. Reeves
- 121 Wala Kita Mag-inusara
Presidente Thomas S. Monson
- 64 Mga General Authority sa Ang
Simbahan ni Jesukristo sa mga
Santos sa Ulahing mga Adlaw
- 124 Kinatibuk-ang mga Kapanguloan
sa Auxiliary
- 125 Indeks sa mga Istorya sa
Komperensya
- 126 Mga Balita sa Simbahan

Summary sa Ika-183 nga Tunga sa Tuig nga Kinatibuk-ang Komperensya

SABADO SA BUNTAG, OKTUBRE 5, 2013, KINATIBUK-ANG SESYON

Nagdumala: Presidente Thomas S. Monson. Conducting: Presidente Henry B. Eyring. Pangbukas nga pag-ampo: Elder Kent F. Richards. Panapos nga pag-ampo: Matthew O. Richardson. Ang musika gidalit sa Tabernacle Choir; Mack Wilberg ug Ryan Murphy, mga direktor; Andrew Unsworth ug Clay Christiansen, mga organist: “How Wondrous and Great,” *Hymns*, nu. 267; “Now Let Us Rejoice,” *Hymns*, nu. 3; “Israel, Israel, God Is Calling,” *Hymns*, nu. 7, arr. Wilberg, wala mamantala; “There Is Sunshine in My Soul,” *Hymns*, nu. 227; “Keep the Commandments,” *Children’s Songbook*, 146, arr. Murphy, wala mamantala; “Come, Ye Thankful People,” *Hymns*, nu. 94, arr. Wilberg, gimantala. Oxford.

SABADO SA HAPON, OKTUBRE 5, 2013, KINATIBUK-ANG SESYON

Nagdumala: Presidente Thomas S. Monson. Conducting: Presidente Dieter F. Uchtdorf. Pangbukas nga pag-ampo: Elder Paul V. Johnson. Panapos nga pag-ampo: Carol F. McConkie. Ang musika gidalit sa family choir gikan sa mga stake sa Roy, Kaneshville, Hooper, ug West Haven, Utah; Jane Fjeldsted, direktor; Linda Margetts, organist: “On This Day of Joy and Gladness,” *Hymns*, nu. 64, arr. Fjeldsted/Margetts, wala mamantala; “I Know That My Savior Loves Me,” Pasundayag sa mga Bata sa Sakrament Miting 2010, nila ni Bell ug Creamer Margetts, unpublished, arr. Fjeldsted/Margetts, wala mamantala; “Press Forward, Saints,” *Hymns*, nu. 81; “Love at Home,” *Hymns*, nu. 294, arr. Fjeldsted/Margetts, wala mamantala.

SABADO SA GABII, OKTUBRE 5, 2013, SESYON SA PRIESTHOOD

Nagdumala: Presidente Thomas S. Monson. Conducting: Presidente Henry B. Eyring. Pangbukas nga pag-ampo: Elder Paul E. Koelliker. Panapos nga pag-ampo: Elder Walter F. González. Ang musika gidalit sa Aaronic Priesthood choir gikan sa mga stake sa Murray, Utah; Kelly DeHaan, direktor; Richard Elliott, organist: “Sing Praise to Him,” *Hymns*, nu. 70, arr. Kempton, wala mamantala; “Like Ten Thousand Legions Marching,” *Hymns*, nu. 253, arr. Elliott, wala mamantala; “Do What Is Right,” *Hymns*, nu. 237; “God of Our Fathers, Whose Almighty Hand,” *Hymns*, nu. 78, arr. Huff, wala mamantala.

DOMINGGO SA BUNTAG, OKTUBRE 6, 2013, KINATIBUK-ANG SESYON

Nagdumala: Presidente Thomas S. Monson. Conducting: Presidente Dieter F. Uchtdorf. Pangbukas nga pag-ampo: Cheryl A. Esplin. Panapos nga pag-ampo: Elder Francisco J. Viñas. Ang musika gidalit sa Tabernacle Choir; Mack Wilberg, direktor; Clay Christiansen ug Richard Elliott, mga organist: “Sweet Is the Work,” *Hymns*, nu. 147; “Rejoice, the Lord Is King!” *Hymns*, nu. 66; “Master, the Tempest Is Raging,” *Hymns*, nu. 105, arr. Wilberg, wala mamantala; “Put Your Shoulder to the Wheel,” *Hymns*, nu. 252; “O Divine Redeemer,” ni Gounod; “We Thank Thee, O God, for a Prophet,” *Hymns*, nu. 19, arr. Wilberg, wala mamantala.

DOMINGGO SA HAPON, OKTUBRE 6, 2013, KINATIBUK-ANG SESYON

Nagdumala: Presidente Thomas S. Monson. Conducting: Presidente Henry B. Eyring. Pangbukas nga pag-ampo: David L. Beck. Panapos nga pag-ampo: Elder Claudio R. M. Costa. Ang musika gidalit sa Tabernacle Choir; Mack Wilberg ug Ryan Murphy, mga direktor; Bonnie Goodliffe, organist: “They, the Builders of the Nation,” *Hymns*, nu. 36, arr. Wilberg, gimantala. ni Jackman; “When He Comes Again,” *Children’s Songbook*, 82–83, arr. Murphy, wala mamantala; “Called to Serve,” *Hymns*, nu. 249; “Abide with Me; ’Tis Eventide,” *Hymns*, nu. 165, arr. Wilberg, wala mamantala.

SABADO SA GABII, SEPTYEMBRE 28, 2013, KINATIBUK-ANG MITING SA RELIEF SOCIETY

Nagdumala: Presidente Thomas S. Monson. Conducting: Linda K. Burton. Pangbukas nga pag-ampo: Laraine Swenson. Panapos nga pag-ampo: Ana De Agostini. Ang musika gidalit sa Relief Society choir gikan sa Provo Missionary Training Center; Emily Wadley, direktor; Bonnie Goodliffe, organist: “Redeemer of Israel,” *Hymns*, nu. 6; “Go Forth with Faith,” *Hymns*, nu. 263; “As Sisters in Zion,” *Hymns*, nu. 309, arr. Sally DeFord, wala mamantala; “I’ll Go Where You Want Me to Go,” *Hymns*, nu. 270, descant arr. Wadley, wala mamantala; “More Holiness Give Me,” *Hymns*, nu. 131, arr. Lyon, gimantala ni Jackman.

ANG MGA PAKIGPULONG SA KOMPERENSYA ANAA

Sa pag-access sa mga pakigpulong sa kinatibuk-ang komperensya sa daghang mga

pinulongan, bisitaha ang conference.lds.org. Dayon pagpili og pinulongan. Kasagaran sulod sa duha ka bulan human sa komperensya, ang mga rekording sa audio anaa usab sa mga sentro sa pagpang-apud-apod.

MGA MENSAHE SA HOME UG VISITING TEACHING

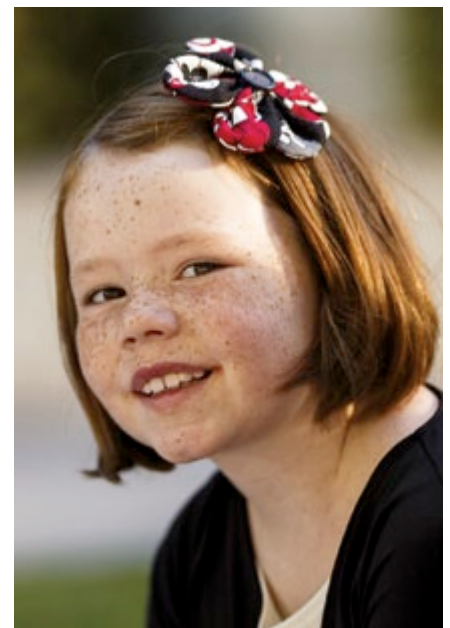
Para sa mga mensahe sa home ug visiting teaching, palihug pagpili og pakigpulong nga labing makatubag sa mga panginahanglan niadtong inyong gibisitahan.

SA HAPIN

Sa atubangan: Gilitratohan ni Cody Bell. Sa luyo: Gilitratohan ni Cody Bell.

LITRATO SA KOMPERENSYA

Mga eksena sa kinatibuk-ang komperensya sa Siyudad sa Salt Lake gilitratohan ni Welden C. Andersen, Cody Bell, Randy Collier, Weston Colton, Scott Davis, Craig Dimond, Lloyd Eldredge, Collin King, John Luke, Leslie Nilsson, Matthew Reier, Christina Smith, ug Byron Warner; sa Arraiján, Panama, ni Josué Peña; sa Brasília, Brazil, ni Tomé Siqueira; sa Cavite, Philippines, ni Danilo Soleta; sa Colleyville, Texas, USA, ni Mark Mabry; sa Foz do Iguaçu, Brazil, ni Lincoln Parmezan de Melo; sa Siyudad sa Guatemala, Guatemala, ni Don Searle; sa Lima, Peru, ni Stephanie Navarette; sa London, England, ni Preston Judy; sa Lyon, France, ni Carolyn Carter; sa Siyudad sa Panama, Panama, ni Josué Peña; sa Rome, Italy, ni Massimo Criscione; ug sa Santiago, Chile, ni Cristian F. Castro Marin.

Internasyonal nga magasin sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga giimprinta sa Cebuano

Ang Unang Kapangulohan: Thomas S. Monson, Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles:

Boyd K. Packer, L. Tom Perry, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen

Editor: Craig A. Cardon

Mga Adviser: Jose L. Alonso, Mervyn B. Arnold, Shayne M. Bowen, Stanley G. Ellis, Christoffel Golden

Tigdumalang Direktor: David T. Warner

Direktor sa Operasyon: Vincent A. Vaughn

Direktor sa mga Magasin sa Simbahan: Allan R. Loyborg

Business Manager: Garff Cannon

Tigdumalang Editor: R. Val Johnson

Mga Luyo-Luyo sa Tigdumalang Editor: Ryan Carr

Team sa Pagsulat ug Pag-edit: Susan Barrett, Brittany Beattie, David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Mindy Raye Friedman, Lori Fuller, Garrett H. Garff, LaRene Porter Gaunt, Jennifer Grace Jones, Michael R. Morris, Sally Johnson Odekirk, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Paul VanDenBerghe, Marissa Widdison

Tigdumalang Direktor sa Art: J. Scott Knudsen

Direktor sa Art: Tadd R. Peterson

Team sa Pagdesinyo: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, C. Kimball Bott, Tom Child, Nate Gines, Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Mark W. Robison, Brad Teare, K. Nicole Walkenhorst

Coordinador sa Intellectual Property:

Collette Nebeker Aune

Tigdumala sa Produksyon: Jane Ann Peters

Team sa Produksyon: Kevin C. Banks, Allison Bowthorpe Bridge, Julie Burdett, Bryan W. Gygi, Denise Kirby, Ginny J. Nilson, Gayle Tate Rafferty

Prepress: Jeff L. Martin

Direktor sa Pag-imprinta: Craig K. Sedgwick

Direktor sa Pagpang-apid-apid: Stephen R. Christiansen

Paghubad: Francisco M. dela Cruz

Ipadala ang subskripsyon, mga pangutana, ug mga taho ngadto sa *Dateline Philippines* sa *Liahona*, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Temple Drive, Greenmeadows Subdivision, Quezon City 1110, Metro Manila, Philippines o sa P. O. Box 1505, Ortigas Center, Emerald Avenue, Pasig 1600, Metro Manila, Philippines. Numero sa telepono 635-9183. Presyo sa subskripsyon sa Pilipinas, P48 matag tuig, P4.00 matag gula, gawas sa mga espesyal nga isyu.

Isumiter ang mga manuskrito ug mga pangutana

online sa liahona.lds.org; kon ipadala ngadto sa *Liahona*, Room 2420, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; o i-e-mail sa: liahona@ldschurch.org

Ang *Liahona* (usa ka termino sa Basahon ni Mormon nga nagpasabot nga "kompas o direktor") gimantala sa Albanian, Armenian, Bislama, Bulgarian, Cambodian, Cebuano, Chinese, Chinese (simplified), Croatian, Czech, Danish, Dutch, English, Estonian, Fijian, Finnish, French, German, Greek, Hungarian, Icelandic, Indonesian, Italian, Japanese, Kiribati, Korean, Latvian, Lithuanian, Malagasy, Marshallese, Mongolian, Norwegian, Polish, Portuguese, Romanian, Russian, Samoan, Slovenian, Spanish, Swahili, Swedish, Tagalog, Tahitian, Thai, Tongan, Ukrainian, Urdu, ug Vietnamese. (Ang kasagad magkalahi sa pinulongan.)

© 2013 sa Intellectual Reserve, Inc. Tanang mga katungod gigahin. Gigamit sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga may pagtugot. Gi-imprinta sa Tinipong Bansa sa Amerika.

Ang teksto ug biswal nga materyal diha sa *Liahona* mahimong kopyahan alang sa sulagma, dili pangkomersyo nga paggamit sa simbahan o panimalay. Ang biswal nga materyal dili mahimong kopyahan kon kini adunay mga pagdili diha sa linya sa kredito sa maong artwork. Ang mga pangutana kinahanglan ipadala ngadto sa Intellectual Property Office, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150, USA; e-mail: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:

November 2013 Vol. 16 No. 11. LIAHONA (USPS 311-480) Cebuano (ISSN 1096-5114) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$10.00 per year; Canada, \$12.00 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address *must* be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMM 707.4.12.5). NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

INDEKS SA MAMUMULONG

Andersen, Neil L., 92
Ballard, M. Russell, 43
Bednar, David A., 17
Burton, Linda K., 111
Causé, Gérald, 49
Christofferson, D. Todd, 29
Cook, Quentin L., 88
Dube, Edward, 15
Dyches, Timothy J., 37
Eyring, Henry B., 25, 58, 69
Funk, Randy D., 52
Hales, Robert D., 6
Hamilton, Kevin S., 99
Holland, Jeffrey R., 40
Maynes, Richard J., 79
McConkie, David M., 96
Monson, Thomas S., 4, 61, 85, 110, 121
Nelson, Russell M., 106
Nielsen, S. Gifford, 33
Oaks, Dallin H., 72
Ochoa, Adrián, 102
Oscarson, Bonnie L., 76
Packer, Boyd K., 26
Perry, L. Tom, 46
Reeves, Linda S., 118
Scott, Richard G., 82
Soares, Ulisses, 9
Stephens, Carole M., 12, 115
Uchtdorf, Dieter F., 21, 55
Valenzuela, Arnulfo, 35
Vinson, Terence M., 104

INDEKS SA HILISGUTAN

Artikulo sa Hugot nga
Pagtuo, mga, 46
Babaye, mga, 29
Balay ni Israel, 88
Basahon ni Mormon, 82
Calling sa Simbahan, mga, 15, 69
Depresyon, 40
Espiritu Santo, 96
Gahum, 92, 96
Gugma, 12, 35, 43, 49, 69, 104, 111, 121
Gugmang Putli, 58
Home teaching, 61
Hugot nga Pagtuo, 15, 21, 43, 104
Igapahulay, 99
Ikapulo, 17
Inspirasyon, 6, 58
Jesukristo, 9, 15, 37, 82, 102, 111
Joseph Smith, 96, 102
Kaaghup, 9
Kabubut-on, 106
Kagawasan sa Tinuohan, 88
Kalamboan sa Simbahan, 4
Kalinaw, 26
Kalipay, 69, 85
Kalisdanan, 40, 55, 79, 85, 104, 118, 121
Kalooy, 40
Kaminyoon, 69, 72, 106
Kaputli, 29, 72
Kasugohan, mga, 72
Kasulatan, mga, 26
Katapusang mga adlaw, 26
Kinatibuk-ang komperensya, 6, 110
Langitnong Amahan, 69
Lider sa Simbahan, mga, 25
Media, 102
Milagro, mga, 43

Misyonaryo, mga, 33
Misyonaryo nga buhat, 4, 33, 35, 43, 52
Miting sa Simbahan, mga, 15, 99
Mortal nga lawas, 106
Ordinansa, mga, 92, 115
Pag-ampo, 121
Pag-fellowship, 21, 49
Paghinulsol, 26, 52, 55, 82, 118
Pagkaayo, 37
Pagkainahan, 29, 72
Pagkakabig, 76
Pagkamatarung, 79
Pagkasakop, 21
Pagkaulipon, 88
Pagkontrolar sa Kaugalingon, 9
Paglahutay, 40, 79, 85, 99
Pagpa-aktibo, 12, 21, 35
Pagpamatuod, 76, 79, 102
Pagpangandam, 102
Pagpangaylo, 37
Pagtudlo, 96
Pagtuon sa kasulatan, 46, 96, 121
Pag-ula ni Jesukristo, 52, 55, 69, 82, 118
Pakigsaad, mga, 12, 82, 99, 111, 115, 118
Pamilya, 29, 69, 72, 88, 106
Panaghiusa, 15, 49
Panalangin, mga, 17
Pasalamat, 85
Plano sa kaluwasan, 72
Priesthood, 46, 58, 92, 115
Propeta, mga, 6
Sakrament, 99, 118
Sakripisyo, 76
Serbisyo, 12, 58, 61, 82, 96, 111
Templo, mga, 17, 115, 118

Ni Presidente Thomas S. Monson

Welcome sa Komperensya

Akong pag-ampo nga kita unta mapuno sa Espiritu sa Ginoo samtang maminaw kita ug magkat-on.

Pagkaanindot niini, minahal kong mga kaigsoonan, nga magkita na usab kita. Kapin na og gamay sa 183 ka tuig sukad ang Simbahan naorganisar pinaagi ni Propeta Joseph Smith, ubos sa pagdumala sa Ginoo. Nianang Abril 6, 1830 nga miting, du-nay unom ka miyembro sa Simbahan ang mitambong.¹

Gikalipay nakong ipahibalo nga duha ka semanang milabay, ang total nga miyembro sa Simbahan miabut na og 15 ka milyon. Ang Simbahan pada-yong naglambo ug nag-usab og mga kinabuhi sa nagkadaghang mga tawo matag tuig. Mikatap na kini sa tibuok kalibutan samtang ang atong misyonaryo nga pwersa nangita niadtong nangita sa kamatuoran.

Kapin og gamay usa ka tuig na sukad akong gipahibalo ang pagpau-bos sa edad sa moserbisyo og misyon. Sukad niadto, ang gidaghanon sa nagserbisyo og full-time nga misyon misaka gikan sa 58,500 niadtong Oktubre ngadto sa 80,333 karon. Unsa ka talagsaon ug makadasig nga pagsanong ang atong nasaksihan!

Sa balaang kasulatan walay

pamahayag nga mas tukma, walay responsibilidad nga mas gikinahanglan, walay instruksyon nga mas direkta kay sa sugo sa nabanhawng Ginoo dihang mipakita Siya sa Galilea ngadto sa onse ka disipulo. Miingon Siya, “Busa panglakaw kamo ug himoa ninyong nga tinun-an ang tanang kanasuran, sa pagpamautismo kanila sa ngalan sa Amahan ug sa Anak ug sa Espiritu Santo.”² Si Propeta Joseph Smith namahayag, “Human sa tanan nga nasulti, ang pinakadako ug pinakaim-portante nga katungdanan mao ang pagsangyaw sa Ebanghelyo.”³ Pipila kaninyo nga nia karon makahinum-dom pa sa mga pulong ni President David O. McKay, kinsa misulti sa pamilyar nga “Matag miyembro usa ka misyonaryo!”⁴

Modugang ako sa ilang mga pulong. Karon ang panahon sa mga miyembro ug misyonaryo sa pagti-nabangay, sa pagtambayayong, sa paghago sa ubasan sa Ginoo sa pagdala og mga kalag ngadto Kaniya. Gandam Niya ang mga paagi aron atong ikabahin ang ebanghelyo sa daghang paagi, ug Siya motabang kanato kon

molihok kita uban sa pagtuo nga matuman ang Iyang buhat.

Aron makatabang sa pagmentinar sa nagkadaghang misyonaryo, mihangyo ko kaniadto sa atong mga miyembro sa paghatag, kon makahimo, ngadto sa missionary fund o sa General Missionary Fund sa Simbahan. Ang pagsanong niana nga hangyo makalipay gayud ug nakatabang sa

pagsuporta sa liboan nga mga misyonaryo kinsa dili makasuporta sa ilang mga kaugalingon. Nagpasalamat ko sa inyong mabination nga kontribusyon. Ang panginahanglan og tabang padayon pa, aron kita padayong makatabang niadtong nagtinguha nga makaserbisyo apan sila, walay igo nga ikagasto niini.

Karon, mga kaigsoonan, ania kita

dinhi aron matudloan ug madasig. Daghang mensahe, sa nagkadaiyang mga hilisgutan, ang ihatag sulod sa mosunod nga duha ka adlaw. Kining mga tawhana nga mamulong kaninyo nangayo og tabang sa langit bahin sa mga mensahe nga ilang ihatag.

Akong pag-ampo nga kita unta mapuno sa Espiritu sa Ginoo samtang maminaw kita ug magkat-on.

Sa pangalan sa atong Manluluwas, nga si Jesukristo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Samtang ubay-ubay ang nanambong sa pag-organisar sa Simbahan, unom lang ang nalista isip mga sakop nga nag-organisar.
2. Mateo 28:19.
3. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph Smith (2007)*, 397.
4. David O. McKay, sa Conference Report, Abr. 1959, 122.

Ni Elder Robert D. Hales

Sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

Kinatibuk-ang Komperensya: Paglig-on sa Pagtuo ug Pagpamatuod

Gikinahanglan kaayo nato ang komperensya! Pinaagi sa mga komperensya malig-on ang atong pagtuo ug mapalambo ang atong pagpamatuod.

Salamat, Presidente Monson, sa imong pagtudlo ug ehemplo sa Kristohanong pag-alagad ug pagmando namong tanan nga mahimong misyonaryo. Kami nag-ampo kanunay alang kanimo.

Sa atong dispensasyon, ang Manluluwas nga si Jesukristo mipasabut sa panagpundok sa mga Santos isip “*akong* kinatibuk-ang komperensya.”¹

Bisan asa kita niining kalibutan, sa bisan unsang paagi kini nato nadawat, mopamatuod ko nga nagpundok kita sa *Iyang* komperensya. Mopamatuod sab ko nga atong madungog ang *Iyang* pulong, kay Siya miingon, “Bisan pinaagi sa akong kaugalingon nga tingog o pinaagi sa tingog sa akong mga sulugoon, kini managsama ra.”²

Ang mga komperensya kanunay nga kabahin sa tinuod nga Simbahan ni Jesukristo. Si Adan mipundok sa *Iyang* kaliwat ug nanagna sa mga

butang nga moabut. Si Moises mipundok sa mga anak sa Israel ug gitudloan sila sa mga sugo nga *Iyang* nadawat. Ang Manluluwas mitudlo sa katawhan nga nagpundok sa Balaang Yuta ug sa kontinente sa Amerika. Si Pedro mipundok sa mga tumutuo didto sa Jerusalem. Ang unang kinatibuk-ang komperensya sa ulahing mga adlaw gihimo mga duha ka bulan human maorganisar ang Simbahan, ug ang mga komperensya nagpadayon hangtud karon.

Kini nga mga komperensya kanunay nga ubos sa pagdumala sa *Ginoo*, giniyahan sa *Iyang* Espiritu.³ Wala kami hatagi og piho nga hilisgutan. Sa kapin sa mga semana ug mga bulan, kasagaran dili makatulog sa gabii, naghulat kami sa *Ginoo*. Pinaagi sa pagpuasa, pag-ampo, pagtuon, pamalandong, among mahibaloan ang mensahe nga *Iyang* gusto nga among ihatag.

Ang uban tingali mangutana, “Nga-nong ang inspirasyon dili daling moabut ug diha-diha dayon?” Mitudlo ang *Ginoo* kang Oliver Cowdery, “Ikaw kinahanglan gayud nga magtuon niini diha sa imong hunahuna; unya ikaw kinahanglan nga mangutana kanako kon kini husto.”⁴ Ang mga mensahe sa komperensya moabut kanamo human sa mainampoong preparasyon, pinaagi sa Espiritu Santo.

Mao usab kini sa tanang miyembro sa Simbahan samtang mag-andam kita sa pag-apil sa komperensya sa ward, stake, ug kinatibuk-ang komperensya. Atong tun-an diha sa atong hunahuna unsay atong gikinahanglan ug gitinguha gikan sa Langitnong Amahan, ug mag-ampo kita nga makasabut ug makagamit sa gitudlo kanato. Inig abut sa komperensya, isakripisyo nato ang ubang kalihokan, “mosalikway sa mga butang niini nga kalibutan, ug [malngita sa mga butang nga maayo.”⁵ Dayon pundukon ang atong pamilya sa pagpaminaw sa pulong sa *Ginoo*, sama sa gibuhay sa katawhan ni Haring Benjamin.⁶

Ang mga bata ug kabatan-onan ganahang maapil. Sayop gayud kita kon maghunahuna kita nga ang komperensya lisud nila nga masabtan. Sa batan-ong mga miyembro sa Simbahan, mosaad ko nga kon kamo maminaw, bation gayud ninyo ang Espiritu diha kaninyo. Sultihan kamo sa *Ginoo* unsay *Iyang* gusto nga inyong buhaton sa inyong kinabuhi.

Sa mga komperensya atong madaawat ang pulong sa *Ginoo* nga alang gayud kanato. Mipamatuod ang usa ka miyembro: “Samtang naminaw ko sa inyong pakigpulong, natingala ko. . . . Ang inyong pakigpulong personal nga pagpadayag gikan sa *Ginoo* ngadto sa akong pamilya. Wala pa gyud ko makasinati og ingon ka kusog nga pagpabati sa Espiritu niadtong minutoha dihang namulong direkta kanako ang Espiritu Santo.”

Lain sab miingon, “Kining hilabihan pagbati wala pa nako mabatyagi sukad nga ang pakigpulong gihatag gayud alang kanako.”

Posible kini kay ang Espiritu Santo nagdala sa pulong sa *Ginoo* ngadto

sa atong mga kasingkasing sa mga pulong nga atong masabtan.⁷ Kon mag-take note ko atol sa komperensya, dili nako masulat ang eksakto gayud nga gisulti sa namulong; akong masulat ang gi-personal nga direksyon nga gihatag kanako sa Espiritu.

Ang *gisulti* dili ingon ka importante sa unsay atong *nadungog* ug *gibati*.⁸ Mao nga naningkamot kita nga ang komperensya mahimong dapit diin ang hinay, hinagawhaw nga tingog sa Espiritu tin-aw nga madungog, mabat-yagan, ug masabtan.

Gikinahanglan kaayo nato ang komperensya! Pinaagi sa mga komperensya malig-on ang atong pagtuo ug mapalambo ang atong pagpamatuod. Ug kon kita nakabig, maglig-on kita sa usag usa sa pagbarug nga lig-on bisan pa sa mga tintasyon sa katapusang mga adlaw.⁹

Sa bag-ong mga dekada ang Simbahan nalikay sa grabing panagbangi ug pagpanggukod nga naagian sa nag-unang mga Santos. Dili ingon niini sa kanunay. Ang kalibutan nagkalayo gikan sa Ginoo nga mas paspas pa sukad. Ang kaaway ania nga binuhian sa kalibutan. Kita motanaw, maminaw, mobasa, magtuon, ug mopakigbahin sa mga pulong sa propeta aron mapasidan-an ug maprotektahan. Sama pananglit, “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan” gihatag dugay na sa wala pa nato masinati ang mga hagit nga karon giatubang sa pamilya. “Ang Buhi nga Kristo: Ang Pagpamatuod sa mga Apostoles” giandam nang daan alang sa panahon nga mas gikinahanglan kini nato.

Dili kita mahibalo sa tanang rason nganong ang mga propeta ug mga mamumulong sa komperensya mamulong man sa pihong mga hilisgutan, apan ang Ginoo nahibalo. Si Presidente Harold B. Lee mitudlo: “Ang bugtong kasiguroan nga anaa kanato isip mga miyembro niini nga simbahan mao ang . . . pagpaminaw sa tanang pulong ug mga sugo nga ang Ginoo mohatag pinaagi sa Iyang propeta. . . . Maanaay pipila ka butang nga nagkinahanglan sa pagpailub ug hugot nga pagtuo. Mahimo nga kamo

dili makauyon unsa ang moabut gikan sa awtoridad sa Simbahan. Mahimong sukwahi kini sa inyong [personal] nga panghunahuna. Mahimong sukwahi kini sa inyong sosyal nga panghunahuna. Mahimong mosamok kini sa inyong sosyal nga kinabuhi. Apan kon kamo maminaw niini nga mga butang, ingon og kini gikan sa ba-ba sa Ginoo Mismo, uban ang pagpailub ug hugot nga pagtuo, ang saad mao nga ‘ang mga ganghaan sa impyerno dili makabuntog batok kanimo; . . . ug ang Ginoong Dios mopatibulaag sa mga gahum sa kangitngit gikan sa imong atubangan, ug mohimo sa mga langit sa pagkurog alang sa imong kayohan, ug sa himaya sa iyang ngalan’ (D&P 21:6).”¹⁰

Giunsa sa pagkasayud ni Presidente Lee kon unsay giatubang nato karon? Nasayud siya tungod kay usa siya ka propeta, manalagna, ug tigpadayag. Ug kon kita maminaw ug mosunod sa mga propeta karon, lakip sa mga mamulong niini gayud nga komperensya, malig-on kita ug maprotektahan.

Ang pinakadakong panalangin sa kinatibuk-ang komperensya moabut kanato human sa komperensya. Hinumdumi ang sundanan nga kanunayng gibalik-balik sa kasulatan: nagpundok kita aron maminaw sa

mga pulong sa Ginoo, ug mamauli aron sundon kini.

Human nanudlo si Haring Benjamin sa iyang katawhan, “siya mipapauli sa pundok sa mga katawhan, ug sila mipauli, matag usa, sumala sa ilang mga banay, ngadto sa ilang kaugalingon nga mga balay.”¹¹ Sa iyang panahon, mao gihapon ang gibuhat ni Haring Limhi.¹² Human manudlo ug mangalagad sa mga tawo sa templo sa Bountiful, mihangyo ang Manluluwas sa mga tawo, “Pamauli kamo sa inyong mga panimalay, ug palandongang kini nga mga butang nga Ako miingon, ug pangayoa sa Amahan, pinaagi sa akong ngalan, aron kamo makasabut, ug i-andam ang inyong mga hunahuna alang sa ugma, ug Ako moanha kaninyo pag-usab.”¹³

Atong gidawat ang pagdapit sa Manluluwas kon kita mamalandong ug mag-ampo aron makasabut sa unsay gitudlo ug dayon mopauli ug mobuhat sa Iyang kabubut-on. Hinumdumi ang mga pulong ni Presidente Spencer W. Kimball: “Nakahukom ko nga inig uli nako gikan niining [kinatibuk-ang] komperensya . . . dunay daghan kaayong dapit sa akong kinabuhi nga mahimo nakong hingpiton. Gilista nako ni sa akong hunahuna, ug naglaum nga buhaton ko kini kon kami makahuman na.”¹⁴ Si Presidente Monson bag-o lang miingon: “Awhagon ko kamo sa pagbasa sa mga pakigpulong . . . ug pagpamalandong sa mga mensahe nga anaa niini. Akong nakaplagnan sa akong kaugalingon nga mas nadugangan ko gikan niining dinasig nga mga sermon kon kini tun-an nako pag-ayo.”¹⁵

Agig dugang sa pagdapit kanato sa personal ug pamilya nga pagtuon sa kasulatan, ang Langitnong Amahan gusto nga kita magtuon kanunay ug gamiton unsay atong nakat-unan sa komperensya. Mopamatuod ko nga ang mosalig sa Ginoo ug mopatalinghug niining tambag uban sa pagtuo makaangkon og dakong kalig-on sa pagpanalangin sa ilang kaugalingon ug sa ilang pamilya alang sa henerasyong moabut.

Ang Langitnong Amahan mihatag og paagi. Niini nga komperensya, 97 porsiyento sa Simbahan makadungog

niining mga mensahe sa kaugalingon nilang pinulongan. Minilyon ka mga miyembro sa 197 ka nasud motan-aw niini nga komperensya sa 95 ka pinulongan. Sa duha o tulo lang ka adlaw ang mga mensahe makita na diha sa LDS.org sa Iningles, ug sulod sa usa ka semana maanaa na kini sa 52 ka pinulongan. Karon atong madawat ang inimprinta nga mga magasin sa Simbahan sulod sa tulo ka semana human sa kinatibuk-ang komperensya. Dili na kita maghulat og mga bulan una moabut pinaagi sa koreyo ang mga pagkigpulong. Diha sa computer, phone, o ubang electronic device, atong mabasa, mapaminaw, matan-aw, ug mapakigbahin ang pagtulun-an sa mga propeta. Bisan kanus-a, bisan asa, makapalambo kita sa atong kahibalo, makalig-on sa atong pagtuo ug pagpamatuod, makapanalipod sa atong pamilya, ug makadala kanila nga luwas sa pagpauli.

Ang mga mensahe niini nga komperensya isulod usab sa kurikulum sa kabatan-onan diha sa internet. Mga ginikanan, maka-access kamo sa leksyon sa kabatan-onan aron inyong magamit diha sa LDS.org. Tan-awa unsay gikat-unan sa inyong mga anak, ug gamita kini sa kaugalingon nin-yong pagtuon, diskusyon sa pamilya, family home evening, family council, ug personal nga interbyu sa inyong mga anak kon unsay angayang itudlo ngadto sa tagsa-tagsa nila.

Moawhag ko sa tanang miyembro sa paggamit sa mga kapanguhaan diha sa mga website sa Simbahan

ug sa mga mobile apps. Padayon kining gipanindot aron mas sayon kining gamiton ug mas haum sa atong kinabuhi. Diha sa LDS.org makakita kamo og kapanguhaan nga makatabang sa inyong pagtuon sa ebanghelyo, paglig-on sa inyong panimalay ug pamilya, ug sa pagserbisyo diha sa inyong calling. Mapangita usab ninyo ang inyong katigulangan kinsa nagkinahanglan og mga ordinansa sa templo ug kapanguhaan nga makasuporta ninyo sa buhat sa kaluwasan, lakip ang pagpakigbahin sa ebanghelyo. Ang mga ginikanan makapangulo sa pag-andam sa ilang mga anak alang sa bunyag, sa priesthood, full-time nga misyon ug sa templo. Makatabang kini nga atong masubay ang pig-ot ug higit nga dalan sa mga ordinansa sa templo ug mga pakigsaad ug mahimong angayan alang sa kinabuhing dayon.

Sa miaging komperensya, sa kinatibuk-ang miting sa priesthood, naghigot ko bahin sa akong papa

Si Jason nagsul-ob sa "tibuok hinagiban sa Dios."

nga nag-drawing og kabalyero nga may hinagiban aron tudloan ko bahin sa hinagiban sa Dios ug sa espirituhanong proteksyon nga dala niini.

Pagkahuman niana nga sesyon, usa ka amahan mireport sa iyang pamilya sa iyang nakat-unan. Nadasig, ang ilang batan-ong anak nga si Jason misiksik sa LDS.org aron mabati niya mismo ang mensahe. Pipila ka adlaw siya ang mihatag og leksyon ngadto sa iyang mga igsoon sa family home evening. Mao ni siya.

Yano nga mensahe sa komperensya, dinasig sa Ginoo, gidawat sa usa ka bata, gitudlo ngadto sa pamilya sa personal, impluwensyal nga paagi. Ganahan ko sa iyang taming sa pagkamatarung. Ganahan ko sa iyang panagang sa hugot nga pagtuo aron pugngan ang mga tintasyon sa kaaway. Mao kini ang mga panalangin sa komperensya.

Mga kaigsoonan, mohatag ko sa akong pagsaksi nga ang Ginoong Jesukristo buhi ug nagbarug nga pangulo niining Simbahan. Kini *Iya* nga kinatibuk-ang komperensya. Mosaad ko diha sa Iyang ngalan nga kon mag-ampo kamo sa tinuoray aron makadungog sa tingog sa Langitnong Amahan diha sa mga mensahe niini nga komperensya, madiskubrihan ninyo nga Siya namulong kaninyo sa pagtabang, paglig-on, ug paggiya kaninyo balik sa Iyang presensya. Sa pangalan ni Jesukristo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Doktrina ug mga Pakigsaad 124:88; emphasis gidugang.
2. Doktrina ug mga Pakigsaad 1:38.
3. Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 46:2.
4. Doktrina ug mga Pakigsaad 9:8.
5. Doktrina ug mga Pakigsaad 25:10.
6. Tan-awa sa Mosiah 2:5.
7. Tan-awa sa 2 Nephi 33:1.
8. Tan-awa sa Spencer W. Kimball, sa Conference Report, Tonga Area Conference 1976, 27.
9. Tan-awa sa Lucas 22:31-32.
10. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Harold B. Lee* (2000), 101.
11. Mosiah 6:3.
12. Tan-awa sa Mosiah 8:4.
13. 3 Nephi 17:3.
14. Spencer W. Kimball, "Spoken from Their Hearts," *Ensign*, Nob. 1975, 111.
15. Thomas S. Monson, "Ang Dios Magauban Kaninyo Hangtud sa Sunod Natong Panagkita," *Liahona*, Nob. 2012, 110.

Ni Elder Ulisses Soares
Sa Kapangulohan sa Seventy

Magmaaghup ug Magmapaubsanon sa Kasingkasing

Ang pagkamaaghup wala magpasabut og kahuyang, apan nagpasabut kini nga molihok uban sa kaayo ug kamabination.

Si Mormon mitudlo nga ang tawo “dili makabaton sa hugot nga pagtuo ug paglaum, gawas nga siya magmaaghup, ug magmapainubsanon sa kasingkasing.”¹ Midugang siya nga kon wala kana nga mga hiyas, “ang hugot nga pagtuo ug paglaum kawang, kay walay mada-wat sa atubangan sa Dios, gawas sa maaghup ug mapainubsanon sa kasingkasing.”²

Ang kaaghup mao ang kinaiya niadtong “matinahuron sa Dios, mata-rung, mapainubsanon, matudloan, ug mapailubon ubos sa pag-antus.”³ Kad-tong aduna niini nga hiyas andam nga mosunod ni Jesukristo, ug ang ilang kinaiya kalma, manunuton, matugta-non, ug masulundon.

Si Apostol Pablo mitudlo nga ang kaaghup mao ang bunga sa Espiritu.⁴ Busa sayon kining maangkon kon kita “nangabuhi diha sa Espiritu.”⁵ Ug sa pagkinabuhi diha sa Espiritu, ang atong paagi sa pagpakabuhi mopakita og katarung atubangan sa Ginoo.

Sa atong pagdala sa ngalan ni Kristo, gilauman nga maningkamot kita sa pagsunod sa Iyang mga kinaiya ug pag-usab sa atong kinaiya aron mahimong sama Niya matag adlaw. Ang Manluluwas, nag-awhag sa iyang mga disipulo, miingon, “Busa kamo kinahanglan magmahingpit, ingon nga hingpit ang inyong Amahan nga langit-non.”⁶ Kon kita “moduol kang Kristo, . . . molimud sa [atong kaugalingon] sa tanan nga dili diosnon; . . . ug mohi-gugma sa Dios,” nan pinaagi sa grasya ni Kristo moabut ang adlaw nga kita mahimo nga hingpit diha Kaniya.⁷

“Ang mga hiyas nga sama kang Kristo mga gasa gikan sa Dios. [Kini nga mga hiyas] moabut kon [atong] gigamit ang [atong] kabubut-on sa matarung nga paagi. . . Uban sa usa ka tinguha sa pagpahimuot sa Dios, [atong] ilhon ang [atong] mga kahu-yang ug magmaandamon ug matingu-haon nga molambo.”⁸

Ang kaaghup mahinungdanon aron kita mahimong sama kang Kristo. Kon

wala kini dili nato mapalambo ang ubang importanting mga hiyas. Ang pagkamaaghup wala magpasabut nga kahuyang, apan nagpasabut kini nga molihok uban sa kaayo ug kamabina-tion, mopakita og kalig-on, kakalma, paghatag og bili sa kaugalingon, ug pagpugong.

Ang kaaghup ang usa sa abundang kinaiya sa kinabuhi sa Manluluwas. Siya mismo mitudlo sa Iyang mga di-sipulo, “Pagtuo kamo gikan kanako; kay ako maaghup ug mapaubsanon sa kasingkasing.”⁹

Bulahan kita nga natawo nga duna niini nga liso sa kaaghup sa atong kasingkasing. Kinahanglan nga kita makasabut nga dili mahimo ang pag-patubo ug pagpadako niana nga liso sa usa lang ka pagpamilok apan sa hinay-hinay. Si Kristo mihangyo kanato sa “pagpas-an sa [atong] krus matag adlaw,”¹⁰ nagpasabut nga kinahanglan kini kanunay ang focus ug tinguha.

Si Presidente Lorenzo Snow, ang ikalimang propeta sa atong dispensa-syon, mitudlo, “Atong katungdanan nga maningkamot nga mahimong hingpit, . . . molambo matag adlaw, ug molingi sa atong giagian sa miaging semana ug mohimo og mas maayo niining semanaha; mohimo og mas maayo karon kay sa gahapon.”¹¹ Busa ang unang lakang sa pagkamaaghup ang pagpalambo matag adlaw. Matag ad-law maningkamot kita nga mahimong mas maayo kay sa miagi samtang nagpadayon kita niini nga proseso.

Si Presidente Snow midugang: “Kita adunay atong ginagmay nga mga kabuang ug atong mga kahu-yang; kinahanglang maningkamot kita sa pagbuntog niini sa pinakadali nga panahon, ug . . . kinahanglang [ikulit] kini nga pagbati diha sa kasingkasing sa atong mga anak . . . aron makat-on sila sa [paglihok] sa saktong paagi sa Iyang atubangan sa tanang kahimtang.

“Kon ang bana makapuyo uban sa iyang asawa sa usa ka adlaw nga walay panagbingkil o dili motratar ni bisan kinsa sa dili mabinationg paagi o dili makapasakit sa Espiritu sa Dios . . . ; hingpit pa gihapon siya. Dayon pasulaya nga mahimong sama niana pagkasunod adlaw. Apan kon

pananglit mapakyas siya sa sunod adlaw nga pagsulay, dili kana rason nga dili siya molampus sa paghimo niana sa ikatulong adlaw.”¹²

Sa atong pasalog nga magmaun-
ngon ug magpadayon, ang Ginoo
mohatag kanato nianang dili nato
maangkon tungod sa atong pagkadili
hingpit ug tawhanong kahuyang.

Ang laing importanting lakang
aron mahimong maaghub mao ang
pagkat-on sa pagpugong sa atong
kasuko. Tungod kay ang kinaiyanhon
nga tawo anaa man kanato ug kita
nagpuyo sa kalibutan nga puno sa
pagpamugos, ang pagpugong sa atong
kasuko ang usa sa mga hagit sa atong
kinabuhi. Hunahunaa og kadiyot kon
unsay imong reaksyon kon ang usa ka
tawo dili motuman sa imong gusto sa
higayon nga ipahimo nimo kini. Unsa
kaha kon ang mga tawo mosupak sa
imong mga ideya, bisan kon sigu-
rado gyud ka nga kini ang tukmang
solusyon sa usa ka problema? Unsa
ang imong itubag kon dunay tawo nga
nakapasilo nimo, nanaway sa imong
paningkamot, o dili lang mabination
kay gisaput siya? Niining higayuna
ug sa ubang lisud nga sitwasyon,
magkat-on kita sa pagpugong sa atong
kasuko ug ipahayag ang atong pagbati
uban sa kamapailubon ug malumong

pag-awhag. Kini ang labing impor-
tante diha sa sulod sa atong panimalay
ug sa atong mahangturong mga kom-
panyon. Sa 31 ka tuig nga naminyo ko
sa akong minahal, kanunay siya nga
mohatag nako og malumo nga pah-
inumdom bahin niini kon mag-atubang
mi og hagit sa kinabuhi.

Uban sa mga instruksyon nga ma-
kita sa iyang Ikaduhang Sulat ngadto
ni Timoteo, si Apostol Pablo miingon:

“Ug ang ulipon sa Ginoo kinahang-
lan dili palaaway; kondili maaghub
ngadto sa tanan, andam sa pagtudlo,
mainantuson,

“Uban sa kalumo kinahanglan
iyang pagamaymayan ang mga
magasupak kaniya; kay tingali baya
itugot ra sa Dios nga sila managhinul-
sol ug mahisangko sa pagpakaila sa
kamatuoran;

“Ug sila makaikyas gikan sa bitik.”¹³

Sa pagpugong sa atong mga
reaksyon, sa pagkakalma ug pagka-
malumo, ug paglikay sa panagbingkil,
mahimo na kitang angayan sa gasa sa
kaaghub. Si President Henry B. Eyring
kausa miingon, “Kon kita uban sa pag-
tuo mopugong sa atong kapungot ug
wad-on ang garbo, pamatud-an kini sa
Espiritu Santo, ug masiguro ang sagra-
dong mga saad ug mga pakigsaad.”¹⁴

Ang laing lakang aron makabaton

og kaaghub mao ang pagpaubos. Ang
Ginoo mitudlo ni Thomas B. Marsh
pinaagi ni Propeta Joseph Smith, nag-
ingon, “Magpaubos ka; ug ang Ginoo
nga imong Dios moagak kanimo pina-
agi sa kamot, ug mohatag kanimo og
tubag sa imong mga pag-ampo.”¹⁵

Nagtuo ko, mga kaigsoonan, nga
kadto lang mga mapainubsanon ang
makaila ug makasabut sa mga tubag
sa Ginoo sa ilang pag-ampo. Ang
mapainubsanon matudloan, moang-
kon nga nagsalig gayud sila sa Dios ug
nagtinguha nga mopaubos sa Iyang
kabubut-on. Ang mapainubsanon ma-
lumo ug makaimpluwensya sa uban
sa paghimo sa ingon. Ang saad sa
Dios sa mga mapainubsanon mao nga
Siya moagak kanila. Nagtuo gyud ko
nga malikayan nato ang mga pagtipas
ug mga kagulan sa atong kinabuhi
kon naglakaw kita uban sa Ginoo.

Usa sa labing nindot nga ehemplo
sa kaaghub nga akong nahibaloan
mao si Brother Moses Mahlangu.
Ang iyang pagkakabig nagsugod
pagka-1964, dihang nakadawat siya
og kopya sa Basahon ni Mormon
Natandog siya dihang iyang gibasa
kining basahon, apan mga sayo sa⁷⁰
na dihang iyang nakita ang Simba-
han sa LDS didto sa Johannesburg,
South Africa, samtang naglakaw

siya sa dalan. Si Brother Mahlangu naintriga ug misulod sa building aron makat-on pa bahin sa Simbahan. Mabination siyang gisultihan nga dili siya mahimong motambong sa mga service o mabunyagan tungod kay ang balaod sa nasud nianang panahona dili motugot niini.

Si Brother Mahlangu midawat sa desisyon uban sa kaaghup, pagpaubos, ug walay pagsupak, apan padayon siya nga dunay tinguha nga makat-on pa sa Simbahan. Mihangyo siya sa mga lider sa Simbahan kon pwede ba nilang ablihan ang usa sa mga bintana sa meetinghouse atol sa mga miting sa Domingo aron molingkod siya sa gawas ug maminaw sa mga service. Sa pipila ka mga tuig, ang pamilya ni Brother Mahlangu ug mga higala motambong kanunay sa simbahan “sa may bintana” Usa ka adlaw pagka-1980 giingnan sila nga makatambong na sila sa simbahan ug mabunyagan usab. Pagkamahimayaon nga adlaw kadto alang kang Brother Mahlangu.

Wala madugay ang Simbahan nag-organisar og branch sa iyang kasilinganan sa Soweto. Nahimo lamang kini tungod sa determinasyon, kaisug, ug kamatinud-anon sa mga tawo sama ni Brother Mahlangu kinsa nagpabiling matitud-anon sulod sa katuigan ubos sa lisud nga mga kahimtang.

Usa sa mga higala ni Brother Mahlangu, nga mipasakop sa Simbahan sa samang higayon, miasoy niini nga istorya ngari nako dihang mibisita ko sa Soweto stake. Human sa among panagsultihanay, gigakos ko niya Nianang higayuna, mga kaigsoonan, gibati nako nga daw giliyokan ko sa mahigugmaong mga bukton sa Manluluwas. Ang kaaghup makita sa mga mata niining buotan nga brother. Uban sa kasingkasing nga puno sa kaayo ug pasalamat, mihangyo siya kon pwede ba nakong sultihan si Presidente Thomas S. Monson unsa ka dako ang iyang pasalamat ug panalangin ug sa uban pa tungod sa tinuod nga ebanghelyo sa ilang kinabuhi. Ang ehemplo sa kaaghup ni Brother Mahlangu ug sa iyang higala

nakaimpluwensya gayud og daghang kinabuhi—ilabi na kanako.

Mga kaigsoonan, nagtuo ko nga ang Manluluwas nga si Jesukristo ang pinaka-ehemplo sa kaaghup. Bisan atol sa katapusang mga gutlo sa Iyang mortal nga kinabuhi, nga giakusahan sa dili makiangayong paagi ug gipanghimaraut, mipas-an sa Iyang krus paingon sa Golgota, gibugalbugalan ug gitunglo sa Iyang mga kaaway, gibiyaan sa daghan nga nakaila Niya ug nakasaksi sa Iyang mga milagro, gilansang Siya sa krus.

Bisan human sa grabeng pag-antus, ang Ginoo miduol sa Iyang Amahan ug namulong gikan sa kinahiladman sa Iyang maaghup ug mapaubsanong kasingkasing: “Amahan, pasayloa sila; kay wala sila makasabut sa ilang ginabuhat.”¹⁶ Si Kristo nakasinati og grabeng pisikal ug espirital nga pag-antus, naghatag nato og oportunidad sa pag-usab sa atong espirituhanong kinaiya ug magmaaghup sama Niya.

Ako mopamatuod nga si Jesukristo ang atong Manluluwas. Ako mopamatuod kaninyo nga, salamat sa Iyang gugma, nahimong posible ang pag-usab. Nahimong posible ang pagbiya sa atong mga kahuyang. Nahimong posible ang pagsalikway sa dautang

mga impluwensya sa atong kinabuhi, pagpugong sa atong kasuko, pagkamaaghup, ug pagpalambo sa mga kinaiya sa atong Manluluwas. Gipakita Niya kanato ang paagi. Mihatag Siya nato og hingpit nga ehemplo ug mimando sa matag usa kanato nga magmahimong sama Niya. Ang Iyang pagdapit nato mao ang pagsunod Kaniya, mosunod sa Iyang ehemplo, ug magmahimong sama Kaniya. Niining mga kamatuoran ako mopamatuod diha sa Iyang sagradong ngalan, nga mao si Jesukristo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Moroni 7:43.
2. Moroni 7:44.
3. Giya ngadto sa mga Kasulatan, “Maaghup, Pagkamaaghup;” scriptures.lds.org.
4. Tan-awa sa Mga Taga-Galacia 5:22–23.
5. Mga Taga-Galacia 5:25.
6. Mateo 5:48.
7. Moroni 10:32.
8. *Isangyaw ang Akong Ebanghelyo: Usa ka Giya sa Misyonaryo nga Pangalagad* (2004), 140.
9. Mateo 11:29.
10. Lucas 9:23.
11. Lorenzo Snow, sa Conference Report, Abr. 1898, 13.
12. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Lorenzo Snow* (2012), 118.
13. 2 Timoteo 2:24–26.
14. Henry B. Eyring, “Mga Pamilya ubos sa Pakigsaad,” *Liahona*, Mayo 2012, 65.
15. Doktrina ug mga Pakigsaad 112:10.
16. Lucas 23:34.

Ni Carole M. Stephens

Unang Magtatambag sa Kinatibuk-ang Kapangulohan sa Relief Society

Nahibalo Ba Kita Unsay Anaa Kanato?

Kini nga mga ordinansa ug mga pakigsaad sa priesthood naghatag og agianan ngadto sa kahingpitan sa mga panalangin nga gisaad kanato sa Dios, nga nahimong posible pinaagi sa Pag-ula sa Manluluwas.

Diha sa “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” ang Unang Kapangulohan ug Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles namahayag: “Ang tanan nga mga tawo—lalaki ug babaye—gilalang diha sa hitsura sa Dios. Ang matag usa hinigugmang espiritu nga anak nga lalaki o babaye sa langitnong mga ginikanan, ug, sa ingon, ang matag usa adunay mga kinaiya sa pagkadios ug kalagmitan nga mahimong usa ka dios.”¹ Aron matuman kining kalagmitan nga mahimong dios, ang matag anak nga lalaki ug babaye sa Dios nagkinahanglan og mga ordinansa sa priesthood ug mga pakigsaad.

Nagkinahanglan kita og bunyag. Kon kita ipaunlod diha sa katubigan sa bunyag, nakigsaad kita nga modala sa ngalan ni Kristo diha kanato, kanunay nga maghinumdom Kaniya, maghupot sa Iyang mga sugo, ug magserbisyo Kaniya hangtud sa katapusan, nga unta kita sa kanunay makabaton sa Iyang Espiritu uban kanato.²

Kinahanglan nato ang gasa sa Espiritu Santo. Pinaagi niana nga

ordinansa, maangkon nato ang kanunay nga pakig-uban sa Espiritu. Si Presidente Wilford Woodruff mitudlo: “Ang matag lalaki ug babaye nga nagpasakop sa simbahan sa Dios ug nabunyagan alang sa kapasayloan sa mga sala adunay katungod sa pagpadayag, may katungod sa Espiritu sa Dios, sa pagtabang kanila sa ilang mga paningkamot, sa pagtudlo sa ilang mga anak, sa pagtambag sa ilang mga anak ug niadtong gitawag nga maoy magdumala. Ang Espiritu Santo dili lang para sa mga lalaki, ni sa mga apostoles o sa mga propeta; alang kini sa tanang matinud-anong lalaki ug babaye, ug ngadto sa tanang bata kinsa adunay igong pangidaron nga modawat sa ebanghelyo ni Kristo.”³

Gikinahanglan nato ang pagdawat sa endowment sa templo. Miingon si Elder M. Russel Ballard: “Kon ang mga lalaki ug mga babaye motambong sa templo, sila tugahan sa samang gahum, nga pinaagi sa pagpasabut mao ang gahum sa priesthood. . . . Ang endowment sa tinuoray usa ka gasa nga gahum.”⁴

Gikinahanglan nato ang ordinansa sa sealing, nga naggiya ngadto sa kinabuhing dayon, “ang labing mahinungdanon sa tanan nga mga gasa sa Dios.”⁵ Kini nga ordinansa sa priesthood madawat lamang sa usa ka lalaki ug babaye nga mag-uban. Gitudlo ni Elder Russell M. Nelson, “Ang katungod sa priesthood gipahiuli aron ang mga pamilya mabugkos sa kahangturan.”⁶

Gikinahanglan nato ang oportunidad sa pagbag-o niini nga mga pakigsaad matag semana samtang kita nag-ambit sa sakrament. Ang mga propeta ug apostoles sa ulahing mga adlaw nagtudlo usab kanato nga kon kita takus nga moambit sa sakrament, wala lang nato bag-oha ang atong pakigsaad sa bunyag apan “tanang mga pakigsaad nga gisudlan uban sa Ginoo.”⁷

Kini nga mga ordinansa ug mga pakigsaad sa priesthood naghatag og agianan ngadto sa kahingpitan sa mga panalangin nga gisaad kanato sa Dios, nga nahimong posible pinaagi sa Pag-ula sa Manluluwas. Kini nagsangkap sa anak nga mga lalaki ug mga babaye sa Dios uban sa gahum, gahum sa Dios,⁸ ug naghatag kanato sa oportunidad sa pagdawat og kinabuhing dayon—sa pagbalik ngadto sa presensya sa Dios ug pagpuyo uban Kaniya diha sa Iyang mahangturong pamilya.

Bag-ohay lang akong mikuyog sa mga lider sa priesthood sa pagbisita og mga pamilya sa upat ka mga babaye sa Honduras. Kini nga mga sister ug ang ilang mga pamilya naging nahanglan og yawe ug awtoridad sa priesthood, mga ordinansa sa priesthood ug mga pakigsaad, ug gahum ug mga panalangin sa priesthood.

Gibisitahan namo ang usa ka minahal nga sister kinsa minyo ug may duha ka nindot nga mga anak. Matinud-anon ug aktibo siya sa Simbahan, ug nagtudlo siya sa iyang mga anak sa pagpili sa matarung. Gisupportahan siya sa iyang bana sa iyang kalihokan sa Simbahan, apan dili siya miyembro. Lig-on ang ilang pamilya, apan aron mas malig-on pa, nagkinahanglan sila og dugang nga mga panalangin sa priesthood. Gikinahanglan nila ang amahan nga modawat sa mga ordinansa sa

bunyag ug sa gasa sa Espiritu Santo ug sa priesthood nga itugyan diha kaniya. Gikinahanglan nila ang gahum sa priesthood nga moabut pinaagi sa endowment ug sa sealing.

Ang among sunod nga gibisitahan mao ang panimalay sa duha ka walay bana nga mga sister, mga babaye nga dunay dakong pagtuo. Ang usa ka sister may anak nga lalaki nga nag-andam alang sa usa ka misyon. Ang lain nga sister gitambalan tungod sa kanser. Sa mga panahon sa walay kadasig ug sa walay paglaum, gihinumduman nila ang Pag-ula sa Manluluwas ug napuno sa hugot nga pagtuo ug paglaum. Gikinahanglan nila ang dugang nga mga panalangin ug gahum nga makuha pinaagi sa mga ordinansa sa templo. Gi-awhag namo sila sa pag-apil sa umaabut nga misyonaryo sa ilang panimalay sa pagpangandam sa pagdawat niadto nga mga ordinansa.

Ang among katapusang gibisitahan mao ang panimalay sa usa ka sister kansang bana bag-o lang namatay sa usa ka makalilisang nga hitabo. Usa ka bag-ong kinabig sa Simbahan, wala niya masabti nga siya makadawat sa iyang kaugalingong endowment ug ma-sealed ngadto sa iyang bana. Dihang amo siyang gitudloan nga kini nga mga panalangin makuha niya ug sa namatay niyang bana, napuno siya sa paglaum. Nahibalo nga pinaagi sa mga ordinansa ug mga pakigsaad sa templo ang iyang pamilya ma-sealed og dungan, siya may hugot nga pagtuo ug determinasyon sa pag-atubang sa mga pagsulay nga moabut.

Ang anak nga lalaki sa biyuda nag-andam nga modawat sa Aaronic Priesthood. Ang iyang ordinasyon mahimong dako nga panalangin nganha kaniya ug sa iyang pamilya. Sila aduna nay maghupot sa priesthood sa ilang panimalay.

Dihang nahimamat nako kining matinud-anong mga babaye sa Honduras, nakita ko nga sila naningkamot sa pagpabilin sa ilang mga pamilya nga aktibo diha sa ebanghelyo. Mapasalamaton sila sa mga miyembro sa ward nga masulundon sa pakigsaad kinsa mapinanggaong nagbantay kanila ug nagtabang og suporta sa ilang temporal

ug espirituhanong mga panginahanglan. Bisan pa niana, matag usa niini nga mga sister adunay mga panginahanglan nga wala matubag sa hingpit.

Sa matag usa niining tulo ka mga panimalay nga among gibisitahan, usa ka maalamong lider sa priesthood nangutana sa matag sister kon siya nakadawat ba og panalangin sa priesthood. Sa kada higayon ang tubag wala. Ang matag sister nangayo ug nakadawat og panalangin sa priesthood nianang adlaw. Ang matag usa mihilik samtang siya mipasalamat alang sa kahupayan, direksyon, pag-awhag, ug inspirasyon nga nagagikan sa iyang Langitnong Amahan pinaagi sa takus nga naghupot sa priesthood.

Kini nga mga sister midasig kanako. Mipakita sila og balaang pagtahud alang sa Dios ug sa Iyang gahum ug awtoridad. Mapasalamaton usab ako alang sa mga lider sa priesthood kinsa mibisita niining mga panimalay uban kanako. Sa among pagbiya sa matag panimalay, nagsabut kami mahitungod sa pagtabang niini nga mga pamilya sa pagdawat sa mga ordinansa nga ilang gikinahanglan aron mouswag diha sa dalan sa pakigsaad ug sa paglig-on sa ilang mga panimalay.

Karon adunay dako nga panginahanglan alang sa mga lalaki ug mga babaye sa pag-ugmad og respeto alang sa usag usa isip mga anak sa Dios ug balaang pagtahud alang sa atong Amahan sa Langit ug sa Iyang priesthood—ang Iyang gahum ug awtoridad.

Siya adunay plano alang kanato, ug kon atong gamiton ang atong hugot nga pagtuo ug pagsalig sa Iyang plano, ang atong balaang pagtahud alang Kaniya ug alang sa Iyang gahum ug awtoridad sa priesthood malig-on.

Diha sa tibuok kalibutan nga pagbansay sa pagpangulo kabahin sa *Pagpalig-on sa Pamilya ug sa Simbahan pinaagi sa Priesthood*, kita gitudloan nga ang mga sister kinsa walay naghupot sa priesthood sa ilang panimalay dili kinahanglang mobati nga nag-inusara. Sila napanalanginan ug nalig-on pinaagi sa mga ordinansa nga ilang nadawat ug sa mga pakigsaad nga ilang gituman. Dili sila kinahanglan nga mag-ukon-ukon sa paghangyo kon gikinahanglan ang tabang. Gitudlo ni Elder M. Russell Ballard nga ang matag babaye diha sa Simbahan kinahanglan nga mahibalo nga siya may bishop, presidente sa elders quorum, home teacher, ug ubang takus nga naghupot sa priesthood kinsa iyang kasaligan sa pag-anha sa iyang panimalay ug pagtabang kaniya ug, dugang pa ni Sister Rosemary M. Wixom, “paghatag og panalangin.”⁹

Gitudlo usab ni Elder Ballard: “Ang atong Amahan sa Langit manggihatagon sa Iyang gahum. Ang tanang mga lalaki ug mga babaye makagamit niini nga gahum alang sa tabang diha sa atong kaugalingong kinabuhi. Ang tanan kinsa mihimo og sagradong mga pakigsaad sa Ginoo ug kinsa mitahud niadto nga mga pakigsaad mahimong makadawat og personal nga pagpadayag, mapanalanginan sa pagpangalagad sa mga anghel, [ug] sa pagpakigsulti sa Dios.”¹⁰

Nagkinahanglan kita sa usag usa. Ang anak nga mga lalaki sa Dios nagkinahanglan sa anak nga mga babaye sa Dios, ug ang anak nga mga babaye sa Dios nagkinahanglan sa anak nga mga lalaki sa Dios.

Lainlain ang atong mga gasa ug mga kalig-on. Ang Unang mga Taga-Corinto kapitulo 12 nagpasabut og maayo sa panginahanglan alang sa anak nga mga lalaki ug mga babaye sa Dios, matag usa nato, sa pagtuman sa atong indibidwal nga mga tahas ug mga responsibilidad sumala sa plano sa Ginoo, aron ang tanan makaangkong og kaayohan.¹¹

Anak nga mga lalaki sa Dios, nakaila ba kamo kon kinsa kamo? Nahibalo ba kamo unsay anaa kaninyo? Takus ba kamo sa paggamit sa priesthood ug pagdawat sa gahum ug mga panalangin sa priesthood? Gidawat ba ninyo ang inyong mga tahas ug mga responsibilidad sa paglig-on sa panimalay isip mga amahan, apohang mga lalaki, anak nga mga lalaki, igsoong mga lalaki, ug mga uyoan? Nagpakita ba kamo og respeto alang sa mga babaye, pagkababaye, ug pagkainahan?

Anak nga mga babaye sa Dios, nakaila ba kita kon kinsa kita? Nahibalo ba kita unsay anaa kanato? Takus ba kita sa pagdawat sa gahum ug mga panalangin sa priesthood? Gidawat ba nato ang mga gasa nga gihatag kanato uban ang pasalamat, kahimuot, ug dignidad? Gidawat ba nato ang atong mga tahas ug

mga responsibilidad sa paglig-on sa panimalay isip mga inahan, apohang mga babaye, anak nga mga babaye, igsoong mga babaye, ug mga iyaan? Nagpakita ba kita og respeto alang sa mga lalaki, pagkalalaki, ug pagkaamahan?

Isip mga anak sa pakigsaad, kita ba adunay hugot nga pagtuo sa atong Langitnong Amahan ug sa Iyang mahangturong plano alang kanato? Kita ba adunay hugot nga pagtuo diha ni Jesukristo ug sa Iyang Pag-ula? Kita ba nagtuo nga kita dunay kinaiya sa pagkadiosnon ug kalagmitan nga mahimong usa ka dios? Ug sa atong pagpaningkamot nga mahimong usa ka dios ug makadawat sa tanan nga iya sa Amahan,¹² nakasabut ba kita sa kaimportante sa pagdawat sa mga ordinansa sa priesthood ug paghimo, pagtuman, ug pagbag-o sa atong mga pakigsaad uban sa Ginoo?

Minahal kita nga mga anak sa langitnong mga ginikanan, nga adunay kinaiya sa pagkadios ug kalagmitan nga mahimong dios. Ang atong Manluluwas, si Jesukristo, nagmahal pag-ayo nato nga gihatag ang Iyang kinabuhi alang nato. Ang Iyang Pag-ula naghatag nato og paagi nga mouswag diha sa dalan padulong sa atong langitnong panimalay, pinaagi

sa sagrado nga mga ordinansa ug mga pakigsaad sa priesthood.

Kining mga ordinansa ug mga pakigsaad sa priesthood gipahiuli dinhi sa kalibutan pinaagi ni Propeta Joseph Smith, ug karon si Presidente Thomas S. Monson naghupot sa tanang mga yawe sa priesthood dinhi sa kalibutan.

Si Elder D. Todd Christofferson mitudlo: “Sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw makita ang katungod sa priesthood aron sa pagdumala sa mga ordinansa diin kita makasulod ngadto sa mabugkusong mga pakigsaad uban sa atong Langitnong Amahan diha sa pangalan sa Iyang Balaang Anak. . . . Ang Dios motuman sa Iyang mga saad nganha kaninyo samtang kamo motahud sa inyong mga pakigsaad ngadto Kaniya.”¹³

Niini nga mga butang ako magpamatuod sa pangalan ni Jesukristo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” *Liahona*, Nob. 2010, 129.
2. Tan-awa sa Moroni 4:3; 6:3.
3. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Wilford Woodruff* (2004), 55.
4. M. Russell Ballard, “Let Us Think Straight” (Brigham Young University Education Week devotional, Ago. 20, 2013); speeches.byu.edu.
5. Doktrina ug mga Pakigsaad 14:7; tan-awa usab sa Doktrina ug mga Pakigsaad 131:1–4.
6. Russell M. Nelson, “Nag-amuma sa Kaminyoon,” *Liahona*, Mayo 2006, 37; o sa *Mga Anak nga Babaye sa Akong Gingharian: Ang Kasaysayan ug Buhay sa Relief Society* (2011), 160.
7. Delbert L. Stapley, sa Conference Report, Okt. 1965, 14; gikutlo sa L. Tom Perry, “Sa Atong Pagkalawat Karon sa Sacramento,” *Liahona*, Mayo 2006, 41; tan-awa usab sa *Teachings of Gordon B. Hinckley* (1997), 561; *The Teachings of Spencer W. Kimball*, ed. Edward L. Kimball (1982), 220.
8. Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 109:22.
9. Tan-awa sa M. Russell Ballard ug Rosemary M. Wixom, “Mga Panalangin sa Priesthood sa Matag Panimalay,” sa *Pagpalig-on sa Pamilya ug sa Simbahan pinaagi sa Priesthood* (worldwide leadership training, 2013); lds.org/broadcasts.
10. M. Russell Ballard, “Let Us Think Straight”; speeches.byu.edu.
11. Tan-awa usab sa Doktrina ug mga Pakigsaad 46:9, 12.
12. Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 84:38.
13. D. Todd Christofferson, “Ang Gahum sa mga Pakigsaad,” *Liahona*, Mayo 2009, 22.

Ni Elder Edward Dube
Sa Seventy

Tan-aw sa Unahan ug Salig

Sa panan-aw sa Ginoo, dili kaayo importante unsay atong nahimo o naabtan apan kon asa kita andam moadto.

Sa bata pa ko nga nagtrabaho sa umahan uban ni mama, natudloan ko niya og usa sa pinakaimportanting leksyon sa kinabuhi. Taas na ang adlaw nianang buntaga, ug sa akong hunahuna dugay na kaayo ming nagbugwal. Mihunong ko aron tan-awon ang among agi ug miingon ni mama, “Tan-awa ang atong nahan!” Wala motubag si mama. Nagtuo nga wala siya kadungog nako, akong giusab ug gipakusgan og gamay ang akong tingog. Wala gihapon siya motubag. Gipaskugan pa nako og gamay, misulti ko og usab. Karon, mitan-aw siya nako ug miingon, “Edward, ayaw tan-awa ang likod. Tan-awa ang unahan nga atong buhaton.”

Mga kaigsoonan, ang pakigsaad nga atong gihimo sa Ginoo dihang gibunyagan kita, nga “mobarug ingon nga mga saksi sa Dios sa tanan nga mga panahon ug diha sa tanan nga mga butang, ug diha sa tanan nga mga dapit nga [kita] mahimo nga maanaa” (Mosiah 18:9), usa ka tibuok kinabuhi nga pasalig. Si Presidente Dieter F. Uchtdorf mitambag, “Kadtong nagpabunyang ug nakadawat sa gasa sa Espiritu Santo nagsugod na diha sa dalan sa pagkadisipulo ug gisangunan

nga mosunod sa makanunayon ug matinud-anon nga paagi sa mga tunob sa Manluluwas” (“Mga Santos Para sa Tanang Panahon,” *Liahona*, Sept. 2013, 5). Ang Ginoo pinaagi sa Iyang mga sulugoon mitawag kanato sa pagserbisyo sa lain-laing calling, nga atong gidawat uban sa bug-os nga pasalig. Kon i-release na ug tawagon sa laing assignment, atong dawaton nga malipayon sa kahibalo nga, sama sa nahibaloan sa atong katigulangan, nga “sa pagserbisyo sa Ginoo, dili importante asa ka nagserbisyo apan giunsa” (J. Reuben Clark Jr., sa Conference Report, Abr. 1951, 154).

Mao nga kon ang presidente sa stake o bishop i-release, malipayon niya kining dawaton, ug kon siya tawagon sa pagserbisyo bisan unsay ihatag sa Ginoo nga “angay” pinaagi sa Iyang sulugoon, (Mosiah 3:19), dili siya maimpluwensyahan sa miagi niyang kasinatian, o molingi ug maghunahuna nga taas na siya og naserbisyo. Dili siya “maluya diha sa maayo nga buhat,” kay nasayud siya nga siya “nagpahimutang sa usa ka mahinungdanon nga buhat” nga may panglantaw nga kini mopanalangin og mga kinabuhi sa kahangturan. Sa ingon “sa

gagmay nga mga butang magagikan ang mga dagko” (D&P 64:33).

Kita kinahanglang “matinguhaon nga moapil diha sa usa ka maayo nga katuyoan, ug mobuhat og daghan nga mga butang sa [atong] kaugalingon nga gawasnon nga kabubut-on, ug magpahinabo sa daghan nga pagkamatarang” (D&P 58:27).

Si Elder Jeffrey R. Holland sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mitambag: “Ang nangagi himoon nga leksyon dili maoy sundon. Molingi kita sa pag-angkon sa kainit gikan sa nagbagang mga kasinatian dili sa abo. Ug kon masayud kita nga kinahanglan kitang magkat-on ug dalhon ang pinakamaayo natong nasinati, niana makatan-aw kita sa unahan ug mahinumdom nga ang *hugot nga pagtuo kanunayng nagtumong sa umaabut*” (“The Best Is Yet to Be,” *Liahona*, Ene. 2010, 18).

Samtang ang leksyon gikan ni mama sa pagtan-aw sa unahan gitumong sa ganuton nga mga sagbut sa umahan, gamay ra kini nga hagit ikumpara sa kaagi sa nag-unang mga Santos. Si Elder Joseph B. Wirthlin maayo kaayong mihulagway niini nga kasinatian: “Niadtong 1846, kapin sa 10,000 [ka tawo] ang mibiya sa malamboong siyudad [sa Nauvoo] nga gitukod sa daplin sa Mississippi River. Uban sa pagtuo sa propetikanhong mga lider, ang nag-unang mga miyembro sa Simbahan mibiya sa ilang ‘Matahum nga Siyudad’ ug misungasong sa kamingawan sa American frontier. Wala gayud sila masayud asa sila padulong, gani kon pila ka milya ang baktason, unsa ka dugay ang panaw, o unsay nagpabut kanila sa unahan. Apan *nasayud* sila nga gigiyahan sila sa Ginoo ug sa Iyang mga sulugoon” (“Faith of Our Fathers,” *Ensign*, Mayo 1996, 33).

Nahibalo sila nganong importante nga motan-aw sa unahan ug mosalig. Usa ka dekada ug tunga, didto kining pipila ka miyembro dihang nadawat ang usa ka pagpadayag:

“Kay sa pagkatinuod Ako moingon nganha kaninyo, bulahan siya nga naghupot sa akong mga sugo, bisan dinhi sa kinabuhi o diha sa kamatayon; ug siya nga matinud-anon bisan

sa kalisdanan, ang ganti sa mao dako diha sa gingharian sa langit.

“Kamo dili makakita uban sa inyong kinaiyanhon nga mga mata, alang karon nga panahon, sa paagi sa inyong Dios mahitungod niadto nga mga butang nga moabut sa umaabut, ug ang himaya nga mosunod human sa daghan nga kalisdanan” (D&P 58:2–3).

Makatan-aw sab kita sa unahan ug mosalig. Makasagop kita sa imbitasyon sa atong Ginoo, kinsa sa bukas nga mga kamot midapit kanato:

“Umari kanako kamong tanan nga nabudlay ug nabug-atan, ug papahulayon ko kamo.

“Isangon ninyo ang akong yugo diha kaninyo, ug pagtuon kamo gikan kanako; kay ako maaghup ug mapaubsanon sa kasingkasing; ug makakaplag kamog pahulay alang sa inyong mga kalag.

“Kay masayon ang akong yugo, ug magaan ang akong luwan” (Mateo 11:28–30).

Ang pinalangga natong propeta, si Presidente Thomas S. Monson; ang iyang mga magtatambag; ug ang

Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles midapit kanatong tanan sa pag-apil sa buhat sa kaluwasan. Ang bag-ong mga kinabig, kabatan-onan, mga young adult, kadtong miretiro na sa ilang mga trabaho, ug ang full-time nga mga misyonaryo magbutang sa yugo nga timbang sa pagpadali sa buhat sa kaluwasan.

Si Presidente Boyd K. Packer, Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, kausa miapil sa contest sa pagbira og baka, diin nakakat-on siya og leksyon. Miingon siya bahin niini: “Ang balsa gikargahan og mga bloke nga semento: diyes mil ka libras [4,535 kg]—lima ka tonelada. . . . Ipabira kini sa baka aron ang balsa moirog og tulo ka pye [91 cm]. . . . Nakabantay ko og maayong pagkaparis nga dagko, lain-lain og kolor, blue-gray nga baka . . . [ang] dakong baka sa unang panahon.”

Sa paghisgot sa resulta sa contest, miingon siya: “Ang mga parisan tagsa-tagsa nga napildi. . . . Ang dagkong blue nga parisan sa baka wala gani makadaog! Ang gagmay, dili inilog nga parisan, wala kaayo magkapareha

sa gidak-on, nakairog sa balsa tulo ka higayon.”

Gipasabut dayon siya sa makatingala nga resulta: “Ang duha ka blue nga baka mas dagko ug kusgan ug parehong gidak-on kay sa ubang team. Apan ang gagmayng baka mas maayo og teamwork ug koordinasyon. Dungan ang ilang pagbira. Ang duha nagdungan sa pag-abante sa sama gayud nga higayon ug ang gikusgon miingon sa balsa” (“Equally Yoked Together,” gikutlo gikan sa pakigpulong atol sa regional representatives’ seminar, Abr. 3, 1975) sa *Teaching Seminary: Preservice Readings* [2004], 30).

Kon motan-aw kita sa unahan ug mosalig, gikinahanglan nato ang samang teamwork sa pagpadali sa buhat sa kaluwasan samtang magdapit kita sa uban sa pagduol kang Kristo. Sa tinagsa natong kapasidad, kinahanglan natong sundon ang tambag ni Presidente Dieter F. Uchtdorf nga “magdugol nga mobarug ug mangusog diha sa atong gibarugan” (“Mangusog Diha sa Imong Gibarugan,” *Liahona*, Nob. 2008, 56). Atong magamit ang tibuok natong potensyal, sama sa

naobserbahan ni Elder L. Tom Perry sa Korum sa Napulog Duha: “Sa akong pagbiyahe sa tibuok Simbahan natingala ko sa tanang positibong mga butang nga nanghitabo. Gani wala ko mobati nga kita, isip katawhan, nagpakabuhi sa tinuod natong potensyal. Akong nakita nga dili kita kanunayng magtambayayong, nga mas interesado kita sa mga personal nga dungog ug kalampanan, ug gamay ra og interes sa hiniusang tumong sa pagtukod sa gingharian sa Dios” (“United in Building the Kingdom of God,” *Ensign*, Mayo 1987, 35).

Unta magkahiusa kita sa usa ka tumong “sa pagpahinabo sa pagka-imortal ug kinabuhing dayon sa tawo” (Moises 1:39).

Ang atong Manluluwas, si Jesukristo, nakakita sa sinugdanan ngadto sa katapusan, nahibalo gayud sa dalan nga Iyang agian ngadto sa Getsemani ug Golgota dihang miingon Siya, “Walay tawo nga angayan alang sa gingharian sa Dios kon kini siya sa nagakupot na sa daro, molingi pa sa likod” (Lucas 9:62). Sa panan-aw sa Ginoo, dili kaayo importante unsay atong nahimo o naabtan apan kon asa kita andam moadto.

Ang atong mga giya nga baruganan gitudlo kanato ni Propeta Joseph Smith: “Ang sukaranan nga mga baruganan sa atong relihiyon mao ang pagpamatuod sa mga Apostoles ug sa mga Propeta, mahitungod ni Jesukristo, nga Siya namatay, gilubong, ug mibangon sa ikatulong adlaw, ug mikayab ngadto sa langit; ug sa ubang mga butang nga may kalabutan sa atong relihiyon sumpay lamang niini” (*Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph Smith* [2007], 58).

Akong ipamatuod nga kon atong sundon ang ehemplo sa atong Manluluwas, si Jesukristo, ug iisa ang atong mga kamot alang sa pag-sustain sa atong minahal nga propeta, si Presidente Thomas S. Monson, atong makaplagan ang kalinaw, kahupayan, ug kalipay, ug kita “mokaon sa kaayo sa yuta . . . niining katapusang mga adlaw” (D&P 64:34). Sa pangalan ni Jesukristo, amen. ■

Ni Elder David A. Bednar

Sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

Ang mga Tamboanan sa Langit

Ang espiritwal ug temporal nga mga panalangin atong madawat kon kita nagsunod sa balaod sa ikapulo.

Ganahan kong mohulagway og duha ka importanting leksyon nga akong nakat-unan sa balaod sa ikapulo. Ang unang leksyon nag-focus sa mga panalangin nga nadawat sa mga indibidwal ug pamilya kon sila matinud-anong nagtuman niining sugo. Ang ikaduhang leksyon naghatag og gibug-aton sa kaimportante sa ikapulo sa paglambo sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw sa tibuok kalibutan. Nag-ampo ko nga ang Espiritu Santo mopamatuod kanatong tanan sa katinuod sa mga baruganan nga akong hisgutan.

Leksyon Numero 1—Importante apan Dili Dayon Makita nga mga Panalangin

Ang inahan ni Sister Bednar usa ka matinud-anong babaye ug dinasig nga homemaker. Sukad sa sinugdanan sa iyang kaminyoon, siya mabinantayong nagtipig sa mga rekord nga pinansyal sa panimalay. Sa katuigan siya mabinantayong nagbad-yet sa kinitaan ug gasto sa pamilya gamit ang yanong mga ledger. Ang impormasyon nga iyang natipig sa katuigan kompleto ug may daghang impormasyon.

Niadtong batan-on pa si Sister Bednar, gigamit sa iyang inahan ang mga impormasyon diha sa ledger sa paghatag og gibug-aton sa nag-unang mga baruganan sa madaginutong pagpuyo ug pagdumala sa panimalay. Usa ka adlaw samtang ilang giribyu ang lain-laing kategoriya sa mga gasto, nakamatikod ang iyang inahan og makapainteres nga sundanan. Ang gasto sa pagpahiling sa doktor ug mga tambal para sa pamilya mas ubos kay sa gilauman. Iyang gipasabut kining kahibalo ngadto sa ebanghelyo ni Jesukristo ug gieksplikar sa iyang anak nga babaye sa gamhanang kamatuoran: kon kita mosunod sa balaod sa ikapulo, kita kanunayng makadawat og importante apan dili dayon makita nga mga panalangin nga wala nato damha ug daling mabaliwala. Ang pamilya wala makadawat og diha-diha dayon o klaro nga dugang sa kinitaan sa pamilya. Hinoon, ang mahigugma-ong Langitnong Amahan mihatag og yanong mga panalangin sa ordinaryong mga pamaagi. Si Sister Bednar kanunayng nakahinumdom niining importante nga leksyon gikan sa iyang inahan kabahin sa tabang nga naggikan sa mga tamboanan sa langit,

pag-amping sa mga butang nga atong napalit. Siguro kita gusto ug naglaum og mas dakong sweldo, apan ang panalangin nga atong nadawat pinaagi sa mga tamboanan sa langit mahimong mas dako nga abilidad sa pag-usab sa atong kahimtang kay sa maglaum nga ang atong kahimtang mausab pinaagi sa uban o sa laing butang.

Ang mga batan-ong manggugubat sa Basahon ni Mormon (tan-awa sa Alma 53; 56–58) kinasingkasing nga nag-ampo nga ang Dios molig-on ug moluwas kanila sa mga kamot sa ilang kaaway. Makapatingala, ang mga tubag niining pag-ampo dili ang pagdugang og mga hinagiban o dugang gidaghanon sa mga tropa. Hinoon, ang Dios mihatag niining matinud-anong manggugubat og kasiguroan nga Siya moluwas kanila, kalinaw sa ilang mga kalag, ug dakong pagtuo ug paglaum nga Siya moluwas kanila (tan-awa sa Alma 58:11). Mao nga, ang mga anak ni Helaman maisugon, determinado gayud nga makadaug, ug nakig-away batok sa mga Lamanite uban sa ilang tanang kusog (tan-awa sa Alma 58:12–13). Ang kasiguroan, kalinaw, pagtuo, ug paglaum sa sinugdanan tingali dili kaha ang mga panalangin nga gusto sa mga manggugubat, apan kini ang tukmang panalangin nga gikinahanglan niining maisugon nga batan-ong mga lalaki sa pagpadayon ug paglahutay sa pisikal ug espiritwal nga paagi.

Usahay kita mangayo sa Dios og kalampusan, ug hatagan kita Niya og kalig-on sa pisikal ug sa hunahuna. Kita nangayo nga mouswag, ug kita nakadawat og mas lapad nga panglantaw ug dugang nga pailub, o kita nangamuyo nga molambo ug napanalanginan sa gasa sa grasya. Mahimong Iya kitang hatagan og konbiksyon ug pagsalig samtang kita naningkamot sa pagkab-ot og maayong mga tumong. Ug kon kita manghangyo og paghupay gikan sa pisikal, mental, ug espiritwal nga mga kalisud, mahimong Iyang dugangan ang atong determinasyon ug paglahutay.

Ako mosaad nga kon kita mosunod sa balaod sa ikapulo, sa tinuoray ang mga tamboanan sa langit maabli ug

sama sa gisaad sa Malaquias sa Daang Tugon (tan-awa sa Malaquias 3:10).

Kasagaran kon kita motudlo sa balaod sa ikapulo, atong hatagan og gibug-aton ang diha-diha, madramahon, ug daling maila nga temporal nga mga panalangin nga atong madawat. Ug tuod ang mao nga mga panalangin mahitabo. Apan pipila sa lain-laing mga panalangin nga atong nadawat samtang kita nagsunod niining sugo importante apan dili dayon makita. Ang mao nga mga panalangin maila lang kon kita naghunahuna ug nagobserbar sa espirituhanong paagi (tan-awa sa 1 Mga Taga-Corinto 2:14).

Ang simbolo nga “mga tamboanan” sa langit nga gigamit ni Malaquias daghan og pagtulun-an. Ang hayag moagi sa mga tamboanan pasulod sa building. Sa samang paagi, ang espirituhanong kahayag ug panglantaw ibu-bu pinaagi sa mga tamboanan sa langit ug madawat sa atong kinabuhi kon kita mosunod sa balaod sa ikapulo.

Sama pananglit, ang dili dayon makita apan importante nga panalangin nga atong nadawat mao ang espirituhanong gasa sa pasalamat sa mga butang nga anaa nato nga makakontrolar sa atong tinguha sa mga butang nga dili kinahanglanon. Ang mapasalamatong tawo kontento kaayo. Ang dili mapasalamatong tawo sa kahangturan

dili gayud makontento (tan-awa sa Lucas 12:15).

Kita tingali nanginahanglan ug nangamuyo og tabang nga makakita og trabaho. Ang mga mata ug dalunggan sa hugot nga pagtuo (tan-awa sa Ether 12:19) gikinahanglan, aron makamatikod sa espiritwal nga gasa nga makapahimo nato sa pag-ila sa mga oportunidad sa trabaho nga wala mabantayi sa uban—o ang panalangin nga mas determinado sa kaugalingon nga mas mangita ug molahutay og trabaho kay sa mahimo o andam nga buhaton sa uban. Siguro kita gusto ug naglaum og tanyag sa trabaho, apan ang panalangin nga atong nadawat pinaagi sa mga tamboanan sa langit mao ang mas dakong abilidad sa paglihok ug pag-usab sa atong kahimtang kay sa maglaum nga ang atong kahimtang mausab pinaagi sa uban o sa laing butang.

Kita mahimong motinguha ug motrabaho aron madugangan ang atong sweldo aron mas makasangkap sa mga kinahanglanon sa kinabuhi. Mga mata ug dalunggan sa hugot nga pagtuo ang gikinahanglan, aron kita makamatikod sa nadugang nga abilidad sa espiritwal ug temporal (tan-awa sa Lucas 2:52) nga makapalit og daghan sa gamayng kantidad, napalambo nga abilidad sa pag-prayoridad ug pagpanyano, ug napalambo nga abilidad sa

ang espiritwal ug temporal nga mga panalangin ibu-bu nga wala na unyay dapit nga igong kabutangan sa pagdawat niini (tan-awa sa Malaquias 3:10). Hinumduman usab nato ang pamahayag sa Ginoo:

“Kay ang akong mga hunahuna dili mao ang inyong mga hunahuna, ni ang inyong mga dalan akong mga dalan, nag-ingon ang Ginoo.

“Kay maingon nga ang mga langit hataas kay sa yuta, mao man ang akong mga dalan labi pang hataas kay sa inyong mga dalan, ug ang akong mga hunahuna kay sa inyong mga hunahuna” (Isaias 55:8–9).

Ako mopamatuod nga kon kita espirituhanong nag-apil ug nag-oberbar, kita mapanalanginan og mga mata nga mas klarong makakita, mga dalunggan nga kanunayng makadungog, ug kasingkasing nga mas makasabut gayud sa kaimportante ug sa dili dayon makita nga Iyang pamaagi, Iyang hunahuna, ug Iyang mga panalangin sa atong kinabuhi.

Leksyon Numero 2—ang Kayano sa Pamaagi sa Ginoo

Sa wala pa ko matawag sa pagserbisyo isip sakop sa Korum sa Napulog Duha, kadaghan kong nagbasa sa Doktrina ug mga Pakigsaad kabahin sa konseho nga gitudlo sa pagdumala ug paggasto sa sagradong pundo sa ikapulo. Ang Konseho sa Paggasto sa mga Ikapulo giestablisar pinaagi sa pagpadayag ug naglangkob sa Unang Kapangulohan, sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, ug sa Presiding Bishopric (tan-awa sa D&P 120). Samtang nag-andam ko niadtong Disyembre 2004 sa pagtambong sa akong unang miting niining konseho, naghinam-hinam ko sa talagsaong oportunidad nga makat-on.

Mahinumduman gihapon nako ang mga butang nga akong nasinati ug nabati niining konseho. Mas nakadayeg ko ug dunay balaang nagtahud sa balaod sa Ginoo sa panalapi alang sa mga indibidwal, mga pamilya, ug sa Iyang Simbahan. Ang nag-unang programa sa pinansyal sa Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw—para sa kinitaan

ug paggasto—gipasabut diha sa mga seksyon 119 ug 120 sa Doktrina ug mga Pakigsaad. Duha ka pamahayag ang mabasa niining pinadayag nga naglatid sa pundasyon sa pagdumala sa pinansyal sa Simbahan.

Ang seksyon 119 yanong nagsulti nga ang tanang miyembro “mobayad sa ikanapulo sa ilang tanan nga mga tubo sa matag tuig; ug kini mao ang balaod ngadto kanila hangtud sa kahangturan, . . . miingon ang Ginoo” (bersikulo 4).

Dayon, kabahin sa gitugutang paggasto sa mga ikapulo, ang Ginoo miingon, “Ipahigayon na kini pinaagi sa usa ka konseho, nga naglangkob sa Unang Kapangulohan sa akong Simbahan, ug sa obispo ug sa iyang konseho, ug pinaagi sa akong halangdon nga konseho; ug pinaagi sa akong kaugalingon nga tingog ngadto kanila, miingon ang Ginoo” (D&P 120:1). Ang “obispo ug sa iyang konseho” ug ang “akong halangdon nga konseho” nga gipasabut niining gipadayag mao karon ang Presiding Bishopric ug ang Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles. Kining sagrado nga mga pundo gigamit sa paspas nga nagtubo nga simbahan sa espirituhanong pagpanalangin sa mga indibidwal ug pamilya pinaagi sa pagtukod ug pagmentinar og mga templo ug simbahan,

pagsuporta sa misyonaryo nga buhat, paghubad ug pagmantala sa mga kasulatan, pagpalambo sa pagsiksik sa family history, paghatag og pundo sa mga eskwelahan ug edukasyon nga pang-relihiyon, ug pagtuman sa ubang mga katuyoan sa Simbahan sumala sa pagdumala sa gi-orden nga mga sulugoon sa Ginoo.

Natingala ko sa kaklaro ug kamubo niining duha ka pinadayag kon ikompara sa kakomplikado sa mga sumbanan sa pinansyal ug pamaagi sa pag-administrar nga gigamit sa daghang organisasyon ug gobyerno sa tibuok kalibutan. Sa unsang paagi ang temporal nga mga kalihokan sa organisasyon sama kadako sa gipahiuli nga Simbahan ni Jesukristo paglihok sa tibuok kalibutan gamit niining mubong instruksyon? Alang nako ang tubag medyo direkta: kini ang buhat sa Ginoo, Siya mismo ang naghimo sa Iyang buhat (tan-awa sa 2 Nephi 27:20), ug ang Manluluwas nagdasig ug nagdirekta sa Iyang mga sulugoon samtang ilang gituman ang Iyang direksyon ug nagtrabaho sa Iyang kawsa.

Niadtong unang miting sa konseho nahimuot ko sa kayano sa mga baruganan nga naggiya sa among mga diskusyon ug desisyon. Sa pagdumala sa pinansyal sa Simbahan, duha

ka nag-una ug dili mausab nga mga baruganan ang gisunod. Una, ang Simbahan mogasto sumala kon pilay anaa ug dili mogasto og sobra sa nadawat. Ikaduha, adunay porsyon sa tinuig nga kinitaan nga gitagana isip reserba para sa emerhensiya ug wala damhang panginahanglan. Sa katuigan, ang Simbahan nagtudlo sa mga miyembro sa baruganan sa pagtipig og dugang nga pagkaon, gas, ug kwarta nga magamit kon adunay emerhensiya. Ang Simbahan isip institusyon yanong nagsunod sa samang mga baruganan nga gibalik-balik og tudlo ngadto sa mga miyembro.

Samtang nagpadayon ang miting, nakapanghinaut ko nga ang tanang mga miyembro sa Simbahan makasunod sa kayano, kaklaro, kahan-ay, kaputli, ug gahum sa pamaagi sa Ginoo (tan-awa sa D&P 104:16) sa pagdumala sa temporal nga mga kalihokan sa Iyang Simbahan. Nakaapil na ko sa Konseho sa Paggasto sa mga Ikapulo sulod sa daghang katuigan. Ang akong pasalamat ug balaang pagtahud sa sumbanan sa Ginoo milambo matag tuig, ug ang mga leksyon nga akong nakat-unan mas nagkalawom.

Natandog ko uban sa gugma ug pagdayeg sa matinud-anon ug masulundon nga mga miyembro niining Simbahan sa matag nasud, kaliwatan, pinulongan, ug katawhan. Samtang nagbiyahe ko sa tibuok kalibutan, nasayran nako ang inyong mga pangandoy ug damgo, mga kondisyon ug kahimtang, ug inyong mga

panlimbasug. Nakatambong ko uban ninyo sa mga miting sa Simbahan ug nakabisita sa inyong panimalay. Ang inyong pagtuo nakapalig-on sa akong pagtuo. Ang inyong pagpahinungod mas nakapahinungod nako. Ug ang inyong kabuotan ug kaandam sa pagsunod sa balaod sa ikapulo nakadasig nako nga mahimong mas maayong tawo, bana, amahan, ug lider sa Simbahan. Naghinumdom ug naghunahuna ko ninyo matag higayon nga moapil ko sa Konseho sa Paggasto sa mga Ikapulo. Salamat sa inyong kabuotan ug kamatinud-anon samtang inyong gituman inyong mga pakigsaad.

Ang mga lider sa gipahiuli nga Simbahan sa Ginoo mibati og dakong responsibilidad sa pag-amping sa gipahinungod nga mga halad sa mga miyembro sa Simbahan. Kami naghunahuna gayud sa kasagrado sa diyot sa babayeng balo.

“Unya si Jesus milingkod atbang sa panudlanan og mga halad, ug iyang gipaniiran ang panon sa mga tawo nga nanghulog og kwarta ngadto sa panudlanan: ug daghan ang mga datu nga nanghulog og daghang salapi.

“Ug dihay usa ka kabus nga babayeng balo, nga miabut ug mihulog og duha ka diyot, nga mibilig usa ka daku.

“Ug gitawag ni Jesus ang iyang mga tinun-an sa pagduol kaniya, ug miingon siya kanila, Sa pagkatinuod magaingon ako kaninyo, Nga kining kabus nga babayeng balo

nakahulog og labaw pa kay sa tanan kanila nga nanagpanghulog ngadto sa panudlanan:

“Kay silang tanan miamot gikan sa ilang naghingapin nga kahamugaway; apan kini siya gikan sa iyang kapit-os mihatag sa tanan nga diha kaniya, sa tanan nga iyang kabuhian” (Marcos 12:41–44).

Ako mismo nasayud nga ang Konseho sa Paggasto sa mga Ikapulo makugihong nagbantay sa diyot sa babayeng balo. Akong ipahayag ang akong pagdayeg ni Presidente Thomas S. Monson ug sa iyang mga magtatambag sa epektibong pagpangulo sa pagtuman niining balaang pagkatinugyanan. Ug akong giila ang tingog (tan-awa sa D&P 120:1) ug kamot sa Ginoo nga nagtabang sa Iyang gi-orden nga mga sulugoon sa pagtuman sa katungdanan sa pagrepresentar Niya.

Usa ka Pagdapit ug Pagpamatuod

Ang matinuorog pagbayad sa ikapulo labaw pa kay sa katungdanan; kini importante nga lakang sa proseso sa personal nga pagkabalaan. Kadtong nagbayad sa inyong ikapulo, gidayeg ko kamo.

Kadtong sa karon nga wala magsunod sa balaod sa ikapulo, gidapit ko kamo sa pagkonsiderar sa inyong mga paagi ug paghinulsol. Mopamatuod ko nga pinaagi sa inyong pagkamasulundon niining balaod sa Ginoo, ang mga tamboanan sa langit maabli para kaninyo. Palihug ayaw langaya ang adlaw sa inyong paghinulsol.

Ako mopamatuod sa espirital ug temporal nga mga panalangin nga atong madawat kon kita nagsunod sa balaod sa ikapulo. Ako mosaksi nga kining mga panalangin importante apan dili dayon makita. Ako usab nga ipamahayag nga ang kayano sa pamaagi sa Ginoo nga makita gayud sa temporal nga mga kalihokan sa Iyang Simbahan naghatag og sumbanan nga makagiya nato isip indibidwal ug pamilya. Nag-ampo ko nga matag usa nato makakat-on ug makabenepisyo niining importante nga mga leksyon, sa sagradong pangalan ni Ginoong Jesukristo, amen. ■

Ni Presidente Dieter F. Uchtdorf

Ikaduhang Magtatambag sa Unang Kapangulohan

Dali, Pakig-uban Kanamo

Bisan unsa pa ang inyong mga kahimtang, kasaysayang personal, o kalig-on sa inyong pagpamatuod, dunay luna alang kaninyo niini nga Simbahan.

Dunay usa ka tawo nga nagdamgo nga naa siya sa lapad nga hawanan diin ang tanang relihiyon sa kalibutan nagpundok. Iyang nakita nga ang matag relihiyon ingon og makaagni ug bililhon.

Nakita niya ang buotang magtiayon nga nagrepresentar sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw ug nangutana, “Unsay *inyong* gi-require sa inyong mga miyembro?”

“*Kami* walay gi-require bisan unsa,” sila mitubag. “Apan naghangyo ang *Ginoo* nga among ipahinungod ang tanan.”

Gipasabut dayon sa magtiayon ang bahin sa mga calling sa Simbahan, home ug visiting teaching, full-time nga misyon, sinemana nga family home evening, buhat sa templo, welfare ug tawhanong pagserbisyo, ug mga assignment sa pagtudlo.

“Bayaran ba ninyo ang mga tawo sa ilang tanang gibuhat?” nangutana ang tawo.

“Dili,” pasabut sa magtiayon. “Sila mohalad sa ilang panahon nga libre.”

“Usab,” ingon ang magtiayon, “matag unom ka bulan ang among mga

miyembro sa Simbahan sa katapusan sa semana motambong o motan-aw sa 10 ka oras nga kinatibuk-ang komperensya.”

“Napulo ka oras nga mamulong ang mga tawo?” nakalitan ang tawo.

“Unya ang inyong sinemana nga pagsimba? Unsa man kadugay?”

“Tulo ka oras, kada Dominggo!”

“Mao ba,” miingon ang tawo. “Buhaton ba gayud sa mga miyembro sa inyong simbahan ang tanan ninyong gisulti?”

“Kana ug daghan pa. Wala pa man gani namo masulti ang family history, mga youth camp, debosyonal, pagtuon sa kasulatan, mga leadership training, mga kalihokan sa kabatan-onan, sayo sa buntag nga seminary, paglimpyo sa Simbahan, ug siyempre duna pay balaod sa *Ginoo* bahin sa maayong panglawas, ang binulan nga puasa aron pagtabang sa mga kabus, ug ang ikapulo.”

Miingon ang tawo, “Naglibug na ko. Nganong gusto man nga magpamiyembro ang tawo sa ingon niana nga simbahan?”

Mipahiyom ang magtiayon ug miingon, “Abi namo nga dili na lang gyud ka mangutana.”

Nganong Magpamiyembro man ang Tawo sa Ingon Niana nga Simbahan?

Sa usa ka panahon nga daghan sa mga simbahan sa kalibutan ang nakasinati og pagkunhod sa ilang gidaghanon, Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw—bisan gamay ra kon itandi sa uban—usa sa pinakapaspas nga naglambo nga simbahan sa kalibutan. Pagka-Septyembre 2013 ang Simbahan dunay sobra sa 15 milyones ka miyembro sa tibuok kalibutan.

Daghang rason kon ngano, apan mahimo bang motanyag ko og pipila niini?

Ang Simbahan sa Manluluwas

Una, kini nga Simbahan gipahiuli sa atong panahon ni Jesukristo Mismo. Dinhi inyong makita ang awtoridad sa paglihok pinaagi sa Iyang ngalan—pagbunyang alang sa kapasayloan sa sala, pagtugyan sa gasa sa Espiritu Santo, ug pagbugkos dinhi sa yuta ug sa langit.¹

Kadtong nagpamiyembro niining Simbahan nahigugma sa Manluluwas nga si Jesukristo ug gusto silang mosunod Kaniya. Nalipay sila sa kahibalo nga ang Dios namulong sa tawo pag-usab. Dihang nadawat nila ang sagradong mga ordinansa sa priesthood ug mihimo og mga pakigsaad sa Dios, mabati nila ang Iyang gahum sa ilang kinabuhi.² Kon mosulod na sila sa balaang templo, bation nila nga anaa sila sa Iyang presensya. Kon mobasa sila sa balaang kasulatan³ ug magsunod sa pagtulun-an sa Iyang mga propeta, mas maduol sila sa Manluluwas nga ilang gihigugma pag-ayo.

Usa ka Lig-on nga Pagtuo

Ang laing rason mao nga ang Simbahan naghatag og mga oportunidad sa paghimo og maayo.

Ang pagtuo sa Dios dalaygon, apan ang kadaghanan gusto og mas labaw pa kay sa maminaw lang sa makadasig nga wali o mangandoy sa ilang mansyon sa langit.⁴ Gusto nilang gamiton ang ilang pagtuo. Ilang ilulho ang ilang mga manggas ug moapil niining talagsaong kawsa.

Ug mao kana ang mahitabo kon

mouban sila kanato—duna silay daghang oportunidad aron molambo ang ilang mga talento, kamanggiloyon, ug oras sa maayong mga buhat. Kay kita walay binayran nga lokal nga alagad sa tibuok kalibutang kongregasyon, ang atong mga miyembro mismo ang nangalagad. Gitawag sila pinaagi sa inspirasyon. Usahay moboluntaryo kita; usahay kita *ang* “iboluntaryo.” Atong nakita nga dili palas-anon ang mga buluhaton apan oportunidad sa pagtuman sa atong pakigsaad nga madasigon natong gihimo nga moserbisyo sa Dios ug sa Iyang mga anak.

Gibahandi nga mga Panalangin

Ikatulong rason nganong ang tawo nagpamiyembro sa Simbahan kay ang pagsubay sa dalan sa pagkadisipulo nagdala og bililhong mga panalangin.

Atong nakita ang bunyag isip sinugdanan sa atong panaw sa pagkadisipulo. Ang inadlaw natong pakig-uban ni Jesukristo magdala og kalinaw ug katuyoan sa kinabuhi ug hingpit nga kalipay ug mahangturong kaluwasan sa kalibutang moabut.

Ang matinud-anong magasubay niini nga dalan malikay sa mga gahong, kasubo, ug mga pagmahay sa kinabuhi.

Ang kabus sa espiritu ug matinuron makakaplag og dagkong bahandi sa kahibalo dinhi.

Kadtong nanag-antus o nagbangutan mahupay dinhi.

Kadtong nabug-atan sa sala mapasaylo, magawasnon, ug makapahulay.

Alang Niadtong Mibiya

Ang pagpangita sa kamatuoran midala sa minilyon ngadto sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw. Hinoon, dunay pipila nga mibiya sa Simbahan nga kaniadto ilang gihigugma.

Tingali dunay mangutana, “Kon nindot kaayo ang ebanghelyo, nganong duna may mobiya?”

Usahay atong mahunahuna nga sila tingali nasilo o tapulan o makasasala. Sa tinuod lang, dili ingon niana kasimple. Gani, dili kay usa lang ka rason ang hinungdan sa lain-laing sitwasyon.

Ang uban sa mahal natong mga miyembro sulod sa katuigan naglibug kon kinahanglan ba silang mopalayo sa Simbahan.

Niini nga Simbahan nga nagtahud gayud sa personal nga kabubut-on, nga gipahiuli sa usa ka batan-on nga nagpangutana ug nangita og tubag, atong gitahud kadtong tinuoray nga nangita sa kamatuoran. Sakit sa atong

kasingkasing kon ang ilang panaw mopalayo kanila sa Simbahan nga atong gimahal ug sa kamatuoran nga atong nakit-an, apan atong gitahud ang ilang katungod sa pagsimba sa Makagagahum nga Dios sumala sa pagmando sa ilang kaugalingon nga tanlag, sama usab sa atong pag-angkon niana nga kahigayunan.⁵

Mga Pangutana nga Wala Matubag

Ang uban dunay mga pangutana nga wala matubag bahin sa mga butang nga nabuhat o gipanulti sa nangagi. Kana atong gidawat diin dul-an sa 200 ka tuig sa kasaysayan sa Simbahan—kauban sa walay balda nga hut-ong sa makadasig, talahuron, ug balaanong mga hitabo—dunay mga nasulti ug nabuhat nga makalibug sa tawo.

Usahay ang mga pangutana motumaw tungod kay kita wala pa sa tanang impormasyon ug nagkinahanglan kita og gamayng pailub. Kon ang tibuok kamatuoran mahibaloan na, ang mga butang nga walay pulos kanato sa una maresolba ra alang sa atong katagbawan.

Usahay dunay kalainan sa opinyon kon unsa gayud ang gipasabut niini nga mga “kamatuoran.” Ang pangutana nga nagmugna og pagduhaduha sa uban, human sa mainampingong pagsusi, makalig-on sa pagtuo sa uban.

Mga Sayop sa Dili Perpektong mga Tawo

Ug, sa hingpit nga kaprangka, dunay mga higayon nga ang mga miyembro o lider sa Simbahan makahimo og sayop. Dunay mga butang nga nasulti o nabuhat nga wala mahiuyon sa atong mga mithi, baruganan, o doktrina.

Makaingon ko nga perpekto lamang ang Simbahan kon gipadagan kini sa perpektong mga binuhat. Perpekto ang Dios, ug lunsay ang Iyang doktrina. Apan Siya naglihok pinaagi nato—dili perpekto Niyang mga anak—ug ang dili perpektong mga tawo masayop.

Sa ulohang pahina sa Basahon ni Mormon atong mabasa, “Ug karon, kon adunay mga kasaypanan kini mao ang mga sayop sa mga tawo;

busa, ayaw ipanghimaraut ang mga butang sa Dios, nga kamo unta mapakplagan nga walay lama sa hukmanan ni Kristo.”⁶

Ingon niini sukad pa sa una ug mao gihapon hangtud sa hingpit nga adlaw diin si Kristo Mismo mao ang maghari dinhi sa yuta.

Subo lang nga ang uban nangawala tungod sa sayop nga nahimo sa tawo. Apan bisan pa niini, ang mahangturong kamatuoran sa gipahiwaling ebanghelyo nga anaa sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa Ulahing mga Adlaw wala mamantsahi, mokunhod, o magun-ob.

Isip Apostol ni Ginoong Jesukristo ug isip usa sa nakakita gayud sa mga council ug sa gipangbuhat niini nga Simbahan, mohatag ko sa akong balaang pagsaksi nga walay importanting mga desisyon kalabut niini nga Simbahan o sa mga miyembro niini nga gihimo nga wala magtinguha og inspirasyon, giya, ug pagtugot sa atong Mahangturong Amahan. Simbahan kini ni Jesukristo. Dili motugot ang Dios nga ang Iyang Simbahan motipas sa katuyoan niini o mapakyas sa pagtuman sa balaan niining tuyo.

Dunay Luna alang Kaninyo

Alang niadtong mipalayo sa Simbahan, moingon ko, mahal nga mga higala, may luna pa alang kaninyo dinhi.

Dali ug idugang ang inyong mga talento, gasa, ug mga kusog sa amoa. Tanan kita mas momaayo sa katapusan.

Tingali mangutana ang uban, “Apan unsaon kining akong mga pagduhaduha?”

Natural lang nga dunay mga pangutana—ang gamayng liso sa matinuorong pangutana sagad mogitib ug mohingkod sa pagkadakong kahoy sa panabut. Dunay pipila ka miyembro sa Simbahan kinsa, sa usa ka higayon, wala makasulay og seryuso o sensitibong mga pangutana. Usa sa mga katuyoan sa Simbahan mao ang pag-alima ug pag-ugmad sa liso sa pagtuo—bisan sa balason nga yuta sa pagduhaduha ug kawalay kasiguroan. Ang hugot nga pagtuo molaum sa

Siyudad sa Guatemala, Guatemala

mga butang diin dili makita diin mga tinuod.⁷

Busa, mga kaigsoonan—akong mga higala—palihug, duhaduhai una ang inyong pagduhaduha sa dili pa mo magduhaduha sa inyong pagtuo.⁸ Dili gayud nato tugutan nga himoon kitang binilanggo sa atong pagduhaduha ug ilayo kita sa diosnong gugma, kalinaw, ug gasa nga moabut pinaagi sa pagtuo kang Ginoong Jesukristo.

Tingali moingon ang uban, “Dili ko haum uban kaninyo diha sa Simbahan.”

Kon inyong makita ang among kasingkasing, tingali inyong makita nga mas haum kamo kay sa inyong gihunahuna. Tingali matingala kamo nga mahibalo nga duna kami mga tinguha ug panlimbasug ug pangan-doy sama sa inyoha. Ang inyong kaagi o kasinatian tingali lahi kay sa inyong nakita diha sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, apan mahimo kana nga panalangin. Mga kaigsoonan, mga higala, gikinahanglan namo ang inyong espesyal nga mga talento ug panglantaw. Ang panaglahi sa mga tawo ug katawhan libut sa kalibutan maoy kalig-on niini nga Simbahan.

Tingali moingon ang uban, “Tingali dili ko makasunod sa inyong mga sumbanan.”

Mas dako kana nga rason nga moari kamo! Ang Simbahan gihimo sa pag-alima sa dili perpekto, sa naglisud, ug sa nagluya. Puno kini sa mga tawo kinsa *nagtinguha* sa tibuok nilang kasingkasing sa pagsunod sa mga sugo, bisan dili pa sila *hanas* niini.

Tingali moingon ang uban, “May nailhan ko sa inyong Simbahan nga tigpakaaron-ingnon. Dili gyud ko magpamiyembro sa simbahan nga dunay miyembro nga sama kaniya.”

Kon inyong hatagan og kahulugan ang *tigpakaaron-ingnon* isip tawo nga napakyas sa pagpakabuhi nga hingpit sa unsay iyang gituohan, niana kitang tanan *tigpakaaron-ingnon*. Walay usa nato ang ingon ka sama kang Kristo nga mao unta ang angay. Apan tinguha nato nga mabuntog ang atong mga sayop ug ang kalagmitan sa pagpakasala. Sa atong kasingkasing ug kalag nangandoy kita nga mas momaayo pinaagi sa tabang sa Pag-ula ni Jesukristo.

Kon kini ang inyong mga tinguha, nan bisan unsa pa ang inyong mga kahintang, kasaysayang personal, o kalig-on sa inyong pagpamatuod,

dunay luna alang kaninyo niini nga Simbahan. Dali, pakig-uban kanamo!

Dali, Pakig-uban Kanamo!

Bisan sa atong tawhanong pagkadili perpekto, masaligon ko nga makaplag kamo dinhi niini nga Simbahan og daghang lunsay nga mga kalag nga ikatanyag niining kalibutan. Ang Simbahan ni Jesukristo ingon og nagdani sa mga mabination ug maamumahon, sa matinuoron ug kugihan.

Kon naglaum kamo nga makakita og perpektong mga tawo dinhi, masagmuyo kamo. Apan kon nangita kamo sa lunsay nga doktrina ni Kristo, sa pulong sa Dios “nga makaalim sa samaran nga kalag,”⁹

ug sa makabalaang impluwensya sa Espiritu Santo, nan dinhi inyo silang makit-an. Niining kapanahunan sa nagkakunhod nga pagtuo—niining kapanahunan diin daghan ang mibati nga layo sa gakos sa langit—dinhi makit-an ninyo ang mga tawo nga nagtinguhang makaila ug maduol sa Manluluwas pinaagi sa pag-alagad sa Dios ug sa isigkatawo, mao usab kamo. Dali, pakig-uban kanamo!

Buot Ba Usab Kamong Mobyia?

Nahinumdom ko sa panahon sa kinabuhi sa Manluluwas dihang daghan ang mibiya Kaniya.¹⁰ Gipangutana ni Jesus ang Iyang dose ka disipulo:

“Buot ba usab kamong mobiya kanako?

“Si Simon Pedro mitubag kaniya, Ginoo, kang kinsa man kami moadto? Ikaw mao ang may mga pulong mahitungod sa kinabuhing dayon.”¹¹

Dunay mga panahon nga kinahanglan kitang motubag sa sama nga pangutana. Buot ba usab kitang mobiya? O kita ba, sama ni Pedro, nanggunit og hugot sa mga pulong sa kinabuhing dayon?

Kon nangita kamo sa kamatuoran, kahulugan, ug sa paagi aron mausab ang pagtuo ngadto sa buhat; kon nangita kamo og dapit nga mahisakop: Dali, pakig-uban kanamo!

Kon kamo mibiya sa tinuohan nga kanhi inyong gisagop: Dali balik. Pakig-uban kanamo!

Kon natintal kamo sa paghunong: Pabilin una og taud-taud. Dunay luna alang kaninyo dinhi.

Mohangyo ko sa tanan nga makabati o makabasa niining mga pulong: Dali, pakig-uban kanamo. Patalinghugi ang tawag sa malumo nga Kristo. Pasana ang inyong krus ug sunda Siya.¹²

Dali, pakig-uban kanamo! Kay dinhi inyong makaplagan ang usa ka butang nga bililhon.

Mopamatuod ko nga dinhi inyong makita ang mga pulong sa kinabuhing dayon, ang saad sa bulahang katubsan, ug ang dalan sa kalinaw ug kalipay.

Nag-ampo ko nga ang inyong pagpangita sa kamatuoran motuhop diha sa inyong kasingkasing sa tinguha nga makig-uban kanamo. Sa sagradong pangalan ni Jesukristo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa Mateo 16:18–19; Helaman 10:7.
2. Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 84:20.
3. Tan-awa sa 2 Nephi 33:10.
4. Tan-awa sa “Have I Done Any Good?” *Hymns*, nu. 223.
5. Tan-awa sa Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:11.
6. Ulohan nga pahina sa Basahon ni Mormon; tan-awa sa Mormon 8:17.
7. Tan-awa sa Mga Hebreohanon 11:1; Alma 32:21.
8. Tan-awa sa F. F. Bosworth, *Christ the Healer* (1924), 23.
9. Jacob 2:8.
10. Tan-awa sa Juan 6:66.
11. Juan 6:67–68.
12. Tan-awa sa Mateo 16:24.

Gipresentar ni Presidente Henry B. Eyring
Unang Magtatambag sa Unang Kapangulohan

Ang Pagpaluyo sa mga Opisyalessa sa Simbahan

Gisugyot nga atong paluyohan si Thomas Spencer Monson isip propeta, manalagna, ug tigpadayag ug Presidente sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw; si Henry Bennion Eyring isip Unang Magtatambag sa Unang Kapangulohan; ug si Dieter Friedrich Uchtdorf isip Ikaduhang Magtatambag sa Unang Kapangulohan.

Kadtong uyon ipakita kini.

Kadtong supak, kon aduna, mahimong mopakita niini.

Gisugyot nga atong paluyohan si Boyd Kenneth Packer isip Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, ug ang mosunod isip mga sakop niana nga korum: Boyd K. Packer, L. Tom Perry, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, ug Neil L. Andersen.

Kadtong uyon, palihug ipakita kini.

Si bisan kinsa nga mosupak mahimong mopakita niini.

Gisugyot nga atong paluyohan ang

mga magtatambag sa Unang Kapangulohan ug ang Napulog Duha ka mga Apostoles isip mga propeta, manalagna, ug tigpadayag.

Ang tanang uyon, palihug ipakita kini.

Ang dili uyon, kon aduna, sa samang paagi.

Gisugyot nga atong i-release sila si Elder John B. Dickson, Paul E. Koelliker, ug F. Michael Watson isip sakop sa Unang Korum sa Seventy ug

motudlo nila isip emeritus nga mga General Authority.

Gisugyot usab nga atong i-release si Elder Kent D. Watson isip sakop sa Ikaduhang Korum sa Seventy.

Pasalamatan usab nato sila si Elder César H. Hooker ug Craig T. Wright, kinsa gi-release gikan sa ilang pagserbisyo isip mga Area Seventy.

Kadtong buot nga moapil kanamo sa pagpasalamat niining mga Kaigsoonan sa ilang maayo kaayo nga serbisyo, palihug ipakita kini.

Gisugyot nga atong paluyohan ang mosunod isip bag-ong mga Area Seventy: Julio A. Angulo, Peter F. Evans, ug Gennady N. Podvodov.

Ang tanang uyon, palihug ipakita kini.

Kadtong supak, kon aduna.

Gisugyot nga atong paluyohan si Randall L. Ridd isip ikaduhang magtatambag sa kinatibuk-ang kapangulohan sa Young Men.

Kadtong uyon ipakita kini.

Si bisan kinsa nga supak ipakita kini.

Gisugyot nga atong paluyohan ang ubang mga General Authority, mga Area Seventy, ug kinatibuk-ang mga kapangulohan sa auxiliary ingon nga naglangkob karon.

Kadtong uyon, palihug ipakita kini.

Ang supak mahimong mopakita niini.

Salamat kaninyo, mga kaigsoonan, alang sa inyong pagboto ug sa inyong nagpadayon nga hugot nga pagtuo ug mga pag-ampo alang kanamo. ■

Ni Presidente Boyd K. Packer

Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

Ang Yawe sa Espirituhanong Panalipod

Ang kalinaw mapahiluna diha sa kasingkasing sa matag usa nga mobasa sa kasulatan ug moabli sa mga saad sa panalipod ug katubsanan.

Dili pa lang dugay, duna koy gi-sealed sa templo nga bag-ong magtiayon. Kini nga magtiayon mihimo sa ilang kaugalingon nga takus aron modangat niining talagsa-ong adlaw nga ang usa ka anak nga lalaki ug babaye mobiya sa panimalay sa ilang kabatan-on ug mamahimong bana ug asawa. Niining sagrado nga okasyon, putli sila ug limpyo. Dayon, magsugod sila pag-atiman sa kaugalingon nilang mga anak, subay sa sumbanan nga gi-establisar sa atong Amahan sa Langit. Ang ilang kalipay, ug ang kalipay sa umaabut nga mga henerasyon, nag-agad sa pagsunod niana nga mga sumbanan nga gi-establisar sa Manluluwas ug anaa sa Iyang kasulatan.

Ang mga ginikanan karon naghuhuna kon duna bay luwas nga dapit sa pagpadako og mga anak. Anaa *ang* luwas nga dapit. Anaa kini sa panimalay nga nakasentro sa ebanghelyo. Nag-focus kita sa pamilya diha sa Simbahan, ug motambag kami sa

mga ginikanan sa tanang dapit sa pagpadako sa ilang mga anak sa katarung.

Si Apostol Pablo nanagna ug mipasidaan nga “sa kaulahiing mga adlaw managpang-abut ang mga panahon nga malisud.

“Kay ang mga tawo unya magamahigugmaon man sa ilang kaugalingon, mga hinapi, tigpagawal, hambugiro, tampalasan, masukihon sa mga ginikanan, walay igabalus, dili diosnon,

“Walay pagbati sa paghigugma, dili malukmay, tigbutang-butang, mapatuyangon, mabangis, dili mahigugmaon sa maayo,

“Mabudhion, madalidalion, tigpaburot, nga nagahigugma sa kalipayan inay sa Dios unta hinoon;

“Nga nagabaton sa dagway sa tinuohan apan nagapanghimakak sa gahum niini: likayi kining maong mga tawhana.”¹

Nanagna usab si Pablo, “Mosamot pa sa pagkadautan ang mga tawong dautan ug ang mga tigpahisalaag,

ang mga limbongan ug ang mga gilimbongan.”²

Kini nga mga bersikulo nagsilbing pasidaan, nagpakita asa nga mga sundanan ang likayan. Magmatngon gayud kita ug magkugi kanunay. Atong maribyu ang matag usa niini nga mga panagna ug sutaon nga kining tanan ug ang mga angayng kabalak-an ania sa kalibutan karon:

Mga panahon nga malisud— anaa. Nagpuyo kita sa delikadong panahon.

Masinahon, tigpagawal, hambugiro—tanang anaa ug taliwala kanato.

Tampalasan, masukihon sa mga ginikanan, walay igabalus, dili diosnon, walay pagbati sa paghigugma—tanang kini nagdagsang sa kalibutan.

Dili malukmay, tigbutang-butang, ug uban pa—ang tanang maprubar base sa nagpatigbabawng ebidensya nga anaa libut kanato.

Si Moroni namulong usab sa kadautan sa atong panahon dihang mipahimangno siya:

“Sa panahon nga kamo makakita niini nga mga butang nga moabut taliwala kaninyo . . . kamo mahigmata ngadto sa pagkaamgo sa inyong makalilisang nga kahimtang. . . .

“Busa, ako, si Moroni, ako gisugo sa pagsulat niini nga mga butang nga ang dautan mahunong, ug nga ang panahon mahimo nga moabut nga si Satanas wala untay gahum diha sa mga kasingkasing sa anak sa mga katawhan, apan sila unta madani sa paghimo og maayo sa kanunay, nga sila mahimo nga moduol ngadto sa tubod sa tanang pagkamatarung ug maluwas.”³

Ang mga deskripsyon ni Pablo ug ni Moroni sa atong panahon tukma kaayo nga dili nato ikalimud. Alang sa daghan problema kini, gani makawala sa kadasig. Apan hinoon, kon hunahunaon nako ang umaabut, mapuno ko sa pagbati sa kapositibo.

Sa pagpadayag ni Pablo, agig dugang sa lista sa mga hagit ug mga problema, gisultihan usab kita unsay atong mahimo sa pagpanalipod sa atong kaugalingon:

“Magpadayon ka diha sa mga

butang nga imong nahikat-unan ug imong ginatuohan pag-ayo, sanglit ikaw nahibalo man kong kinsa ang imong nahikat-unan niini;

“Ug nga sukad sa imong pagkabata ikaw nakasabut na sa balaan nga kasulatan nga makagagahum sa pagtudlo kanimo ngadto sa kaluwasan pinaagi sa pagtuo kang Kristo Jesus.”⁴

Ang kasulatan naghupot sa mga yawe sa espirituhanong panalipod. Naglangkob kini sa mga doktrina ug mga balaod ug mga ordinansa nga makahatag sa matag anak sa Dios og usa ka pagpamatuod kang Jesukristo isip Manluluwas ug Manunubos.

Sa katuigan nga pagpangandam, anaa ang dakong paningkamot aron mahubad ang kasulatan sa tanang pinulongan, nga dunay mga footnote ug mga cross-reference. Nangingkamot kami nga magamit kini sa tanan nga gustong magkat-on. Tudloan kita niini asa kita moadto ug unsay buhaton. Nagtanyag kini og paglaum ug kahibalo.

Mga katuigang milabay, si Elder S. Dilworth Young sa Seventy mitudlo kanako og leksyon bahin sa pagbasa sa kasulatan. Nagkaproblema ang usa ka stake tali sa mga miyembro, ug gikinahanglan nga mahatagan og tambag.

Akong gipangutana si Presidente Young, “Unsay akong isulti.”

Yano ra ang iyang tubag, “Sultihi sila sa pagbasa sa kasulatan.”

Nangutana ko, “Asa niini nga kasulatan?”

Miingon siya, “Bisan asa niini. Pananglitan ingna sila nga ablihi ang Basahon ni Mormon, ug sugdi ang pagbasa. Sa dili madugay ang pagbati sa kalinaw ug inspirasyon moabut, ug ang sulbad moabut.”

Himoang kabahin sa inyong naandang buhaton ang pagbasa sa kasulatan, ug mosunod ra ang mga panalangin. Anaa sa kasulatan ang tingog sa pagpasidaan, apan dako usab nga pag-alima ang ikahatag niini.

Kon ang pinulongan sa kasulatan sa sinugdanan daw lahi alang ninyo, padayuna ang pagbasa. Sa kadugayan inyong makita ang katahum ug gahum nga anaa niana nga mga pahina.

Miingon si Pablo, “Ang tibuok nga kasulatan gituga sa Dios ug may kapuslanan alang sa pagpanudlo, alang sa pagpamadlong, alang sa pagpanul-id ug alang sa pagmatuto sa pagkamatarung.”⁵

Mahimo ninyong testingan kini sa inyong kaugalingon.

Nagpuyo kita sa malisud nga kapanahunan; bisan pa, atong makaplagan ang paglaum ug kalinaw sa atong kaugalingon ug sa atong mga pamilya. Ang mga anaa sa kasub-anan, ang nawad-an sa paglaum nga maluwas ang ilang mga anak gikan sa pagbira sa kalibutan, kinahanglang dili gayud mosurender. “Ayaw kahadlok, sumalig ka lamang.”⁶ Ang pagkamatarung mas gamhanan kay sa kadautan.

Ang mga bata kinsa sayo nga gitudloan sa pagsabut sa kasulatan mahibalo kon asa nga dalan ang ilang subayon ug malagmit nga magpabilin sila niana nga dalan. Ang mga nahisalaag may katakus sa pagbalik ug, uban sa tabang, makabalik ra sila.

Dihay panahon nga ang mga anak ni Mosiah nakigbatok sa Simbahan apan sa kaulahian naghinulsol ug may dako kaayong kausaban. Sa Alma atong mabasa, “Kini nga anak nga mga lalaki ni Mosiah . . . nag-anam og kalig-on diha sa kasayuran sa kamatuoran; kay sila mga tawo nga mabuot og salabutan ug sila misiksik sa mga kasulatan sa kakugi, nga sila unta masayud sa pulong sa Dios.”⁷

Si Presidente Joseph F. Smith singko anyos pa dihang ang iyang papa, si Hyrum, gipatay didto sa Carthage Jail.

Wala madugay, si Joseph mitabok sa kapatagan uban sa nabiyuda niyang inahan.

Sa edad nga 15 gitawag siya og misyon ngadto sa Hawaii. Gibati niya nga nawala ug nag-inusara ug miingon: “Lisud kaayo ang akong kahintang. . . . Ingon og wala koy pagsalig sa kaugalingon tungod sa akong kakabus, kakulang sa kaalam ug kahibalo, usa lang ka bata, nga dili gani ko makatan-aw sa nawong sa usa ka [tawo].”

Samtang namalandong sa iyang sitwasyon usa ka gabii, ang batan-ong si Joseph nagdamgo nga nagbiyahe siya, nga nagdali gayud sa hilabihan. Duna siyay gidala nga gamayng putos. Sa katapusan, miabut siya sa usa ka maanindot nga mansyon, nga maoy iyang destinasyon. Dihang duol na siya, nakakita siya og timaan nga nag-ingon nga, “Kaligoanan.” Misulod dayon siya ug naligo. Giablihan niya ang iyang gamayng putos ug nakakita og limpyo, puti nga sapot—“butang nga,” miingon siya, “wala nako makita sa dugayng panahon.” Iya kining gisul-ob ug daling miadto sa pultahan sa mansyon.

“Nanuktok ko,” miingon siya, “ug naabli ang pultahan, ug ang tawo nga nagbarug didto mao si Propeta Joseph Smith. Iya kong gitan-aw nga may gamayng kasuko, ug ang unang mga pulong nga iyang gisulti [mao angl: ‘Joseph, na-late ka.’ Bisan pa misalig ko ug miingon:

“‘Oo, apan limpyo ko—limpyo ko!’”⁸

Siyudad sa Panama, Panama

Ug mahimong mahitabo usab kini kanato.

Kon kamo dunay pagtuo ug aktibo sa Simbahan, ipadayon kana ug tumana ang inyong mga pakigsaad. Padayon lang hangtud sa panahon nga ang mga panalangin sa Ginoo moabut kaninyo ug ang Espiritu Santo ipadayag isip naglihok nga gahum sa inyong kinabuhi.

Kon kamo nagsubay sa dalan nga sukwahi sa unsay gipamulong diha sa kasulatan, akong ipaniguro ninyo nga dunay paagi aron makabalik.

Gihatag ni Jesukristo ang klaro kaayo nga pamaagi alang sa atong paghinulsol ug kita mamaayo. Ang tambal alang sa kadaghanang sayop makita sa paningkamot nga mapasaylo pinaagi sa personal nga pag-ampo. Hinoon, dunay piho nga espirituhanong kasakit, ilabi niadtong nakalapas sa moral nga balaod, nga klarong nagkinahanglan og tabang ug tambal gikan sa kwalipikado nga espirituhanong doktor.

Mga tuig na ang milabay miadto sa akong opisina ang batan-ong babaye uban sa tigulang niyang amahan. Iyang gidala ang iyang amahan og pipila ka gatus ka milya aron makakita og tambal sa kahamol sa tanlag nga gibati niini. Sa batan-on pa nakahimo siya og grabe nga sayop, ug sa pagkatigulang nanumbalik

kaniya kini nga panumduman. Dili niya matangtang ang kahamol sa tanlag. Dili siya makabalik ug sulbaron ang iyang problema sa batan-on pa nga siya ra, apan makasugod siya karon, uban sa tabang, mapapas ang kahamol sa tanlag nga iyang gidala sulod sa mga katuigan.

Nagpasalamat ko nga pinaagi sa pagtudlo kaniya sa mga baruganan gikan sa Basahon ni Mormon, maingon og ang hilabihan kabug-at natangtang gikan sa iyang mga abaga. Dihang siya ug ang iyang anak mibiyahog og layo aron sa pagpauli, gibilin sa tigulang ang kahamol sa tanlag sa miagi nga mga kalapasan.

Kon kamo “mahigmata ngadto sa pagkaamgo sa inyong makalilisang nga kahintang”⁹ ug gustong makabalik sa hingpit nga espirituhanong kalig-on, pakigkita sa inyong bishop. Naghupot siya sa mga yawe ug makatabang sa inyong dalan sa paghinulsol.

Alang sa matag usa ang paghinulsol, mao usab ang kapasayloan. Ang Ginoo nagkinahanglan lang nga maghinulsol ang tawo sa ilang sala, ug “[Iyang] pasayloon ang ilang kasal-anan, ug . . . dili na gayud [Niyal] hinumduman ang ilang sala.”¹⁰

Kon makompleto ang proseso sa paghinulsol, makasabut kamo sa ipasabut sa saad ni Isaias bahin

sa Pag-ula: “Umari kamo karon, ug usahan ta paghusay, nag-ingon ang Ginoo: bisan pa ang inyong mga sala mapula, sila pagapution ingon sa nieve, bisan pa sila lubos mapula, sila mahimong sama sa maputing balhibo sa karnero.”¹¹

Sama sa chalk sa blackboard nga mahimo rang papason, uban sa tinuorayng paghinulsol ang mga epekto sa atong kalapasan mapapas pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo. Kana nga saad magamit sa matag sitwasyon.

Gitudloan kita sa ebanghelyo nga magmalipayon, magbaton og pagtuo kay sa kahadlok, magkaplag og paglaum ug buntugon ang kasagmuyo, mobiya sa kangitngit ug moadto sa kahayag sa walay katapusang ebanghelyo.

Si Pablo ug ang uban mipasidaan bahin sa mga pagsulay sa atong panahon ug sa mga adlawng moabut. Apan ang kalinaw mapahiluna diha sa kasingkasing sa matag usa nga mobasa sa kasulatan ug moabli sa mga saad sa panalipod ug katubsanang gitudlo niini. Among gidapit ang tanan sa pagbalik ngadto sa Manluluwas nga si Jesukristo, sa Iyang mga pagtulunan nga naa sa Daang Tugon, sa Bag-ong Tugon, sa Basahon ni Mormon, sa Doktrina ug mga Pakigsaad, ug sa Perlas nga Labing Bililhon.

Mohatag ko sa siguradong pagsaksi sa kasulatan isip yawe sa atong espirituhanong panalipod. Mosaksi usab ako sa makaayo nga gahum sa Pag-ula ni Jesukristo, “nga pinaagi kaniya ang tanan unta maluwas”¹² kinsa angayang maluwas. Ang Simbahan sa Ginoo naestablisar pag-usab dinhi sa yuta. Sa katinuod sa ebanghelyo ako mosaksi. Kaniya ako usa ka saksi. Sa pangalan ni Jesukristo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. 2 Timoteo 3:1-5.
2. 2 Timoteo 3:13.
3. Ether 8:24, 26.
4. 2 Timoteo 3:14-15.
5. 2 Timoteo 3:16.
6. Marcos 5:36.
7. Alma 17:2.
8. Joseph F. Smith, *Gospel Doctrine*, 5th ed. (1939), 542.
9. Ether 8:24.
10. Jeremias 31:34.
11. Isaias 1:18.
12. Doktrina ug mga Pakigsaad 76:42.

Ni Elder D. Todd Christofferson

Sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

Ang Moral nga Impluwensya sa mga Babaye

Kinaiyanhon ninyo ang paghimo og maayo ug ang pagkamaayo, ug kon mosunod kamo sa Balaang Espiritu, ang inyong moral nga katungod ug impluwensya molambo.

Sukad pa kaniadto, ang mga katilingban nagsalig sa moral nga impluwensya sa mga babaye. Samtang dili lang sa positibong impluwensya diha sa buluhaton sa katilingban, ang moral nga pundasyon nga gihatag sa mga babaye naprubahan nga nakahatag og talagsaong kaayohan alang sa tanan. Tingali, kay anaa kini kanunay, kini nga kontribusyon sa mga babaye dili kaayo kanunayng napasalamatan. Akong ipahayag ang pasalamat sa impluwensya sa buotang mga babaye, moila sa mga pilosopiya ug sa kalagmitang mohulga sa kalig-on ug reputasyon sa mga babaye, ug mohangyo sa mga babaye sa pagpalambo sa ilang natural nga impluwensyang moral.

Natawo ang mga babaye dinhi sa kalibutan dala ang piho nga hiyas, balaanong gasa nga naghimo nilang hanas sa pagsilsil niana nga mga kalidad sama sa pagtuo, kaisug, pagbati, ug pagpatahum sa mga relasyon ug kultura. Sa pagdayeg nianang “walay

kaluya nga pagtuo” nga nakita niya kang Timoteo, si Pablo misulat nga kining pagtuo “diha sa sinugdanan sa imong apohang babaye nga si Loida, ug sa imong inahan nga si Eunice.”¹

Mga katuigan na ang milabay, samtang nagpuyo sa Mexico, ako mismo nakasabut sa gipasabut ni Pablo. Nahinumdom ko sa usa ka inahan, usa sa daghang babaye sa Simbahan sa Mexico kansang pagtuo sa Dios mipatahum gayud sa ilang kinabuhi nga wala kaayo nila mabantayi. Kining madanihong babaye makita nga misanag sa moral nga katungod, sa kabuotan, nga miimpluwensya sa naglibut kaniya alang sa maayo. Uban sa iyang bana, gisakripisyo niya ang daghang kalingawan ug kabtangan alang sa mas taas nilang prayoridad, nga walay pagduhaduha. Ang iyang katakus sa paghimo sa tanang pagpang-alsa, trabaho, ug pagbalanse alang sa iyang mga anak daw dili katuohan. Daghan siya og responsibilidad ug inadlawng buluhaton, bisan pa niana ang tanan

usa ka matahum nga kahupayan, usa ka pagbati nga anaa sa buluhaton sa Dios. Sama sa gibuhat sa Ginoo, ang pagpanalangin sa uban pinaagi sa pagserbisyo ug sakripisyo mibalaan kaniya. Ehemplo siya sa gugma.

Ako napanalanginan gayud sa moral nga impluwensya sa mga babaye, labi na sa akong mama ug sa akong asawa. Lakip sa mga babaye nga akong gipasalamatan mao si Anna Daines. Si Anna ug ang iyang bana, si Henry, ug ang upat nila ka anak mao ang upat ka pioneer sa Simbahan sa New Jersey, sa Estados Unidos. Sugod niadtong mga 1930, dihang si Henry nag-eskwela sa pagka-doktor sa Rutgers University, siya ug si Anna walay kaluyang mitrabaho sa eskwelahan ug sa sibik nga mga organisasyon sa Metuchen, diin sila magpuyo, aron mapapas ang migamot nga kasilag batok sa mga Mormons ug himoong mas maayong dapit ang komunidad alang sa tanang ginikanan sa pagpadako sa ilang mga anak.

Si Anna, pananglit, miboluntaryo sa Metuchen YMCA ug kanunay siya nga anaa. Nianang tuiga gipili siya nga presidente sa Mothers’ Auxiliary ug unya “gihangyo nga palansaron sa tulo ka katungdanan sa YMCA board of directors. Midaog siya nga walay misupak, ug miapil niana nga council diin pipila ka tuig kaniadto ang mga Santos gidid-an nga mag-abut niana nga building!”²

Mibalhin ang akong pamilya ngadto sa New Brunswick Ward dihang tin-edyer pa ko. Nakamatikod si Sister Daines kanako ug kanunayng mopahayag sa iyang pagsalig sa akong mga abilidad ug potensyal, nga nagdasig nako nga mas maningkamot—mas taas nga kon wala ang iyang pagdasig dili nako mahimo. Kausa, tungod sa mahunahunaon ug tayming nga pasidaan gikan niya, nalikay ko sa sitwasyon nga siguradong more-sulta sa pagmahay. Bisan og wala na siya dinhi, ang impluwensya ni Anna Daines padayong gibati ug makita sa kinabuhi sa iyang kaliwatan ug sa daghan pa, naglakip kanako.

Ang apohan nakong si Adena Warnick Swenson mitudlo kanako

kusina moprubar isip mas maayong pang-kontrol kay sa nanghitabo sa kongreso?³

Ang pinakasagrado mao ang papel sa usa ka babaye sa pagmugna og tawo. Nahibalo kita nga ang atong lawas dunay balaanong kagikan⁴ ug kita kinahanglang dunay pisikal nga pagkahimugso ug espirituhanong pagpakatawo pag-usab aron makab-ot ang kinatas-ang luna sa celestial nga gingharian sa Dios.⁵ Sa ingon, ang babaye nagdala sa importanting papel, (usahay morisgo sa kaugalingon nilang kinabuhi) sa buhat ug himaya sa Dios “sa pagpahinabo sa pagka-immortal ug kinabuhing dayon sa tawo.”⁶ Isip mga lola, mama, ug modelo, ang mga babaye mao ang tigbalantay sa tuburan sa kinabuhi, motudlo sa matag henerasyon sa importansya sa sekswal nga kaputli—kaputli sa dili pa magminyo ug kaminud-anon diha sa kaminyoon. Niining paagiha, sila ang tig-impluwensya sa katilingban; sila ang magpatubo sa pinakamaayong tawo; mohimo og makalipay nga palibut diin mapasanay ang sigurado ug himsog nga kabataan.

Mga suster, dili ko mopalabi og dayeg nga sagad among isulti atol sa Mother’s Day diin mangimbig na kamo. Dili kinahanglang perpekto kamo;⁷ Wala ko moingon nga ingon niana na kamo (uban sa posibling eksepsyon sa inyong tapad). Ang akong buot ipasabut mao nga single ka man o minyo, duna man kamoy anak o wala, tigulang ka man o batan-on o sa tunga-tunga, ang moral ninyong katungod importante, ug tingali kini gisugdan nato ug ninyo sa pagbaliwala. Sigurado nga dunay mga buhat ug impluwensyang naglihok nga makapaus-os ug gani makawagtang sa inyong impluwensya, nga makadaot gayud sa mga indibidwal, pamilya ug sa katilingban. Maghisgot ko og tulo isip pahimangno ug pasidaan.

Ang delikado nga pilosopiya nga mopahuyang sa moral nga impluwensya sa mga babaye mao ang pagwagtang sa bili sa kaminyoon ug sa pagka-inahan ug sa pagkatigatiman sa panimalay. Giisip sa ubang kababayan-an nga usa ka talamayon

nga magmakugihon sa priesthood nga pagserbisyo. Iya kong giawhag sa pag-memorize sa panalangin sa sakrament sa pan ug tubig, mipasabut nga niining paagiha kini akong mapahayag uban sa mas maayong panabut ug pagbati. Nakakita giunsa niya sa pagsuporta ang akong lolo, nga stake patriarch, kini mihulma kanako og pagtahud sa sagradong mga butang. Si Lola Swenson dili gayud kahibalong mo-drayb, apan makatudlo siya sa mga batang lalaki unsaon sa pagka-maayong priesthood.

Walay laing dapit diin ang moral nga impluwensya sa babaye mas mabatyagan sa ingon kakusog o mas magamit kay sa diha sa panimalay. Walay laing mas maayo nga dapit sa pag-ugmad og henerasyon kay sa tradisyunal nga pamilya, diin ang papa ug ang mama magtambayayong sa pagsangkap, pagtudlo, ug pag-atiman sa ilang mga anak. Kon wala kining angayan nga kahimtang, ang mga tawo maningkamot nga makopya kining mga kaayohan kutob sa mahimo diha sa partikular nilang sitwasyon.

Sa tanang hitabo, ang inahan makaimpluwensya nga dili matupngan sa ubang tawo o sa bisan unsang relasyon. Pinaagi sa gahum sa iyang ehempo ug pagtudlo, makakat-on ang iyang mga anak nga motahud sa pagkababaye ug ilakip ang disiplina ug taas nga mga sumbanang moral sa ilang kinabuhi. Ang anak niyang mga babaye makakat-on sa pag-ugmad og kaugalingon nilang hiyas ug balik-balik nga mobarug sa unsay husto, bisan yam-iran. Ang gugma sa inahan ug taas nga ekspektasyon mogiya sa iyang mga anak alang sa responsab-ling buhat nga dili mangita og rason, magseryuso sa edukasyon ug personal nga kalamboan, ug padayon nga motampo sa kaayohan sa tanang naglibut kanila. Si Elder Neal A. Maxwell kausa nangutana: “Kon ang tinuod nga sugilanon sa tawo hingpit nga ipadayag, ilakip ba ang lanog nga buto sa pusil o makadasig nga tunog sa lulabay? Ang kagubot sa mga militar o ang gihimong paghaysay sa mga babaye sa panimalay ug sa kasilinganan? Ang nanghitabo ba sa duyan ug sa mga

ang asawa nga tig-atiman ra sa balay, nagpaubos kuno sa kababayan-an ug nga ang walay kahumanang pag-atiman sa mga bata usa ka matang sa eksployasyon.⁸ Ilang gibiyay-biay “ang tig-atiman nga mama” isip trabaho. Dili kini makiangayon o husto. Wala nato ipaubos ang bili sa unsay makab-ot sa mga babaye o lalaki sa bisan unsang takus nga paningkamot—nakabeneplisyo kitang tanan niadtong mga kalampusan—apan giila gihapon nato nga walay mas makalabaw kay sa pagka-inahan ug pagka-amahan diha sa kaminyoon. Walay mas labaw nga trabaho, ug kantidad sa salapi, katungod, o pasidungog sa publiko ang makalabaw sa mahinungdanong ganti sa pamilya. Bisan unsa pa ang makab-ot sa usa ka babaye, ang iyang impluwensya dili magamit sa labihan kay sa pamilya.

Ang panabut bahin sa sekswalidad naghulga sa moral nga katungod sa mga babaye sa pipila ka aspeto. Ang aborsyon alang sa personal o sosyal nga katagbawan miatake sa pinakasa-gradong gahum sa babaye ug moguba sa moral niya nga katungod. Mao usab bahin sa sekswal nga imoralidad ug sa law-ay nga mga saput nga wala lang magpaubos sa mga babaye apan naglig-on sa bakak nga ang kaseksi sa babaye maoy sukod sa iyang bili.

Dunay dugay nang kultura nga double standard diin ang mga babaye kanunay nga akusahan nga imoral samtang ang lalaki maigo nga walay labut. Ang pagka-walay kaangayan sa double standard klaro kaayo, ug kini gisaway ug gisalikway. Niana nga pagsalikway, gipanghinaut nga ang mga lalaki mosagop sa mas taas nga, single standard, apan sukwahi ang nahitabo—giawhag na hinoon ang kababayan-an karon nga mahimong ingon ka imoral sama sa gilauman sa mga lalaki sa double standard. Kaniadto ang mas taas nga sumbanan sa kababayan-an nagkinahanglan og pasalig ug responsibilidad sa mga lalaki, karon may mga sekswal nga relasyon nga wala na sa konsensya, mga pamilyang walay amahan, ug sa nagkadugang nga kakabus. Ang patas nga oportunidad sa sekswal

nga kalapasan siyempre naghikaw sa mga babaye sa ilang moral nga impluwensya ug nagpaubos sa tanang katilingban.⁹ Niining walay pulos nga pagkahan-ay, ang mga lalaki “gawas-non” ug ang mga babaye ug ang mga anak ang mag-antus.

Ang ikatulong problema naggikan niadtong kinsa, sa ngalan sa kaangayan, gustong mopapas sa timailhan sa pagkalalaki ug sa pagkababaye. Kasagaran nagduso kini sa mga babaye nga mahimong lalaki—mas isug, gahi, ug dili mahadlok. Komon na kini karon sa mga salida ug video games diin mga babaye ang magadala sa bayolenting papel, makigsangka ug mopatay. Dili maayong tan-awon ang lalaki ang magdala niana nga papel ug sama usab kon ang mga babaye ang mihimo ug nag-antus sa kabangis.

Ang kanhi kinatibuk-ang presidente sa Young Women nga si Margaret D. Nadauld nagtudlo: “Daghan nang babaye ang isug sa kalibutan; mga babaye nga malumo ang atong gikinahanglan. Daghan nang babaye ang bastos; mga babaye nga buotan ang atong gikinahanglan. Daghan nang babaye ang bagis; mga babaye nga hinhin ang atong gikinahanglan. Daghan nang babaye ang inila ug kwartahan, mas daghang babaye sa pagtuo ang atong gikinahanglan. Daghan na ang dawo; kamaayo ang atong gikinahanglan. Daghan na ang may garbo, hiyas ang atong gikinahanglan. Daghan na kanato ang popular; kaputli ang atong gikinahanglan.”¹⁰ Sa pag-usab sa timailhan sa pagkababaye ug pagkalalaki, nawala ang ilhanan, sa gasa sa mga lalaki ug babaye nga makalalang og laing binuhat.

Ang akong hangyo sa kababayan-an karon mao ang pagpanalipod ug pag-ugmad sa moral nga impluwensya nga anaa kaninyo. Matnguni kanang natural nga hiyas ug lahi nga gasa nga inyong dala sa pag-anhi sa kalibutan. Kinaiyanhon ninyo ang paghimo og maayo ug ang pagka-maayo, ug kon mosunod kamo sa Balaang Espiritu, ang inyong moral nga katungod ug impluwensya molambo. Sa mga batan-ong babaye moingon ko, ayaw wagtanga kanang

moral nga impluwensya bisan dili pa kini hingpit diha kaninyo. Matnguni nga limpyo ang inyong pinulongan, dili bastos; ang inyong isul-ob mopakita sa kaligdong, dili garbo; nga ang inyong lilihukan putli, dili pagbali-wala sa sekswal nga kalapasan. Dili kamo impluwensyal nga makatudlo sa pagkamahiyason kon kamo dili mahiyason.

Mga sister, sa tanan ninyong asosasyon, ang relasyon ninyo sa Dios, ang inyong Langitnong Amahan, nga tinubdan sa inyong moral nga gahum, maoy gikinahanglang unahon sa inyong kinabuhi. Hinumdumi nga ang gahum ni Jesukristo miabut pinaagi sa Iyang naka-focus nga debosyon sa kabubut-on sa Amahan. Wala gayud Siya mobuhat sa dili makahimuot sa Iyang Amahan.¹¹ Paningkamot nga mahimong ingon niana nga disipulo sa Amahan ug sa Anak, ug ang inyong impluwensya dili gayud molubad.

Ug ayaw kahadlok sa paggamit niana nga impluwensya sa walay kahadlok o pangatarungan. “Pangan-dam kanunay sa pagtubag sa matag [lalaki, babaye, ug bata] nga mangu-tana ninyo sa hinungdan nganong duna kamoy paglaum.”¹² “Iwali ang pulong, may kahigayunan ka o wala, magmadasigon ka niini; himoa ang

pagpamadlong, ang pagsaway ug ang pagpanambag diha sa tumang pagkamapailubon ug sa pagpanudlo.”¹³ “Pag-amuma sa inyong mga anak diha sa kahayag ug kamatuoran.”¹⁴ “Magtudlo [kanila] sa pag-ampo, ug sa paglakaw nga matarung sa atubangan sa Ginoo.”¹⁵

Niini nga mga pag-awhag sa mga babaye, unta dili kini masaypan sa pagsabut. Sa pagdayeg ug pag-awhag sa moral nga impluwensya sa mga babaye, wala ko moingon nga ang mga lalaki wala nay katungdanan sa pagbarug alang sa kamatuoran ug pagkamatarung, nga ang ilang responsibilidad sa pagserbisyo, pagsakripisyo, ug pangalagad mas ubos kay sa mga babaye o isalig ra sa mga babaye. Mga kalalakin-an, atong suportahan ang kababayan-an, tabangan sila, ug ugmaron ang moral nga katungod sa atong kompanyon.

Mga sister, nagsalig kami sa moral nga impluwensya nga dala ninyo sa kalibutan, sa kaminyoon, sa pamilya, sa Simbahan. Nagsalig kami sa mga panalangin nga inyong gidala gikan sa langit pinaagi sa inyong pag-ampo ug pagtuo. Among giampo ang inyong seguridad, kaayohan, ug kalipay ug sa inyong impluwensya aron kini masuportahan. Sa pangalan ni Jesukristo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. 2 Timoteo 1:5.
2. Orson Scott Card, “Neighborliness: Daines Style,” *Ensign*, Abr. 1977, 19.
3. Neal A. Maxwell, “The Women of God,” *Ensign*, Mayo 1978, 10–11.
4. Tan-awa sa Moises 2:27.
5. Tan-awa sa Moises 6:57–60.
6. Moises 1:39.
7. “Usa ka siglong milabay, ang attachment scholar nga si John Bowlby nakakita nga ang bugkos nga namugma pinaagi sa dili maihap nga mga inter-aksyon sa pag-amuma tali sa usa ka mama ug anak mao ang mahinungdanong pundasyon alang sa

sosyal-emosyunal nga kalamboan. . . . Ug ang feminist scholar nga si Sara Ruddick nakakita sa ‘maamumahong gugma’ sa usa ka inahan isip sentro sa epektibong pagkaginikanan. Pinaagi sa ‘mapailubong mata sa gugma,’ ang mga inahan makapalambo og espesyal nga kahibalo sa ilang mga anak—kahibalo nga naghatag kanila og talagsa-ong panglantaw kon unsa sa tinuoray ang ‘pinakamaayong buhaton’ nga angay sa matag bata” (Jenet Jacob Erickson, “Love, Not Perfection, Root of Good Mothering,” *Deseret News*, Mayo 12, 2013, G3).

8. Tinuod nga daghan sa mga babaye sulod sa daghang henerasyon ang giabusohan o gisangunan og walay kaangayang palasanon sa pamilya ug trabahoon, apan ang pagkadili hakog ug pagsakripisyo kinahanglang dili makaabuso. Si Elder Bruce C. Hafen nakamatikod: “Kon ang ‘pagkadili hakog’ nagpasabut nga ang babaye kinahanglang mosurender sa kaugalingon niyang natural nga timailhan ug personal nga kalamboan, kana nga panabut sa pagkadili hakog sayop. . . . Apan ang liberationist model karon sukwhi kaayo ang gidulngan, sa nanubrang *pagpa-independente* sa kababayan-an sa dili na pag-agad sa ilang pamilya. Usa ka mas makatarunganong panglantaw mao nga ang mga bana ug asawa *nagdepende* sa usag usa. . . . Ang mga kritiko nga mihimo sa mga inahan gikan sa pagka-dependente ngadto sa pagka-independente milat-ang sa nindot nga luna sa interdependence. Kadtong mihimo sa mga inahan gikan sa pagkadili hakog ngadto sa pagkahakog milat-ang sa nindot nga luna sa pinili sa kaugalingon nga pagserbisyo nga nagtampo alang sa personal nga kalamboan sa usa ka babaye. Tungod niini nga mga manghinubra, ang mga debate bahin sa hiyas sa pagkainahan, sa sukwhi, nakapaubos sa kinatibuk-ang katilingban dili lang sa mga inahan apan sa kababayan-an” (“Motherhood and the Moral Influence of Women” [remarks to the World Congress of Families II, Geneva, Plenary Session IV, Nov. 16, 1999], http://worldcongress.org/wcf2_spkrs/wcf2_hafen.htm).
9. Usa ka inahan sa editoryal sa *Wall Street Journal* nakamatikod: “Gawas sa pipila ka Mormons, mga evangelical, ug Orthodox Jews, daghan kanato ang dili kahibalong motudlo sa kaugalingon natong mga anak nga lalaki ug babaye sa dili pagtugyan sa ilang lawas sa kasayon. . . . Sa gihapon, sa kaugalingon nakong mga higalang babaye, dako ang tinguha nga magmahiyason. Wala koy nakitang usa kanila nga walay pagbati nga mahunong na ang kaulaw kabahin sa iyang sekswal nga kasinatian. Ug walay bisan usa ka babaye nga akong gipangutana bahin niana ang miingon nga nangandoy pa siyang ‘mag-eksperimento’ pa og dugang” (Jennifer Moses, “Why Do We Let Them Dress Like That?” *Wall Street Journal*, Mar. 19, 2011, C3).
10. Margaret D. Nadauld, “The Joy of Womanhood,” *Liahona*, Ene. 2001, 18.
11. Tan-awa sa Juan 8:29.
12. 1 Pedro 3:15.
13. 2 Timoteo 4:2.
14. Doktrina ug mga Pakigsaad 93:40.
15. Doktrina ug mga Pakigsaad 68:28.

Ni Elder S. Gifford Nielsen
Sa Seventy

Pagpadali sa Estratehiya sa Ginoo!

Kita kinahanglang mopalambo ug mobuhat sa atong personal nga estratehiya sa pagserbisyo uban sa kalagsik sa pakigtambayayong sa full-time nga mga misyonaryo.

Mga tuig ang milabay akong gikinahanglan ang pagpakig-istorya sa asawa sa usa ka bishop sa among stake, mao nga nana-wag ko sa ilaha. Ang batan-ong anak nga lalaki ang nakatubag. Miingon ko, “Hello. Naa ang imong mama?”

Iyang tubag: “Oo, naa siya. Tawgon nako siya. Kinsa ni?”

Akong tubag: “Ingna siya nga si Presidente Nielsen ni.”

Nahilom siya og kadiyot, ug dayon, sa kiningkoy nga tingog, akong nangungog, “Ma, si Presidente *Hinckley* nanawag!”

Dili nako ma-imagine unsay gihunahuna sa iyang mama. Mao kadto ang pinakakulba nga iyang pagtubag sa telepono sukad. Naghunahuna ko: “Magpakaaron ingnon kaha ko?” Wala nako buhata, apan nangatawa ra mi. Karon kon maghunahuna ko niini, siguro nasagmuyo siya nga ako ra diay iyang kaistorya.

Unsa ang inyong buhaton kon ang propeta sa Ginoo ang manawag gayud ninyo? Oo, siya nagtawag gayud! Si Presidente Thomas S. Monson, sama sa gihimo na sab niya kagani-nang buntag, nagtawag sa matag usa

kaninyo sa usa ka importante kaayo nga buhat. Siya miingon, “Karon ang panahon sa mga miyembro ug sa mga misyonaryo nga maghiusa, sa pagtinabangay, sa paghago sa ubasan sa Ginoo sa pagdala og mga kalag ngadto Kaniya” (“Hugot nga pagtuo sa Buhat sa Kaluwasan” [kinatibuk-ang miting sa pagpangulo, Hunyo 2013]; lds.org/broadcasts).

Naminaw ba kita?

Sa tibuok kalibutan, ang mga stake, mga district, ug mga misyon nakasinatati og bag-ong kadasig, samtang ang pagdeklarar sa Manluluwas ngadto ni Joseph Smith niadtong 1832 nagkatuman: “Tan-awa, Ako modali sa akong buluhaton diha sa iyang angay nga panahon” (D&P 88:73).

Mga kaigsoonan, *karon* mao kana ang panahon. Kini akong gibati, ug sigurado kamo usab.

Gusto nakong ipakita ang akong kahinam ug hugot nga pagtuo ni Jesukristo. Kon magdula ko og football, maghunahuna ko og mga estratehiya. Kami masaligong moapil sa lumba kon ang among team andam sa saktong mga plano, kami sigurdong makadaug. Apan, bag-ohay lang

nakig-istorya ko sa inila nga coach sa BYU nga si LaVell Edwards kabahin sa among mga estratehiya, ug siya miingon, “Di ko manginlabut kon unsaon ninyo pagdula basta maka-score lang ta og touchdown!” Isip usa sa iyang quarterback, naghunahuna ko nga lisud kaayo ni, apan ang iyang yano nga pilosopiya maoy rason nga duna siyay stadium nga gipangalan sa iyaha.

Tungod kay kitang tanan naa sa team sa Ginoo, kita ba adunay atong kaugalingong estratehiya? Andam na ba tang mobuhat? Kon kita, isip mga miyembro, nahigugma gayud sa atong pamilya, mga higala, ug kaubanan, dili ba nato ipakigbahin ang atong pagpamatuod sa gipahiuli nga ebanghelyo ngadto kanila?

Sa seminar alang sa bag-ong mga presidente sa misyon niadtong Hunyo, may 173 ka bag-ong mga presidente ug ilang mga asawa ang nakadawat sa katapusang mga instruksyon sa dili pa moserbisyo. Ang tanang 15 ka sakop sa Unang Kapangulohan ug Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles namulong niining espesyal nga grupo.

Gidugang ni Elder L. Tom Perry ang panapos nga pakigpulong: “Kini ang labing talagsaong panahon sa kasaysayan sa Simbahan. Kini susama kaimportante sa talagsaong panghitabo sa nangaging kasaysayan, sama sa Unang Panan-awon, sa gasa sa Basahon ni Mormon, sa Pagpahiuli sa ebanghelyo, sa tanang butang nga nagtukod sa atong pundasyon aron kita makapadayon ug magtudlo sa gingharian sa atong Amahan sa Langit” (“Concluding Remarks” [pakigpulong nga gihatag atol sa seminar alang sa bag-ong mga mission president, Hunyo 26, 2013], 1, Church History Library, Salt Lake City).

Kinahanglang atong tugbangan labaw kay sa kaniadto ang kahinam sa atong mga lider ug pasalig sa atong full-time nga mga misyonaryo. Kini nga buhat dili molambo sumala sa tuyo sa Ginoo kon wala kita! Sigon sa giingon ni Presidente Henry B. Eyring, “Bisan pilay atong edad, kapasidad, calling sa Simbahan, o dapit, kita usa ra nga gitawag sa buhat sa pagtabang Kaniya alang sa Iyang pag-ani og mga

kalag” (“Kita Usa Ra,” *Liahona*, Mayo 2013, 62).

Mopakigbahin ko ninyo og stratehiya nga akong gibati nga ipatuman human sa pagpamalandong sa nanging mga kasinatian, pag-ampo, ug pagbasa sa kapitulo 13 sa *Isangyaw ang Akong Ebanghelyo*? Dapiton ko kamo sa pagkonsiderar niining tulo ka punto samtang kamo naghunahuna sa inyong plano.

Una, mag-ampo sa piho aron makadala og usa ka tawo nga mas maduol sa Manluluwas ug sa Iyang ebanghelyo matag adlaw. Mahimo ni ninyo pinaagi sa pag-isip sa tanang tawo isip mga anak sa Dios nga nagtinabangay sa panaw pabalik sa ilang panimalay. Hunahunaa ang pagpakig-higala og bag-o.

Ikaduha, pag-ampo alang sa mga misyonaryo nga nagserbisyo sa inyong area ug sa ilang mga investigator matag adlaw. Ang bugtong paagi sa pagbuhat niini mao ang pagtimbaya kanila, tan-awon ang ilang name tag, tawagon sila sa ilang ngalan, ug mangutana kon kinsay ilang gitudloan. Si Elder Russell M. Nelson maalamong mitampo, “Hangtud inyong masayran ang ngalan ug dagway sa tawo, ang Ginoo dili makatabang kaninyo nga masayud sa ilang kasingkasing.”

Nakatambong ko sa bunyag sa usa ka talagsaong sister, kinsa mipakigbahin sa iyang pagpamatuod. Dili gyud nako siya makalimtan nga nag-ingon, “Daghan gyud kaayong nag-ampo para nako ug nahigugma sa hilabihan! Tinuod kini nga buhat!”

Ikatulo, imbitara ang usa ka higala ngadto sa kalihokan sa sulod o gawas sa inyong panimalay. Bisan asa kamo o unsay inyong gibuhay, hunahunaa kon si kinsa kaha ang malingaw sa okasyon ug dayon paminawa ang Espiritu samtang mogiya Siya kaninyo.

Ang Manluluwas nagtudlo kanako og simpleng leksyon sa akong personal nga pagkat-on sa ebanghelyo nga, sa akong pagtuo, magamit gyud sa “pagpadali.” Kon ako mobati og kahinam sa usa ka butang, makita kini sa akong sulat ug kanunay tapuson kini og exclamation point nga nagpasabut og “kusog nga pagbati [o] timaan sa dakong importansya” (*Merriam-Webster’s Collegiate Dictionary*, 11th ed. [2003], “exclamation point”).

Nakuryuso ko sa kasulatan nga naghigut kabahin sa “panagpundok,” nga gitapos niining punctuation mark nga nakaklaro nako, sama sa kinasingkasing nga pagpangamuyo ni Alma: “O nga ako unta usa ka anghel, ug makaangkon sa pangandoy sa

akong kasingkasing, nga ako makalakaw ug makasulti uban sa trumpeta sa Dios, uban sa tingog nga makapakurog sa yuta, ug mosinggit og paghinulsol ngadto sa matag katawhan!” (Alma 29:1).

Ang mga pagsiksik nagsugyot nga adunay 65 ka mga bersikulo nga nagpakita sa ingon nga matang sa lig-ong misyonaryo, naglakip kini sa:

“Unsa ka dako ang iyang hingpit nga kalipay diha sa kalag nga naghinulsol! . . .

“Ug kon kini mahimo nga ikaw manlimbasog sa tanan nimo nga mga adlaw sa pagsangyaw og paghinulsol ngadto niini nga mga katawhan, ug magdala, bisan usa ka kalag ngari kanako, unsa ka dako ang imong hingpit nga kalipay uban kaniya diha sa gingharian sa atong Amahan!

“Ug karon, kon ang imong hingpit nga kalipay dako tungod sa usa ka kalag nga imong gidala ngari kanako diha sa gingharian sa akong Amahan, unsa kaha kadako ang imong hingpit nga kalipay kon ikaw makadala og daghan nga mga kalag ngari kanako!” (D&P 18:13, 15–16).

Ang akong pagsabut niining talagsaong bersikulo adunay importanting bahin sa akong unang buluhaton isip Area Seventy. Gikulbaan ko og gamay isip kompanyon sa usa ka Apostol, ni Elder Quentin L. Cook, sa usa ka stake conference. Sa akong pagsulod sa opisina sa presidente sa stake para sa unang miting nianang katapusan sa semana, nakabantay ko og guba, gi-bronze nga sapatos sa may kabinet luyo sa iyang lamesa nga gisulatan og kasulatan nga gitapos og exclamation point. Samtang kini akong gibasa, akong gibati nga ang Ginoo nasayud sa akong pagtuon, gitubag ang akong mga pag-ampo, ug Siya nasayud sa akong gikinahanglan aron sa pagpakalma sa akong gikulbaang kasingkasing.

Akong gihangyo ang presidente sa stake sa pagsaysay sa istorya kabahin sa sapatos.

Miingon siya:

“Kini ang sapatos sa batan-ong kinabig sa Simbahan kansang sitwasyon sa pamilya grabe kalisud, apan siya

determinado nga moserbisyo og usa ka malampusong misyon ug nahitabo kini sa Guatemala. Sa iyang pag-uli nakigkita ko niya aron madungganon siyang i-release ug nakita nga guba gyud kaayo iyang sapatos. Gihatag niining batan-ong lalaki ang tanan ngadto sa Ginoo bisan sa gamayng kapanguhaan, kon aduna, suporta sa pamilya.

“Iyang namatikdan nga nagtan-aw ko sa iyang sapatos ug nangutana nako, ‘Presidente, may problema ba?’

“Mitubag ko, ‘Wala, Elder, maayo ra ang tanan! Mahimo bang akoon na kana nga sapatos?’”

Ang presidente sa stake mipadayon: “Dako kaayo ang akong pagtahud ug gugma para niini nga returned missionary! Gusto nakong pasidunggan ang kasinatian, mao nga akong gi-pabronse ang iyang sapatos. Kini pahinumdon inig-sulod nako niining opisina sa paningkamot nga kinahanglan natong ihatag nga dili magsapayan sa atong sirkumstansya. Ang bersikulo gikan sa Isaias: ‘Pag-katahum sa ibabaw sa kabukiran sa mga tiil niadtong nanagdala sa mga maayong balita, nga nanagmantala sa pakigdait; nga nanagdala og mga maayong balita sa kaayohan, nga nanagmantala sa kaluwasan; nga nanag-ingon sa Zion, Ang imong Dios nagahari!’ (Isaias 52:7).”

Akong mga kaigsoonan, ang asawa sa buotang bishop tingali natingala nganong ang propeta nanawag kaniya. Mopamatuod ko nga siya ug kita dili na matingala karon—**EXCLAMATION POINT!**

Nasayud ko nga kita kinahanglang mopalambo ug mobuhat sa atong personal nga estratehiya sa pagserbisyo uban sa kalagsik sa pakigtambayayong sa full-time nga mga misyonaryo—**EXCLAMATION POINT!**

Akong idugang ang pagpamatuod ni Propeta Joseph Smith: “Ug karon, human sa daghan nga mga pagpamatuod nga gihatag mahitungod kaniya, kini mao ang pagpamatuod, ang katapusan sa tanan, nga kami naghatag kaniya: Nga siya buhi!” (D&P 76:22). Sa sagradong pangalan ni Jesukristo, amen. ■

Ni Elder Arnulfo Valenzuela
Sa Seventy

Gagmay ug Yano nga mga Butang

Atong tabangan ang uban pinaagi sa pagtuo ug gugma.

Minahal kong mga kaigsoonan, pila lang ka semana ang nakalabay didto ko sa missionary training center sa Mexico City aron mopakigbahin og mensahe sa mga misyonaryo. Gituyo nako ug sa akong asawa nga moabut og sayo kaayo. Sa among pagsuhid sa matahum nga mga garden ug maayong pagkaatiman nga mga kadalanan sa MTC, among namatikdan ang kalipay nga misanag sa mga panagway sa gatusan ka batan-ong mga elder ug sister, ang kada usa nag-focus nga makat-on og kahanas sa bag-ong pinulongan ug mas makasabut sa ilang katuyoan isip mga misyonaryo.

Mihunong ko aron hingpit akong matagamtam kining talagsaong panan-awon, nakahinumdom ko sa mga pulong ni Alma sa dihang iyang gisugo ang iyang anak nga si Helaman sa pagtipig og kasaysayan sa iyang mga tawo isip kabahin sa mga rekord nga gisalig kaniya ug sa paghimo nga sagrado niining tanan aron kini sa umaabut maadto sa kada nasud, kalawatan, pinulongan, ug katawhan.

Misulti si Alma kaniya:

“Karon ikaw mahimo nga magdahum nga kini binuang ngari kanako; apan tan-awa ako moingon nganha

kanimo, nga pinaagi sa gagmay ug yano nga mga butang ang dagko nga butang ipahinabo; ug gagmay nga mga kahimoan sa daghan nga mga higayon molibug sa maalamon.

“Ug ang Ginoong Dios mibuhat sa pamaagi aron sa pagmugna sa iyang mahinungdanon ug walay katapusan nga mga katuyoan; ug pinaagi sa gagmay nga mga paagi ang Ginoo molibug sa maalamon ug mopahigayon sa kaluwasan sa daghan nga mga kalag” (Alma 37:6–7).

Ang kainosente ug kabatan-on sa atong mga misyonaryo nagpakita sa pamaagi sa Ginoo, nga kadtong mapainubsanon mahimong “moimbitar sa uban sa pagduol kang Kristo pinaagi sa pagtabang nila nga makadawat sa gipahiuli nga ebanghelyo pinaagi sa hugot nga pagtuo kang Jesukristo ug sa Iyang Pag-ula, paghinulsol, bunyag, pagdawat sa gasa sa Espiritu Santo, ug paglahutay hangtud sa katapusan” (*Isangyaw ang Akong Ebanghelyo: Usa ka Giya sa Misyonaryo nga Pangalagad* [2004], 1).

Isip mga miyembro sa Simbahan, makahimo kita, pinaagi sa atong gagmay ug yanong mga butang, aron “[motuo] . . . sa daghan sa sayop sa ilang mga paagi” ug sa pagtabang sa

pagdala “nila ngadto sa kasayuran sa ilang Dios ngadto sa kaluwasan sa ilang mga kalag” (Alma 37:8).

Usa niana ka okasyon miuban ko sa presidente sa stake ug bishop sa pagbisita sa dili kaayo aktibo nga miyembro. Gitudloan namo siya, sa yano kaayong paagi, mahitungod sa mga panalangin sa Igpapahulay. Among gipadayag ngadto kaniya ang among sinsero nga gugma. Mitubag siya, “Ang gikinahanglan ra nako mao nga dunay moanhi ug mohatag nako og *abrazo*,” o gakus.” Diha-diha mibarug ko ug migakos kaniya. Pagkasunod adlaw mao ang Domingo. Kining maong brother mitambong sa miting sa sakrament kuyog sa iyang tibuok pamilya.

Atol sa usa ka visiting-teaching, si Martha, miyembro sa among ward, misulti sa akong asawa ug sa iyang kompanyon nga dili na sila pabalikon. Nakahukom na siya nga mohunong na sa pagsimba. Usa sa mga visiting teacher mihangyo ni Martha kon mahimo ba silang manganta og himno niining katapusang higayon, ug miuyon siya. Samtang sila nanganta, dunay espesyal nga nahitabo. Hinay-hinay, ang Espiritu nagsugod sa pagpuno sa kwarto. Kada usa nila mibati niini. Ang kasingkasing ni Martha nagsugod sa pagkalukmay. Naghilak, iyang gipadayag ngadto sa

iyang mga visiting teacher ang mga pagbati sa iyang kasingkasing. Nianang higayona, nakaamgo siya nga siya nasayud nga ang ebanghelyo tinuod. Nagpasalamat siya karon sa iyang mga visiting teacher ug mipadayag og tinguha nga sila mobalik. Gikan nianang adlaw, gidawat niya sila uban sa kalipay.

Nagsugod si Martha sa pagsimba uban sa iyang batan-ong anak nga babaye. Sulod sa daghang mga tuig kanunay silang mosimba, nga si Martha wala kawad-i sa paglaum nga ang iyang bana sa katapusan mopili ra sa pag-apil nila. Sa katapusan miabut ang adlaw sa dihang ang Ginoo mitandog sa iyang kasingkasing, ug nagsugod siya pagsimba uban nila, ingon man usab ang ilang laing anak nga babaye wala madugay human niana. Kini nga pamilya nagsugod sa pagbati sa tinuod nga kalipay nga moabut gikan sa mga panalangin sa templo sa ilang panimalay. Sukad niadto matitudanon si Martha nga nagserbisyo isip among presidente sa Relief Society, ug ang iyang bana nagserbisyo usab sa daghang mga calling sa stake. Nagsugod kining tanan sa pagkanta og himno, usa ka gamay ug yanong butang nga nakatandog sa kasingkasing ni Martha.

Si Naaman usa ka kapitan sa kasundalohan sa hari sa Syria, usa ka madungganon nga tawo, usa ka isug nga tawo; apan usa usab siya ka sanglahon (tan-awa sa 2 Mga Hari 5:1). Human nga wala magmalampuson sa pagpatambal sa iyang sangla gikan sa hari sa Israel, si Naaman miadto sa balay ni Eliseo, ang propeta. Si Eliseo nagpadala og usa ka sulugoon ngadto kaniya, nga nagaingon:

“Lakaw ug maghugas ka didto sa Jordan sa makapito, ug hiulian ka sa imong unod, ug ikaw mahinlo.

“Apan si Naaman naligutgut, ug mipahawa, ug miingon: Ania karon, ako naghunahuna nga siya sa pagkatinuod mogula nganhi kanako, ug motindog ug magatawag sa ngalan sa Ginoo nga iyang Dios, ug magawarawara sa iyang kamot diha sa maong dapit, ug mamaayo ang sanla. . . .

“Ug ang iyang mga alagad mingduol, ug namulong kaniya: Amahan ko, kong ang manalagna nagsugo kanimo sa pagbuhat sa dakong butang dili mo ba kini pagabuhaton? Nan hain ang labing maayo, kong siya moingon kanimo: Panghimasa, ug magmahinlo ka?

“Busa siya miadto, ug misugmaw sa iyang kaugalingon sa makapito didto sa Jordan, sumala sa gipamulong sa

tawo sa Dios: ug ang iyang unod nahili pag-usab sama sa unod sa diyutay nga bata, ug siya nahinlo” (2 Mga Hari 5:10–11, 13–14).

Ang atong propeta, si Presidente Thomas S. Monson, midapit natong tanan sa paglakaw ug pagluwas sa atong mga kaigsoonan. Siya miingon: “Ang kalibutan nagkinahanglan sa inyong tabang. Adunay mga tiil nga patindugon, mga kamot nga gunitan, mga hunahuna nga awhagon, mga kasingkasing nga dasigon, ug mga kalag nga luwason.” Ang mga panalangin sa kahangturan naghulat kaninyo” (“To the Rescue,” *Liahona*, Hulyo 2001, 57).

Mopamatuod ko nga daghan niadtong nagkinahanglan sa atong tabang naghulat kanato. Andam sila nga motabang ug moluwas sa ilang madasigong mga kaigsoonan pinaagi sa gagmay ug yanong mga butang. Personal kong migahin og daghang oras sa pagbisita sa dili kaayo aktibo nga mga miyembro sa Simbahan kansang mga kasingkasing natandog na sa Ginoo, kinsa karon andam nga modawat sa atong mga pagpamatuod ug sa atong sinsero nga pagpadayag sa gugma. Kon kita motabang ug modapit nila, mobalik sila sa Simbahan nga walay pagpanagana.

Atong tabangan ang uban pinaagi sa pagtuo ug gugma. Atong hinumduman ang saad sa Ginoo:

“Ug kon kini mahimo nga ikaw manlimbasog sa tanan nimo nga mga adlaw sa pagsangyaw og paghinulsol ngadto niini nga mga katawhan, ug magdala, bisan usa ka kalag ngari kanako, unsa ka dako ang imong hingpit nga kalipay uban kaniya diha sa gingharian sa akong Amahan!

“Ug karon, kon ang imong hingpit nga kalipay dako tungod sa usa ka kalag nga imong gidala ngari kanako diha sa gingharian sa akong Amahan, unsa kaha kadako ang imong hingpit nga kalipay kon ikaw makadala og daghan nga mga kalag ngari kanako!” (D&P 18:15–16).

Mosaksi ko sa gugma sa Ginoo ngadto sa Iyang tanang mga anak. Nasayud ko nga Siya buhi ug nga Siya ang atong Manunubos. Sa pangalan ni Jesukristo, amen. ■

Ni Elder Timothy J. Dyches
Sa Seventy

Buot Ka Bang Maayo?

Samtang kita maghinulsol ug makabig ngadto sa Ginoo, kita mamaayo, ug ang kahamol sa konsensya mawala.

Atol sa usa ka masadyaong fiesta sa Jerusalem, mibiya ang Manluluwas sa katawhan aron sa pagtabang niadtong nanginahanglan sa hilabihan. Iya silang nakit-an sa Betsata, sa tuburan nga lima ang agianan sa may baligyaanan og karnero nga nailhang dapit para sa masakiton.

Ang Ebanghelyo ni Juan naghigot kanato nga duol sa tuburan “nanaghigda ang dakong panon sa mga masakiton, lakip sa mga buta, mga bakul, ug mga paralitiko, sila nanagpaabut sa paglihok sa tubig.

“Kay may mga panahon nga ang manolunda sa Ginoo manaug ngadto sa tuburan, ug ang tubig iyang kutawon: ug ang makauna sa pag-ubog human makutaw ang tubig, siya mamaayo sa bisan unsang sakit nga iyang giantus” (Juan 5:3–4).

Ang pagbisita sa Manluluwas gi-hulagway sa nindot kaayong painting ni Carl Bloch nga giulohan og *Si Kristo Nag-ayo og Sakit sa Tuburan sa Betsata*. Gi-paint ni Bloch si Jesus nga naghinay-hinay og abli sa temporaryong tabon, nga nagpakita sa “masakiton” (Juan 5:7) kinsa naghigda sa duol sa tuburan, nagpaabut. Dinhi ang pulong *masakiton* nagpasabut sa usa ka tawo kinsa walay gahum ug naghatag og gibug-aton sa kalooy ug grasya sa Manluluwas, kinsa hilom nga miabut

sa pagpangalagad niadtong dili maka-himo sa kaugalingon.

Sa painting, ang masakiton nag-higda sa sawog sa mga anino, gikapoy ug nawad-an og paglaum sa kaugalingon sa dihang nag-antus sa iyang sakit sulod sa 38 ka tuig.

Samtang gibukas sa Manluluwas ang kilid sa panapton gamit ang usa ka kamot, Siya midapit gamit ang pikas kamot ug mahinuklugong nangu-tana: “Buot Ka Bang Maayo?”

Ang tawo mitubag, “Senyor, wala akoy tawo, nga makatunlob kanako ngadto sa tuburan inigkutaw na sa tubig: ug sa diha nga manlimbasug ako sa paglusad, adunay lain nga makauna kanako sa pag-ubog” (Juan 5:6–7).

Para sa daw imposible nga hagit niini nga tawo, si Jesus mihatag og lawom ug wala damha nga tubag:

“Bumangon ka, dad-a ang imong higdaan, ug lumakaw.

“Ug dihadhiha ang tawo naayo, ug gidala niya ang iyang higdaan ug milakaw” (Juan 5:8–9).

Sa laing makatandog nga eksena, si Lucas misaysay nato nga ang Manluluwas, samtang nagbiyahe paingon sa Jerusalem, nakahimamat og 10 ka sanglahon. Tungod sa ilang sakit, sila “nagpaantaw” (Lucas 17:12). Sila mga sinalikway—hugaw ug wala kinahanglana.

“Jesus, Magtutudlo, kaloy-i intawon kami,” sila nangamuyo (Lucas 17:13)—o sa laing pagkasulti, naghangyo, “*Aduna ka bay mahimo para namo?*”

Ang Maayong Magtatambal, puno sa kalooy, nasayud nga ang pagtuo mag-una sa milagro ug miingon kanila, “Lumakaw kamo og ipakita ang inyong kaugalingon ngadto sa mga sacerdote” (Lucas 17:14).

Samtang sila nangadto nga may hugot nga pagtuo, nahitabo ang milagro. Ma-imagine ba ninyo ang tumang kalipay sa matag lakang samtang ilang nasaksihan nga diha-diha dayon ang ilang mga lawas nalimpyo ug naayo?

“Unya usa kanila, sa iyang pagkakitang nga siya maayo na, mibalik, ug sa makusog nga tingog nagdayeg sa Dios,

“Ug siya mihapa sa tiilan [sa Agalon] ug nagpasalamat kaniya. . .

“Ug [si Jesus] miingon ngadto kaniya, Tumindog, ug lumakaw ka: ang imong pagsalig nakapaayo kanimo” (Lucas 17:15–16, 19).

Isip kanhi doktor ug surgeon, ako nag-focus sa pag-ayo ug pagpawala sa pisikal nga sakit. Si Jesukristo nag-ayo sa lawas, hunahuna ug espiritu, ug ang Iyang pag-ayo sugdan og hugot nga pagtuo.

Nakahinumdom pa ba kamo sa dihang puno kamo sa kalipay ug sa pagtuo? Kahinumdom ba kamo sa dihang kamo nakabaton og pagpamatuod o sa dihang gimatuod sa Dios nga kamo Iyang anak ug Siya nahigugma

kaninyo og maayo—ug kamo mibati nga naayo? Kon kana nga higayon ingon og nalimtan na, kini mahinumdoman pa gihapon.

Ang Manluluwas nagtambag kanato unsaon nga mamaayo—makompleto o mahingpit:

“Umari kanako, kamong tanan nga nabudlay ug nabug-atan, ug papahulayon ko kamo.

“Isangon ninyo ang akong yugo diha kaninyo, ug pagtuon kamo gikan kanako; kay ako maaghop ug mapaubsanon sa kasingkasing; ug makakaplag kamog pahulay alang sa inyong mga kalag.

“Kay masayon ang akong yugo, ug magaan ang akong luwan” (Mateo 11:28–30).

“Sumunod kanako” (Lucas 18:22) nagdapit kanato sa pagbiya sa karang kinabuhi ug kalibutanong mga tinguha ug mahimong bag-o nga binuhat nga ang “daang mga butang nagpangagi na [ug] ang bag-ong mga butang nahiabut na” (2 Mga Taga-Corinto 5:17), gani uban sa nabag-o, matinud-anong kasingkasing. Ug kita mamaayo pag-usab.

“Paduol ngari kanako ug Ako mopaduol nganha kaninyo; pangita kanako nga makugihon ug kamo makakita kanako; pangayo, ug kamo makadawat; tuktok, ug kini pagabuksan nganha kaninyo” (D&P 88:63).

Samtang kita nagkaduol Niya, kita makaamgo nga ang mortalidad lisud ug ang “katugbang sa tanan nga mga butang” (2 Nephi 2:11) dili usa ka

sayop diha sa plano sa kaluwasan. Ang katugbang, hinoon, kinahanglanong elemento sa mortalidad ug naglig-on sa atong kabubut-on ug naghas-has sa atong mga pagpili. Ang dili matag-an nga kausaban sa kinabuhi makatabang nato sa paghulma og mahangturong relasyon uban sa Dios—ug ang Iyang hitsura nakulit sa atong panagway samtang atong ihalad atong kasingkasing Kaniya (tan-awa sa Alma 5:19).

“Buhata ninyo kini sa paghandom kanako” (Lucas 22:19) mao ang gihangyo sa atong Manluluwas sa dihang Iyang gipasiugdahan ang sakrament. Kini nga ordinansa gamit ang pan ug tubig nagbag-o sa atong sagradong mga pakigsaad uban sa Dios ug nagdapit sa gahum sa Pag-ula sa atong kinabuhi. Kita mamaayo pinaagi sa pagbiya sa mga batasan ug estilo sa kinabuhi nga makapatig-a sa kasingkasing ug makapatikig sa li-og. Kon kita mohunong sa paggamit sa “mga hinagiban sa [atong] pagsukol” (Alma 23:7), kita mahimong “mga tinugyanan sa [atong kaugalingon]” (D&P 58:28), dili na mabuta sa paglingla ni Satanas o mabungol sa grabeng kasaba sa sekular nga kalibutan.

Samtang kita maghinulsol ug makabig ngadto sa Ginoo, kita mamaayo, ug ang kahamol sa konsensya mawala. Tingali maghunahuna kita, sama ni Enos, “Giunsa kini pagbuhat?” Ang Ginoo mitubag: “Tungod sa imong hugot nga pagtuo ni Kristo. . . Busa, makalakaw ka na, ang imong hugot

nga pagtuo nakahimo kanimo nga hinlo” (Enos 1:7, 8).

Si Corrie ten Boom, mapahinunnguron nga Kristiyanong Dutch nga babaye, nakakaplag niining pagkaayo bisan pa sa pagkabilanggo sa concentration camps atol sa Ikaduhang Gubat sa Kalibutan. Siya nag-antus og maayo, apan dili sama sa iyang igsoong babaye nga si Betsie, namatay sa usa sa mga kamp, si Corrie naluwat.

Human sa gubat siya kanunay mamulong sa iyang mga kasinatian ug pagkaayo ug pagpasaylo. Sa usa ka higayon ang kanhi gwardya nga Nazi nga may kalabutan sa pagkabilanggo mismo ni Corrie sa Ravensbrück, Germany, miduol kaniya, nalipay sa iyang mensahe kabahin sa pagpasaylo ug paghigugma ni Kristo.

“Dako akong pasalamat sa imong mensahe, *Fraulein*,’ miingon siya. ‘Sa paghunahuna niana, sama sa imong giingon, Iyang gihugasan ang akong mga sala!’

“Iyang gipagawas iyang kamot aron makiglamanako,” nahinumdom si Corrie. “Ug ako, kinsa kanunayng nagsangyaw . . . sa gikinahanglan nga pagpasaylo, mipabilin lang sa akong kamot diha sa kilid.

“Bisan ang kasuko, hunahuna nga mobalos mipabukal sa akong pagbati, akong nakita ang ilang sala. . . . Ginoong Jesus, nag-ampo ko, pasayloa ko ug tabangi ko nga makapasaylo kaniya.

“Naningskamot kong mopahiyom, [ug] naglisod ko sa pakiglamanako. Dili nako mahimo. Wala koy gibati, bisan gamay nga kainit o kalooy. Ug busa akong gihimo pag-usab ang hilom nga pag-ampo. Jesus, dili ko makapasaylo niya. Ihatag kanako ang Imong pagpasaylo.

“Sa dihang nakiglamanako ko niya may labing talagsaong butang nga nahitabo. Gikan sa akong abaga ngadto sa akong bukton ug sa kamot may nindot nga pagbati nga nabati gikan kanako ngadto kaniya, samtang sa akong kasingkasing namugna ang gugma alang niining estranghero nga nagpaantus kanako.

“Ug akong nadiskobrehan nga dili na sa atong pagpasaylo kondili anaa

sa atong kamatarung nga ang pagayo sa kalibutan nag-agad, apan diha Kaniya. Sa dihang Iya kitang gisultihan sa paghigugma sa atong mga kaaway, Siya mihatag, uban niining sugo, ang gugma mismo.”¹

Si Corrie ten Boom naayo.

Si President Thomas S. Monson miingon, “Adunay usa ka kinabuhi nga nagsuporta niadtong nagubot o nabugatan sa kasubo ug kaguol—gani ang Ginoong Jesukristo”²

Kon kamo mobati nga hugaw, wala higugmaa, dili malipayon, dili takus, o wala maayo, hinumdumi nga “ang tanan nga dili makiangayon kabahin sa kinabuhi mahimong mapahusto pinaagi sa Pag-ula ni Kristo.”³ Pagbaton og pagtuo ug pailub sa tayming ug mga katuyoan sa Manluluwas alang kaninyo. “Ayaw kahadlok, sumalig ka lamang” (Marcos 5:36).

Sumalig ka nga ang Manluluwas nagtinguha gihapon sa pagayo sa atong kalag ug kasingkasing. Siya nagpaabut sa pultahan ug nanuktok. Motubag kita pinaagi sa paghimo og subli nga pag-ampo, paghinulsol, pagpasaylo, ug paghikalimot. Higugmaon nato ang Dios ug moserbisyo sa atong silingan ug mobarug sa

balaang mga dapit nga may limpyong kinabuhi. Ang masakiton nga tawo sa tuburan sa Betsata, ang sanglahon nga nahimamat pagpaingon sa Jerusalem, ug si Corrie ten Boom nangaayo.

“Buot ka bang maayo?” Bangon ug lakaw. Ang Iyang “grasya igo” (2 Mga Taga-Corinto 12:9), ug kamo dili na mag-inusara.

Akong nasayran nga ang Ginoobuhi. Nasayud ko nga kitang tanan Iyang mga anak ug Siya nahigugma kanato kon si kinsa ta ug unsa unya kita. Nasayud ko nga Iyang gipadala Iyang Anak sa kalibutan aron mahimong sakripisyo alang sa tanang katawhan ug kadtong kinsa modawat sa Iyang ebanghelyo ug mosunod Kaniya mamaayo ug makompleto—“sa iyang kaugalingon nga higayon, ug sa iyang kaugalingon nga paagi, ug sa iyang kaugalingon nga kabubut-on” (D&P 88:68). Kini ang akong pagsaksi sa pangalan ni Jesukristo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Corrie ten Boom, *The Hiding Place* (1971), 215.
2. Thomas S. Monson, “Meeting Life’s Challenges,” *Ensign*, Nob. 1993, 71.
3. *Isangyaw ang Akong Ebanghelyo: Usa ka Giya sa Misyonaryo nga Pangalagad* (2004), 61.

Ni Elder Jeffrey R. Holland

Sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

Sama sa Usa ka Sudlanan nga Nabuak

Unsay inyong labing maayo nga buhaton kon ang mga hagit sa pangisip o emosyon miabut kaninyo o sa inyong minahal?

Si Apostol Pedro misulat nga ang mga disipulo ni Jesukristo kinahanglang “maloloy-on sa usag usa.” Niana nga diwa buot kong mamulong niadtong may problema sa pangisip o sa emosyon, niadtong madala-dala ra o nagrabeahan na, sa mubo lang nga panahon o sa tibuok kinabuhi. Atong mabati ang kagrabe niining butanga kon kita makadungog sa mga propesyonal nga maghisgot og neuroses ug psychoses, kalagmitan tungod sa genetic ug mga depekto sa chromosome, sa bipolarity, paranoia, ug schizophrenia. Bisan og makalibog man, kining tanan mao ang pipila sa reyalidad sa mortal nga kinabuhi, ug dili angay ikaulaw ang pag-angkon niini sama sa pag-angkon kon nanlimbasug sa problema sa high blood o sa kalit lang nga pagtumaw sa makamatay nga tumor.

Sa pagpaningkamot alang sa kalinaw ug pagsabut niining lisud nga hilisgutan, importante nga hinumduman nga kita buhi—ug mipili nga magpakabuhi—sa nalaglag nga kalibutan diin ang atong balaanong mga katuyoan sa tinguha sa pagka-diosnon kanunayng pagasulayan. Ang labing sigurado sa plano sa Dios mao nga

may usa ka Manluluwas nga gisaad, usa ka Manunubos, nga pinaagi sa atong pagtuo ngadto Kaniya kita malampusong makabuntog niining mga pagsulay, bisan ang paghimo niini mahimong lisud kaayo para sa Amahan kinsa mipadala Kaniya ug para sa Anak kinsa mianhi sa yuta. Ang pagdayeg lang niining balaanong gugma ang makapahimo sa atong dili kaayo bug-at nga pag-antus nga madala ra sa sinugdanan, dayon masabtan, ug sa katapusan makaluwas.

Dili na ko maghisgut sa grabe kaayong mga sakit nga akong gihisgutan apan mag-focus lang ko sa MDD—“major depressive disorder”—o, sa mas komon, “depresyon.” Kon ako maghisgut niini, wala ko magpasabut sa bati nga estilo sa buhok, tingbayad sa buhis, o sa ubang makawala sa kadasig natong mga panahon. Ang tanan mabalaka o mahigawad o mawad-an og kadasig. Giingon sa Basahon ni Mormon nga si Ammon ug ang iyang kaigsoonan mibati og depresyon sa lisud kaayo nga panahon,² ug kita usab. Apan karon namulong ko sa mas seryuso nga butang, sa kasakit nga grabe kaayo nga nagpugong sa abilidad sa tawo sa paglihok sa hingpit,

mga lawom kaayo nga bahin nga dili makab-ot sa hunahuna sa tawo kini siguradong maayo kon ang mga biktima magtinarung lang ug magpositibo—bisan og usa ako ka madasigong manlalaban sa mga nagtinarung ug sa may positibong hunahuna!

Dili, kining walay kahayag sa hunahuna ug espiritu mas labaw pa kaysa pagkawala sa kadasig. Kini akong nakita sa usa ka buotan kaayong lalaki sa dihang ang pinalangga niyang asawa nga 50 anyos namatay. Kini akong nakita sa bag-ong mga inahan nga misinati sa ilang gitawag og “mga kaguol human sa pagpanganak.” Kini akong nakita nga gibati sa nabalaka nga mga estudyante, mga beterano sa militar, mga lola nga nabalaka alang sa kaayohan sa ilang nagtubo nga mga apo.

Ug kini akong nakita sa batan-ong mga amahan nga naningkamot sa pagsangkap sa ilang pamilya. Niana nga bahin ako mismo nakasinati sa kapait niini. Sa usa ka punto sa among kaminyoon sa dihang ang kalisud sa pinansyal gidunganan sa grabeng kakapoy, naglisud ko sa emosyon nga wala damha kay kini tinuod gayud. Uban sa grasya sa Dios ug sa gugma sa akong pamilya, nagpadayaon ko sa paglihok ug pagtrabaho, apan bisan pa human niining mga tuiga padayon kong mibati og dakong simpatiya alang sa uban nga naa sa mas grabing kasakit kay kanako. Sa bisan unsa nga hitabo kitang tanan makabaton og kaisug gikan niadtong kinsa, sa mga pulong ni Propeta Joseph, “[na] ngita . . . ug [nag]hinuktok sa labing mangitngit nga dili matugkad”³ ug milampos niini—pipila sa halangdong mga tawo nga sila si Abraham Lincoln, Winston Churchill, ug Elder George Albert Smith, ang naulahi usa sa labing buotan ug susama ni Kristo nga tawo sa atong dispensasyon, kinsa nanlimbasog sa balik-balik nga depresyon sa pipila ka tuig kaniadto sa wala pa mahimong hinigugma sa tanan nga ikawalong propeta ug Presidente sa Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw.

Unsay kaha ang labing maayo ninyong buhaton kon ang mga hagit sa pangisip o emosyon miabut kaninyo

o sa inyong minahal? Labaw sa tanan, ayaw pagkawala og pagtuo sa inyong Amahan sa Langit, kinsa nahigugma kaninyo labaw pa sa inyong panabut. Sama sa giingon ni Presidente Monson ngadto sa mga sister sa Relief Society nga makatandog kaayo sa miaging Sabado sa gabii: “Kana nga gugma dili gayud mausab. . . . Anaa kini alang kaninyo kon kamo naguol o malipayon, nawad-an sa paglaum o malaumon. Ang gugma sa Dios anaa alang kaninyo angayan man kamo o dili [niini]. Anaa ra kini kanunay.”⁴ Ayaw gayud pagduhaduha niana, ug ayaw ipatig-a ang inyong kasingkasing. Tinguhaa sa matinud-anon ang nasulayan na nga mga buhat sa pagpahinungod nga makadala sa Espiritu sa Ginoo sa inyong kinabuhi. Tinguhaa ang pagtambag niadtong naghupot sa mga yawe alang sa inyong espirituhanong kaayohan. Pangayo ug ibahandi ang mga panalangin sa priesthood. Moambit sa sakrament matag semana, ug mohupot gayud sa makapahingpit nga mga saad sa Pagula ni Jesukristo. Motuo sa mga milagro. Ako nakasaksi og daghan niini nga miabut dihang ang tanang indikasyon nag-ingon nga wala nay paglaum. Ang paglaum *dili gayud* mawala. Kon kadto nga mga milagro dili dayon mahitabo o sa hingpit o dili gayud mahitabo, hinumdumi ang mismong ehemplo sa kalisud sa Manluluwas. Kon ang mapait nga kopa dili mapasa, inom niini ug magmalig-on, nga magsalig sa malipayong mga adlaw nga moabut.⁵

Sa pagpugong sa mga sakit kutob sa mahimo, pagmatngon sa mga timailhan sa stress sa inyong kaugalingon ug sa uban nga mahimo ninyong matabangan. Sama sa inyong sakyanan, magbantay sa nagkataas nga temperatura, sobrang pagpadagan, o sa tangke nga hapit wala nay gasolina. Kon kamo moatubang og “depresyon tungod sa kakapoy,” himoa ang gikinahanglang pag-adjust. Ang sobrang kakapoy mao ang kaaway natong tanan—busa hinay-hinay lang, pahulay, ug ibalik ang kalagsik. Ang mga doktor mipasidaan nato nga kon kita dili mogahin og panahon aron mamaayo, kita sigurado gayud nga magkasakit sa dili madugay.

Kon ang mga butang nagpadayon sa pagpulisad kaninyo, pagpatambag sa mga eksperto nga sertipikado sa pagbansay, propesyonal nga mga kahanas, ug maayong mga hiyas. Isulti kanila ang tinuod ninyong kaagi ug mga panlimbasug. Mainampoon ug mabinantayong ikonsiderar ang tambag ug mga solusyon nga ilang gihatag. Kon kamo may appendicitis, ang Dios nagpaabut nga kamo mangayo og panalangin sa priesthood *ug* magpa-check up sa pinakamaayong doktor. Mao usab sa mga problema sa emosyon. Ang atong Amahan sa Langit naglaum nga kita mogamit sa *tanang* talagsaong gasa nga Iyang gihatag niining mahimayaong dispensasyon.

Kon kamo ang naapektuhan o tig-amuma sa naapektuhan, ayaw pagbati nga gilisdan sa kadako sa inyong buluhaton. Ayaw paghunahuna nga maayo

ra ninyo ang tanan, apan ayoha ang mahimo ninyong ayuhon. Kon kadto gamay lang nga mga kalampusan, pagmapasalamaton niini, ug pagmapailubon. Kadaghan nga gibalik-balik diha sa kasulatan, ang Ginoo nagmando sa usa ka tawo nga “tumindog” o “pagmalinawon”—ug magpaabut.⁶ Magmapailubon sa paglahutay sa pipila ka butang isip kabahin sa atong mortal nga pagkat-on.

Para sa mga tig-amuma sa naapektuhan, sa inyong paningkamot sa pagtabang aron mapiskay ang uban, ayaw sakita ang inyong kaugalingon. Niining tanang butang pagmaalamon. Ayaw pagdagan nga labaw pa kay sa inyong kusog.⁷ Bisan unsang butang nga dili nato mahimo o mahatag, atong matanyag ang atong pag-ampo ug “tiunay nga paghigugma.”⁸ “Ang gugma mapailubon, ug mapuanguoron; . . . [kini] mopailub sa tanang

butang, . . . molaum sa tanang butang, moantus sa tanang mga butang. Ang gugma *wala gayuy* pagkatapos.”⁹

Usab atong hinumduman nga bisan sa unsang hagit sa sakit o lisud nga hagit, aduna pay daghang maayong butang sa kinabuhi nga angayng lauman ug pasalamatan. Kita mahangturong labaw pa kaysa atong mga limitasyon o kasakit! Si Stephanie Clark Nielson ug ang iyang pamilya higala na namo sobra na sa 30 ka tuig. Niadtong Agosto 16, 2008, si Stephanie ug iyang bana, si Christian, sakay sa naghagsa nga eroplano ug ang pagkasunog niini naghimo og uwat ni Stephanie nga ang gi-manikyuran lang nga mga kuko sa tiil ang nailhan dihang ang mga sakop sa pamilya moila sa mga biktima. Hapit wala nay paglaum nga mabuhi pa si Stephanie. Human sa lima ka buwan nga pagkacoma, siya nakamata. Tungod niana, ang daw dili matapos nga pagkabuhi uban sa grabing depresyon miabut. Siya dunay upat ka anak nga ang tanan nag-edad ug ubos pa sa siyete anyos, dili gusto ni Stephanie nga sila makakita pa niya pag-usab. Mibati siya nga mas maayo pa nga wala mabuhi.

“Kausa miingon si Stephanie nako didto sa akong opisina. Nagtuo ko nga mas sayon pa, “nga ila na lang kong kalimtan ug hinayhinayang mawala sa ilang kinabuhi.”

Apan alang sa mahangturong niya nga pasidungog, ug inubanan sa mga pag-ampo sa iyang bana, pamilya, mga higala, sa upat ka maanyag nga mga anak, ug sa ikalima nga natawo 18 pa ka bulang milabay, nakigbatok si Stephanie sa grabeng kadaot aron mahimong usa sa pinakasikat nga “mommy bloggers” sa nasud, bukas nga mideklarar ngadto sa upat ka milyon nga nagsunod sa iyang blog nga ang iyang “balaang katuyoan” sa kinabuhi mao ang pagkahimong inahan ug sa pagbahandi niini *kada adlaw* nga gihatag kaniya niining maanindot nga kalibutan.

Bisan unsa pa ang inyong panlimbasug, akong mga kaigsoonan—mental o emosyonal o pisikal o bisan unsa pa—ayaw ibaliwala ang kabililhon sa kinabuhi pinaagi sa pagtapos niini! Salig sa Dios. Hupti ang Iyang gugma. Sayri nga moabut ang adlaw nga ang mga kasakit sa mortalidad mawala. Bisan tuod mobati kita nga “sama sa usa ka

sudlanan nga nabuak,” sama sa giingon sa Salmista,¹⁰ atong hinumduman, nga ang sudlanan anaa sa mga kamot sa balaanong tiglalang sa sudlanan. Ang problema sa pangisip mamaayo sama nga mamamayo usab ang nabali nga mga bukog ug nagmasulub-ong kasingkasing. Samtang ang Dios nag-ayo niini, kitang tanan makatabang pinaagi sa pagkamanggiloy-on, dili mohusga, ug sa pagkamabination.

Ako mopamatuod sa balaang Pagkabanhaw, nianang dili matukib nga gasa sa bato sa pamag-ang sa Pag-ula ni Ginoong Jesukristo! Uban ni Apostol Pablo, ako mopamatuod nga ang lawas nga igatisok madunot apan pagabanhawon nga dili madunot ug kadtong gitisok nga mahuyang pagabanhawon nga makagagahum.¹¹ Ako mopamatuod niana nga adlaw nga ang atong mga minahal nga may kakulangan dinhi sa mortalidad mobarug sa atong atubangan nga mahimayaon ug halangdon, sa makapatingala nga hingpit nga lawas ug hunahuna. Pagkamahinamon nga paabuton nianang higayona! Wala ko masayud kon kita ba mas malipayon para sa atong kaugalingon nga nakasaksi niining milagro o mas malipayon para sa uban nga sila nahingpit ug sa katapusan “maluwas.”¹² Hangtud sa oras nga ang hingpit nga gasa ni Kristo mabatyagan natong tanan, kita unta magpakabuhi nga may pagtuo, mohupot og maayo sa paglaum, ug mopakita nga “maloloy-on,”¹³ sa usag usa, ako nag-ampo, sa pangalan ni Jesukristo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

- 1 Pedro 3:8.
- Tan-awa sa Alma 26:27; tan-awa usab sa Alma 56:16.
- Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph Smith* (2007), 321.
- Thomas S. Monson, “Wala Kita Maginusara,” *Liahona*, Nob. 2013, 123, 124.
- Tan-awa sa Mateo 26:39.
- Tan-awa, alang sa sanglitanan, Salmo 4:4; Doktrina ug mga Pakigsaad 101:16.
- Tan-awa sa Mosiah 4:27.
- Doktrina ug mga Pakigsaad 121:41.
- 1 Mga Taga-Corinto 13:4, 7–8; emphasis gidugang; tan-awa usab sa Moroni 7:45–46.
- Salmo 31:12.
- Tan-awa sa 1 Mga Taga-Corinto 15:42–43.
- “Free at Last,” ni John W. Work, comp., *American Negro Songs: 230 Folk Songs and Spirituals, Religious and Secular*, 1998.
- 1 Pedro 3:8.

Ni Elder M. Russell Ballard

Sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

Ibutang ang Inyong Pagsalig diha sa Ginoo

Moapil sa pagbuhat unsay inyong mahimo sa pagpakigbahin sa mahinungdanong mensahe sa Pagpahiuli sa ebanghelyo ni Jesukristo.

Si Sister Ballard ug ako bag-ohay lang nga nahibalik gikan sa akong assignment sa lima ka nasud sa Europe. Didto duna kami higayon nga makahimamat sa daghan natong misyonaryo, tingali inyong mga anak. Suka sa pagpahibalo ni Presidente Thomas S. Monson nga gipaubsan ang edad alang sa atong mga kabatan-onan sa pagserbisyo, duna koy higayon nga mahimamat ang sobra sa 3,000 kanila. Ang Kahayag ni Kristo midan-ag sa ilang panagway, ug matinguhaon sila sa pagpalambo sa buhat—sa pagpangita ug pagtudlo, sa pagbunyag ug pagpaaktibo, ug sa paglig-on ug pagtukod sa gingharian sa Dios. Sa pakighimamat nila, mahibaloan dayon nimo, nga dili sila makahimo niining buhat nga sila ra. Karon mamulong ko sa tanang miyembro sa Simbahan, tungod kay dunay dinaliang panginahanglan sa matag usa kanato nga moapil sa pagpakigbahin sa ebanghelyo.

Sigon sa gikutlo na sa makadaghan, si Propeta Joseph Smith miingon “human sa tanan nga nasulti, ang pinakadako ug pinaka importante nga katungdanan mao ang pagsangyaw

sa Ebanghelyo” (*Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph Smith* [2007], 397).

Niadtong 1974 si President Spencer W. Kimball misulti niini: “Tingali ang labing mahinungdanong tuyo sa misyonaryo nga buhat mao ang paghatag og higayon sa kalibutan aron makapaminaw ug makadawat sa ebanghelyo. Ang kasulatan puno sa mga sugo ug mga saad ug mga pagtawag ug mga ganti sa pagtudlo sa ebanghelyo. Gigamit nako og tuyo ang pulong nga *sugo* kay morag makusganon kini nga mando diin kita, sa tinagsa ug sa dinaghan, dili makalingkawas” (“When the World Will Be Converted,” *Ensign*, Okt. 1974, 4).

Pagka-Hulyo nianang tuiga, si Sister Ballard ug ako mibiya kuyog sa among mga anak aron modumala sa Canada Toronto Mission. Ang mga pulong ni Presidente Kimball nahinumduman gyud nako, ilabi na dihang miingon siya: “Mga kaigsoonan, gihimo ba kaha nato ang tanan kutob sa atong mahimo. Kontento ba kita sa atong gihimo sa pagtudlo sa tibuok kalibutan? Nag-proselyte kita mga 144 na ka tuig. Andam na ba kita

sa pagpalambo sa atong paningkamot? Pagpadako sa atong panglantaw?” (*Ensign*, Okt. 1974, 5).

Siya mihangyo usab nato nga paspasan pa ang pagtrabaho, magtinabangay sa pagtukod sa Simbahan ug gingharian sa Dios.

Sa milabayng Hunyo si Presidente Thomas S. Monson misulti og balik bahin niana nga tawag ngadto sa mga miyembro sa Simbahan. Ang Presidente miingon: “Karon ang panahon nga ang mga miyembro ug mga misyonaryo maghiusa . . . [ug] magtrabaho diha sa ubasan sa Ginoo aron modala sa mga kalag ngadto Niya. Miandam Siya og paagi aron atong masangyaw ang ebanghelyo sa lainlaing mga paagi, ug Siya motabang nato sa atong paningkamot kon molihok kita uban sa hugot nga pagtuo aron matuman ang Iyang buhat” (“Faith in the Work of Salvation” [pakigpulong nga gihatag didto sa usa ka espesyal nga sibya, Hunyo 2013]; lds.org/broadcasts).

Nindot kaayo, mga kaigsoonan, nga pamalandungan ang mga pagtulun-an sa mga propeta gikan sa panahon ni Joseph Smith hangtud karon. Sila midasig ug mihangyo sa mga lider ug sa mga miyembro sa Simbahan nga matinguhaong moapil sa pagdala sa mensahe sa Pagpahiuli sa ebanghelyo ngadto sa tanang anak sa atong Langitnong Amahan sa tibuok kalibutan.

Ang akong mensahe karon mao nga ang Ginoo mipadali sa Iyang buhat. Sa atong panahon mahimo lang kini kon ang matag miyembro sa Simbahan motabang uban sa gugma sa pagpakigbahin sa kamatuoran sa gipahiuli nga ebanghelyo ni Jesukristo. Kinahanglan nga magtinabangay kita sa pakig-alayon sa 80,000 ka misyonaryong nagserbisyo karon. Ang impormasyon bahin niining mahinungdanong buhat, ilabi na ang mga assignment sa mga lider sa stake ug ward council, klaro nga nakasulat diha sa LDS.org website nga nag-ulohan “Pagpadali sa Buhat sa Kaluwasan.”

Atong nasayran gikan sa atong research nga sagad sa aktibong mga miyembro sa Simbahan gusto nga ang mga panalangin sa ebanghelyo mahimong kabahin sa kinabuhi sa ilang

gimahal, bisan niadtong wala nila mahimamat. Nasayran usab nato nga daghang miyembro ang nagpanagana sa paghimo sa misyonaryo nga buhat ug pagpakigbahin sa ebanghelyo tungod sa duha ka rason.

- Ang una mao ang kahadlok. Daghang miyembro ang wala gani mag-ampo alang sa oportunidad sa pagpakigbahin sa ebanghelyo, sa kahadlok nga basin makadawat sila og balaanong pag-aghat sa pagbuhat og butang nga sa ilang hunahuna dili nila mahimo.
- Ang ikaduhang rason mao ang sayop nga pagsabut kon unsa ang misyonaryo nga buhat.

Nahibalo kita nga kon ang usa ka tawo mamulong diha sa miting sa sakrament ug moingon, “Karon maghisgot ko bahin sa misyonaryo nga buhat,” o tingali kon si Elder Ballard mamulong sa kinatibuk-ang komperensya ug mosulti sa sama nga butang, ang uban ninyo nga naminaw tingali maghunahuna, “Uy, naa na sab ni; nakadungog na mi niini.”

Karon, nahibalo kita nga walay gustong mobati nga sad-an. Tingali bation ninyo nga gihangyo kamo sa pagbuhat og layo sa reyalidad nga butang diha sa inyong relasyon uban sa mga higala o silingan. Uban sa tabang sa Ginoo, tuguti nga akong wagtangon ang

inyong kahadlok o ni bisan kinsa sa atong full-time nga mga misyonaryo sa pagpakigbahin sa ebanghelyo sa uban.

Modesisyon nga mobuhat sa unsay gihangyo ni Jesukristo nga atong buhaton. Ang Manluluwas miingon:

“Pangayo, ug kamo pagahatagan; pangita, ug kamo makakaplag; pagtuktok, ug kamo pagaablihan:

“Kay ang tanan nga magapangayo makadawat; ug ang magapangita makakaplag; ug ang magatuktok pagaablihan.

“Kinsa bang tawhana diha kaninyo, nga kon ang iyang anak mangayog tinapay, hatagan hinoon niyag bato?

“Ug kon kini mangayog isda, hatagan hinoon niyag bitin?

“Kon kamo . . . mahibalo man ganing mohatag og mga maayong gasa ngadto sa inyong mga anak, unsa pa gayud ka labaw pa sa inyong Amahan nga anaa sa langit nga mohatag og mga maayong butang ngadto sa mga nagpangayo kaniya?” (Mateo 7:7–11).

Mga kaigsoonan, ang kahadlok mapulihan og pagtuo ug pagsalig kon ang mga miyembro ug full-time nga mga misyonaryo moluhod sa pag-ampo ug tinuoray nga mangayo sa Ginoo sa pagpanalagin nila og mga oportunidad. Dayon, kinahanglan kitang mopakita sa atong pagtuo ug mangita og oportunidad sa pagpahibalo sa ebanghelyo ni Jesukristo ngadto sa mga anak sa

atong Langitnong Amahan, ug siguradong moabut ang mga oportunidad. Kining mga oportunidad wala magkinahanglan og pinugos o tinuyo nga pagtubag. Natural ra kini nga moabut agig resulta sa atong gugma sa atong mga kaigsoonan. Magmapositibo lang, ug kadtong inyong sultihan mobati sa inyong gugma. Dili nila makalimtan kana nga pagbati, bisan kon dili pa tukma ang panahon nga modawat sila sa ebanghelyo. Kana usab mahimong mausab sa umaabut kon ang ilang kahintang mausab.

Imposible nga mapakyas kita kon kita naghimo sa pinakamaayo diha sa buhat sa Ginoo. Samtang ang sangputanan maoy resulta sa pagpili, ang pagpakigbahin sa ebanghelyo maoy atong responsibilidad.

Salig sa Ginoo. Siya ang Maayong Magbalantay. Nakaila Siya sa Iyang mga karnero, ug ang Iyang mga karnero nakaila sa Iyang tingog; ug karon, ang tingog sa Maayong Magbalantay mao ang inyong tingog ug ang akong tingog. Ug kon wala kita moapil, daghan niadtong maminaw unta sa mensahe sa Pagpahiuli ang malabyan. Ginaingon kini, kinahanglan lang ang hugot nga pagtuo ug buhat sa atong bahin. Ang mga baruganan yano ra—pag-ampo, sa personal ug diha sa inyong pamilya, alang sa pang-misionaryo nga mga oportunidad. Ang Ginoo miingon diha sa Doktrina ug mga Pakigsaad nga daghang tawo ang natago gikan sa kamatuoran “tungod kay sila wala masayud asa kini pangitaa” (D&P 123:12).

Dili kinahanglan nga kamo hilig nga makighugoy-hugoy o maayong manulti o madanohon nga magtutudlo. Kon kamo adunay gugma ug paglaum, ang Ginoo misaad nga kon inyong “ipataas ang inyong mga tingog ngadto niini nga mga katawhan; [ug] ipamulong ang mga hunahuna diin [Siya] mobutang sa inyong mga kasingkasing, . . . kamo dili pagalibugon sa atubangan sa mga tawo;

“[Ug] ihatag kini kaninyo. . . sa diha gayud nga higayon, unsa ang inyong isulti” (D&P 100:5–6).

Ang Isangyaw ang Akong Ebanghelyo mipahinumdom natong tanan

nga “walay mahitabo sa misyonaryo nga buhat hangtud nga duna [kitay] makit-an nga tawo nga katudloan. Pakig-istorya sa daghang mga tawo kutob sa imong mahimo kada adlaw. Natural lang nga mahimong managana mahitungod sa pagpakig-istorya sa mga tawo, pero makaampo ka alang sa hugot nga pagtuo ug kalig-on nga mahimong mas isug sa pag-abli sa imong ba-ba sa pagsangyaw sa gipahi-uli nga ebanghelyo” ([2004], 156–57). Kamong full-time nga mga misyonaryo, kon ganahan mong motudlo og daghan, kinahanglan mong makigsulti sa daghang tawo matag adlaw. Kini mao kanunay ang gipabuhat sa Ginoo sa gipadala nga mga misyonaryo.

Ang Ginoo nakaila kanato. Nasa-yud Siya nga kita dunay mga hagit. Akong nakita nga pipila ninyo tingali mibati nga nabug-atan, apan nag-ampo ko nga ang pagtabang pinaagi sa normal, nindot nga paagi sa pagpakigbahin sa ebanghelyo dili gayud bug-at alang kaninyo. Kondili, usa kini ka pribilehiyo! Walay mas makalipay sa kinabuhi kay sa matinguhaon nga moapil sa pagserbisyo sa Ginoo.

Ang importante mao nga kamo dasigon sa Dios, mangayo Niya og giya ug dayon moadto ug mobuhat kon ang Espiritu moaghat kaninyo. Kon tan-awon sa mga miyembro ang buhat sa kaluwasan isip ila lang nga responsibilidad, makahahadlok kini. Kon tan-awon nila kini isip pagdapit nga mosunod sa Ginoo sa pagdala og mga kalag ngadto Kaniya aron tudloan sa full-time nga mga elder ug mga

sister, kini makadasig, makalig-on, ug makabayaw.

Wala kami maghangyo sa matag usa nga buhaton ang tanan. Gihangyo lang namo ang tanang miyembro sa pag-ampo, nahibalo nga kon ang matag miyembro, batan-on ug tigulang, motabang sa “usa” lang gikan karon hangtud sa Pasko, minilyon ang mobati sa gugma ni Ginoong Jesukristo. Ug pagkanindot nga gasa ngadto sa Manluluwas.

Unom ka semana ang milabay nakadawat ko og sulat gikan sa malampuson kaayo nga pamilya nga member missionary, ang pamilya Munns sa Florida. Sila misulat:

“Minahal nga Elder Ballard, 30 minutos human sa tibuok kalibutan nga sibya bahin sa pagpadali sa buhat sa kaluwasan, nagpahigayon kami sa among family missionary council. Naghinam-hinam kami nga nasayud nga ang among tin-edyer nga mga apo gustong moapil. Nalipay kaming moreport nga sukad sa among council meeting, midaghan ang among family teaching pool ngadto sa 200 porsyento.

“Ang among mga apo nagdala og mga higala sa simbahan, nalingaw sa miting sa sakrament uban sa pipila namo ka higala nga dili kaayo aktibo, ug ang pipila sa among bag-ong nakaila maminaw sa hilisgutan sa mga misyonaryo. Usa sa among sister nga dili kaayo aktibo wala lang mobalik sa simbahan apan nagdala usab og bag-ong mga investigator.

“Walay mibalibad sa pagdapit nga maminaw sa hilisgutan sa mga

misyonaryo. Pagkamakadasig nga panahon nga mahimong sakop niini nga Simbahan” (personal nga sulat, Ago. 15, 2013).

Paminaw sa pag-aghat sa Espiritu. Pangamuyo sa Ginoo diha sa pag-ampo. Moapil sa pagbuhat unsay inyong mahimo sa pagpakigbahin sa mahinungdanong mensahe sa Pagpahiuli sa ebanghelyo ni Jesukristo.

Mokutlo ko gikan sa usa ka malampusong member missionary nga si Clayton Christensen: “Matag higayon nga moagak kamo og usa ka tawo ug mopaila-ila kaniya ngadto ni Jesukristo, inyong mabati unsa ka dako sa gugma sa atong Manluluwas nganha kaninyo ug sa tawo nga inyong giagak” (*The Power of Everyday Missionaries: The What and How of Sharing the Gospel* [2013], 1).

Ang Dios mopanalangin ninyo, mga kaigsoonan, nga makaplagan ang dakong kalipay nga gikan sa pagsinati sa mga milagro pinaagi sa inyong hugot nga pagtuo. Sama sa gitudlo diha sa Moroni sa kapitulo 7:

“Si Kristo miingon: Kon kamo adunay hugot nga pagtuo kanako kamo makabaton sa gahum sa pagbuhat sa bisan unsa nga butang nga maayo ngari kanako. . . .

“ . . . Kay pinaagi sa hugot nga pagtuo ang mga milagro mahimo; ug pinaagi sa hugot nga pagtuo ang mga anghel mopakita ug mangalagad sa mga tawo; busa, kon kini nga mga butang mohunong alaot ngadto sa mga katawhan, kay kini tungod sa pagkawalay pagtuo, ug ang tanan kawang” (Moroni 7:33, 37).

Sa akong kasinatian ako makapamatuod nga ang Ginoo modungog sa inyong pag-ampo ug makabaton kamo og daghang oportunidad karon ug sa umaabut nga katuigan sa pagpaila sa ebanghelyo ni Jesukristo ngadto sa bililhong mga anak sa atong Langitnong Amahan. Presidente Monson, naminaw kami. Mangita kami aron makit-an ang usa. Ako nag-ampo nga tanan nato makasinati sa dakong kalipay nga moabut gumikan sa misyonaryo nga pagserbisyo, sa pangalan ni Jesukristo, amen. ■

Ni Elder L. Tom Perry

Sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

Ang mga Doktrina ug mga Baruganan nga Anaa sa mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo

Ang matag artikulo sa hugot nga pagtuo nagdugang og talagsaong bili sa atong pagsabut sa ebanghelyo ni Jesukristo.

Dihang gi-assign ko nga mamulong sa kinatibuk-ang kompanya sa priesthood session nakahunahuna dayon ko sa usa ka maayo kaayong magtutudlo sa Primary. Ang iyang dakong tinguha mao ang pag-andam kanamo nga mahimong takus sa pagdawat sa priesthood. Iya kaming gihanas og maayo sa mga kinahanglanon alang sa paggradwar sa Primary—pagsagulo sa mga pangalan sa mga miyembro sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles ug sa mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo. Misaad usab siya kanamo—kon kaming tanan makasagulo sa napulog tulo ka mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo, makapili kami og lugar ug mag-outing sa katapusan sa among klase.

Among nahukman ang usa ka espesyal nga lugar nga gusto namong

lakton sa batoon nga mga bungtod ibabaw lang gyud sa unang dam diha sa intrada sa Logan Canyon, sa amihanang Utah. Adunay usa ka gamayng patag nga dapit niining batoon nga mga pangpang nga may natural nga halingan sa kalayo nga imong kalutoan og hot dog ug masugbaan og mga marshmallow. Sa dihang mipili kami sa lugar, diay, wala namo mahunahuna ang among magtutudlo, kinsa mas edaran ug dayag dili tipo sa pagka-atleta. Kon gihunahuna pa namo kini og maayo, tingali mahinumdom kami nga maglisud diay siya sa mao nga lakaw. Ang iyang saad gituman niya, ug ok ra siyang misunod kanamo.

Una mitungas mi sa gamay nga bungtod. Sa among panahon walay mga kuryente nga makababag sa among agianan. Sa pipila ka tabang

ang among magtutudlo nakatungas. Sa pag-abut namo sa tumoy midulhog mi ngadto sa batoong dapit nga gitawag namo og “Turtle Back.”

Sa among pag-abut, medyo dugay-dugay nga nawala ang paghangos sa among magtutudlo. Sa naandam na mi sa pagpanglingkod ug mokaon, naulian na gyud siya igo sa pagtudlo kanamo sa katapusang leksyon. Misulti siya kanamo nga nalingaw kaayo siya sa pagtudlo kanamo sa Primary sulod sa duha ka tuig. Midayeg siya kanamo sa among pagkahanas sa mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo. Makatawag siya bisan unsa nga numero niini, ug kami makakutlo og balik niini ngadto kaniya. Dayon siya miingon nga ang pagsag-ulo sa mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo kutob ra sa pag-ila sa daghang mga pulong gawas kon among nasabtan ang mga doktrina ug mga baruganan nga anaa niini. Iya kaming giawhag sa pagtuon sa doktrina sa ebanghelyo nga gitudlo sa matag Artikulo sa Hugot nga Pagtuo. Gipasabut niya nga ang doktrina nga anaa sa mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo gibahin ngadto sa mga seksyon.

I. Ang Dios nga Kapangulohan ug ang Sukaranan nga Doktrina ni Kristo

Atong makat-unan sa unang artikulo sa hugot nga pagtuo nga ang Diosnong Kapangulohan tulo ka mga personahe: Ang Dios nga Amahan, si Jesukristo, ug ang Espiritu Santo.

Ang ikaduhang artikulo nagtudlo nga kita responsable sa atong kaugalingong mga lihok dinhi sa kalibutan.

Ang ikatulo naghatag og pananawon sa misyon sa Manluluwas alang sa kaluwasan sa mga anak sa Amahan sa Langit.

Ang ikaupat nagtudlo sa importansya sa sukaranang mga baruganan ug mga ordinansa.

Ang gahum sa mga pulong sa among magtutudlo nahimong tinubdan ngari kanako sa inspirasyon tungod sa gibug-aton nga iyang gibutang diha sa bili sa pagtuon sa ebanghelyo. Ang mga kasulatan naggiya kanato ngadto sa sumbanan sa kamatuoran nga kita makahukom sa kahibalo nga atong madawat, kon

kini tinuod ba o sayop. Ang tinuod nga doktrina nagagikan sa Dios, ang tinubdan ug sukaranan sa tanang kamatuoran. Ang mga pagtulun-an ug mga konsepto sa tinuod nga doktrina makaplagan diha sa ebanghelyo sa atong Ginoo ug Manluluwas. Ang sayop nga mga pagtulun-an nagagikan kang Satanas, ang amahan sa tanang bakak. Ang iyang tinguha mao ang pagtuis, pag-ilis, ug pag-usab sa gipadayag nga mga kamatuoran. Gusto niyang molingla kanato aron ang pipila kanato mahisalaag sa atong panaw balik sa atong langitnong panimalay.

Ang mga kasulatan nagtudlo kanato unsaon paglikay sa sayop nga mga pagtulun-an. Sama pananglit, sa sulat ni Pablo ngadto kang Timoteo, atong mabasa:

“Ang tibuk kasulatan gituga sa Dios ug may kapuslanan alang sa pagpanudlo, alang sa pagpamadlong, alang sa pagpanul-id, ug alang sa pagmatuto sa pagkamatarung:

“Aron ang tawo sa Dios mamahing-pit, masinangkapan alang sa tanang maayong buluhaton” (2 Timoteo 3:16–17).

Kini nga doktrina alang sa Simbahan sama sa usa ka bateriya nga alang sa usa ka cell phone. Kon imong tangtangan ang bateriya sa imong cell phone, kini wala nay kapuslanan. Ang simbahan diin ang doktrina wala na itudlo sama ka wala nay kapuslanan. Dili kini makagiya kanato og balik ngadto sa atong Langitnong Amahan ug sa atong mahangturong panimalay.

II. Organisasyon ug Kapunongan sa Priesthood

Kon masugdan na nato sa pagsabot ang sukaranang doktrina ni Kristo, ang ikalima ug ikaunom nga mga artikulo sa hugot nga pagtuo nagtudlo kanato sa organisasyon ug kapunongan sa priesthood. Ubos sa direksyon sa Ginoo, gitukod ni Joseph Smith ang Simbahan sa Manluluwas gamit ang awtoridad sa priesthood—ang gahum sa Dios. Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw mao ang sama nga organisasyon nga gitukod ug gipangulohan ni Kristo samtang dinhi Siya sa yuta.

Pagkamahimayaon niini nga adlaw alang ni Joseph Smith ug ni Oliver Cowdery niadtong Mayo 1829 nga sila miadto sa kakahoyan aron sa pag-ampo mahitungod sa doktrina sa bunyag alang sa kapasayloan sa mga sala nga ilang nabasa samtang naghubad sa Basahon ni Mormon. Adunay daghang lain-laing pagtulun-an mahitungod sa bunyag nga gitudlo sa nagkalainlaing simbahan sayo sa mga 1800 ug si Joseph ug si Oliver nahibalo nga dili mahimong tanan sila husto. Buot silang mahibalo mahitungod sa hustong paagi sa bunyag ug usab kinsa ang may awtoridad sa pagbunyag.

Agi og tubag sa ilang pangamuyo ngadto sa Ginoo, usa ka mensahero gikan sa langit, si Juan Bautista, mipakita kanila. Iyang gipatong ang iyang mga kamot sa ilang mga ulo ug gitugyan ngadto kanila ang awtoridad sa pagbunyag uban niini nga mga

pulong: “Diha kaninyo nga akong kabuban nga mga sulugoon, sa ngalan sa Mesiyas, ako motugyan sa Pagkapari ni Aaron” (D&P 13:1).

Pagkaanindot nga adlaw sa kasaysayan sa kalibutan! Ang priesthood gipahiuli nganhi sa yuta.

Kon atong madawat ang priesthood, atong madawat ang awtoridad sa pagbuhat diha sa pangalan sa Dios ug sa pagpangulo sa mga pamaagi sa kamatuoran ug sa pagkamatarung. Kini nga awtoridad usa ka importanting tinubdan sa matarung nga gahum ug impluwensya alang sa kaayohan sa mga anak sa Dios dinhi sa yuta ug molungtad lapas sa tabil. Gikinahanglan nga mapahiuli ang priesthood sa dili pa iorganisar ang tinuod nga Simbahan ni Jesukristo. Kini mao ang sukaranang leksyon nga atong makatunan gikan sa ikalima ug ikaunom nga mga artikulo sa hugot nga pagtuo.

III. Mahangturong mga Kapanguhaan sa Mortal nga Panaw

Ang sunod nga tulo ka mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo—ikapito, ikawalo, ug ikasiyam—naglatid og mga kapanguhaan nga makuha aron sa pagtudlo kanato sa atong mortal nga panaw. Gihatagan kita ug espirituhanong mga gasa aron magiyahan kita samtang kita nagsunod sa mga pagtulun-an sa Ginoo ug aron sa pagpanalipod kanato gikan sa dautan. Ang mga kasulatan lain sab nga giya; kon basahon nato pagmaayo ang pulong sa Dios, Iyang ipadayag ang dalan padulong sa kinabuhing dayon.

Ang ikasiyam nga artikulo sa hugot nga pagtuo nagtudlo kanato nga ang Dios mipadayag, nagpadayag, ug mopadayag sa umaabut og daghang dagko ug importanting mga kamatuoran ngadto sa Iyang mga propeta, manalagna, ug mga tigpadayag. Atong nakat-unan nga dugang sa pagpaminaw sa ligdong, hinay nga tingog sa Espiritu ug sa pagbasa sa mga kasulatan, nga ang laing tinubdan sa paggiya mao ang atong mga lider sa Simbahan, kinsa gipili, gitawag, ug gi-set apart aron sa pagpanalangin sa atong mga kinabuhi pinaagi sa mga leksyon nga ilang gitudlo.

IV. Miyembro nga mga Misyonaryo

Ang ikanapulo, ikanapulog usa, ug ikanapulog duha ka mga artikulo sa hugot nga pagtuo nagtudlo kanato kon unsaon sa pagpahigayon og misyonaryo nga buhat ug pagpakigbahin sa ebanghelyo sa kalibutan nga daghan og mga nasud ug nagkalainlaing mga balaod. Atong nakat-unan ang mahitungod sa pagpundok sa Israel agi og pagpangandam sa Ikaduhang Pag-anhi sa Manluluwas. Kita gitudloan nga ang mga lalaki ug mga babaye mga tinugyanan ngadto sa ilang mga kaugalingon, ug sila mahimong modawat o dili sa pulong sa Dios sumala sa ilang kaugalingong konsensya. Sa katapusan, atong nakat-unan samtang atong gisangyaw ang ebanghelyo ni Jesukristo ngadto sa upat ka suok sa yuta nga kita kinahanglan nga motahud sa panggobyerno sa matag nasud nga atong adtoan. Sa tinuod, kita nagatuo sa pagsunod, pagtahud, ug sa pagsuporta sa balaod sa matag nasud.

V. Mga Hiyas nga Tinguhaon

Ang ikanapulog tulo nga artikulo sa hugot nga pagtuo naghatag og importanting panan-aw kon unsaon nato sa pagpahigayon ang atong mga kinabuhi ug sa pagpresentar sa atong mga kaugalingon. Kini mabasa: “Kami nagtuo sa pagkamatinuoron, pagkamatinud-anon, pagkaputli, pagkamanggiloloy-on, mahiyason, ug sa pagbuhat sa matarung ngadto sa tanan nga mga tawo, sa pagkatinuod kami mahimo nga moingon nga kami

nagsunod sa tambag ni Pablo—Kami nagtuo sa tanan nga mga butang, kami naglaum sa tanan nga mga butang, kami nakalahutay sa daghan nga mga butang, ug naglaum nga makalahutay sa tanan nga mga butang. Kon adunay mga butang nga mahiyason, matahum, o maayo og dungog o dalaygon, kami naninguha sa pagpangita niining mga butanga.”

Tanan kanato kinahanglan nga maninguha niini nga mga hiyas ug magpuyo og kinabuhi nga nagpakita niini. Ang mga kamatuoran nga gitudlo diha sa mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo naglig-on sa usag usa sama sa mga bahin sa cell phone nga nagsuporta sa usag usa. Sama sa makuti nga paghimo sa mga parte sa cell phone, ang Artikulo sa Hugot nga Pagtuo naghatag kanato sa importanting mga doktrina sa Pagpahiuili. Ang matag artikulo sa hugot nga pagtuo nagdugang og talagsaong bili sa atong pagsabut sa ebanghelyo ni Jesukristo.

Gisilsil sa akong magtutudlo sa Primary ang determinasyon sa pagtuon sa mga doktrina sa gingharian. Gitudloan ko niya sa pagpangita sa lawom nga kahulugan nga anaa niining yano nga mga Artikulo sa Hugot

nga Pagtuo. Gisaad niya kanako nga kon ako mohatag og panahon sa pagkat-on niining sagradong mga kamatuoran ang kahibalo nga akong naangkon mousab sa akong kinabuhi nga mas mamaayo, ug ako mopamatuod kaninyo nga kini mihimo.

Human sa nindot nga leksyon sa akong magtutudlo didto sa bukid sa Logan Canyon, among namatikdan nga nadugay mi kay sa among giplano. Nagkagabii na, ug among naamguhan nga kami may problema.

Naningskamot ang among magtutudlo nga moabut sa among nindot nga lugar, apan ang pagpauli naghatag og dako nga kalisud. Kini nagdugang lamang sa dili maayo nga pagpili sa lugar alang sa among outing. Ang pagtungas og balik lisud alang kanamo, apan labaw pa alang sa usa ka tawo sa iyang edad.

Samtang nanlimbasog kami sa pagtabang kaniya og tungas sa bungtod, may duha ka pulis nga miabut. Ang presidente sa Primary mipadala kanila sa pagpangita kanamo, nahadlok nga nawala kami. Ang drama sa hitabo ug ang mga leksyon nga gitudlo mihimo niini nga dili makalimtan nga kasinatian sa akong kinabuhi.

Kamong mga young men—giawhag ko kamo sa paggamit sa inyong salabutan sa pagtuon ug sa pagkat-on sa mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo ug sa mga doktrina nga gitudlo niini. Kauban kini sa labing importante ug sigurado nga maoy labing husto nga mga pahayag sa doktrina sa Simbahan. Kon inyong gamiton kini isip giya nga motudlo sa inyong mga pagtuon sa ebanghelyo ni Jesukristo, mahimo kamong andam sa pagpahayag sa inyong pagsaksi sa gipahiuli nga kamatuoran ngadto sa kalibutan. Makapahayag kamo sa yano, madayaganon, ug kinasingkasing nga paagi sa sukaranang mga tinuhoan nga inyong gimahal isip miyembro sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw.

Akong idugang ang akong pagpamatuod sa katinuod sa napulog tulo ka mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo diha sa pangalan sa atong Ginoo, ug Manluluwas, gani si Jesukristo, amen. ■

Ni Bishop Gérald Caussé
Unang Magtatambag sa Presiding Bishopric

Kamo Karon Dili na mga Langyaw

Niini nga Simbahan walay mga langyaw ug walay sinalikway. Ang naa mao ang mga kaigsoonan.

Kadaghanan nato nakasulay nga naa sa sitwasyon nga bag-o alang nato, diin bation nato ang kalahi ug dili sigurado. Kini nga sitwasyon nahitabo sa among pamilya mga lima ka tuig nang milabay human si Presidente Thomas S. Monson mihatag sa calling kanako nga moserbisyo isip General Authority sa Simbahan. Tungod niini nga tawag kinahanglang mobiya ang among pamilya gikan sa matahum nga dapit nga among gipuy-an nga sobra na sa duha ka dekada. Ako ug ang akong asawa nahinumdom sa reaksyon sa among mga anak dihang nahibalo sila sa kausaban. Ang 16 anyos namong lalaki miingon, “Walay problema. Lakaw mo; pabilin ko!”

Dayon nakahukom siyang mokuyog namo ug matinud-anong gihangop ang bag-ong oportunidad sa iyang kinabuhi. Ang pagpuyo sa bag-ong palibut sulod sa pipila ka tuig usa ka makakat-on ug makalingaw nga kasinatian sa among pamilya, ilabi na sa mainitong pagdawat ug kamaayo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw. Samtang namuyo mi sa lain-laing nasud, among nakita nga ang panaghiusa sa mga tawo sa Dios sa tibuok kalibutan usa ka butang nga tinuod ug anaa gayud.

Mibiyahe ko og daghang nasud tungod sa akong calling ug akong kahigayunan ang pag-preside sa daghang mga miting. Samtang magtanaw ko sa lain-laing kongregasyon, kanunay kong makakita og mga miyembro nga nagrepresentar sa daghang nasud, pinulongan, ug kultura. Usa ka katingalahang aspeto sa atong dispensasyon sa ebanghelyo mao ang wala pag-limit niini sa geograpikal nga dapit o pundok sa mga nasud. Global kini ug universal. Nag-andam kini sa mahimayaong pagbalik sa Anak sa Dios pinaagi sa pagpundok “sa iyang mga anak gikan sa upat ka suok sa yuta.”¹

Bisan nagkadaghan ang lain-laing miyembro sa Simbahan, ang sagra-dong panulundon nagpatigbabaw sa atong panagkalahi-lahi. Isip mga miyembro sa Simbahan, gidawat kita sa balay sa Israel. Nahimo kitang mga igsoon, parehong manununod sa samang espirituhanong kaliwat. Misaad ang Dios kang Abraham nga “kay kutob sa modawat niini nga Ebanghelyo pagatawgon sunod sa [iyang] ngalan, ug pagaiphon nga [iyang] binhi, ug mobarug ug mopanalangin [kaniya], ingon nga *ilang* amahan.”²

Ang saad gihimo ngadto sa tanan kinsa nahimong miyembro sa Simbahan: “Kamo dili na mga langyaw ug dumuloong, kondili mga katagilung-sod sa mga balaan, ug sa panimalay sa Dios.”³

Ang pulong nga *langyaw* naggikan sa Latin nga pulong nga *extraneus*, buot pasabut “sa gawas” o “gikan sa gawas.” Sa kinatibuk-an, nagpasabut kini adtong mga “taga-gawas” sa lain-laing rason, sa kagikan man, kultura, opinyon, o relihiyon. Isip mga disipulo ni Jesukristo kinsa naningkamot nga maania sa kalibutan apan dili kalibutanon, usahay mobati kita nga walay labut. Kita, nahibalo nga sarado ang mga pultahan sa oportunidad alang niadtong giisip nga mga lahi.

Sukad kaniadto ang mga tawo sa Dios gisugo sa pag-amuma sa tanang tawo kinsa mga langyaw o makita nga lahi. Sa karaang panahon ang usa ka langyaw nga makadawat og kaayohan sa pag-abi-abi mao ang biyuda o usa ka ilo. Sama nila, ang langyaw anaa sa kahimtang sa kawalay panalipod, ug nag-agad lamang siya sa panalipod nga iyang madawat gikan sa lokal nga pundok. Ang mga tawo sa Israel nakadawat og piho nga mga instruksyon bahin niini: “Ang dumuloong nga nagapuyo uban kaninyo pagahimoon ninyo ingon sa molupyo sa taliwala

Siyudad sa Panama, Panama

Santiago, Chile

ninyo, ug higugmaon mo siya ingon sa imong kaugalingon; kay naglumalangyaw kamo sa yuta sa Ehipto.”⁴

Atol sa mortal Niya nga pangalagad, si Jesus mao ang ehemplo sa tawo nga miadto nga lapas pa sa yanong obligasyon sa kamaabi-abihon ug kamauyonon. Kadtong wala dawata sa katilingban, kadtong sinalikway ug giisip nga mahugaw adtong nagtuo nga sila mas matarung, gihatagan sa Iyang kalooy ug pagtahud. Nadawat nila ang pareho nga bahin sa Iyang pagtulun-an ug pangalagad.

Sama pananglit, ang Manluluwas misukwahi sa naestablisar nga kostumbre sa Iyang panahon nakig-istorya Siya sa babayeng Samaritanhon, nangayo niya si Jesus og tubig. Nakigsalo Siya sa mga maniningil sa buhis. Wala siya magpanuko sa pagduol sa sanglahon, sa paghikap ug pag-ayo kaniya. Nakadayeg sa pagtuo sa Romanong senturyon, miingon Siya sa pundok, “Sa pagkatinuod ako magaingon kaninyo nga bisan sa Israel wala pa akoy nakitang pagsalig nga sama niini.”⁵

Mihangyo si Jesus kanato sa pagsunod sa balaod sa hingpit nga gugma, nga para sa tanan ug bug-os nga gasa. Miingon Siya:

“Kay kon mao ray inyong higugmaon ang mga nahigugma kaninyo, unsa may balus nga madawat ninyo? dili ba ang maniningil sa buhis nagabuhat man sa ingon?”

“Ug kon mao ray inyong yukboan ang inyong mga kaigsoonan, unsa may inyong nahimo nga labaw pa kay sa uban? dili ba ang mga Hentil nagabuhat man sa ingon?”

“Busa kamo kinahanglan magma-hingpit ingon nga hingpit ang inyong Amahan nga langitnon.”⁶

Niini nga Simbahan walay mga langyaw ug walay sinalikway. Ang naa mao ang mga kaigsoonan. Ang naa natong kahibalo sa usa ka Mahang-turong Amahan nakatabang natong mas masensitibo sa pag-igsoonay nga kinahanglang maanaa sa tanang lalaki ug babaye dinhi sa kalibutan.

Ang linya gikan sa nobela nga *Les misérables* naghulagway unsaon sa mga priesthood sa pagtagad ang mga tawo nga giingong mga langyaw. Si Jean Valjean bag-o lang nakagawas sa prisohan. Naluya sa taas nga biyahe ug himatyon sa kagutom ug kauhaw, miabut siya sa gamayng lungsod nangita og dapit aron makakaon ug katulgan sa gabii. Dihang gibalita ang iyang pag-abut, ang tanang nanag-puyo didto nanarado kay dili siya

pasudlon. Dili ang hotel, dili ang balay abanganan, gani ang prisohan dili mopasulod kaniya. Gisalikway siya, gipalayas. Sa katapusan, nahutdan sa kusog, nakuyapan siya sa may pultahan sa obispo sa lungsod.

Ang buotang alagad nahibalo gayud sa kaagi ni Valjean, apan iyang gipasulod ang bugoy sa iyang balay uban sa manggiloy-ong mga pulong:

“Dili kini akong balay; balay kini ni Jesukristo. Kini nga pultahan dili mosukna sa mga mosulod kon ilado ba siya, apan kon siya nagsubo ba. Nag-antus ka, gigutom ug giuhaw; dali dayon. . . . Kinahanglanon pa ba nga makaila kanimo? Hinoon, sa dili ka pa mosulti [sa imong ngalan], duna na koy nahibaloan.’

Si “[Valjean] mibuka sa iyang mga mata sa katingala.

“Tinuod? Nakaila ka kinsa ko?”

“‘Oo,’ mitubag ang Obispo, ‘ginganlan ka og akong igsoon.’”⁷

Sa atong Simbahan ang atong ward ug atong mga korum dili atoa. Iya kini ni Jesukristo. Bisan kinsay mosulod sa atong meetinghouse kinahanglang mobati nga komportable. Ang pagabiabi sa tanan importante kaayo. Ang kalibutan nga atong gipuy-an nagatubang og dakong kasamok. Tungod sa nagkadaghang sakyanan, kapaspas sa komunikasyon, ug globalisasyon sa ekonomiya, ang kalibutan nahimong dako nga balangay diin nanag-abut ang mga tawo ug kanasuran, nagtinawagay ug nagkinontakay nga sukad wala mahitabo.

Kining dako, tibuok kalibutang kausaban giplano sa Makagagahum nga Dios. Ang panagpundok sa Iyang pinili gikan sa upat ka suok sa yuta wala lang manghitabo pinaagi sa pagpadala og mga misyonaryo sa lagyong nasud apan sa pagpangabut sa mga tawo gikan sa ubang dapit ngadto sa atong mga siyudad ug kasilinganan. Daghan, sa walay kahibalo, gigiyahan sa Ginoo sa mga dapit diin ilang madungog ang ebanghelyo ug moapil sa Iyang panon.

Posible nga ang sunod nga tawo nga makabig sa ebanghelyo sa inyong ward ang tawo nga wala pa ninyo ikabuban o ikahigala ug ikaila. Inyo kining

makita pinaagi sa iyang panagway, pinulongan, sininaan, o kolor sa panit. Tingali nagdako kining tawhana sa laing relihiyon, may lahi nga mga kaagi o lahi nga estilo sa kinabuhi.

Ang pag-abiabi usa ka importanting responsibilidad sa priesthood. Ang mga korum sa Aaronic ug Melchizedek Priesthood kinahanglang magkigtambayayong sa mga sister ubos sa direksyon sa bishop sa pagsiguro nga ang matag tawo naabi-abi uban sa gugma ug kamabination. Ang mga home ug visiting teachers magmabinantayon sa pagsiguro nga walay makalimtan o dili matagad.

Kinahanglan kitang magtambayayong sa pagtukod og espirituhanong paghiusa sa atong ward ug branch. Usa ka ehemplo sa hingpit nga paghiusa anaa sa mga tawo sa Dios human sa pagbisita ni Kristo sa Amerika. Giingon sa rekord nga wala nay “mga Lamanite, ni bisan unsa nga matang sa pundok sa mga katawhan; apan sila nagkahiusa, mga anak ni Kristo, ug manununod sa gingharian sa Dios.”⁸

Ang paghiusa dili makab-ot sa pagbaliwala ug sa dili pagtagad sa mga miyembro nga ingon og lahi o huyang ug makig-uban lang sa mga tawo nga sama kanato. Sa sukwahi niini, ang paghiusa maangkon pinaagi

sa pag-abiabi ug pag-alagad sa mga bag-o o sa dunay espesyal nga panginahanglan. Kini nga mga miyembro panalangin sa Simbahan ug naghatag natog oportunidad nga makaalagad sa atong mga silingan ug mohinlo sa atong kasingkasing.

Busa, mga igsoon, atong katungdanan ang pagtabang niadtong moabut sa mga pultahan sa inyong mga Simbahan. Abi-abi sila uban sa pasalamat ug sa walay pagpihig. Kon ang mga tawo nga wala ninyo mailhi mosulod sa inyong mga miting, himamata sila ug patapara sila ninyo sa paglingkod. Palihug buhata ang unang lakang aron mobati sila nga gi-abiabi ug gihigugma, kay sa maghulat nga sila ang moduol.

Kon masugdan ninyo ang pag-abiabi, pangitag paagi nga mapadayon ang inyong pag-alagad nila. Nakadungog ko og usa ka ward diin, human sa bunyag sa duha ka bungol nga sisters, duha ka talagsaong sister sa Relief Society mihukom nga magtuon og sign language aron mas ikasabut nila kining bag-ong mga kinabig. Pagka-nindot nga ehemplo sa gugma alang sa isigka-igsoon sa ebanghelyo!

Ako mosaksi nga walay langyaw sa atong Langitnong Amahan. Walay usa ka kalag nga dili bililhon alang

Kaniya. Uban ni Pedro, akong ipamatuod nga ang “Dios wala diay pinalabi sa mga tawo: hinonoa nga sa matag usa ka nasud, iyang pagakahimut-an ang bisan kinsa nga magakahadlok kaniya ug magabuhat sa matarung.”⁹

Akong iampo nga kon ang Ginoo mopundok sa Iyang mga karnero sa katapusang adlaw, moingon Siya sa matag usa kanato, “nadumuloong ako ug gihinangop ninyo ang pagpasaka kanako.”

Unya moingon kita Kaniya, “Kanus-a ba kami makakita kanimo nga nadumuloong, ug amo ikawng gipasaka?”

Ug Siya motubag kanato, “Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga maingon nga gibuhat ninyo kini ngadto sa usa sa mga labing gagmay niining akong mga igsoon, gibuhat usab ninyo kini kanako.”¹⁰

Sa pangalan ni Jesukristo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. 1 Nephi 22:25.
2. Abraham 2:10; empasis gidugang.
3. Mga Taga-Efeso 2:19.
4. Levitico 19:34.
5. Mateo 8:10; tan-awa usab sa Mateo 8:2–3; Marcos 1:40–42; 2:15; Juan 4:7–9.
6. Mateo 5:46–48.
7. Victor Hugo, *Les misérables*, trans. Isabel F. Hapgood, 5 vols. (1887), 1:73.
8. 4 Nephi 1:17.
9. Mga Buhat 10:34–35.
10. Mateo 25:35, 38, 40.

Ni Elder Randy D. Funk
Sa Seventy

Siya ang Mitawag aron sa Pagpahayag sa Iyang Pulong

Kon kamo mapaubsanon, masulundon, ug mopatalinghug sa tingog sa Espiritu, makaplagaan ninyo ang dakong kalipay sa inyong pagserbisyo isip misyonaryo.

Dihang gi-sustain ako isip usa ka General Authority sa miaging Abril, nagserbisyo ko isip presidente sa misyon sa India. Akong naobserbahan ang gisulti sa laing kanhi presidente sa misyon ngari kanako: “Ang mga misyonaryo niini nga Simbahan talagsaon kaayo.”¹

Usa sa kinamaayohan nga misyonaryo nga kauban namo ni Sister Funk sa pagserbisyo mao si Elder Pokhrel gikan sa Nepal. Human namiyembro sa simbahan sulod lang sa duha ka tuig, gitawag siya nga moserbisyo sa India Bangalore Mission, nga Iningles og sinultihan nga misyon. Moingon siya ninyo nga wala kaayo siya kaandam. Masabtan kana. Wala siya makakita og misyonaryo hangtud nahimo siya nga misyonaryo kay wala may nagserbisyo nga batan-ong mga misyonaryo sa Nepal. Dili kaayo siya makabasa og Iningles aron masabtan ang mga instruksyon nga gisukup sa iyang tawag. Dihang mireport siya sa missionary training center, imbis

magdala og nindot nga slacks, puti nga polo, ug mga necktie, nag-impaki siya, sa giingon niya, “lima ka paresan sa maong nga karsones, duha ka T-shirt, ug daghang gel para sa buhok.”²

Bisan og duna na siyay tukmang sinina, miingon siya nga dili siya komportable niini sa unang pipila ka semana. Gihulagway niya kadto nga panahon sa iyang misyon: “Dili lang kay lisud ang Iningles, apan ang buhat ingon usab ka mahagiton. . . . Dugang pa niana, ako gigutom, gikapoy, ug gimingaw sa balay. . . . Bisan lisud ang kahimtang, determinado ko. Mibati ko nga huyang ug dili angayan. Mag-ampo ko niadtong higayuna alang sa tabang sa Langitnong Amahan. Sa walay pakayas, matag higayon nga mag-ampo ko, bation nako ang kahupayan.”³

Bisan kon ang misyonaryo nga buhat bag-o ug mahagiton alang kang Elder Pokhrel, miserbisyo siya nga may hugot nga pagtuo ug kamatinud-anon, nagtinguha nga makasabut ug mosunod sa iyang nakat-unan sa kasulatan,

sa *Isangyaw ang Akong Ebanghelyo*, ug sa iyang mga lider sa misyon. Nahimo siyang bantugang magtutudlo sa ebanghelyo—sa Iningles—ug talagsaon nga lider. Human sa iyang misyon ug nagpuyo kadiyot sa Nepal, mibalik siya sa India aron ipadayon ang iyang pag-eskwela. Sukad pagka-Enero nagserbisyo siya isip presidente sa branch sa New Delhi. Tungod sa tinuod nga pagtubo nga iyang nasinati isip misyonaryo, nagpadayon siya sa pagtampo ngadto sa tinuod nga pagtubo sa Simbahan sa India.

Sa unsang paagi nga ang usa ka batan-ong lalaki nga wala makakita og misyonaryo nahimong misyonaryo nga ingon niana ang espirituhanong kalig-on? Unsaon ninyo pagdawat og espirituhanong gahum isip misyonaryo sa pag-abli sa mga pultahan, in-box, ug kasingkasing niadtong anaa sa misyon diin inyong serbisyon? Mao gihapon, ang mga tubag makita diha sa kasulatan ug sa mga pulong sa buhing mga propeta ug apostoles.

Dihang ang ebanghelyo unang gisangyaw didto sa England niadtong Hulyo 1837, ang Ginoo mipadayag, “Bisan kinsa ang imong ipadala diha sa akong ngalan, pinaagi sa tingog sa imong mga kaigsoonan, ang Napulog Duha, sa tarung girekomendar ug gihatagan og pagtugot pinaagi kanimo, makabaton og gahum sa pag-abli sa pultahan sa akong gingharian ngadto sa bisan diin nga nasud ikaw mopadala kanila.”⁴

Bisan asa kamo gipadala, bisan asa nga misyon i-assign, hibalo nga usa ka sakop sa Napulog Duha sa tarung mirekomendar niana nga assignment ug kamo gitawag sa propeta sa Ginoo. Kamo gitawag “pinaagi sa pagpanagna, ug pinaagi sa pagpandong sa mga kamot.”⁵

Ang Ginoo mihatag dayon niining mga kondisyon aron matuman kini nga saad. Miingon Siya, “Kay kon sila [nagpasabut nga ang saad matuman *kon*] sila [nagpasabut sa mga misyonaryo nga gipadala] [1] magpaubos sa ilang kaugalingon sa akong atubangan, ug [2] magpadayon diha sa akong pulong, ug [3] magpatalinghug sa tingog sa akong Espiritu.”⁶

Ang mga saad sa Ginoo klaro. Aron makabaton sa espirituhanong gahum nga gikinahanglan sa pag-abli sa pultahan sa gingharian sa Dios diha sa nasud diin kamo gipadala, kinahanglang magpaubos kamo, magma-sulundon, ug magbaton og katakus sa pagpaminaw ug pagsunod sa Espiritu.

Kini nga mga kinaiya dunay kalabutan sa usag usa. Kon kamo mapainubsanon, gusto mo nga magmasulundon. Kon kamo masulundon, mabati ninyo ang Espiritu. Ang Espiritu importante, kay, sama sa gitudlo ni Presidente Ezra Taft Benson, “Kon wala ang Espiritu, dili gyud ka molampus *bisan pa* sa imong talento ug abilidad.”⁷

Isip presidente sa misyon, kapunay nakong giinterbyu ang mga misyonaryo nga nanlimbasug tungod kay dili pa sila limpyo sa hingpit.

Nagpuyo sila nga mas ubos sa ilang espiritwal nga potensyal. Bisan unsa pa nila ka kugihan o unsa ka maayo ang ilang gihimo, wala nila mabati ang kalinaw ug wala makatagamtam sa hingpit nga pakig-uban sa Espiritu Santo hangtud nga sila nagpaubos sa ilang kaugalingon, hingpit nga naghinulsol, ug nakabaton sa grasya ug kalooy sa Manluluwas.

Ang Ginoo mitudlo sa Iyang mga sulugoon nga magmapainubsanon tungod kay ang proseso sa espirituhanong pagkaayo nagsugod sa mapainubsanong kasingkasing. Hunahunaa ang maayong butang nga gikan sa gidugmok [broken] nga butang: Ang yuta dugmukon [broken] aron taman og trigo. Ang trigo dugmukon [broken] aron himoong pan. Ang pan pikas-pikason [broken] aron himoong simbolo sa sakrament. Kon ang usa ka tawo nga naghinulsol moambit sa sakrament nga may mapainubsanon [broken] nga kasingkasing ug mahinulsulong espiritu, siya mamaayo.⁸ Kon kita maghinulsol ug mamaayo pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo, daghan pa kita og mahalad sa Manluluwas kon kita moserbisyo Kaniya. “Oo, duol ngadto kaniya, ug ihalad ang inyong tibook nga mga kalag ingon nga usa ka paghalad ngadto kaniya.”⁹

Kon kamo nabug-atan sa sala ug kinahanglang maghinulsol, palihug

himoa dayon. Dihang ang Manluluwas miayo sa mga masakiton, Siya kanunay nga modapit nila sa pagbangon. Ang kasulatan nagrekord nga gihimo nila kini diha-diha dayon.¹⁰ Aron mamaayo sa inyong espirituhanong sakit, palihug dawata ang Iyang pagdapit nga mobangon. Sa walay paglangan, pakigsulti sa inyong bishop, presidente sa branch, o presidente sa misyon ug sugdi ang paghinulsol karon.

Ang makaayo nga gahum sa Pag-ula magdala og kalinaw sa inyong kalag ug magpabatyang kaninyo sa Ba-laang Espiritu. Ang sakripisyo sa Manluluwas dili masukod, apan ang atong mga sala, bisan og daghan ug grabe, mahimong maihap ug makumpisal, masalikway ug mapasaylo. “Ug unsa ka dako ang iyang hingpit nga kalipay diha sa kalag nga naghinulsol!”¹¹

Kini nga saad diha sa Doktrina ug mga Pakigsaad gamhanan: “Himoa ang hiyas nga modayan-dayan sa inyong hunahunaa nga walay paghunong; unya ang imong pagsalig mosamot pagkalig-on diha sa atubangan sa Dios.”¹² Kon kamo nagpuyo sa mahiyason nga kinabuhi, bation ninyo ang malinawon nga pagsalig sa inyong kahimtang atubangan sa Dios ug ang gahum sa Espiritu mag-uban kaninyo.¹³

Ang uban nga mas bag-ong mga miyembro sa Simbahan o bag-ohay nga mibalik sa pagkaaktibo tingali

moingon, “Karon takus na ko ug dunay tinguha nga moserbisyo, apan wala ko masayud kon ako duna bay igong kahibalo.” Niadtong Abril si Presidente Thomas S. Monson mitudlo kanato, “Ang kahibalo sa kamatuoran ug ang mga tubag sa atong importanting mga pangutana moabut kanato kon kita magmasulundon sa mga sugo sa Dios.”¹⁴ Pagkamakahupay niini nga masayud nga pinaagi sa atong kamasulundon kita makabaton og kahibalo.

Ang uban tingali mobati nga sila dunay limitado nga mga talento, abilidad, o kasinatian nga mahatag. Kon kamo dunay ingon niana nga problema, hinumdumi ang kasinatian ni Elder Pokhrel. Pangandam kutob sa inyong mahimo, ug hibalo nga ang atong Langitnong Amahan mopalambo sa inyong kamapaubsanon ug masulundong mga paningkamot. Si Elder Richard G. Scott mihatag niining makapadasig nga tambag: “Kon kita mosunod sa mga sugo sa Ginoo ug moserbisyo sa Iyang mga anak sa dili hinakog nga paagi, ang natural nga sangputanan mao ang gahum sa Dios—gahum sa pagbuhat og mas daghan kay sa mabuhay nato sa atong kaugalingon. Ang atong mga panabut, mga talento, atong mga abilidad mapalapdan tungod kay makadawat kita og kusog ug gahum gikan sa Ginoo.”¹⁵

Kon kamo mosalig sa Ginoo ug sa Iyang kaayo, ang Makagagahum nga Dios mopanalangin sa Iyang mga anak pinaagi kaninyo.¹⁶ Si Elder Hollings gikan sa Nevada nakakat-on niana sa bag-o pa siya sa misyon. Pagkasunod adlaw sa iyang pag-abut sa India, mibiyahe siya uban ni Sister Funk ug nako ngadto sa Rajahmundry, iyang unang area. Nianang hapon sa si Elder Hollings ug si Elder Ganaparam mibisita sa usa ka miyembro sa Simbahan ug sa iyang inahan. Ang inahan gusto nga makat-on sa Simbahan kay nakita niya kon sa unsang paagi nga ang ebanghelyo nakapanalangin sa kinabuhi sa iyang anak nga babaye. Si Sister Funk mikuyog nila aron sa pag-fellowship. Tungod kay ang leksyon itudlo sa Iningles ug ang inahan Telugu ang sinultihan, usa ka brother sa branch ang anaa didto aron mohubad sa gitudlo.

Ang assignment ni Elder Hollings sa iyang kinaunahang pagtudlo mao ang pagtudlo sa Unang Pananawon, gamit ang mga pulong ni Propeta Joseph. Nianang higayuna sa leksyon, milingi siya ni Sister Funk ug nangutana, “Isulti ba ni nako ang

matag pulong?” nahibalo nga hubaron kini.

Mitubag siya, “Isulti ang matag pulong niini aron ang Espiritu makapamatuod sa imong isulti.”

Dihang kining bag-o nga misyonaryo matinud-anon nga mitudlo sa Unang Pananawon, gamit ang mga pulong sa Propeta, ang panagway sa sister nausab. Ang mga luha miagas. Dihang nahuman na ni Elder Hollings kanang mahimayaong mensahe ug sa wala pa mahubad ang iyang gisulti, naghilak ang sister nga mihangyo sa iyang lumad nga pinulongan, “Mahimo ba ko nga magpabunyag? Ug mahimo ba nga tudloan ninyo ang akong anak nga lalaki?”

Akong batan-ong mga isigkasulugoon, ang mga pultahan ug kasingkasing abli kada adlaw sa mensahe sa ebanghelyo—mensahe nga nagdala og paglaum ug kalinaw ug kalipay ngadto sa mga anak sa Dios sa tibuok kalibutan. Kon kamo mapaubsanon, masulundon, ug mopatalinghug sa tingog sa Espiritu, makaplagan ninyo ang dakong kalipay sa inyong pagserbisyo isip misyonaryo.¹⁷ Pagkatalagsaon nga panahon

nga mahimong misyonaryo—panahon nga gipadali sa Ginoo ang Iyang buhat!

Ako mosaksi sa atong Manluluwas ug sa Iyang “balaang mando”¹⁸ nga “busa panglakaw kamo ug himoa ninyong mga tinun-an ang tanang kanasuran.”¹⁹ Kini mao ang Iyang Simbahan. Siya ang nangulo niini pinaagi sa buhi nga mga propeta ug mga apostoles. Unyang taud-taud, ang Unang Kapangulohan motudlo nato. Unta kita “dali sa pagpaniid,”²⁰ sama ni Mormon, aron kon moabut ang tawag, kita takus ug makapahayag uban sa gahum sa Espiritu: “Tan-awa, ako usa ka tinun-an ni Jesukristo, ang Anak sa Dios. Ako iyang gitawag aron sa pagpahayag sa iyang pulong diha sa iyang mga katawhan, aron sila unta makabaton og kinabuhi nga walay katapusan.”²¹ Sa pangalan ni Jesukristo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Personal nga pakigsultihanay ni Dennis C. Brimhall, presidente sa Kentucky Louisville Mission, 2005–8.
2. Ashish Pokhrel, “My Name Is Ashish Pokhrel and This Is My Story,” (wala mamantala nga personal nga kasaysayan, Sept. 2011).
3. Pokhrel, “My Name Is Ashish Pokhrel.”
4. Doktrina ug mga Pakigsaad 112:21.
5. Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:5.
6. Doktrina ug mga Pakigsaad 112:22.
7. Ezra Taft Benson, sa *Isangyaw ang Akong Ebanghelyo: Usa ka Giya sa Misyonaryo nga Pag-alagad* (2004), 214.
8. Mga ideya nga gikuha gikan sa pakigpulong ni Elder Jeffrey R. Holland sa Bountiful Utah North Stake conference, Hunyo 8–9, 2013.
9. Omni 1:26.
10. Tan-awa sa Marcos 5:41–42; Juan 5:8–9.
11. Doktrina ug mga Pakigsaad 18:13.
12. Doktrina ug mga Pakigsaad 121:45.
13. Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 121:46.
14. Thomas S. Monson, “Ang Pagkamasulundon Makahatag og Panalangin,” *Liahona*, Mayo 2013, 89.
15. Richard G. Scott, “Alang sa Kalinaw sa Panimalay,” *Liahona*, Mayo 2013, 30.
16. Sa paghulagway unsay buhaton sa daghang bag-ong mga misyonaryo, si Elder Russell M. Nelson miingon: “Buhaton nila ang naandang buluhaton sa mga misyonaryo. Ilang isangyaw ang ebanghelyo! Ilang panalangin ang mga anak sa Makagagahum nga Dios!” (“Pahimusli ang Panahon,” *Liahona*, Mayo 2013, 45).
17. Tan-awa sa *Isangyaw ang Akong Ebanghelyo*, v.
18. Thomas S. Monson, “Dali, Tanang Anak sa Dios,” *Liahona*, Mayo 2013, 66.
19. Mateo 28:19.
20. Mormon 1:2.
21. 3 Nephi 5:13.

Ni Presidente Dieter F. Uchtdorf

Ikaduhang Magtatambag sa Unang Kapangulohan

Makahimo Kamo Niini Karon!

Kon kita andam nga mobangon ug mopadayon sa dalan, . . . makakat-on kita gikan sa pagkapukan ug mahimong mas maayo ug mas malipayon.

Sa batan-on pa ko, kon matumba ko dali ra kong makabangon. Apan, kay nagkatigulang na, akong namatud-an nga nausab na ang balaod sa physics—dili na ko daling makabangon kon matumba.

Dili pa lang dugay nag-skiing ko uban sa akong 12 anyos nga apong lalaki. Lingaw kaayo ming duha dihang nabangga ko sa gahi nga ice ug nalagput sa bakilid kaayo.

Bisan unsa na lang ang akong gi-himo aron makabangon, apan dili ko makahimo—natumba ko, ug dili ko makabangon.

Maayo ra akong pamati sa lawas, apan ang akong garbo medyo nasakitan. Mao nga gisiguro nako nga natarung ang akong helmet ug antipara, kay gusto kong dili mailhan sa ubang mga nag-ski. Naghunahuna lang ko sa akong kaugalingon nga naglingkod nga walay mahimo samtang moagi sila, malipayong mosinggit, “Hello, Brother Uchtdorf!”

Naghunahuna ko unsay angayang buhaton aron maluwas ko. Nianang higayuna ang akong apo miduol nako. Gisulthian nako siya sa nahitabo, apan morag dili siya interesado kaayo sa

akong pagpasabut kon nganong dili ko makabangon. Gitan-aw ko niya, mikab-ot, gigunitan akong kamot, ug miingon, “Opa, makahimo ka niini karon!”

Diha-diha, mibangon ko.

Nagpanglingo pa gihapon ko tungod niini. Ang daw imposible nga usa ka gutlo lang ang milabay nahimo dayon tungod kay ang 12 anyos nga batang lalaki mitabang nako ug miingon, “Makahimo ka niini karon!” Alang nako, nakahatag kini og pagsalig, kadasig, ug kalig-on.

Mga kaigsoonan, tingali dunay panahon sa atong kinabuhi nga ang pagbangon ug pagpadayon daw dili nato mahimo. Nianang adlaw didto sa puno sa snow nga bakilid, duna koy nakat-unan. Bisan kon naghunahuna kita nga dili kita makabangon, may paglaum pa gihapon. Ug usahay magkinahanglan lang kita og tawo nga motan-aw nato, mogunit sa atong kamot, ug moingon, “Makahimo ka niini karon!”

Ang Sayop nga Pagtuo bahin sa Kalig-on

Tingali naghunahuna kita nga ang mga babaye labaw pa sa lalaki

nga dunay pagbati nga dili angay ug kasagmuyo—nga kini mas nakaapekto nila kay sa nato. Dili ko sigurado nga tinuod kini. Ang mga lalaki nakasinati nga mobati og kahamol sa tanlag, depresyon, ug kapakyas. Magpakaaron-ingnon man kita nga wala mahamol niini, apan nahamol gayud. Mobati kita nga nabug-atan sa hilabihan sa atong kapakyasan ug mga sala nga sa atong hunahuna dili na gayud kita magmalampuson. Gani tingali magtuo kita nga tungod kay nakasala kita kaniadto, kana ang atong kapalaran. Sama sa gisulat sa usa ka writer, “Magpadayon kita sa unahan, sama sa sakayan sugat sa sulog sa katubigan, walay hunong nga gitukmod paingon sa gigikanan.”¹

Nakakita ko og mga lalaki nga puno sa potensyal ug grasya nga mihunong sa pag-apil sa mahagiton nga buhat sa pagtukod sa gingharian sa Dios tungod kay sila napakyas og kausa o kaduha ka higayon. Kini ang mga lalaki nga dako kaayo og potensyal nga mahimo untang bantugang mga naghupot sa priesthood ug mga sulugoon sa Dios. Apan tungod sa ilang pagkatumba ug nawad-an og kadasig, mihunong sila sa ilang mga pasalig sa priesthood ug nagtinguha sa laing butang apan dili kaayo mahinungdanong buluhaton.

Ug sa ingon, nagpadayon sila, gamay nga bahin ra ang nabuhat sa kaya unta nilang mahimo, wala makakabot sa ilang potensyal nga maoy ilang katungod sa pagkatawo. Sama sa magbabalak nga nagbangutan, kini sila kauban niadtong walay swerte nga mga kalag nga “namatay nga [kadaghanan sa] ilang musika anaa ra [gihapon] nila.”²

Walay tawo nga gustong mapakyas. Ug kita dili gusto nga ang uban—ilabi na ang atong mga minahal—makakita nato nga napakyas. Kitang tanan gusto nga irespeto ug tauron. Gusto kita nga mahimong mananaug. Apan kitang mga mortal dili mahimong mananaug kon walay paningkamot ug disiplina o dili masayop.

Mga kaigsoonan, ang atong kapalaran dili magbase kon kapila kita natumba apan kon kapila kita

mibangon, mipapha sa abug sa atong kaugalingon, ug mipadayon.

Diosnon nga Kasubo

Kita nasayud nga kining mortal nga kinabuhi usa ka pagsulay. Apan tungod kay ang atong Langitnong Amahan nahigugma nato uban sa hingpit nga gugma, gipakita Niya nato kon asa pangitaon ang mga tubag. Siya mihatag nato og mapa aron makalawig kita sa walay kasiguroan nga teritoryo ug wala damha nga mga pagsulay nga atong masinati. Ang mga pulong sa mga propeta mao ang usa ka bahin niani nga mapa.

Kon masaag kita—kon matumba o mopalayo sa dalan sa atong Amahan—ang pulong sa mga propeta motug-an nato unsaon pagbangon ug pagbalik sa saktong dalan.

Sa tanang baruganan nga gitudlo sa mga propeta sa daghang mga siglo, usa nga gibalik-balik sa pagpasabut mao ang malaumon ug makadasig nga mensahe nga ang tawo makahinulsol, makausab sa padulngan, ug makabalik sa tinuod nga dalan sa pagkadisipulo.

Wala kana magpasabut nga mahimo kitang komportable sa atong mga kahuyang, mga sayop, o mga sala. Apan dunay dakong kalainan tali sa kasubo tungod sa sala nga mosangpot sa paghinulsol ug kasubo nga mosangpot sa kawalay paglaum.

Si Apostol Pablo mitudlo nga “*ang diosnong kasubo* mosangpot sa paghinulsol nga magaagak ngadto sa kaluwasan . . . apan ang *kasubo nga kalibutanon* mosangpot sa kamatayon.”³ *Ang diosnong kasubo* modasig og kausaban ug paglaum pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo. *Ang kasubo nga kalibutanon* mobira kanato, mowagtang sa paglaum, ug moagni kanato sa pagtugyan ngadto sa tintasyon.

Ang diosnong kasubo mosangpot sa pagkakabig⁴ ug kausaban sa kasingkasing.⁵ Tungod niini masilag kita sa sala ug mahigugma sa kamaayo⁶ Kini modasig kanato sa pagbarug ug paglakaw diha sa kahayag sa gugma ni Kristo. Ang tinuod nga paghinulsol nagpasabut nga pag-usab, dili pagpanakit o pagpaantus. Oo, ang kinasingkasing nga pagmahay ug tinuod nga pagbasol sa pagkamasinupakon sagad sakit ug importante kaayo nga lakang sa sagradong proseso sa paghinulsol. Apan kon ang kahasol sa tanlag mosangpot sa kasilag sa kaugalingon o mopugong sa atong pagbangon og balik, kini makababag imbis makadasig sa atong paghinulsol.

Mga kaigsoonan, dunay mas maa-yong paagi. Mobangon kita ug magmahimong kalalakin-an sa Dios. Kita dunay mananaug, usa ka Manluluwas, nga milatas sa walog sa kamatayon alang kanato. Iyang gihalad ang Iyang kaugalingon ingon nga lukat sa atong

mga sala. Walay bisan kinsa nga may gugma nga labaw pa niini—si Jesukristo, ang Kordero nga walay lama, andam nga mihalad sa Iyang kaugalingon sa altar sa sakripisyo ug mibayad sa bugti sa atong mga sala ngadto “sa katapusang sintabo.”⁷ Giako Niya ang atong pag-antus. Gipas-an Niya ang atong palas-anon, ang atong mga sala. Minahal kong mga higala, kon mohukom kita nga moduol Kaniya, kon modala ngari kanato sa Iyang ngalan ug maisugong molakaw sa dalan sa pagkadisipulo, nan pinaagi sa Pag-ula gisaaran kita dili lang kalipay ug “kalinaw niini nga kalibutan” apan usab “kinabuhi nga dayon diha sa kalibutan nga umaabut.”⁸

Kon kita masayop, makasala ug mapukan, atong hunahunaon kon unsay ipasabut sa tinuod nga paghinulsol. Nagpasabut kini nga pagpabalik sa atong kasingkasing ug kabubut-on ngadto sa Dios ug pagsalikway sa sala. Ang kinasingkasing nga paghinulsol nagdala og langitnong kasiguroan nga “kita makahimo niini karon.”

Kinsa Kamo?

Usa sa pamaagi sa kaaway nga kita mapugngan sa paglambo mao ang paglibog nato bahin kon kinsa gayud kita ug unsa gayud ang atong tinguha.

Gusto kita nga mogahin og panahon sa atong mga anak, apan gusto usab kita nga moapil sa atong paboritong tawhanon nga mga hilig. Gusto kita nga mominus ang timbang, apan ganahan kaayo kita nga mokaon. Gusto kita nga mahisama ni Kristo, apan gusto usab natong kasab-an ang tawo nga mipugos og sapaw sa dalan samtang nagdrayb kita.

Ang katuyoan ni Satanas mao ang pagtintal nato nga ibaylo ang bililhong perlas sa tinuod nga kalipay ug mahangturong mga mithi alang sa dili tinuod ug plastik nga alahas nga usa lang ka ilusyon ug taphaw nga kalipay.

Ang laing pamaagi nga gigamit sa kaaway aron mawad-an kita og kadasig sa pagbarug mao ang pagpakita nga ang mga sugo butang nga gipamugos ngari kanato. Tingali kinaiya sa tawo nga mosupak sa bisan

unsang butang nga dili maoy atong gihunahuna.

Kon atong tan-awon ang makahim-sog nga pagkaon ug pag-ehersisyo isip usa lang ka butang nga gilauman sa atong doktor kanato, mapakyas kita. Kon tan-awon nato kini nga mga pagpili isip kon kinsa kita ug unsa ang gusto nato nga mamahimo, mas dako ang atong kahigayunan nga magpada-yon ug molampus.

Kon atong tan-awon ang home teaching isip tumong lang sa stake president, mahatagan nato og mas ubos nga bili ang paghimo niini. Kon atong tan-awon kini isip atong tumong—butang nga gusto natong buhaton aron mahisama ni Kristo ug mangalagad sa uban—dili lang kita motuman sa atong pasalig apan mohimo niini sa paagi nga mapanalanginan gayud ang mga pamilya nga atong bisitahan ug ang atong kaugalingon usab.

Kasagaran, kita maoy natabangan sa mga higala o pamilya. Apan kon motan-aw kita sa palibut nga may pag-obserbar ug may mapinangaong kasingkasing, atong makita ang mga oportunidad nga gihatag sa Ginoo aron pagtabang sa uban sa pagbangon ug pagpadayon sa ilang tinuod nga potensyal. Ang kasulatan nag-ingon, “Bisan unsa ang inyong pagabuhaton, buhata kini sa kinasingkasing, nga ingon sa nangalagad kamo sa Ginoo, ug dili sa tawo.”⁹

Dako kining tinubdan sa espirituhanong gahum nga magpuyo sa kalig-dong ug kamatarung ug mo-focus kon asa kita gusto sa kahangturan. Bisan kon makita nato kining balaan nga padulngan pinaagi lamang sa mata sa hugot nga pagtuo, makatabang kini nato nga magpabilin diha sa dalan.

Kon ang atong pagtagad naka-focus lang sa atong inadlaw nga kalampusan o kapakyasan, mawala kita sa dalan, masaag, ug mapukan. Ang pag-focus sa mas taas nga mga tumong makatabang nato nga mahimong mas maayo nga mga anak ug mga igsoon, mas mabination nga mga amahan, ug mas mahigugmaon nga mga bana.

Bisan kadtong mipahimutang sa ilang kasingkasing sa balaanong mga

tumong tingali mapukan usahay, apan dili sila magpapildi. Misalig sila sa mga saad sa Dios. Mobangon sila og balik nga may paglaum diha sa matarung nga Dios ug makadasig nga panan-awon sa talagsaong umaabut. Nasayud sila nga sila makahimo niini karon.

Makahimo Kamo Niini Karon!

Matag tawo, batan-on ug tigulang, dunay iyang kaugalingong kasinatian sa pagkapukan. Kitang mga mortal mapukan. Apan kon kita andam nga mobangon ug mopadayon sa dalan paingon sa espirituhanong mga tumong nga gihatag sa Dios kanato, makakat-on kita gikan sa pagkapukan ug mahimong mas maayo ug mas malipayon.

Mga kaigsoonan, dunay mga higa-yon nga kamo *maghunahuna* nga dili na kamo makabangon o makapadayon. Palihug salig sa Manluluwas ug sa Iyang gugma. Uban sa hugot nga pagtuo kang Ginoong Jesukristo ug sa gahum ug paglaum sa gipahiuli nga ebanghelyo, kamo dili na *makahimo* sa paglakaw ug pagpadayon.

Mga kaigsoonan, nahigugma mi ninyo. Nag-ampo mi alang ninyo. Unta inyong nadungog si Presidente Monson nga nag-ampo alang kaninyo. Kamo batan-on man nga amahan, tigulang nga naghupot sa priesthood, o bag-ong gi-orden nga deacon,

naghunahuna mi ninyo. Ang Ginoo naghunahuna ninyo!

Nasayud kami nga ang inyong dalan usahay lisud. Apan mohatag ko niini nga saad sa ngalan sa Ginoo: bangon ug sunda ang gilaktan sa Manunubos ug Manluluwas, ug moabut ang adlaw nga kamo molingi ug mapuno sa mahangturong pasalamat nga kamo mipili nga mosalig sa Pag-ula ug sa gahum niini sa pagbayaw ug paghatag ninyo og kalig-on.

Minahal kong kahigalaan, bisan kapila pa mo nakasala o napakyas, bangon! Ang inyong padulngan usa ka mahimayaong dapit! Barug nga lig-on ug molakaw diha sa kahayag sa gipahiuli nga ebanghelyo ni Jesukristo! Mas lig-on kamo kay sa inyong gituohan. Mas makahimo kamo kay sa inyong gihunahuna. Makahimo Kamo Niini Karon! Niini ako mopamatuod sa sagradong pangalan sa atong Agalon ug Manunubos, si Jesukristo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. F. Scott Fitzgerald, *The Great Gatsby* (1925), 180.
2. “The Voiceless,” in *The Complete Poetical Works of Oliver Wendell Holmes* (1908), 99.
3. 2 Mga Taga-Corinto 7:10; empasis gidugang.
4. Tan-awa sa Mga Buhat 3:19.
5. Tan-awa sa Ezequiel 36:26; 2 Mga Taga-Corinto 5:17; Mosiah 3:19.
6. Tan-awa sa Mosiah 5:2.
7. Mateo 5:26.
8. Doktrina ug mga Pakigsaad 59:23.
9. Mga Taga-Colossas 3:23.

Ni Presidente Henry B. Eyring
Unang Magtatambag sa Unang Kapangulohan

Bugkusan ang Ilang mga Samad

Akong iampo nga kita maandam sa paghatag sa bisan unsa nga priesthood nga pangalagad nga iandam sa Ginoo kanato sa atong mortal nga panaw.

Kitang tanan gipanalanginan og responsibilidad alang sa uban. Ang paghupot sa priesthood sa Dios naghimo natong responsable alang sa kinabuhing dayon sa Iyang mga anak. Tinuod kini, talagsaon kini, ug usahay lisud.

Dunay mga presidente sa elders quorum nga naminaw karon kinsa nasayud unsay akong ipasabut. Ania ang nahitabo sa usa kaninyo. Ingon og nahitabo na kini sa kadaghanan ninyo—ug sobra sa kausa. Tingali sa lain-laing paagi, apan sa sama nga sitwasyon.

Usa ka elder nga wala kaayo nimo mailhi nangayo og tabang nimo. Siya, iyang asawa ug ang gamayng anak mobalhin karon gikan sa apartment nga ilang gipuy-an ngadto sa duol ra sab nga laing apartment.

May gihangyo na sila nga higala nga mahulaman og truck nianang adlaw nga ilang kasakyan ug kargahan sa ilang mga gamit. Gipahulam sa higala ang iyang truck. Gipangkarga sa batan-ong amahan ang tanan nilang butang, apan mga pipila ka minutos, misakit ang iyang buko-buko. Ang higala nga tag-iya sa truck busy kaayo

ug dili makatabang. Nasagmuyo ang batan-ong amahan. Nakahunahuna siya kanimo, iyang presidente sa elders quorum.

Dihang mihangyo siya og tabang, hapon na kadto. Adunay miting sa Simbahan inig ka gabii. Nakasaad ka na nga motabang sa imong asawa sa usa ka proyekto nianang adlaw. Gihangyo ka sa imong mga anak nga makigtrabaho uban nila, apan wala pa nimo mabuhat.

Nasayud ka usab nga ang mga sakop sa imong korum, bisan kad-tong matinud-anon kaayo, nga sagad nimong mahangyo og tabang, sama usab kanimo nga apiki kaayo og panahon.

Ang Ginoo nasayud nga may mga adlaw nga ingon niini dihang Siya mitawag nimo niini nga posisyon, mao nga mihatag siya nimo og sugilanon nga makadasig. Sambingay kini alang sa nabug-atan nga mga priesthood. Usahay tawagon nato kini og sugilanon sa maayong Samarianhon. Apan tinuod kini nga sugilanon alang sa talagsaong priesthood niining busy, malisud nga katapusang mga adlaw.

Ang sugilanon tukma gayud alang sa nabug-atan nga sulugoong priesthood. Hinumdumi nga kamo ang Samarianhon ug dili ang pari o ang Levite nga miagi lang sa samaran nga tawo.

Wala siguro ninyo mahunahuna kana nga sugilanon dihang nag-atubang mo sa ingon nga mga hagit. Hinaut nga mahunahuna ninyo kini kon kanang adlaw moabut, kay kini moabut gayud.

Wala isulti sa kasulatan nganong ang Samarianhon misubay sa dalan gikan sa Jerusalem ngadto sa Jericho. Dili sad tingali kay basta lang siyang nagbinugtong sa paglakaw kay nahibalo man siya nga ang mga tulisan naghulat og mga inosente. Importante kaayo ang iyang biyahe, ug sigun sa naandan, dala niya ang kargahanan nga baka ingon man lana ug bino.

Sumala sa Ginoo ang Samarianhon, dihang nakakita sa tawong samaran, mihunong kay “giabut siya og kalooy.”

Labaw sa mobati lang og kalooy, siya milihok. Hinumdumi kanunay ang mga detalye niini nga hitabo:

“Ug [siya] miduol kaniya, ug iyang gibugkusan ang iyang mga samad, sa napatuloan na kinig lana ug bino, unya iyang gipasakay sa iyang kabayanan ug gidala siya sa balay nga abutanan ug iyang giatiman siya.

“Ug sa pagkasunod nga adlaw siya mikuha duha ka denario ug iyang gihatag kini sa tag-iya sa abutanan, ug miingon kaniya, Atimana siya, ug kon makagasto ka pag labaw niini, bayran ko ra ikaw unya inigbalik ko dinhi.”¹

Kamo ug ang mga naghupot sa priesthood nga gitawag sa pagpangulo gisaaran og tulo ka kasiguroan. Una, mohatag ang Ginoo kaninyo, kon mangayo kamo, sa pagbati og kalooy nga Iyang gibati ngadto sa nanginahanglan. Ikaduha, Siya mohatag sa uban, sama sa tigbantay, nga mokuyog kaninyo sa inyong pagserbisyo. Ug ikatulo, ang Ginoo, sama sa maayong Samarianhon, mobayad og mas labaw pa sa tanan kinsa moapil sa pagtabang sa nanginahanglan.

Kamo nga presidente sa korum milihok na niana nga mga kasiguroan sobra sa kausa. Nangayo kamog

tabang sa ubang priesthood sa Ginoo, uban sa pagsalig nga mosanong unta sila uban sa kalooy. Wala kamo mahadlok sa paghangyo niadtong mga sagad ninyong hangyoon kay nahibalo mong dali ra silang malooy. Sila inyong gihangyo, kay nasayud mong kaniadto gibati nila ang kamabination sa Ginoo dihang mitabang sila. Inyong gihangyo ang uban bisan nagkalisud, nahibalo nga kon mas dako ang sakripisyo, mas dako ang balus nga ilang madawat gikan sa Ginoo. Sila nga nakatabang kaniadto mibati sa nag-awas nga pasalamat sa Manluluwas.

Tingali nadasig kamo nga dili mohangyo og tabang sa uban sa pagkarga ug pagdiskarga sa kargamento sa truck. Isip lider nakaila kamo sa mga sakop sa inyong korum ug sa ilang pamilya. Mas hingpit nga nakaila ang Ginoo kanila.

Nahibalo siya kinsang asawaha ang hapit na mapul-i tungod kay ang iyang bana wala nay higayon sa pag-atiman sa iyang mga panginahanglan. Nahibalo siya kinsang bataa ang mapanalanginan nga makakita sa iyang papa nga miadto aron pagtabang sa uban o kon ang mga anak nagkinahanglang mobati nga sila importante sa ilang amahan kay migahin siya og panahon sa pakig-uban nila nianang adlaw. Apan nahibalo usab Siya kinsa ang nagkinahanglang dapiton sa pagserbisyo kinsa dili kaayo makita nga andam diay sa pagtabang.

Dili kamo makaila sa tanang sakop sa inyong korum sa hingpit, apan ang Dios nakaila. Busa, sama sa inyong nahimo sa makadaghan, nag-ampo aron mahibalo kinsay hangyoon nga moserbisyo sa uban. Nahibalo ang Ginoo kinsa ang mapanalanginan kay gihangyo sa pagtabang ug kinsang pamilya ang mapanalanginan nga wala hangyoo. Kana ang pagpadayag nga inyong mapaabut samtang mangulo kamo sa priesthood.

Nakita ko kana nga nanghitabo sa batan-on pa ko. First assistant ko sa korum sa mga priest. Gitawag ko sa bishop usa ka adlaw ngadto sa akong balay. Miingon siya nga gusto siya nga mouban ko niya sa pagbisita og usa ka biyuda nga

nanginahanglan. Miingon siya nga iya kong gikinahanglan.

Dihang naghulat ko sa iyang paghapit, naglibug ko. Nahibalo ko nga ang bishop may lig-on ug maalamong mga magtatambag. Ang usa inila nga huwes. Ang usa tag-iya og dakong kompanya ug usa ka umaabut nga General Authority. Ang bishop mismo mamahimo na usab nga usa ka General Authority. Nganong ang bishop miingon man sa dili eksperyensyadong priest nga, “nagkinahanglan ko sa imong tabang”?

Nan, mas nahibalo na ko karon unsa unta ang iyang isulti kanako: “Ang Ginoo nagkinahanglang manalangin kanimo.” Didto sa balay sa biyuda, nakita nako siya, sa akong katingala misulti sa babaye nga dili siya matabangan sa Simbahan hangtud nga pil-apan niya ang budget form nga iyang gibilin kaniya. Sa pagpamauli namo, dihang nakita niya ang labihan nakong katingala miingon siya, “Hal, kon makakontrolar siya sa iyang pagpanggasto, makatabang siya sa uban.”

Sa laing okasyon gikuyog ko sa akong bishop sa balay sa palahubog nga ginikanan kinsa misugo sa duha ka nahadlok nga anak nga babaye pagsugat kanamo sa pultahan. Human niya maistoryahi ang duha

ka bata, nanglakaw mi ug miingon siya nako, “Dili pa nato mausab ang trahedy sa ilang kinabuhi, apan mahimo silang mobati nga ang Ginoo nahigugma nila.”

Sa laing gabii gidala ko niya sa balay sa tawo nga wala na magsimba sulod sa katuigan. Misulti ang bishop sa dako niyang gugma kaniya ug sa dakong panginahanglan sa ward kaniya. Sa ingon og kadto wala kaayoy epekto ngadto sa tawo. Apan niadtong higayuna, ug sa matag higayon nga ang bishop modala nako, dako kini og epekto kanako.

Wala ko kahibalo kon ang bishop nag-ampo ba aron masayud kinsa nga priest ang panalanginan nga makakuyog kaniya tungod adto nga mga pagbisita. Tingali gikuyog sab niya ang uban pang mga priest sa makadaghan. Apan nahibalo ang Ginoo nga sa umaabut mahimo kong bishop nga magadapit niadtong nabugnaw sa pagtuo aron mobalik sa kainit sa ebanghelyo. Nahibalo ang Ginoo nga sa umaabut sangunan ko og responsibilidad sa priesthood sa gatusan gani sa liboan ka mga anak sa Langitnong Amahan kinsa anaa sa dakong temporal nga panginahanglan.

Mga kabatan-onan wala mo kahibalo unsang buluhaton sa priesthood

nga pagserbsiyo ang giandam nga ihatag sa Ginoo kaninyo. Apan ang mas dakong hagit sa matag priesthood mao ang paghatag og espirituhanong tabang. Tanan kita gisangunan niana. Miabut kana tungod sa pagkahisakop sa usa ka korum. Miabut kana tungod sa pagkahisakop sa usa ka pamilya. Kon ang hugot nga pagtuo ni bisan kinsa sa inyong korum o pamilya giatake ni Satanas, mobati kamo og kalooy. Sama sa pag-alagad ug kalooy nga gihatag sa Samarianhon, kamo makapangalagad usab kanila uban sa makaayo nga tambal sa ilang mga samad panahon sa ilang panginahanglan.

Sa inyong pag-alagad isip full-time nga misyonaryo, adtoon ninyo ang liboan nga naa sa espirituhanong panginahanglan. Daghan, hangtud nga inyong matudloan, wala mahibalo nga sila dunay mga espirituhanong samad nga, kon dili matambalan, maghatag og walay katapusang kaalautan. Buhata ninyo ang buluhaton sa Ginoo sa pagluwas kanila. Ang Ginoo lamang ang makabugkos sa espirituhanon nilang mga samad kon ilang dawaton ang mga ordinansa nga maghatag og kinabuhing dayon.

Isip sakop sa korum, isip home teacher, ug misyonaryo, dili kamo

makatabang og ayo sa espirituhanong pagkadaot hangtud ang kaugalingon ninyong pagtuo lig-on. Nagpasabut kana nga labaw pa sa pagbasa kanunay sa kasulatan ug sa pag-ampo bahin niini. Ang dinaliang pag-ampo ug kadiyot nga pagpakli sa kasulatan dili igo nga preparasyon. “Ang kasiguroan nga inyong gikinahanglan naggikan niini nga tambag sa ika 84 nga seksyon sa Doktrina ug mga Pakigsaad: “Ni kamo maghunahuna sa wala pa unsa ang inyong isulti; apan mahala sa kanunay diha sa inyong mga hunahuna ang mga pulong sa kinabuhi, ug kini ihatag kaninyo niini nga takna kana nga bahin nga igahin ngadto sa matag tawo.”²

Kana nga saad maangkon lamang kon atong “mahalon” ang mga pulong sa kinabuhi ug padayon nga magbuhat niini. Ang pagmahal nga bahin niana nga kasulatan para nako usa ka pagbati mahitungod sa mga pulong. Sama pananglit, kon maningkamot kong makatabang og tawo sa nagkahinay niya nga pagtuo bahin sa balaanong tawag ni Propeta Joseph Smith, ang mga pagbati mobalik ngari nako.

Dili lang ang mga pulong gikan sa Basahon ni Mormon. Pagbati kini

sa kasiguroan bahin sa kamatuoran nga moabut kon magbasa ko bisan diyutay gikan sa Basahon ni Mormon. Dili ko kasaad nga moabut kini sa tanan nga gitakbuyan sa pagduhaduha bahin ni Propeta Joseph o sa Basahon ni Mormon. Apan nahibalo ko nga si Joseph Smith ang Propeta sa Pagpahiuli. Nahibalo ko nga ang Basahon ni Mormon pulong sa Dios kay gimahal ko kini.

Nahibalo ko tungod sa kasinatian nga makuha ninyo ang kasiguroan sa kamatuoran gikan sa Espiritu kay kini miabut man kanako. Ikaw ug ako kinahanglang aduna niana nga kasiguroan sa dili pa kamo ibutang sa Ginoo diha sa dalan sa tigbiyahe nga atong gihigugma kinsa gisamaran sa mga kaaway sa kamatuoran.

Dunay laing preparasyon nga angay natong buhaton. Tawhanon natong kinaiya ang mobaliwala lang sa kasakit sa uban. Usa kana sa mga rason nganong ang Manluluwas miagi sa ingon ka pait sa Iyang Pag-ula ug sa Iyang pagdala sa Kaugalingon sa mga kasakit ug kasub-anan sa tanang anak sa Langitnong Amahan aron mahibalo Siya unsaon sila sa pagtabang.

Bisan ang pinakamaayong mga naghupot sa priesthood sa Langitnong

Amahan dili sayon nga makakab-ot niana nga sumbanan sa kalooy. Ang kalagmitan sa tawo mao ang pagkawalay pailub sa tawo kinsa dili makakita sa kamatuoran nga tin-aw para nato. Mag-amping kita nga ang atong pagkawalay pailub dili masabut isip paghimaraot o pagsalikway.

Samtang mag-andam kita sa pagtambang sa Ginoo isip Iyang mga sulugong priesthood, anaa ang kasulatan nga mogiya kanato. Naglangkob kini sa gasa nga gikinahanglan sa atong pagpanaw, bisan asa kita ipadala sa Ginoo. Ang maayong Samaritanhon duna niana nga gasa. Kinahanglan nato kana, ug gisultihan kita sa Ginoo unsaon kini sa pagpangita:

“Busa, akong hinigugma nga mga kaigsoonan, kon kamo walay gugma nga putli, kamo walay kapuslanan, kay ang gugma nga putli dili mopakyas. Busa, unong ngadto sa gugma nga putli, nga mao ang labing mahinungdanon sa tanan, kay ang tanan nga mga butang gayud mapakyas—

“Apan ang gugma nga putli mao ang tiunay nga gugma ni Kristo, ug kini molahutay sa kahangturan; ug bisan kinsa nga makaplagan nga aduna niini sa katapusan nga adlaw, kini makaayo uban kaniya.

“Busa, akong hinigugma nga mga kaigsoonan, pag-ampo ngadto sa Amahan uban sa tibuok kusog sa kasingkasing, nga kamo unta mapuno niini nga gugma, diin siya mitugyan diha sa tanan kinsa tinuod nga mga sumusunod sa iyang Anak, nga si Jesukristo; aron mahimo kamo nga mga anak sa Dios; nga kon siya moabut kita mahisama kaniya, kay kita makakita kaniya nga mao gihapon; nga kita mahimo nga makabaton niini nga paglaum; aron mahimo kita nga putli ingon nga siya putli.”³

Akong iampo nga kita maandam sa paghatag sa bisan unsa nga priesthood nga pangalagad nga iandam sa Ginoo kanato sa atong mortal nga panaw. Sa sagradong pangalan ni Jesukristo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Lucas 10:33–35.
2. Doktrina ug mga Pakigsaad 84:85.
3. Moroni 7:46–48.

Ni Presidente Thomas S. Monson

Tinuod nga mga Magbalantay sa Karnero

Ang home teaching motubag sa daghang pag-ampo ug magtugot nato nga makakita sa kausaban nga mahitabo sa kinabuhi sa mga tawo.

Karon dinhi sa Conference Center sa Salt Lake City ug sa lagyo ug dug-ol nga mga dapit nagkatigom ang mga nanaghupot sa priesthood sa Dios. Sa tinuoray kamo “mga harianong pari”—gani “kaliwatan nga pinili,” sumala sa gipahayag ni Apostol Pedro.¹ Akong dungog ang kahigayunan nga makapamulong kaninyo.

Sa nagtubo ko, matag summer ang among pamilya mangadto sa Provo Canyon, mga 45 ka milyas (72 km) sa habagatan ug sa may sidlakan sa Salt Lake City, diin adto mi mamahulay sa gamay namong balay sulod sa pipila ka semana. Kaming mga lalaki dasig na kaayong moadto sa sapa nga pamasulan o sa languyanan, ug gusto namong pakusgan pa ang dagan sa sakyanan. Adtong panahona, ang awto nga gigamit sa akong papa mao ang 1928 nga Karaang awto. Kon modagan siyag lapas sa 35 milyas (56 km) ang oras, moingon si mama, “Pahinayi! Pahinayi!” Moingon ko, “Pa, pakusgi pa! Pakusgi!”

Magpadagan si papa sa gikugon nga mga 35 ka milyas ang oras hangtud ngadto sa Provo Canyon o hangtud moabut sa may likuan diin mihunong mi tungod sa bagang duot sa mga karnero. Nanan-aw kami sa gatusan ka mga karnero nga milabay namo, ingon og walay magbalantay, may pipila ka iro ang magpaghot sa ilang luyo samtang naglakaw sila. Sa luyo nga kinaulahian among nakita ang magbalantay sakay sa kabayo—walay preno sa kabayo apan pisi ra nga pangpahunong. Usahay motagpilaw siya samtang nagsakay, kay ang kabayo nahibalo na man kon asa padulong ug ang mga iro maoy nagtrabaho.

Sukwahi niana nga eksena maoy akong nakita sa Munich, Germany, dugay nang katuigan. Domingo kadto sa buntag, ug nagbiyahe mi padulong sa usa ka missionary conference. Samtang naglili ko sa bintana sa awto sa presidente sa misyon, nakakita ko og magbalantay sa karnero nga

dunay gigunitan, nga *naggiya* sa mga karnero. Ang mga karnero mosunod kaniya bisan asa siya moadto. Kon mobalhin siya sa wala, mobalhin sila sa wala. Kon mobalhin siya sa tuo, mosunod sila niana nga direksyon. Gikumpara nako ang duha tali sa tinuod nga magbalantay kinsa migiya sa iyang karnero ug ang magbalantay nga nagsakay sa walay pag-amping didto sa luyo sa mga karnero.

Si Jesus miingon, “Ako mao ang maayong magbalantay sa mga karnero, ako nakaila sa mga ako.”² Naghatag Siya nato og ehemplo kon unsa gayud ang tinuod nga magbalantay.

Kaigsoonan, isip mga priesthood sa Dios may responsibilidad kita sa pagka-magbalantay. Ang kaalam sa Ginoo naghatag og mga giya diin kita

mamahimong magbalantay sa mga pamilya sa Simbahan, diin kita makaserbisyo, makatudlo, ug makapamatuod ngadto kanila. Mao kana ang gitawag og home teaching, ug kining butanga ang gusto nakong hisgutan karon.

Ang bishop sa matag ward sa Simbahan mo-assign sa mga naghupot sa priesthood isip home teachers sa pagbisita sa balay sa mga miyembro matag bulan. Magtinagurha sila. Kon mahimo, ang batan-ong lalaki nga priest o teacher nga Aaronic Priesthood ang kuyog sa adult nga naghupot sa Melchizedek Priesthood. Kon mamisita sila sa mga balay diin sila gi-assign, ang naghupot sa Aaronic Priesthood kinahanglang moapil sa pagtudlo nga ilang himoon. Ang ingon niana nga assignment makatabang niining mga batan-on nga maandam sa pagmisyon, ingon man sa tibuok kinabuhi nga priesthood nga pagserbisyo.

Ang programa sa home teaching usa ka tubag sa modernong pagpa-dayag, nga naghatag og katungod niadtong na-orden sa priesthood “sa pagtudlo, pagpatin-aw, pag-awhag, pagbunyag . . . ug pagduaw sa balay sa matag sakop, ug pag-awhag kanila sa pag-ampo sa dayag ug sa tago, ug pag-amuma sa tanan nga mga katungdanan sa banay, . . . pagbantay diha sa simbahan sa kanunay, ug magpaduol ug maglig-on kanila; ug ang pagtan-aw nga walay kadautan sa simbahan, ni kapintas sa usag usa, ni pamakak, paglibak, ni pagsulti og mga dautan.”³

Si Presidente David O. McKay mipahimangno: “Ang home teaching usa sa pinakadinalian ug pinakamagantihong oportunidad sa pag-alima ug pagdasig, sa pagpanambag ug pagtudlo sa mga anak sa atong Amahan. . . . Balaan [kini] nga pagserbisyo, balaan nga tawag. Atong katungdanan isip mga home teacher ang pagdala sa . . . espiritu ngadto sa matag balay ug kasingkasing. Ang paghigugma sa buhat ug pagbuhat sa tanan magdala og walay utlanang kalipay, ug katagbawan sa [usa ka dungganon,] mapahinungurong magtutudlo sa mga anak sa Dios.”⁴

Sa Basahon ni Mormon atong mabasa nga si Alma “mipahinungod sa tanan nila nga mga pari ug sa tanan

nila nga mga magtutudlo; ug walay usa nga gipahinungod gawas kon sila mga makingayon nga mga tawo.

“Busa sila mibantay ibabaw sa ilang mga katawhan, ug nag-amuma kanila sa mga butang kabahin sa pagkamatarung.”⁵

Sa paghimo sa atong mga responsibilidad sa home teaching, maalamon kita kon kita magkat-on ug makasabut sa mga hagit sa mga sakop sa matag pamilya, aron epektibo kita sa pagtudlo ug paghatag sa gikinahanglang tabang.

Ang home teaching magmalampuson usab kon ang pagbisita gipahibalo nang daan. Sa paghulagway niini, mopakigbahin ko ninyo sa akong kasinatan pipila ka tuig nang milabay. Niadtong panahona ang Missionary Executive Committee naglangkob nila ni Spencer W. Kimball, Gordon Hinckley, ug Thomas S. Monson. Usa ka gabii si Brother ug Sister Hinckley ang miandam og panihapon sa ilang balay alang sa mga sakop sa komite ug sa among asawa. Bag-o lang ming nahuman sa lamiang pagkaon dihang may nanuktok sa pultahan. Giablihan ni Presidente Hinckley ang pultahan ug nakita ang usa sa iyang home teacher. Miingon ang home teacher, “Nahibalo kong wala ko mihimo og appointment nga moanhi, ug wala koy kompanyon, apan gibati nakong kinahanglan kong moanhi karon. Wala ko kahibalo nga duna diay kay gikasabut nga mga bisita.”

Si Presidente Hinckley mahinangpong mipasulod sa home teacher ug mipalingkud ug mipatudlo sa tulo ka Apostoles ug sa among asawa bahin sa among katungdanan isip mga miyembro. Gi-nerbyus og gamay, ang home teacher naningkamot gayud. Gipasalamatan siya ni Presidente Hinckley sa pag-adto, pagkahuman dali siyang milakaw.

Pun-an pa nako og usa ka sanglitanan sa sayop nga paagi sa paghimo og home teaching. Si President Marion G. Romney, nga magtatambag sa Unang Kapangulohan mga tuig ang milabay, kanunayng maghisgot bahin sa iyang home teacher kinsa miadto sa panimalay sa mga Romney sa tingtugnaw nga

Internasyonal nga publikasyon sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw

ANG UNANG KAPANGULOHAN

Henry B. Eyring
Unang Magtarambag

Thomas S. Monson
Presidente

Dieter F. Uchtdorf
Ikaduhang Magtarambag

ANG KORUM SA NAPULOG DUHA KA MGA APOSTOLES

Boyd K. Packer

L. Tom Perry

Russell M. Nelson

Dallin H. Oaks

M. Russell Ballard

Richard G. Scott

Robert D. Hales

Jeffrey R. Holland

David A. Bednar

Quentin L. Cook

D. Todd Christofferson

Neil L. Andersen

ANG KAPANGULOHAN SA SEVENTY

Ronald A. Rasband

L. Whitney Clayton

Donald L. Hallstrom

Tod R. Callister

Richard J. Maynes

Craig C. Christensen

Ulisses Soares

ANG UNANG KORUM SA SEVENTY

(sa alpabetikal nga pagkahan-oy)

Marcos A. Adrijanits

Jose L. Alonso

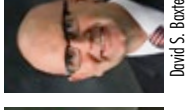
Carlos H. Amador

Ion S. Ardiem

Mervyn B. Arnold

David S. Baxter

Shyne M. Bowen

Craig A. Cardon

Yoon Hwan Choi

Don R. Clarke

Carl B. Cook

Lawrence E. Condrige

Claudio R. M. Costa

LeGrand R. Curtis Jr.

Benjamin De Hoyos

Edward Dube

Kevin R. Durcan

Larry J. Echo Hawk

Stanley G. Ellis

David L. Evans

Enrique R. Faballo

Eduardo Gavarret

Robert C. Gny

Carlos A. Gobby

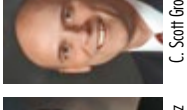
Christoffel Golden

Gerrit W. Gong

Walter F. Gonzalez

C. Scott Grow

James J. Hamula

Daniel L. Johnson

Paul V. Johnson

Patrick Keenan

Erich W. Kopschke

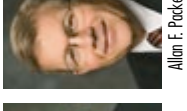
Marcus B. Nash

S. Gifford Nielsen

Brent H. Nielson

Allan F. Packer

Kevin W. Pearson

Anthony D. Perkins

Paul B. Pieper

Rafael E. Pino

Bruce D. Poner

Dale G. Reilund

Michael T. Ringwood

Lynn G. Robbins

Joseph W. Sitrati

Steven E. Snow

Michael John U. Teh

Jose A. Teixeira

Juan A. Uceda

Wilford W. Andersen

Koichi Aoyagi

Randall K. Bennett

Bruce A. Carlson

J. Devin Cornish

Timothy J. Dyches

Bradley D. Foster

Randy D. Funk

O. Vincent Haleck

Kevin S. Hamilton

Larry R. Lawrence

Per G. Malm

James B. Martino

Jaro Mazzagari

Adrian Ochoa

Kent F. Richards

Gregory A. Schwitzer

Terence M. Vinson

Larry Y. Wilson

ANG PRESIDING BISHOPRIC

Gerard Causse
Unang Magtarambag

Gary E. Stevenson
Presiding Bishop
Ikaduhang Magtarambag

Dean M. Davies
Ikaduhang Magtarambag

Ang coverage sa kinatibuk-ang komperensya, sa mga pulong ni Presidente Thomas S. Monson, madungog "sa mga kontinente ug kadagatan ngadto sa katawhan sa tanang dapit." Gi-litratohan gikan sa wala sa ibabaw nga bahin padulong sa tuo mao ang mga miyembro ug misyonaryo sa Rome, Italy; Cavite, Philippines; Lima, Peru; Colleyville, Texas; Foz do Iguaçu, Brazil; London, England; Arraiján, Panama; ug Lyon, France.

kagabhion. Gigunitan niya ang iyang kalo ug ginerbyus dihang gipalingkod siya ug mohatag sa iyang mensahe. Samtang nagbarug siya, miingon siya, “Ah, sultian ta ka, Brother Romney, bugnaw sa gawas, ug gibiyaaan nakong nag-andar ang makina aron dili kini mamatay. Mihapit lang ko aron akong masultihan ang bishop nga nakabisita na ko.”⁶

Si Brother Romney, human masulti kini nga kasinatian sa usa ka miting sa mga priesthood, miingon, “Makahimo kita og mas maayo pa kay niana, kaigsoonan—mas maayo pa”⁷ mouyon ko.

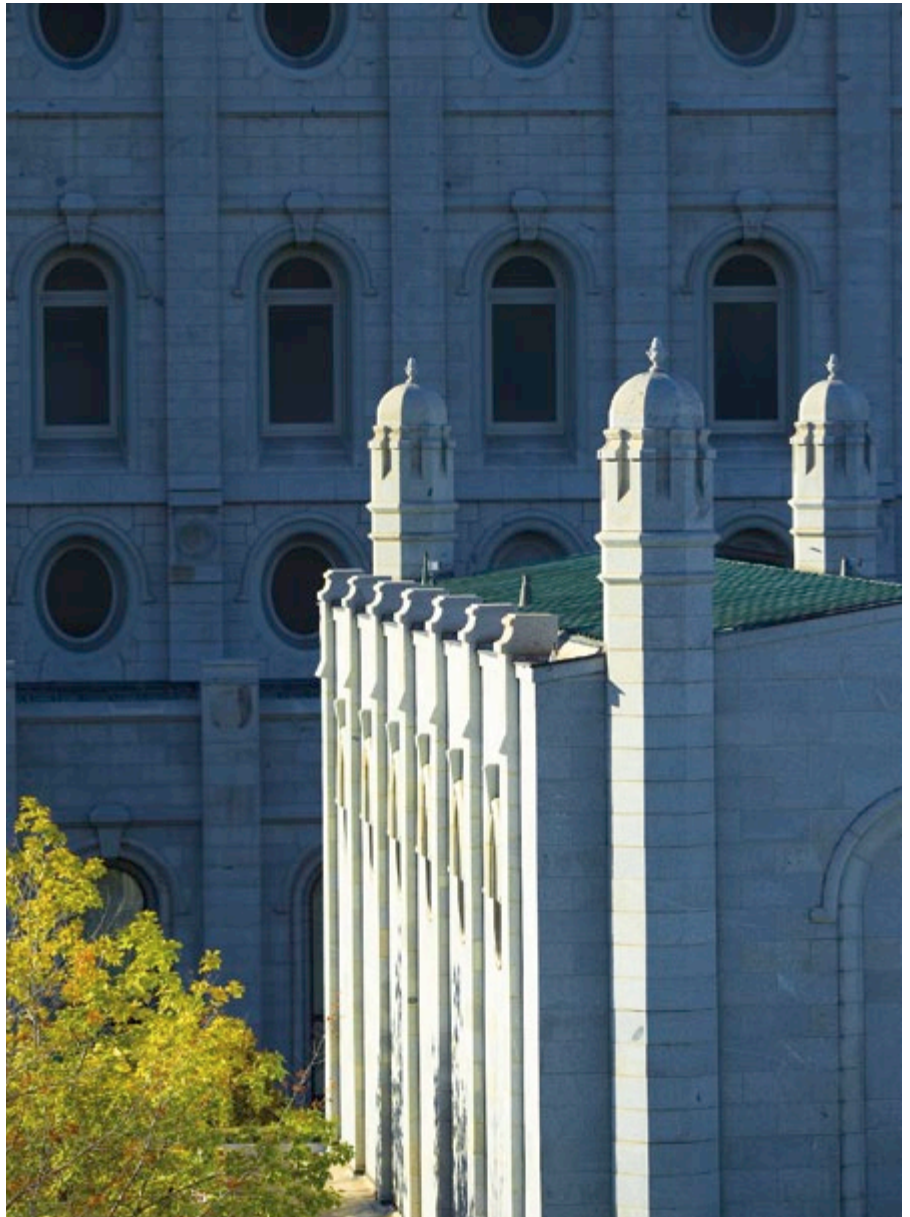
Ang home teaching mas labaw pa kay sa walay pagbati nga pagbisita matag bulan. Atong responsibilidad ang pagtudlo, pagdasig, pagpalagsik, ug kon dili aktibo ang atong bisitahan, sa pagpaaktibo nila ug sa ngadto-ngadtong kahimayaan sa mga lalaki ug babaye nga mga anak sa Dios.

Aron matabangan ang atong pangingkamot, akong gipakigbahin kining maalamon nga tambag nga sigurdong magamit sa mga home teacher. Gikan kini kang Abraham Lincoln, kinsa miingon, “Kon gusto kang morkombinsar og tawo, una kombinsaha siya nga ikaw tinuod niyang higala.”⁸ Si Presidente Ezra Taft Benson miawhag: “Labaw sa tanan, pakighigala sa tinud-anay sa mga tawo ug pamilya nga inyong gitudloan. . . . Ang usa ka higala mohimo og labaw pa kay sa basta lang makabisita matag bulan. Ang usa ka higala mas maghunahuna sa pagtabang kay sa pasidungog. Ang higala moamping. Ang higala [mopakita og gugma]. Ang higala maminaw, ug ang higala motabang.”⁹

Ang home teaching motubag sa daghang pag-ampo ug magtugot nato nga makakita sa kausaban nga mahitabo sa kinabuhi sa mga tawo.

Usa ka sanglitanan niini mao si Dick Hammer, kinsa miadto sa Utah kuyog sa Civilian Conservation Corps atol sa Depresyon. Nahimamat niya ug gipakaslán ang usa ka Santos sa Ulahing Adlaw nga batan-ong babaye. Nag-abli siya og Dick’s Café sa St. George, Utah, nga nahimong popular nga dapit nga adtoan.

Ang na-assign nga home teacher

sa pamilyang Hammer mao si Willard Milne, akong higala. Kay nakaila man ko ni Dick Hammer, kay naka-imprinta ko sa mga menu sa iyang café, akong gipangutana ang akong higala si Brother Milne dihang mibisita ko sa St. George, “Kumusta ang pagdawat sa ebanghelyo sa akong higala nga si Dick Hammer?”

Ang tubag mao kini, “Nagtuon siya, hinay-hinay.”

Dihang si Willard Milne ug iyang kompanyon mibisita sa balay sa mga Hammer matag bulan, kanunay silang dunay mensahe ug mopakigbahin sa ilang pagpamatuod kang Dick ug sa pamilya.

Mga tuig ang milabay, ug dayon usa ka adlaw gitawagan ko ni Willard alang sa maayong balita. “Brother Monson,” miingon siya, “si Dick Hammer nakabig na ug bunyaganan na siya. Mag-90 anyos na siya, ug higala kami sa tibuok namong hingkod nga kinabuhi. Nakalipay kanako ang iyang desisyon. Iya ko nga home teacher sulod sa daghang tuig.” Daw kahilakon ang tingog ni Willard dihang gisultihan ko niya sa makalipayng balita.

Si Brother Hammer nabunyagan gayud ug paglabay sa usa ka tuig misulod sa matahum nga St. George Temple ug didto nakadawat sa iyang endowment ug mga panalangin sa pagka-sealed.

Nangutana ko ni Willard, “Wala ka ba mawad-i sa paglaum isip iyang home teacher sa ingon niana ka dugay?”

Mitubag siya, “Wala, ang balus igo sa tanang paningkamot. Sa akong pagsaksi sa kalipay nga miabut sa mga sakop sa pamilyang Hammer, napuno sa pasalamat ang akong kasingkasing tungod sa mga panalangin nga dala sa ebanghelyo sa ilang kinabuhi ug sa akong kahigayunan nga makatabang sa ubang paagi. Malipayon kaayo ko.”

Kaigsoonan, atong kahigayunan sulod sa katuigan ang pagbisita ug pagtudlo sa lain-laing mga tawo—sa mga dili kaayo aktibo ingon man sa mga tawong may hingpit nga pasalig. Kon mainampingon kita sa atong calling, daghan ang atong oportunidad nga makapanalangin sa uban. Ang atong pagbisita niadtong dili na mga aktibo sa Simbahan mamahimo nga paagi aron sa ngadto-ngadto mobalik ra sila sa pagsimba.

Niini nga panghunahuna, atong tabangan kadtong mga tawo nga gisangon ngari nato ug dalhon sila sa talad kan-anan sa Ginoo aron magbusog sa Iyang pulong ug motagamtam

sa pakig-uban sa Iyang Espiritu, ug “dili na mga dumuloong ug mga langyaw, apan mga katagilungsod sa mga balaan, ug mga sakop sa panimalay sa Dios.”¹⁰

Kon duna man kaninyo ang wala kaayo makahimo sa inyong home teaching, moingon ko nga walay laing panahon kondili karon sa pagpahinungod sa inyong kaugalingon sa pagtuman sa inyong mga katungdanan sa home teaching. Hukmi karon ang paghimo og bisan unsang paningkamot nga angay aron makatabang niadtong gisangon kaninyo nga bisitahan. May mga panahon nga ang dugang nga pagdasig gikinahanglan, ingon man, sa pagtabang sa inyong kompanyon sa home teaching aron makakuyog kaninyo, apan kon magpadayon kamo, molampus kamo.

Kaigsoonan, ang atong paningkamot sa home teaching nagpadayon. Kini nga buhat dili matapos hangtud ang Ginoo ug Magtutudlo moingon, “Igo na kana.” May mga kinabuhi nga angayng mahayagan. May kasingkasing nga angayng matandog. May mga kalag nga angayng luwason. Atong sagradong pribilehiyo ang pagpasanag, pagtandog, ug pagluwas sa bililhong

mga kalag nga gisalig sa atong pag-amuma. Buhaton nato kini sa kamati-nuoron ug sa kasingkasing nga puno sa kalipay.

Sa pagtapos mogamit ko og pihong sanglitanan sa paghulagway sa unsang matang sa pagka-home teacher kita angay. Dunay usa ka Magtutudlo kansang kinabuhi mas labaw kay sa uban. Nagtudlo siya bahin sa kinabuhi ug kamatayon, sa katungdanan ug padulngan. Nagkinabuhi Siya dili aron alagaran apan sa pag-alagad, dili sa pagdawat apan sa paghatag, dili sa pagluwas sa Iyang kinabuhi apan sa pagsakripisyo niini alang sa uban. Gihulagway niya ang gugma nga labaw kay sa kahigal, kakabus labaw kay sa bahandi. Ginaingon kabahin niini nga Magtutudlo nga Siya nagtudlo nga may awtoridad ug dili sama sa mga escriba.¹¹ Ang iyang mga balaod wala ikulit sa bato apan sa kasingkasing sa tawo.

Akong gihisgutan ang Agalong Magtutudlo, si Jesukristo, ang Anak sa Dios, ang Manluwas ug Manunubos sa tanang katawhan. Ang biblikal nga asoy nag-ingon bahin Kaniya, Siya “nagpangadto-adto sa paghimog kaayohan.”¹² Uban Kaniya isip dili mapakyas nato nga giya ug ehemplo, kita mokwalipay sa Iyang balaang tabang sa atong home teaching. Mga kinabuhi mapanalanginan. Mga kasingkasing mahupay. Mga kalag maluwas. Mamahimo kitang tinuod nga mga magbalantay. Hinaut nga mahimo kini, akong pag-ampo sa pangalan ni Jesukristo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. 1 Pedro 2:9.
2. Juan 10:14.
3. Doktrina ug mga Pakigsaad 20:42, 47, 53–54.
4. David O. McKay, sa *Priesthood Home Teaching Handbook*, rev. ed. (1967), ii, iii.
5. Mosiah 23:17–18.
6. Gikutlo gikan sa Marion G. Romney, pakigpulong nga gihatag atol sa Priesthood Home Teaching Seminar, Ago. 9, 1963.
7. Ezra Taft Benson, “To the Home Teachers of the Church,” *Ensign*, Mayo 1987, 50.
8. Abraham Lincoln, in David Decamp Thompson, *Abraham Lincoln, the First American* (1895), 226.
9. Ezra Taft Benson, *Ensign*, Mayo 1987, 50.
10. Mga Taga-Efeso 2:19.
11. Tan-awa sa Mateo 7:28–29.
12. Mga Buhat 10:38.

Ni Presidente Henry B. Eyring
Unang Magtatambag sa Unang Kapangulohan

Ngadto sa Akong mga Apo

Adunay mahinungdanong sugo nga makatabang nato sa pagtubag sa mga hagit ug paghimo og malipayong pamilya.

Karong tuiga ang unang duha namo ka apo kaslunon. Sulod sa pipila ka tuig mga 10 sa ilang ig-agaw moabut sa punto sa ilang kinabuhi diin mosunod sila sa nindot nga kalibutan sa paghimo og pamilya.

Kanang makalipay nga panglantaw nakapamalandong nako dihang nangayo sila nako og tambag. Gani nangutana sila, “Unsa nga mga pagpili ang akong himoon aron magmalipayon ko?” Ug sa laing bahin, “Unsa nga mga pagpili nga lagmit makapahimo nakong *dili* magmalipayon?”

Ang Langitnong Amahan mihimo sa matag usa nato nga talagsaon. Walay duha nato ang managsama og mga kasinatian. Walay duha ka pamilya ang managsama. Busa dili ikatingala nga ang tambag kon unsaon pagpili nga magmalipayon sa kinabuhi diha sa pamilya lisud ihatag. Apan ang mahigugmaong Langitnong Amahan mibutang og sama nga dalan sa kalipay alang sa tanan Niyang mga anak. Bisan unsa pa ang atong mga kinaiya o atong mga kasinatian, adunay usa lang ka plano sa kalipay. Kana nga plano mao ang pagsunod sa tanang sugo sa Dios.

Alang natong tanan, lakip na sa akong mga apo nga naghunahuna nga magminyo, adunay mahinungdanong sugo nga makatabang nato sa pagtubag sa mga hagit ug paghimo og malipayong pamilya. Magamit kini sa tanang matang sa relasyon bisan unsa pa ang mga kahimtang. Gibalik-balik kini sa kasulatan ug sa mga pagtulun-an sa mga propeta sa atong panahon. Ania ang pulong sa Biblia bahin sa tambag sa Ginoo sa tanang gustong magpuyo nga mag-uban sa kahangturan diha sa kalipay:

“Ug usa kanila, nga batid sa kasugoan, may gipangutana kaniya aron pagsulay kaniya, miingon siya,

“Magtutudlo, unsa man ang dakong sugo sa kasugoan?”

“Ug si Jesus miingon kaniya, Higugmao ang Ginoo nga imong Dios sa tibuok mong kasingkasing, ug sa tibuok mong kalag, ug sa tibuok mong salabutan.

“Mao kana ang dako ug unang sugo.

“Ug ang ikaduha sulosama ra, nga mao kini, Higugmao ang imong sili-ngan sama sa imong kaugalingon.

“Niining duha ka mga sugo nagasukad ang tibuok nga kasugoan ug ang mga propeta.”¹

Nianang yano nga pamahayag dili lisud i-summarize ang tanan nakong nakat-unan kon unsa nga mga pagpili ang makahimo sa pamilya nga magmalipayon. Sugdan nako sa pangutana, “Unsa nga mga pagpili ang nakapahimo nako sa paghigugma sa Ginoo sa tibuok nakong kasingkasing, ug kalag, ug sa tibuok nakong salabutan?” Alang nako kini mao ang pagpili diin gibati nako ang kalipay tungod sa kapasayloan pinaagi sa Pag-ula sa Ginoo.

Katuigan na ang milabay gibunyagan nako ang batan-ong lalaki sa Albuquerque, New Mexico, nga gitudloan nako ug sa akong kompanyon nga misyonaryo. Giunlod nako siya sa tubig ug gikawas gikan sa tubig. Morag sama nako ang iyang gitason kay misulti siya diretso sa akong dunggan. Nabasa sa tubig gikan sa font ug ang mga luha nagdagayday sa iyang aping ug sa malipayong tingog, siya miingon, “Limpyo na ko, limpyo na ko.”

Nakita ko kanang samang luha sa kalipay sa mga mata sa usa ka tawo nga miasoy sa mga pulong sa usa ka Apostol sa Dios. Siya miingon ngadto kaniya, human sa mabination ug malumong interbyu, “Ako mopasaylo nimo sa ngalan sa Ginoo. Siya siguradong mopasaylo nimo sa Iyang kaugalingong panahon ug sa Iyang kaugalingong paagi.” Ug Siya mipasaylo.

Nakita nako nganong makaingon ang Ginoo nga kon ang mga sala napasaylo, Siya dili na makahinumdom niini. Pinaagi sa gahum sa Pag-ula, ang mga tawo nga suod ug gihigugma nako nausab, ug ang epekto sa sala nawala. Ang akong kasingkasing napuno sa gugma alang sa Manluluwas ug sa mahigugmaong Amahan nga mipadala Niya.

Kanang dako nga panalangin miabut pinaagi sa pagdasig sa mga tawo nga akong gipangga sa pagduol sa Manluluwas alang sa kahupayan sa kasakit, kahupayan nga Siya lang ang makahatag. Mao nga ako moawhag niadtong akong mga minahal sa pagdawat ug pagpalambo sa calling nga

ihatag nila diha sa Simbahan. Kana nga pagpili mao ang usa sa importanting yawe sa kalipay sa pamilya.

Ang kakapoy nga atong bation sa matag gutlo sa atong kinabuhi makatintal nato nga isalikway o dili dawaton ang calling sa pagserbisyo sa Manluluwas. Kana magbutang kanato sa espirituhanong kakuyaw alang sa atong kaugalingon, sa atong kapikas, ug sa atong pamilya. Pipila niana nga calling morag dili importante, apan ang *akong* kinabuhi, ug ang akong pamilya, nausab alang sa mas maayo pinaagi sa akong pagdawat sa calling nga motudlo sa korum sa mga deacon. Gibati nako ang gugma sa mga deacon alang sa Manluluwas ug ang iyang gugma alang nila.

Nakita nako nga nahitabo kana sa kinabuhi sa kanhi presidente sa stake ug mission sa iyang calling nga mahimong adviser sa korum sa mga teacher. Duna sab koy laing kaila nga nahimong bishop ug dayon nahimong Area Seventy nga gigamit sa Ginoo sa pagtabang sa usa ka batan-ong lalaki

sa korum sa mga teacher nga naangol sa aksidente. Ang mga milagro niana nga pagserbisyo nakapatandog sa daghang kinabuhi, lakip kanako, ug nakapalambo sa ilang gugma sa Manluluwas.

Sa pagserbisyo sa uban, sagad mangamuyo kita nga ubanan sa Espiritu Santo. Ang kalampusan sa pagserbisyo sa Ginoo kanunayng makahimo og milagro lapas sa atong kaugalingong gahum. Ang ginikanan nga dunay anak nga mosukol nasayud nga tinuod kana, ingon man ang visiting teacher nga nakigsulti sa babaye nga nangayo og kahupayan dihang ang iyang bana misulti niya nga biyaan siya. Ang duha ka sulugoon mapasalamaton nga nag-ampo sila sa Ginoo nianang buntaga nga ang Espiritu Santo mag-uban nila.

Pinaagi lang sa pakig-uban sa Espiritu Santo nga kita makalaum nga magkahiusa diha sa kaminyoon nga walay panagbingkil. Nakita nako unsa kaimportante kana nga pakig-uban aron magmaunugon diha sa kaminyoon.

Ang milagro nga mahimong nagkahiusa nanginahanglan og tabang gikan sa kahitas-an, ug nagkinahanglan og panahon. Ang atong tumong mao ang pagpuyo nga manag-uban sa kahangturan sa presensya sa Langitnong Amahan ug sa atong Manluluwas.

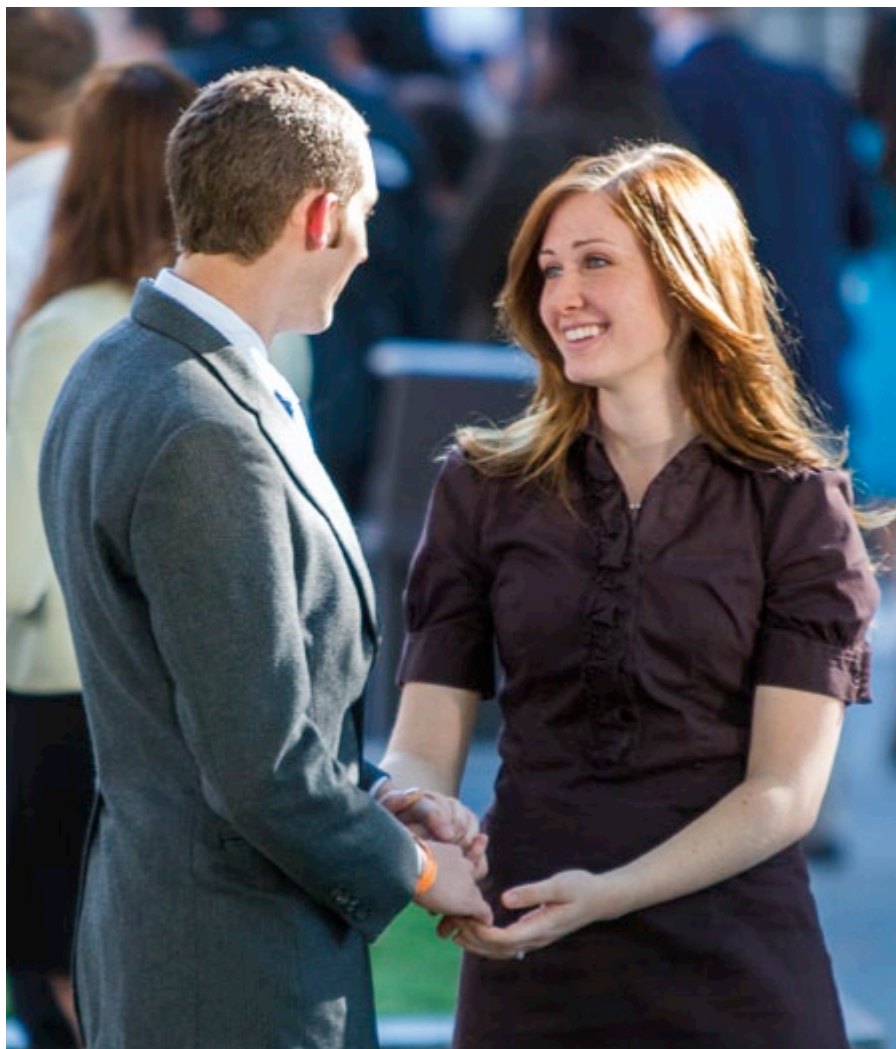
Ang akong amahan ug inahan managlahi gayud. Ang akong inahan usa ka singer ug artist. Ang akong amahan ganahan og chemistry. Kausa sa usa ka symphony concert, ang akong inahan natingala nga ang akong amahan mibarug ug molakaw na unta sa wala pa mamakpak. Ang akong inahan nangutana kon asa siya. Ang iyang tubag, uban sa kainosente: “Dili ba, nahuman na?” Ang malumong impluwensya lang sa Espiritu Santo ang miaghat niya nga mokuyog sa akong inahan ug nakapabalik-balik niya kadaghan sa konsiyerto.

Ang akong inahan nagpuyo sa New Jersey sulod sa 16 ka tuig aron ang akong amahan makasuporta sa pamilya pinaagi sa pagsiksik ug pagtudlo og chemistry. Para kaniya sakripisyo nga malayo sa iyang biyuda nga inahan ug sa iyang wala maminyo nga igsoong babaye, nga nag-atiman niya sa karaan nga balay sa pamilya. Silang duha namatay samtang si Mama naa sa New Jersey. Kadto lang ang higayon nga nakita nako ang akong inahan nga mihilak.

Mga tuig ang milabay ang akong amahan gitanyagan og trabaho sa Utah. Gipangutana niya ang akong inahan, usab uban sa kainosente, “Mildred, unsay angay nakong buhaton?”

Miingon siya, “Henry, buhata unsa sa imong hunahuna nga labing maayo.”

Wala niya dawata ang tanyag. Pagkasunod buntag misulat siya sa akong amahan. Nakahinumdom kong miingon siya sa akong amahan, “Ayaw kana ablihi dinhi. Adto sa opisina ug ablihi kini didto.” Gisugdan kini og pangasaba. Siya misaad sa akong inahan sa una nga kon makahimo lang siya, dad-on niya siya sa duol sa iyang pamilya. Natingala siya nga nasuko ang akong inahan. Wala siya kahinumdom unsay tinguha sa iyang kasingkasing. Diha-diha dayon

mipadala siya og mensahe nga dawaton ang trabaho.

Miingon siya, “Mildred, nganong wala man ka mosulti nako?”

Miingon siya, “Ikaw unta ang angayng mahinumdom.”

Kanunay siya nga mohisgut nianang pagpili nga mobalhin sa Utah isip iyang kaugalingong pagpili, nga dili isakripisyo ang iyang propesyon. Nadawat nila ang milagro nga mahi-usa. Mas maayo unta kon gipahinum-duman pa si Papa sa Espiritu Santo sa iyang gisaad sa una. Apan gitugutan niya ang Espiritu Santo nga mohumok sa iyang kasingkasing aron ang pagpili sa akong inahan mao usab ang iyang pagpili.

Ang Langitnong Amahan dunay hingpit nga panan-awon, nakaila sa matag usa nato, ug nahibalo sa atong umaabut. Nahibalo siya sa kalisdanan nga atong masinati. Gipadala Niya ang Iyang Anak aron Siya masayud unsaon pagtabang nato sa tanan natong pagsulay.

Kita nasayud nga ang Langitnong Amahan dunay mga anak dinhi sa kalibutan nga usahay mopili sa sala ug dakong kagul-anan. Mao nga gipadala Niya ang Iyang Unang Natawo nga mahimo natong Manunubos, ang labing mahinungdanong buhat sa gugma. Mao nga atong lauman nga gikinahanglan ang tabang sa Dios ug panahon sa pagpalambo nato para sa kinabuhing dayon, sa pagpuyo uban sa atong Amahan.

Ang kinabuhi diha sa pamilya mosulay nato. Kana ang usa sa katuyoan sa Dios sa paghatag nato og gasa sa pagkamortal—paglig-on nato pinaagi sa pagsinati sa mga pagsulay. Ingon usab niana ang kinabuhi diha sa pamilya, diin atong makaplagnan ang dakong kalipay ug dakong kagul-anan ug mga hagit nga usahay daw dili nato mabuntog.

Si Presidente George Q. Cannon misulti niini kon giunsa kamo ug ako ug ang atong mga anak pag-andam sa Dios alang sa mga pagsulay nga atong masinati: “Walay usa nato nga wala makadawat sa gugma sa Dios. Walay usa nato nga wala Niya gimahal ug gipangga. Walay usa nato nga dili Niya

gustong luwason, ug nga Siya wala mohimo og paagi sa pagluwas. Walay usa nato nga wala Niya hatagi og anghel aron mobantay. Tingali dili kita importante ug angayng kasilagan sa atong kaugalingong panglantaw, ug sa panglantaw sa uban, apan magpabilin ang kamatuoran nga kita mga anak sa Dios, ug Siya mipadala gayud sa Iyang mga anghel—dili makita nga gamhanang mga binuhat—sa pagbantay nato, ug sila nagbantay kanato kanunay.”²

Ang gitudlo ni Presidente Cannon tinuod. Kinahanglan ninyo kana nga paghupay, ingon nga ako nagkinahanglan niini ug nagsalig niini.

Nag-ampo ko nga may hugot nga pagtuo nga usa sa akong minahal magtinguha ug mabati ang gahum sa Pag-ula. Nag-ampo ko nga may hugot nga pagtuo nga ang mortal nga mga anghel moabut sa pagtabang nila, ug sila miabut.

Ang Dios mihimo og paagi sa pagluwas sa matag usa sa Iyang mga anak. Sa kadaghanan, naglakip kana nga makauban ang usa ka igsoon o apohan nga nahigugma nila bisan unta pa ang ilang gihimo.

Mga katuigan ang milabay usa nako ka higala naghigut bahin sa iyang lola. Nagpuyo siya og matarung nga kinabuhi, matinud-anon kanunay sa

Ginoo ug sa Iyang Simbahan. Apan usa sa iyang apo nga lalaki mipili nga mahimong kriminal. Sa katapusan nasentensyahan siya nga mabilanggo. Ang akong higala misulti nga ang iyang lola, samtang nagdrayb paingon nga mobisita sa iyang apo nga nabilanggo, naghilak samtang nag-ampo uban sa kasubo, “Naningkamot ko nga magpuyong matarung. Nganong, duna man kini nga trahedy sa usa ka apo nga ingon og miguba sa iyang kinabuhi?”

Ang tubag misantup sa iyang hunahuna pinaagi niining mga pulong: “Gihatag nako siya nimo kay nasayud ko nga ikaw mohigugma niya bisan unta pa ang iyang buhaton.”

Dunay nindot nga leksyon alang natong tanan. Ang dalan sa mahigugmaong ginikanan ug apohan ug sa tanang sulugoon sa Dios dili sayon dinhi sa nagkadautan nga kalibutan. Dili kita makapugos sa mga anak sa Dios sa pagpili sa dalan sa kalipay. Ang Dios dili makahimo niana tungod sa kabubut-on nga Iyang gihatag nato.

Ang Langitnong Amahan ug ang Iyang Pinalangga nga Anak nahigugma sa tanang anak sa Dios bisan unta pa ang ilang pilion nga buhaton o unta sila mamahimo. Ang Manluluwas mibayad sa bugti sa tanang sala, bisan unta pa ka dautan. Bisn kon

dunay kaangayan, ang oportunidad alang sa kalooy gihatag diin dili kini mohikaw sa kaangayan.

Si Alma mipahayag niana nga paglaum ngadto sa iyang anak nga si Corianton niining mga pulong: “Busa, sumala sa kaangayan, ang laraw sa katubsanan dili mapadangat, gawas lamang sa mga gikasabutan nga paghinulsol sa mga tawo dinhi niini nga kahimtang sa pagsulay, oo, kini nga kahimtang sa pagsulay; kay gawas niini nga mga gikasabutan, ang kalooy walay mahimo gawas sa pagguba sa buhat sa kaangayan. Karon ang buhat sa kaangayan dili maguba; kon mao, ang Dios mohunong sa pagka-Dios.”³

Ang akong mensahe ngadto sa akong mga apo, ug natong tanan nga naninguha sa paghimo og mahangturing pamilya, mao nga dunay kalipay nga ihatag sa mga matinud-anon. Sa wala pa ang kalibutan, ang mahigugmaong Amahan sa Langit ug ang Iyang Pinalanggang Anak nahigugma ug mitabang niadtong nahibaloan nila nga motipas. Ang Dios nahigugma nila sa kahangturan.

Kamo dunay bintaha nga nahibalo nga sila nasayud sa plano sa kaluwasan gikan sa mga pagtulun-an nga ilang nadawat didto sa kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta. Sila ug kamo matinud-anon gayud aron tugutan nga moanhi sa kalibutan diin daghan ang wala matuguti.

Uban sa tabang sa Espiritu Santo, ang tanang kamatuoran atong mahinumduman. Kita dili makapugos niana sa uban, apan makapakita kita niini sa atong kinabuhi. Makakuha kita og kadasig gikan sa kasiguroan nga maka-usa gibati nato ang kalipay nga managuban isip usa ka sakop sa pinalangga nga pamilya sa atong Langitnong Amahan. Uban sa tabang sa Dios mabati nato pag-usab kana nga paglaum ug kalipay. Ako nag-ampo nga mahitabo kana natong tanan sa pangalan ni Ginoong Jesukristo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Mateo 22:35–40.

2. George Q. Cannon, “Our Pre-existence and Present Probation,” *Contributor*, Okt. 1890, 476.

3. Alma 42:13.

Ni Elder Dallin H. Oaks

Sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

Dili Magbaton og Laing mga Dios

Ato bang gialagaran ang mga prayoridad o dios-dios una sa Dios nga giangkong natong simbahan?

Ang Napulo ka Sugo mahinungdanon sa Kristiyano ug Judeo nga mga tinuohan. Gihatag sa Dios ngadto sa mga anak sa Israel pinaagi ni propeta Moises, ang unang duha ka sugo nga naggiya sa atong pagsimba ug mga prayoridad. Sa una, misugo ang Ginoo, “Dili ka magbaton og lain nga mga Dios sa atubangan ko” (Exodo 20:3). Mga siglo ang milabay, sa dihang gipangutana si Jesus, “Unsa man ang dakong sugo sa kasugooan?” Mitubag Siya, “Higugmaa ang Ginoo nga imong Dios sa tibuok mong kasingkasing, ug sa tibuok mong kalag, ug sa tibuok mong salabutan” (Mateo 22:36–37).

Ang ikaduha sa Napulo ka Sugo mipasabut nga dili magbaton og lain nga mga dios ug nagtino unsa ang pinaka-prayoridad sa atong kinabuhi isip Iyang mga anak. “Dili ka magbuhat og usa ka larawan nga linilok bisan sa dagway sa bisan unsang butanga” nga anaa sa kalangitan o sa yuta (Exodo 20:4). Gisumpay sa sugo, “Dili mo iyukbo ang imong kaugalingon kanila, ni mag-alagad kanila” (Exodo 20:5). Labaw pa kay sa pagdili sa pisikal nga mga dios-dios, naghisgot kini sa importanting

prayoridad sa tanang kapanahunan. Mipasabut si Jehova, “Kay ako si Jehova nga imong Dios, mao ang Dios nga abughoan, . . . nagapakita sa mahigugmaong kaloloy . . . kanila nga nahigugma kanako, ug nagabantay sa akong mga sugo” (Exodo 20:5–6). Ang kahulugan sa *abughoan* hatagan og katin-awan. Sa Hebreohanon nagpasabut kini nga “nagbaton og sensitibo ug dakong pagbati” (Exodo 20:5, footnote *b*). Busa masilo nato ang Dios kon kita “moalagad” og laing dios—kon duna kitay laing giuna nga prayoridad.¹

I.

Unsay laing prayoridad ang “gialagaran” og una sa mga tawo kaysa sa Dios—bisan sa relihiyusong mga tawo—sa atong panahon? Hunahunaa kini nga mga posibilidad, nga komon sa atong kalibutan:

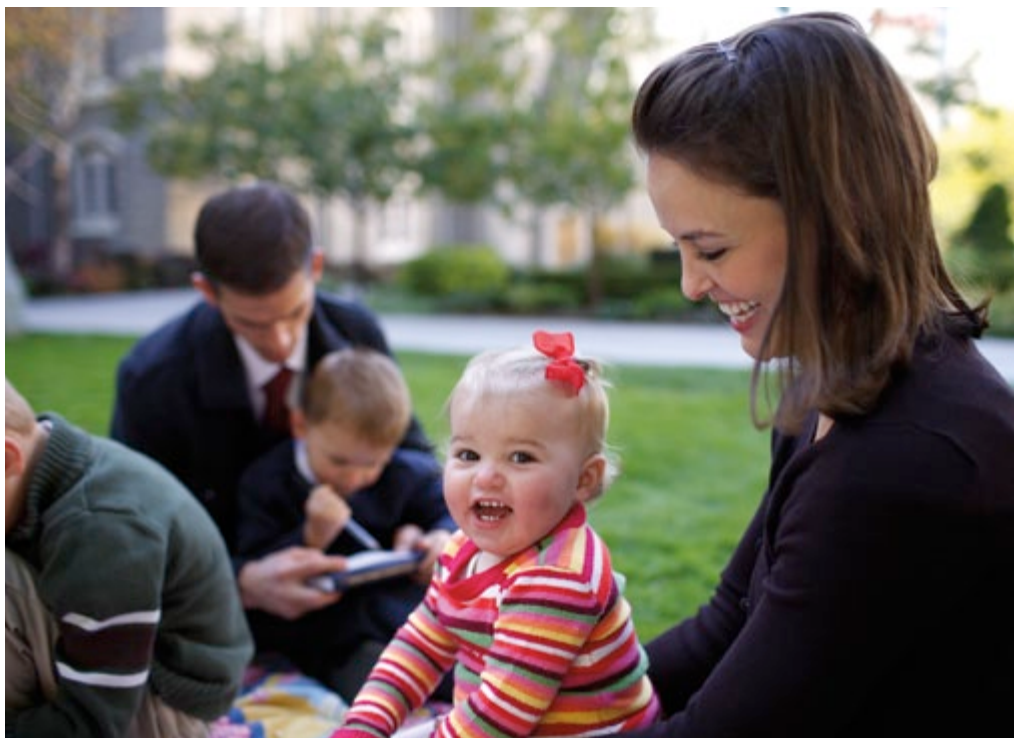
- Mga tradisyon sa kultura ug pamilya
- Buhat nga di ikasilo sa uban
- Paningkamot sa pagpanarbaho
- Tinguha sa materyal nga butang
- Paglingaw-lingaw
- Gahum, kainila, ug dungog

Kon wala niining mga ehemplo ang maaplay kanato, ato kining masugyot ngadto sa uban nga nagbuhat niini. Ang baruganan mas importante kay sa tinagsa nga ehemplo. Ang baruganan dili kon duna ba kamoy laing mga prayoridad. Ang pangutana diha sa ikaduhang sugo mao “Unsa man ang atong *pinaka* prayoridad?” Ato bang gialagaran ang mga prayoridad o dios-dios una sa Dios nga giangkong natong simbahan? Ato bang gikalimtan ang pagsunod sa Manluluwas kinsa nagtudlo nga kon Siya atong gihigugma, sundon nato ang Iyang mga sugo? (tan-awa sa Juan 14:15). Kon mao, ang atong mga prayoridad nabali tungod sa kakulang sa espirituhanong pagtagad ug walay disiplinang kinaiya nga komon sa atong panahon.

II.

Alang sa mga Santos sa Ulahing Adlaw, ang mga sugo sa Dios gibasi ug konektado sa plano sa Dios alang sa Iyang mga anak—ang plano sa kaluwasan. Kini nga plano, usahay tawagon og “mahinungdanon nga laraw sa kalipay” (Alma 42:8), nagpasabut asa ta gikan ug atong padulngan isip mga anak sa Dios—kon diin kita gikan, nganong nia ta dinhi, ug asa ta paingon. Ang plano sa kaluwasan nagpasabut sa katuyoan sa paglalong ug sa mga kondisyon sa mortalidad, lakip sa mga sugo sa Dios, ang panginahanglan og Manluluwas, ug importanting tahas sa mortal ug mahangturong pamilya. Kon kita mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, nahatagan niining kahibalo, dili mohimo sa atong mga prayoridad nga uyon niini nga plano, namiligro kita nga nagserbisyo og laing mga dios.

Ang kahibalo sa plano sa Dios alang sa Iyang mga anak naghatag sa mga miyembro og lahi nga panglantaw sa kaminyoon ug pamilya. Kita nailhan isip simbahan nga nagsentro sa pamilya. Ang atong teyolohiya nagsugod sa langitnong mga ginikanan, ug ang atong pinakatinguha mao ang pagkab-ot sa mahangturong kahimayaan. Kita nasayud nga kini posible lang diha sa relasyong pamilya. Nasa-yud ta nga ang kaminyoon sa usa ka

lalaki ug babaye gikinahanglan alang sa katumanan sa plano sa Dios. Ang kaminyoon lamang ang makahatag sa apbrubadong butang alang sa pagpanganak ug pag-andam sa mga sakop sa pamilya alang sa kinabuhing dayon. Giisip nato ang kaminyoon ug pagpanganak ug pag-atiman sa mga anak isip kabahin sa plano sa Dios ug usa ka sagradong katungdanan niadtong gihatagan sa oportunidad nga makahimo niini. Mituo kita nga ang pinakabahandi sa yuta ug sa langit mao ang atong mga anak ug atong kaliwatan.

III.

Kay nakasabut man kita kabahin sa mahangturon nga tahas sa pamilya, nagsubo kita sa grabing pagkunhod sa pagpanganak ug sa mga magminyo sa mga nasud sa Kasadpan kansang mga kultura sa kasaysayan mga Kristiyano ug Judeo. Ang kasaligang tinubdan mireport sa mosunod:

- Ang Estados Unidos na karon ang pinakaubos sa gidaghanon sa nahimugso nga mga bata sa tibuok kasaysayan niini,² ug daghang mga nasud sa European Union ug ubang naglambo nga mga nasud, ang gidaghanon sa nahimugso nga

mga bata ubos ra aron mamentinar ilang populasyon.³ Hulga kini nga mapadayon ang kultura ug gani ang kanasuran.

- Sa Amerika, ang porsyento sa mga young adult nga nag-edad og 18 ngadto sa 29 nga naminyo mihagsa gikan 59 porsyento niadtong 1960 ngadto sa 20 porsyento niadtong 2010.⁴ Ang tunga-tunga nga edad nga magminyo pinakataas na karon sa kasaysayan: 26 sa mga babaye ug hapit 29 sa mga lalaki.⁵
- Sa daghang nasud ug kultura (1) ang tradisyunal nga pamilya nga gikasal ang inahan ug amahan ug may mga anak nahimo na nga eksepsyon kay sa patakaran, (2) ang tinguha sa pagpanarbaho imbis kaminyoon ug manganak gipili na sa kadaghanang mga batanong babaye, ug (3) ang tahas ug gilantaw nga pagpanginahanglan sa mga amahan nagkakunhod.

Taliwala niini nga makapabalaka nga uso, nasayud kita nga ang plano sa Dios para sa tanan Niyang mga anak ug ang Dios nahigugma sa tanan Niyang anak, bisan asa.⁶ Ang unang kapitulo sa Basahon ni Mormon mipahayag nga ang “gahum, ug kaayo, ug

kalooy [sa Dios] mikatap sa tanan nga lumulupyong sa yuta” (1 Nephi 1:14). Sa unahan nga kapitulo nagpahayag nga “siya mihatag [sa iyang kaluwasan] nga walay bayad alang sa tanan nga mga tawo” ug “ang tanan nga mga tawo adunay kahigayunan ang usa sama ngadto sa uban, ug walay usa nga gidid-an” (2 Nephi 26:27–28). Sa ingon, ang kasulatan nagtudlo nga responsibilidad nato ang pagkamanggiloy-on ug paghigugma sa tanang tawo (tan-awa sa 1 Mga Taga-Tesalonica 3:12; 1 Juan 3:17; D&P 121:45).

IV.

Magmatinahuron sab kita sa relihiyon sa tanang tawo, bisan niadtong nagkadaghan kinsa nangangkon nga dili motuo sa Dios. Nasayud kita nga pinaagi sa hinatag sa Dios nga gahum sa pagpili, daghan ang motuo nga sukwahi sa atoa, apan naglaum kita nga ang uban unta motahud sab sa atong relihiyusong pagtuo ug makasabut nga ang atong gituohan nagdala kanato sa lahi nga mga pagpili ug kinaiya kay sa ilaha. Sama pananglit, mituo kita nga, isip importanting bahin sa Iyang plano sa kaluwasan, giestablisar sa Dios ang mahangturong sumbanan nga ang pakighilawas alang lamang sa gikasal nga lalaki ug babaye.

Ang gahum sa pagmugna og kina- buhi maoy pinakahimaya nga gahum sa Dios nga Iyang gihatag sa Iyang mga anak. Ang paggamit niini anaa sa unang sugo sa Dios kang Adan ug Eva (tan-awa sa Genesis 1:28), apan ang ubang importante nga mga sugo gi- hatag aron magdili sa sayop nga pag- gamit niini (tan-awa sa Exodo 20:14; 1 Mga Taga-Tesalonica 4:3). Ang atong paghatag og gibug-aton sa balaod sa kaputli gipasabut pinaagi sa atong panabut sa katuyon sa atong gahum sa pagmugna sa tawo sa pagtuman sa plano sa Dios. Kon wala makasal ang usa ka lalaki ug babaye, ang tanang paggamit sa pagmugna og tawo sa bisan unsa nga ang-ang usa ka sala ug supak sa plano sa Dios alang sa kahimayaan sa Iyang mga anak.

Ang importansya nga atong gibutang diha sa balaod sa kaputli nagpasabut sa atong pasalig nianang sumbanan sa kaminyoon nga nag- sugod kang Adan ug Eva ug nagpa- dayon sa katuigan isip sumbanan sa Dios alang sa pagmugna og tawo tali sa Iyang mga anak nga lalaki ug babaye ug pag-amuma sa Iyang mga anak. Bulahan lang, daghang tawo nga sakop sa ubang denominasyon o orga- niasyon miuyon kanato sa matang ug importansya sa kaminyoon, ang uban gibasi sa relihiyusong doktrina ug ang

uban basi sa ilang gituohan nga labing maayo alang sa katilingban.

Ang atong kahibalo sa plano sa Dios alang sa Iyang mga anak⁷ nag- pasabut nganong nagsubo kita nga nagkadaghan ang natawo sa wala makasal—karon 41 porsyento na sa Estados Unidos⁸—ug ang gidaghanon sa magtiayon nga nagpuyo-puyo ra nagkadaghan sa milabayng katunga sa siglo. Lima ka dekadang milabay, gamay ra kaayong porsyento sa ka- minyoon ang giunhan og puyo-puyo. Karon, 60 porsyento na ang nagpu- yo-puyo kay sa nagminyo.⁹ Ug kini gidawat na, ilabi na sa mga tin-edyer. Sa bag-ong survey nakita nga mga 50 porsyento sa mga tin-edyer miingon nga ang pagmabdos nga dili minyo usa ka “maayong estilo sa kinabuhi.”¹⁰

V.

Naay daghang politikal ug sosyal nga pagpamugos alang sa legal ug mga kausaban sa polisiya sa pag- establisar og mga kinaiya nga supak sa balaod sa Dios bahin sa sekswal nga moralidad ug supak sa mahangtu- rong matang ug katuyoan sa kamin- yoon ug pagmabdos. Kini nga mga pagpamugos nagtugot na sa pagminyo sa sama og sekso sa lain-laing estado ug mga nasud. Ang ubang pagpamu- gos nakalibog sa sekso o nag-usab sa

kalainan tali sa lalaki ug babaye nga importante alang sa pagpatuman sa talagsaong plano sa Dios sa kalipay.

Ang atong pagsabut sa plano sa Dios ug sa Iyang doktrina naghatag og mahangturong panglantaw nga wala matugot kanato sa pagbaliwala niana nga kinaiya o sa pagpangatarungan [justification] diha sa balaod nga nagtugot kanila. Ug, dli sama sa ubang organisasyon nga mausab-usab ang ilang polisiya ug gani ilang doktrina, ang atong polisiya gihimo subay sa kamatuoran nga gipahayag sa Dios nga dili mahimong usbon.

Ang ika-dose nga artikulo sa hugot nga pagtuo nag-ingon nga kita nagtuo sa kamandoan ubos sa sibil nga awtoridad ug “sa pagsunod, pagtahud, ug sa paghupot sa balaod.” Apan ang balaod sa tawo dili makahimong moral sa gideklarar sa Dios nga imoral. Ang pasalig alang sa kinatang prayoridad—sa paghigugma ug pag-alagad sa Dios—nagkinahanglan nga atong sundon ang Iyang balaod alang sa atong sumbanan sa kinaiya. Sama pananglit, ubos gihapon kita sa balaang sugo sa dili pagpanapaw o pakighilawas nga dili minyo bisan og kana wala isipa nga krimen ubos sa balaod sa dapit nga atong gipuy-an. Sa samang paagi, ang mga balaod nga nagpa-legal sa “pagminyo sa sama og sekso” wala mag-usab sa balaod sa Dios sa kaminyoon o sa mga Iyang mga sugo ug sa atong mga sumbanan kabahin niini. Ubos gihapon kita sa pagpakigsaad sa paghigugma sa Dios ug pagsunod sa Iyang mga sugo ug sa dili pagyukbo sa laing dios-dios ug mga prayoridad—bisan niadtong uso na sa atong panahon ug dapit.

Sa paghimo niini, mahimong masaypan ta sa pagsabut, ug maakusahan kita nga dili patas, mag-antus sa deskriminasyon, o mosugakod sa mga pagbatok sa atong gawasnong pagsuporta sa relihiyon. Kon mao, kinahanglan natong hinumduman ang atong unang prayoridad—sa pag-alagad sa Dios—ug, sama sa pioneer natong katigulangan, mohandos sa personal natong mga kariton uban sa sama nila nga kusog.

Usa ka pagtulun-an ni Presidente

Thomas S. Monson magamit niini nga sitwasyon. Niini nga komperensya 27 ka tuig na, way lipud-lipod siyang miingon: “Batunan nato ang kaisug sa pag-atubang sa giuyunan sa daghan, kaisug alang sa baruganan. Ang kaisug, dili kompromiso, mopahiyom ang Dios isip pag-aprubar. Ang kaisug mamahimong buhi ug madanihong hiyas kon tagdon kini dili lang isip usa ka andam nga mamatay uban sa dungog, apan isip determinasyon sa tinarung nga pagpakabuhi. Ang tala-wan sa moral mao ang mahadlukon sa paghimo sa gituohan niyang husto kay ang uban dili mouyon o siya katawan. Hinumdumi nga ang tanang tawo dunay kahadlok, apan kadtong moatubang sa ilang kahadlok uban sa dignidad may kaisug usab.”¹¹

Mag-ampo kong dili nato tugutan nga ang temporaryong mga hagit sa pagka-mortal nga makapahikalimot nato sa dakong sugo ug prayoridad nga gihatag kanato sa atong Tiglalang

ug Manluluwas. Dili nato ipahimutang ang atong kasingkasing sa mga butang sa kalibutan ug magtinguha sa pasidungog sa mga tawo (tan-awa sa D&P 121:35) nga hikalmantan ang mahangturong padulngan. Kita nga nahibalo sa plano sa Dios alang sa Iyang mga anak—kita nga mihimo sa pakigsaad nga moapil—dunay klarong responsibilidad. Dili nato usabon ang atong importanting tinguha, sa pag-angkon sa kinabuhing dayon.¹² Kinahanglan dili nato kalimantan ang atong unang prayoridad—dili magbaton og laing mga dios ug dili moalagad sa ubang prayoridad una sa Dios nga Amahan ug Iyang Anak, atong Manluluwas, si Jesukristo.

Unta tabangan ta sa Dios nga makasabut niini nga prayoridad ug masabtan sa uban samtang magpadayon kita sa maalamon ug mapinanggaong paagi, akong pag-ampo sa pangalan ni Jesukristo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa, alang sa pananglitan, Doktrina ug mga Pakigsaad 124:84.
2. Tan-awa sa Joyce A. Martin ug uban pa, “Births: Final Data for 2011,” *National Vital Statistics Reports*, vol. 62, nu. 1 (Hunyo 28, 2013), 4; Gloria Goodale, “Behind a Looming Baby Bust,” *Christian Science Monitor Weekly*, Feb. 4, 2013, 21, 23.
3. Tan-awa sa Population Reference Bureau, “2012 World Population Data Sheet,” www.prb.org/Publications/Datasheets/2012/world-population-data-sheet/data-sheet.aspx.
4. Tan-awa sa D’Vera Cohn ug uban pa, “Barely Half of U.S. Adults Are Married—a Record Low,” Pew Research Center, Social and Demographic Trends, Dec. 14, 2011, anaa sa www.pewsocialtrends.org/2011/12/14/barely-half-of-u-s-adults-are-married-a-record-low; “Rash Retreat from Marriage,” *Christian Science Monitor*, Ene. 2 ug 9, 2012, 34.
5. U.S. Census Bureau, “Estimated Median Age at First Marriage, by Sex: 1890 kutob Karon,” makita sa www.census.gov/population/socdemo/hh-fam/ms2.xls.
6. Tan-awa sa Dallin H. Oaks, “Tanang Tawo sa Tanang Dapit,” *Liahona*, Mayo 2006, 77–80.
7. Tan-awa sa Dallin H. Oaks, “The Great Plan of Happiness,” *Ensign*, Nob. 1993, 72–75.
8. Tan-awa sa Martin, “Births: Final Data for 2011,” 4.
9. Tan-awa sa *The State of Our Unions: Marriage in America, 2012* (2012), 76.
10. Tan-awa sa *The State of Our Unions*, 101, 102.
11. Thomas S. Monson, “Courage Counts,” *Ensign*, Nob. 1986, 41.
12. Tan-awa sa Dallin H. Oaks, “Tinguha,” *Liahona*, Mayo 2011, 42–45.

Ni Bonnie L. Oscarson
Kinatibuk-ang Presidente sa Young Women

Magpakabig Kamo

Ang tinuod nga pagkakabig mahitabo samtang kamo magpadayon sa pagtuman sa mga doktrina nga inyong nahibaloan nga tinuod ug sa pagsunod sa mga sugo, matag adlaw, matag bulan.

Mga kaigsoonan, mapainubsanon kaayo nga kasinatian ang pagbarug niini nga pulpito diin ang daghan nga mga bayani sa akong kinabuhi mibarug. Buot kong ipakigbahin kaninyo ang pipila sa akong pagbati ug idirekta kini ilabi na sa mga kabatan-onan.

Usa sa halangdong bayani sa Daang Tugon mao ang propetang-manggugubat nga si Josue. Iyang gidapit ang mga anak sa Israel, kinsa iyang gipangulohan: “Magpili kamo niining adlaw kong kinsa ang inyong alagaron; . . . apan alang kanako ug sa akong balay kami magaalagad sa Ginoo.”¹ Ang pahayag ni Josue nagpakita og tinuod nga pagkakabig sa ebanghelyo. Alang kang Josue ug kanatong tanan, ang pagkakabig sa mga baruganan sa ebanghelyo mahitabo pinaagi sa matarung nga pagsunod sa mga baruganan sa ebanghelyo ug magmatinud-anon sa atong mga pakigsaad ngadto sa Ginoo.

Buot kong mopakigbahin og istorya sa pagkakabig gikan sa kasaysayan sa akong pamilya nga usa sa akong mga bayani. Siya mao si Agnes Hoggan, ug siya ug ang iyang bana nagpamiyembro sa Simbahan didto sa Scotland niadtong 1861. Nag-antus

sa grabeng pagpanggukod sa ilang yutang natawhan, mibalhin sila Amerika uban sa ilang mga anak. Daghang katuigan ang milabay, nabiyuda si Agnes nga may walo ka anak nga buhion ug mitrabaho pag-ayo aron sila makakaon ug makasinina. Ang iyang 12 anyos nga anak nga babaye, si Isabelle, swerte nga nakakita og trabaho isip sulugoon sa usa ka adunahan, dili LDS nga pamilya.

Mipuyo si Isabelle sa ilang dako nga pamilya ug mitabang sa pagbantay sa ilang gagmay nga mga anak. Isip bayad sa iyang serbisyo, gamay nga suhol matag semana ang ihatag ngadto sa iyang inahan. Sa wala madugay si Isabelle gidawat isip sakop sa pamilya ug nakatagamtam og daghang sama nga pribelihiyo, sama sa mga leksyon sa sayaw, nindot nga mga sinina, ug pagtan-aw og teyatros. Kini nga kahintang nagpadayon sulod sa upat ka tuig, hangtud ang pamilya nga gitrabahoan ni Isabelle mibalhin sa laing estado. Napinangga kaayo nila si Isabelle nga ilang giduol ang iyang inahan, si Agnes, ug nananghid nga legal nilang sagupon siya. Misaad sila nga hatagan siya og maayong edukasyon, siguroon nga mamaayo ang iyang kaminyoon, ug himoong manununod

sa ilang kabtangan uban sa ilang mga anak. Ipadayon usab nila ang pagbayad ngadto ni Agnes.

Kining nagkalisud nga biyuda ug inahan kinahanglang mohimo og lisud nga desisyon, apan wala siya mag-ukon-ukon bisan sa makadiyot. Paminawa ang mga pulong sa iyang apog babaye, nga gisulat paglabay sa daghang katuigan: “Kon ang iyang gugma wala mopugos [kaniya] sa pagdumili, aduna siyay mas maayong rason—mibiyaha siya gikan sa Scotland ug nakaagi og mga kalisud ug mga pagsulay alang sa Ebanghelyo, ug wala siyay intensyon, kon mahimo, nga mawala ang iyang anak sa Simbahan.”² Ang adunahang pamilya migamit sa tanang mga rason, ug si Isabelle mihilak ug mihangyo nga tugutan, apan si Agnes wala matarug. Inyong mahunahuna, ang gibati sa 16 anyos nga si Isabelle nga daw ang iyang kinabuhi naguba.

Si Isabelle Hoggan mao ang akong apohan sa tuhod, ug ako labing mapasalamaton alang sa pagpamatuod ug konbiksyon nga nagdilaab diha sa kasingkasing sa iyang inahan, nga wala motugot nga ibaylo ang pagkamiyembro sa Simbahan sa iyang anak nga babaye para sa kalibutanong mga saad. Karon, gatasan sa iyang kaliwatan napanalangin og maayo sa pagkamiyembro sa Simbahan nga mao ang mga manununod sa natisok nga hugot nga pagtuo ug pagkakabig ni Agnes sa ebanghelyo.

Batan-ong mga higala, nagpuyo kita sa makuyaw nga mga panahon, ug ang mga desisyon nga inyong pagahimoon sa inadlaw, o gani inoras, adunay mahangturong mga sangputanan. Ang mga desisyon nga inyong gihimo sa inyong inadlaw nga kinabuhi motino unsay mahitabo kaninyo sa kadugayan. Kon kamo wala pay pagpamatuod ug konbiksyon nga migamot og lawom nga Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw mao ang gingharian sa Dios dinhi sa yuta, karon ang panahon sa pagbuhat sa angayng buhaton aron maangkon kanang konbiksyon. Ang paglangan sa gikinahanglang paningkamot aron maangkon kanang konbiksyon makakuyaw sa inyong kalag.

Ang tinuod nga pagkakabig labaw pa kaysa pagbaton lang og kahibalo sa mga baruganan sa ebanghelyo ug nagpasabut gani og labaw pa kay sa pagbaton og pagpamatuod niadtong mga baruganan. Posible nga magbaton og pagpamatuod sa ebanghelyo nga wala magsunod niini. Ang tinuod nga pagkakabig nagpasabut nga kita naglihok sa unsay atong gituohan ug nagtugot niini sa pagmugna og “dako nga kausaban dinhi kanamo, o dinhi sa among mga kasingkasing.”³ Sa booklet nga *Matinud-anon sa Timuhoan*, atong nakat-unan nga ang “pagkakabig maoy usa ka proseso, dili usa ka panghitabo. [Kamo] nahimong kinabig isip resulta sa . . . matarung nga mga paningkamot sa pagsunod sa Manluluwas.”⁴ Kini nagkinahanglan og panahon, paningkamot, ug buhat. Ang apohan sa akong apohan may lig-on nga konbiksyon nga ang ebanghelyo mas importante alang sa iyang mga anak kaysa tanang ikatanyag sa kalibutan pinaagi sa katigayunan ug kaharuhay tungod kay siya misakripisyo, milahutay, ug misunod sa ebanghelyo. Siya nakabig pinaagi sa pagsunod sa mga baruganan sa ebanghelyo ug sa pagsakripisyo alang niini.

Kinahanglan kitang mosinati nianang sama nga proseso kon kita gustong makaangkon nianang sama nga pasalig. Ang Manluluwas mitudlo, “Kon tuyuon ni bisan kinsa ang pagbuhat sa kabubut-on sa Dios, nan, iyang mahibaloan kon ang akong gitudlo gikan ba sa Dios, o nagsulti ba lamang ako sa kinaugalingon kong pagbulut-an.”⁵ Usahay bali ang atong buhaton. Pananglit, atong gamiton kini nga paagi: Malipay kong nagsunod sa balaod sa ikapulo, apan kinahanglan ko unang mahibaloan nga kini tinuod. Tingali mag-ampo kita aron makaangkon og pagpamatuod sa balaod sa ikapulo ug nanghinaut nga ang Ginoo mopanalangin kanato niana nga pagpamatuod sa dili pa gayud kita makasulat diha sa resibo sa ikapulo. Kini dili gayud mosalir. Ang Ginoo nagpabut nga kita mopakita og hugot nga pagtuo. Kinahanglan kanunay kitang mobayad og hingpit ug tinud-anay nga ikapulo aron makaangkon og

pagpamatuod sa ikapulo. Kining sama nga sumbanan magamit ngadto sa tanang mga baruganan sa ebanghelyo, mabalaod man sa kaputli, sa baruganan sa hustong pagsinina, sa Pulong sa Kaalam, o sa balaod sa puasa.

Buot kong makigbahin og usa ka ehemplo kon sa unsa nga paagi ang pagsunod sa baruganan nakatabang nato nga makabig nianang baruganan. Usa ko ka batan-ong babaye sa mga 1960's ug mao ra ang LDS nga babaye sa akong high school. Kini panahon sa kagubot nga gihulagway pinaagi sa pagsupak sa tradisyon sa pamatasan, paggamit sa druga, ug mentalidad nga “bahala na”. Daghan sa akong kaedad mga buotang tawo apan dali nga madani sa kaguliyang nining bag-ong moralidad, nga sa tinuoray mao ra ang daang imoralidad. Ang akong mga ginikanan ug magtutudlo sa simbahan misilil kanako sa bili sa pagtagad sa akong lawas nga may respeto, pagbaton og limpyo nga hunahuna, ug labaw sa tanan, pagkat-on sa pagsalig sa mga sugo sa Ginoo. Mihukom ko sa paglikay sa mga sitwasyon nga ako nasayud nga adunay alkohol ug sa pagpalayo sa sigarilyo ug mga druga.

Kasagaran kini nagpasabut nga dili ko iapil sa mga party, ug panagsa ra kong i-date. Ang paggamit og druga nahimong mas sagad sa mga batan-on, ug ang mga kuyaw wala kaayo mahibalo sama karon. Daghan sa akong mga kaedad sa kadugayan nag-antus og permanenting kaudat sa pagkayabag sa hunahuna o nagumon sa pagkaadik. Mapasalamaton ko nga natudloan sa pagsunod sa Pulong sa Kaalam diha sa akong panimalay, ug nakaangkon ko og lig-ong pagpamatuod niana nga baruganan sa ebanghelyo samtang ako nagbansay og hugot nga pagtuo ug gisunod kini. Ang nindot nga pagbati nga akong gibati naggagikan sa pagsunod sa tinuod nga baruganan sa ebanghelyo nga gidasig sa Espiritu Santo nga kining baruganan tinuod. Kana mao ang sinugdanan sa tinuod nga pagkakabig.

Si Propeta Moroni, diha sa Basahon ni Mormon, mitudlo, “Ako mopakita ngadto sa kalibutan nga ang hugot nga pagtuo mao ang mga butang nga giluman ug dili makita; busa, ayaw pakiglalalis tungod kay kamo wala makakita, kay kamo dili makadawat og saksi hangtud human sa pagsulay sa inyong hugot nga pagtuo.”⁶ Sa atong kalibutan diin ang diha-diha nga kalipay mao ang gipaabut, kita kasagaran sad-an sa pagdahum og ganti nga wala nato trabahoi. Nagtuo ko nga si Moroni nagsulti kanato nga kita kinahanglang motrabaho una ug magbansay og hugot nga pagtuo pinaagi sa pagsunod sa ebanghelyo, ug dayon kita makadawat og saksi nga kini tinuod. Ang tinuod nga pagkakabig mahitabo samtang kamo magpadayon sa pagtuman sa mga doktrina nga inyong nahibaloan nga tinuod ug sa pagsunod sa mga sugo, matag adlaw, matag bulan.

Kini usa ka mahimayaong panahon nga mahimong kabatan-onan diha sa Simbahan. Kamo ang unang migamit sa kurikulum sa kabatan-onan nga *Come, Follow Me*, diin usa sa dakong katuyoan niini mao ang inyong pagkakabig ngadto sa ebanghelyo ni Jesukristo. Kini maayo nga hinumduman nga bisan unsa kadasig ang inyong mga ginikanan ug mga lider sa kabatan-onan, “[kamo ang] adunay

nag-una nga responsibilidad alang sa [inyong] kaugalingong pagkakabig. Walay usa nga makabig tungod [kaninyo], ug walay usa nga makapugos [kaninyo] nga makabig.”⁷ Ang pagkakabig mahitabo kon kita magkugi sa pag-ampo, pagtuon sa atong mga kasulatan, pagsimba, ug pagpakatakus sa pag-apil sa mga ordinansa sa templo. Ang pagkakabig mahitabo samtang kita nagsunod sa matarung nga mga baruganan nga atong nakat-unan sa atong panimalay ug sa klase. Ang pagkakabig mahitabo samtang kita nagpuyo og putli ug mahiyasong mga kinabuhi ug nagtagamtam sa pakig-uban sa Espiritu Santo. Ang pagkakabig mahitabo samtang kita nakasabut sa Pag-ula ni Jesukristo, miila Kaniya isip atong Manluluwas ug Manunubos, ug nagtugot sa Pag-ula nga motandog sa atong mga kinabuhi.

Ang inyong personal nga pagkakabig makatabang ninyo samtang

kamo nag-andam sa paghimo og mga pakigsaad diha sa templo, nagserbisyo og mision, ug magtukod og inyong pamilya sa umaabut. Samtang kamo nakabig, makabaton kamo og tinguha sa pagpakigbahin sa uban unsay inyong nakat-unan, ug motubo ang inyong kompyansa ug abilidad sa pagpamatuod ngadto sa uban nga may konbiksyon ug gahum. Kini nga tinguha sa pagpakigbahin sa ebanghelyo ngadto sa uban ug ang kompyansa sa pagpamatuod nga may kaisug mao ang natural nga mga resulta sa tinuoray nga pagkakabig. Ang Manluluwas mitudlo ni Pedro, “Sa mahibalik na ikaw kanako, lig-una ang imong mga igsoon.”⁸

Kahinumdom mo ni Josue, ang propetang-manggugubat? Wala lamang siya makabig sa iyang kaugalingon, apan siya mitrabaho sa walay kakapoy hangtud sa katapusan sa iyang kinabuhi sa pagdala sa anak

sa Israel ngadto sa Dios. Atong mabasa sa Daang Tugon, “Ug ang Israel nag-alagad sa Ginoo sa tanang mga adlaw ni Josue.”⁹ Ang usa ka tawo nga nakasinati og tinuod nga pagkakabig mosalig sa gahum sa Pag-ula ug makadawat og kaluwasan sa iyang kaugalingong kalag, dayon motabang pinaagi sa pag-impluwensya niadtong nakaila kaniya.

Ang pagsunod sa ebanghelyo ug pagbarug sa balaang mga dapit dili sa kanunay sayon o komportable, apan mopamatuod ko nga angay kini. Ang Ginoo mitambag ni Emma Smith sa “[pag]salikway sa mga butang niini nga kalibutan, ug pangitaa ang mga butang nga maayo.”¹⁰ Ako nagtuo nga dili nato mahunahuna kon unsa gyud kanindot kadtong “mga butang nga maayo” sa kalibutan!

Magpamatuod ko nga kita adunay mahigugmaong Langitnong Amahan kansang dakong tinguha mao ang pagtabang ug pagpanalangin kanato sa atong mga paningkamot sa pagsunod sa ebanghelyo ug magpakabig. Klaro Niyang gipahayag nga ang Iyang focus ug buhat mao ang atong “pagka-imalat ug kinabuhi nga dayon.”¹¹ Nagtinguha Siya nga kita makabalik sa Iyang presensya. Magpamatuod ako nga samtang kita nagsunod sa mga doktrina sa ebanghelyo ug naggamit niini matag adlaw, kita makabig ug mahimong paagi sa pagtuman sa daghang kaayohan sa atong mga pamilya ug sa kalibutan. Hinaut mapanalanginan kitang tanan sa atong inadlaw nga mga paningkamot sa pagkab-ut niana nga tumong mao ang akong pag-ampo diha sa pangalan ni Jesukristo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Josue 24:15.
2. Fuschia Stringham, “Sketch of the Life of Isabelle Hunter Hoggan Stringham” (wala mamantala nga personal nga kasaysayan, 1934), 4.
3. Mosiah 5:2.
4. *Matinud-anon sa Tinuhoan: Usa Ka Pakisayran sa Ebanghelyo* (2004), 139.
5. Juan 7:17.
6. Ether 12:6.
7. *Matinud-anon sa Tinuhoan*, 141.
8. Lucas 22:32.
9. Josue 24:31.
10. Doktrina ug mga Pakigsaad 25:10.
11. Moises 1:39.

Ni Elder Richard J. Maynes
Sa Kapangulohan sa Seventy

Ang Kalig-on sa Paglahutay

Ang atong abilidad sa paglahutay sa pagkamatarung may direkta nga kalabutan sa kalig-on sa atong pagpamatuod ug sa kalawmon sa atong pagkakabig.

Matag buntag sa atong pagmata, moatubang kita og bag-ong adlaw nga puno sa mga hagit sa kinabuhi. Kini managlahi nga matang sa hagit: pisikal nga mga hagit, problema sa pinansyal, kalisud sa relasyon, emosyonal ngapagsulay, ug gani nagduhaduha sa pagtuo.

Daghan sa mga hagit nga atong giatubang sa kinabuhi masulbad ug mabuntog; apan, ang uban lisud sabton ug imposibleng buntugon ug magpabilin hangtud nga kita motaliwan ngadto sa sunod kinabuhi. Samtang kita temporaryong nakalahutay sa mga hagit nga atong masulbad ug samtang kita nagpadayon sa paglahutay sa mga hagit nga dili nato masulbad, importanting hinumduman nga ang espirituhanong kalig-on nga atong napalambo makatabang nato nga makalahutay sa mga hagit sa kinabuhi.

Mga kaigsoonan, kita dunay mahigugmaong Langitnong Amahan kinsa midesyong sa atong yutan-ong pagpakabuhi aron sa tinagsa kita makakat-on sa gikinahanglan natong mga leksyon aron mokwalipay sa kinabuhing dayon sa Iyang presensya.

Usa ka hugna sa kinabuhi ni Propeta Joseph Smith naghulagway niini nga baruganan. Ang Propeta ug ubang kaubanan gibilanggo sa Liberty, Missouri, sulod sa pipila ka bulan. Samtang nag-antus sa bilanggoan, si Propeta Joseph nangamuyo sa Ginoo nga unta ang mga Santos mahupay gikan sa ilang mga giantus. Ang Ginoo mitubag pinaagi sa pagtudlo kang Propeta Joseph, ug natong tanan, nga ang mga hagit nga atong giatubang, kon makalahutay ta, alang gyud sa atong kaayohan. Kini ang tubag sa Ginoo sa pangamuyo ni Joseph:

“Akong anak, kalinaw nganha sa imong kalag; ug ang imong kalisdanan ug ang imong mga kasakitan sulod lamang sa mubo nga higayon;

“Ug unya, kon ikaw molahutay pag-ayo, ang Dios mobayaw kanimo sa kahitas-an.”¹

Ang Langitnong Amahan miorganisar sa atong panaw sa kinabuhi nga mahimong pagsulay sa atong kinaiya. Kita makasinati sa maayo ug dautang mga impluwensya ug dayon gihtagtan sa moral nga kabubut-on sa pagpili sa atong kaugalingon kon asa nga dalan ang atong subayon. Sigon

sa gitudlo sa karaang propeta diha sa Basahon ni Mormon nga si Samuel, “Kamo gawasnon; kamo gitugutan pagbuhay; pagbuhay alang sa inyong mga kaugalingon; kay tan-awa, ang Dios naghatag kaninyo sa kasayuran ug siya naghimo kaninyo nga mga gawasnon.”²

Ang Langitnong Amahan nakasabut usab nga sa mortalidad dili kita kanunay mopili sa husto o matarung. Tungod kay kita dili hingpit ug masayop, nagkinahanglan kita og tabang aron makabalik sa Iyang presensya. Ang gikinahanglang tabang anaa sa mga pagtulun-an, ehemplo ug sa maulaong sakripisyo ni Jesukristo. Ang maulaong sakripisyo sa Manluluwas nakapaposible sa atong umaabut nga kaluwasan ug kahimayaan pinaagi sa baruganan sa paghinulsol. Kon tinuod ug sinsero kitang maghinulsol, ang Pag-ula makatabang nato nga malimpyo, mausab atong kinaiya, ug malampusong makalahutay sa atong mga hagit.

Ang paglahutay usa ka importanting baruganan diha sa doktrina ni Jesukristo. Importante kini kay ang kalidad sa atong mahangturon kaugmaon ipahiangay sa atong abilidad sa paglahutay diha sa pagkamatarung.

Sa 2 Nephi 31 si propeta Nephi nagtudlo kanato nga human atong madawat ang samang makaluwas nga ordinansa sa bunyag nga nadawat ni Jesukristo ug dayon modawat sa gasa sa Espiritu Santo, kita gayud “magbusog sa pulong ni Kristo ug molahutay hangtud sa katapusan, [ug dayon] tan-awa, sa ingon miingon ang Amahan: [Kita] makabaton og kinabuhi nga dayon.”³

Busa, aron makadawat sa pinakamahinungdanon sa tanang panalangin sa atong Langitnong Amahan, nga mao ang kinabuhing dayon, kompletuhon gayud nato ang tukmang ordinansa ug dayon magpadayon sa paghupot sa kaubang mga pakigsaad. Sa laing pagkasulti, kinahanglang magmalampuson kita sa paglahutay.

Ang atong abilidad sa paglahutay sa pagkamatarung may direkta nga kalabutan sa kalig-on sa atong

komperensya sa telebisyon. Kinahanglang magtuon kita ug magkat-on sa mga sukaranang baruganan sa ebanghelyo ni Jesukristo, ug dayon buhaton nato ang tanan aron sundon kini. Sa ingon niini nga paagi kita mahimong disipulo ni Jesukristo, ug sa kana nga paagi kita makabaton og molahutay nga pagpamatuod.

Kon may mga kalisdanan kita sa kinabuhi ug atong tinguha ang pagsunod sa mga kinaiya ni Jesukristo, importante ang espirituhanong pagkaandam. Ang espirituhanong pagkaandam nagpasabut nga atong napalambo ang espirituhanong kalagsik—malig-on ang atong pagka-espirituhanon. Lig-on ang atong pagka-espirituhanon nga kita kanunay mopili sa matarung. Dili kita matarug sa atong tinguha ug katakus sa pagsunod sa ebanghelyo. Sigon sa giingon sa usa wala mailhi ang tigsulat, “Kinahanglang mahimo kang usa ka bato nga dili mabanlas sa sapa.”

Kay nag-atubang kita og mga hagit matag adlaw, importante nga palamboon matag adlaw ang atong espirituhanong kalagsik. Kon atong mapalambo ang espirituhanong kalagsik, ang sayop nga mga tradisyon sa kalibutan, ingon man ang atong inadlaw nga mga hagit, dili kaayo makaapekto sa atong abilidad aron makalahutay sa pagkamatarung.

Ang talagsaong ehemplo sa espirituhanong kalagsik naggikan sa kaugalingong kasaysayan sa pamilya. Tali sa daghang sugilanon gikan sa atong katigulangan, makakita kita og

pagpamatuod ug sa kalawmon sa atong pagkakabig. Kon lig-on ang atong pagpamatuod ug tinuoray kitang nakabig sa ebanghelyo ni Jesukristo, ang atong mga pagpili dasigon pinaagi sa Espiritu Santo, magsentro kini kang Kristo, ug magsuporta sa atong tinguha nga makalahutay sa pagkamatarung. Kon huyang ang atong pagpamatuod ug mabaw ra ang pagkakabig, mas dako ang risgo nga kita malingla sa sayop nga mga tradisyon sa kalibutan sa paghimo og sayop nga mga pagpili.

Mopaambit ko og kasinatian nga naghulagway sa paningkamot alang sa pisikal nga paglahutay ug dayon ikumpara kini sa paningkamot alang sa espirituhanong paglahutay. Sa akong pag-uli gikan sa misyon, may oportunidad ko nga modula og basketball ubos sa tinahud nga coach ug tigsulat sa usa ka kolehiyo sa California. Seryuso kaayo kini nga coach sa kakondisyon sa lawas sa mga player sa dili pa magsugod ang season sa basketball. Usa sa training nga iyang ipahimo kanamo sa dili pa mi makahikap sa bola atol sa praktis mao ang pagpadagan namo sa bati nga agianan libut sa kabungturan sa eskwelahan sa usa ka piho ug kusog kaayo nga dagan. Nahinumdom ko sa pinakauna gyud nakong pagdagan niining bati nga agianan sa bag-o pa lang kong nauli sa misyon: Abi nako og mamatay na ko.

Mikabat og duha ka semana nga grabeng pagbansay aron makuha namo ang oras nga gitakda sa coach. Talagsaong ang pamati nga dili lang

ang makadagan subay sa bati nga dalan apan sa pagbulhot samtang nagkaduol na sa finish line.

Aron malampusong makadula og basketball, kinahanglang kondisyon inyong lawas. Ang pagkakondisyon sa lawas makab-ot pinaagi sa paningkamot, ug kana mao ang dedikasyon, determinasyon, ug disiplina sa kaugalingon. Ang espirituhanong paglahutay makuha usab sa paningkamot. Sama nga paningkamot: dedikasyon, determinasyon, ug disiplina sa kaugalingon.

Ang pagpamatuod, sama sa inyong lawas, kinahanglan nga lig-unon kon gusto ninyo nga molahutay kini. Unsaon nato pagpalig-on sa atong pagpamatuod? Dili nato makondisyon atong lawas para sa basketball pinaagi lang sa pagtan-aw og basketball sa telebisyon. Sa ingon, dili nato malig-on atong pagpamatuod pinaagi sa pagtan-aw lang sa kinatibuk-ang

Si Joseph Watson Maynes (tuo) uban sa iyang kompanyon, Gilpin S. Woolley.

mga ehemplo bahin sa positibong mga kinaiya sa paglahutay.

Usa ka sugilanon gikan sa akong kaysaysayan sa pamilya naghulagway niini nga baruganan. Ang akong apohan sa tuhod si Joseph Watson Maynes natawo niadtong 1856 sa Hull, Yorkshire, England. Mipasakop ang iyang pamilya sa Simbahan didto sa England ug dayon milalin sila sa Siyudad sa Salt Lake. Naminyo siya kang Emily Keep niadtong 1883, ug nahimong ginikanan sa walo ka anak. Si Joseph nagmisyon og full-time niadtong Hunyo sa 1910, nag-edad siya og 53. Uban sa suporta sa iyang asawa ug walo ka anak, mibalik siya sa iyang yutang natawhan sa England aron mag-misyon.

Human sa matinuorong pagserbisyo mga hapit duha na ka tuig, nagbiseklita siya uban sa iyang kompanyon alang sa Sunday School sa Gloucester, England, dihang mibuto ang ligid. Nanaog siya sa biseklita aron susihon ang guba. Dihang nakita niya nga grabe ang guba ug dugay ayuhon, gipauna niya ang iyang kompanyon ug pasugdan ang Sunday service ug siya mosunod ra dayon. Pagkahuman pa lang niya og sulti niini, nakuyapan siya. Diha dayon namatay siya tungod sa atake sa kasingkasing.

Si Joseph Watson Maynes wala na makakita pag-usab sa iyang asawa ug walo ka anak niini nga kinabuhi. Gidala og balik sa Siyudad sa Salt Lake ang iyang lawas ug gipahigayon ang funeral service didto sa karaang Assembly Hall sa Waterloo. Usa ka pahayag sa iyang funeral service ang gipamulong ni Elder Anthony W. Ivins sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles nga nagtudlo kanato sa importante nga leksyon kabahin sa kinabuhi, kamatayon, ug paglahutay: “Kini ang gitanyag sa ebanghelyo kanato—dili pagka-immune sa kamatayon, apan kadaugan batok niini pinaagi sa atong paglaum sa mahimayaong pagkabanhaw. . . . Nahitabo kini kang [Joseph Maynes]. . . . Makahimuot, ug makatagbaw ug makalipay nga mahibalo nga ang mga tawo mohalad sa ilang kinabuhi sa pagkamatarung, diha sa pagtuo, nagmatinud-anon sa tinuohan.”⁴

Kini nga sugilanon sa pamilya nagdasig kanako sa paghimo sa akong pinakamaayo sa pagsunod sa ehemplo sa paglahutay ug espirituhanong kalagsik nga gipakita sa akong apohan sa tuhod. Nadasig usab ako sa hugot nga pagtuo sa iyang asawa, si Emily, kansang kinabuhi may dakong palas-anon human sa pagkamatay ni Joseph. Lig-on ang iyang pagpamatuod ug hingpit ang iyang pagkakabig samtang nagkinabuhi siya nga nagmatinud-anon sa tinuohan samtang nag-inusara niyang gipadako ang walo niya ka anak.

Miingon si Apostol Pablo, “Iwakli ta ang tanang kabug-at ug ang sala nga nagapiit paglikos kanato, ug dalaganon ta nga malahutayon ang lumba nga atong ginaapilan.”⁵ Ang lumba nga atong giapilan dinhi sa yuta mao ang lumba sa paglahutay nga puno sa mga babag. Ang mga babag niini nga lumba mao ang mga hagit nga atubangon sa atong pagmata matag buntag. Ania kita sa yuta arong moapil sa lumba, paggamit sa atong moral nga kabubut-on, ug sa pagpili tali sa husto ug sa sayop. Aron may dungog ug malampusong makahuman sa lumba ug makabalik sa atong Langitnong Amahan, kinahanglang bayaran nato kini og dedikasyon, determinasyon, ug disiplina sa kaugalingon. Kinahanglang maglig-on kita sa espirituwal. Kinahanglang atong palambo ang espirituhanong kalagsik. Atong gikinahanglang ang lig-ong pagpamatuod nga moresulta sa tinuod nga pagkakabig, ug sa katapusan makaplagan

nato ang kalinaw ug kalig-on aron makalahutay sa bisan unsang hagit nga atong sagubangon.

Busa bisan unsang hagit ang anaa sa matag buntag sa inyong pagmata, hinumdumi—uban sa espirituhanong kalig-on nga inyong mapalambo, inubanan sa tabang sa Ginoo, sa tumoy sa lumba inyong matagamtam ang pagsalig sama sa gipahayag ni Apostol Pablo nga:

“Kay ako karon igaula na ingon nga halad, ang panahon sa akong paggikan miabut na.

“Gibugno ko na ang maayong pagkibugnoay, natapos ko na ang akong pagdalagan sa lumba, gikabantayan ko ang pagtuo:

“Sukad karon dunay ginatagana alang kanako nga purongpurong sa pagkamatarung, nga niadto unyang adlaw iganti kanako sa Ginoo, ang matarung nga maghuhukom.”⁶

Mopamatuod ko kaninyo ug mosaksi sa reyalidad sa mahigugmaong Langitnong Amahan ug sa Iyang dako ug mahangturong plano sa kalipay, nga nagdala kanato dinhi sa kalibutan ning panahona. Unta ang Espiritu sa Ginoo modasig kanatong tanan aron mapalambo diha kanato ang kalig-on sa paglahutay. Sa pangalan ni Jesukristo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Doktrina ug mga Pakigsaad 121:7–8.
2. Helaman 14:30.
3. 2 Nephi 31:20.
4. Anthony W. Ivins, pakigpulong atol sa funeral service alang kang Richard Watson Maynes (personal nga rekord sa pamilyang Maynes).
5. Mga Hebreohanon 12:1.
6. 2 Timoteo 4:6–8.

Ni Elder Richard G. Scott

Sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

Personal nga Kalig-on pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo

Pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo, matag usa nato malimpyo ug ang kabug-at tungod sa atong pagsupak mawala.

Bag-ohay lang nalipay ko nga nahimamat ang nindot kaayong grupo sa mga batan-on gikan sa estado sa Idaho. Usa ka mahiyason nga babaye nangutana nako kon unsa para nako ang labing importante nga butang nga angay nilang buhaton sa ilang kinabuhi karon. Misugyot ko nga kat-unan nila ang pag-ila sa gahum sa Pag-ula ni Jesukristo sa ilang kinabuhi. Karon akong ipasabut ang usa ka aspeto niana nga gahum, nga mao ang personal nga kalig-on nga atong mawawat pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo.

Sa Basahon ni Mormon atong mabasa si Ammon ug iyang kaigsoonan nga nagtudlo sa ebanghelyo ni Jesukristo ngadto sa mga tawo nga “usa ka luog ug magahi ug usa ka mabangis nga mga katawhan.”¹ Daghan sa mga tawo ang nakabig ug mipili nga isalikway ang ilang makasasala nga kinaiya. Hilabihan ka hingpit ang ilang pagkakabig nga ilang gilubong ang ilang mga hinagiban ug nakigsaad sa Ginoo nga dili na nila kini gamiton pag-usab.²

Wala madugay, daghan sa ilang wala makabig nga mga kaigsoonan ang misulong nila ug misugod sa pagpatay kanila. Ang matinud-anon na karon nga katawhan mipili nga magpakamatay kaysa morisgo sa ilang espirituhanong kinabuhi pinaagi sa paggamit sa hinagiban. Ang ilang matarung nga ehemplo nakatabang nga mas midaghan pa ang nakabig ug milabay sa ilang mga hinagiban.³

Pinaagi ni Ammon, ang Ginoo migiya nila nga makakaplag og kadangpan taliwala sa mga Nephite, ug nailhan sila isip katawhan ni Ammon.⁴ Ang mga Nephite nanalipod nila sa daghang katuigan, apan sa wala madugay ang mga sundalo nga Nephite nagkadiyutay, ug nagkinahanglan gayud og dugang mga sundalo.⁵

Ang katawhan ni Ammon anaa sa usa ka lisud nga panahon sa ilang espirituhanong kinabuhi. Nagmatinud-anon sila sa ilang pakigsaad nga dili na mogamit og mga hinagiban. Apan nakasabut sila nga ang mga amahan responsable sa pagpanalipod sa ilang

mga pamilya.⁶ Kana nga panginahanglan daw igo na aron mahatagan og konsiderasyon nga dili tumanon ilang pakigsaad.⁷

Ang ilang maalamon nga lider sa priesthood, si Helaman, nasayud nga ang dili pagtuman sa pakigsaad sa Ginoo dili gayud makatarunganon. Mitanyag siya og dinasig nga kapihan. Gipahinumduman niya sila nga ang ilang anak nga mga lalaki walay tulubagon sa sama nga sala ug busa dili kinahanglan nga mohimo sa sama nga pakigsaad.⁸ Bisan tuod ang anak nga mga lalaki batan-on pa kaayo, sila lig-on sa pisikal ug, labaw sa tanan, sila mahiyason ug putli. Ang anak nga mga lalaki nalig-on tungod sa hugot nga pagtuo sa ilang mga inahan.⁹ Ubos sa mando sa ilang lider nga propeta, kining batan-ong mga lalaki mipuli sa ilang mga amahan aron panalipdan ang ilang mga pamilya ug panimalay.¹⁰

Ang mga panghitabo kalabut niining importante nga desisyon nagpakita kon sa unsang paagi nga ang Pag-ula ni Jesukristo nagdala og personal nga kalig-on sa kinabuhi sa mga anak sa Dios. Hunahunaa ang gibati niadto nga mga amahan. Unsa kaha ang ilang gibati nga ang ilang masinupakong binuhatan kaniadto nakapugong nila sa pagpanalipod sa ilang asawa ug mga anak nianang panahon nga kini gikinahanglan? Personal nga nasayud sa kakuyaw nga atubangon sa ilang mga anak, tingali naghilak sila sa tago. Ang mga amahan, dili mga anak, ang manalipod unta sa ilang mga pamilya!¹¹ Hilabihan tingali ang ilang kaguol.

Nganong ang ilang dinasig nga lider sa priesthood nahadlok sa ilang gihunahuna nga gamiton og balik ang ilang mga hinagiban, “basin unya . . . mapildi ang ilang mga kalag?”¹² Ang Ginoo nag-ingon, “Tan-awa, siya kinsa naghinulsol sa iyang mga sala, ang mao gipasaylo, ug Ako, ang Ginoo, dili na mahinumdom kanila.”¹³ Kining matinud-anong mga amahan dugay na nga naghinulsol sa ilang mga sala ug nalimpyohan pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo, nganong gitambagan sila nga dili manalipod sa ilang pamilya?

Mahinungdanon kini nga kamatuoran nga pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo kita malimpyohan. Kita mahimong mahiyason ug putli. Apan, usahay ang atong sayop nga mga pagpili makamugna og sangputanan nga molungtud og taas nga panahon. Usa sa importante nga lakang aron makompleto ang paghinulsol mao ang pagantus sa mga sangputanan sa atong mga sala kaniadto nga molungtud og mubo ug taas nga panahon. Ang ilang mga pagpili kaniadto nakapasinati niining Ammonite nga mga amahan sa kalibutanong kahinam nga mahimong makamugna na usab nila og kahuyang nga maoy gamiton ni Satanas.

Si Satanas mosulay sa paggamit sa atong panumduman sa nangaging mga sala aron pagdani nato. Kinahanglang magbantay kita aron malikayan ang iyang mga paglingla. Ingon niana ang sitwasyon sa matinud-anong Ammonite nga mga amahan. Bisan human sa katuigan sa ilang matinud-anong pagpakabuhi, kinahanglan gayud nga ilang panalipdan ang ilang kaugalingon sa espirituhanong paagi nga matintal sa paghinumdum sa nangaging mga sala.

Tali sa daghang mga gubat, si Kapitan Moroni mimando sa pagpalig-on sa labing huyang nga mga siyudad. “Ug siya misugo nga sila kinahanglan motukod og usa ka koral nga mga

troso diha sa sulod nga dapit sa kanal; ug sila milabay og yuta gikan sa kanal simpig sa koral nga mga troso . . . hangtud nga sila nakalibut sa dakbayan . . . og lig-on nga paril sa mga troso ug mga yuta, ngadto sa naghingapin nga gitason.”¹⁴ Si Kapitan Moroni nakasabut sa kaimportante sa pagpalig-on sa huyang nga mga dapit aron kini malig-on.¹⁵

Kining Ammonite nga mga amahan susama gayud. Nagkinahanglan sila og mas taas ug halapad nga pagpalig-on tali sa ilang matinud-anong kinabuhi ug sa dili matarung nga binuhatan kaniadto. Ang ilang mga anak, kinsa napanalangin sa matarung nga mga tradisyon, dili huyang sa ingon nga mga tintasyon. Napanalipdan nila ang ilang pamilya nga wala mabutang sa kakuyaw ang ilang espirituhanong kaayohan.

Ang nindot nga balita alang sa tanang nagtinguha nga malikay sa mga sangputanan sa sayop nga mga pagpili kaniadto mao nga lahi ang pagtan-aw sa Ginoo sa mga kahuyang kay sa pagsupak. Samtang ang Ginoo mipasidaan nga ang wala mahinulsuli nga pagsupak magdala og silot,¹⁶ kon ang Ginoo maghisgut bahin sa mga kahuyang, kanunay inubanan kini sa kalooy.¹⁷

Sigurado, dunay konsiderasyon nga ang Ammonite nga mga amahan

natudloan og sayop nga mga tradisyon sa ilang mga ginikanan, apan ang tanang anak sa Amahan mianhi sa pagka-mortal nga may Kahayag ni Kristo. Bisan unsa pa ang hinungdan sa ilang makasasala nga binuhatan, ang epekto mao ang paglambo sa espirituhanong kahuyang nga maoy gamiton ni Satanas.

Maayo na lang, kay natudloan sila sa ebanghelyo, naghinulsol, ug pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo nahimong mas lig-on sa espirituhanon kay sa mga paglingla ni Satanas. Posibleng wala sila mobati sa tintasyon nga mobalik sa ilang ngil-ad nga kagahapon, apan sa pagsunod sa ilang lider nga propeta, wala sila mohatag og higayon ni Satanas nga “[motikas] sa ilang mga kalag, ug [modala] kanila nga mabinantayon paingon sa impyerno.”¹⁸ Ang Pag-ula sa Manluluwas wala lang molimpyo sa ilang sala, apan tungod sa ilang kamasulundon sa tambag sa ilang lider sa priesthood, ang Manluluwas nakapanalipod nila sa ilang kahuyang ug milig-on nila. Ang ilang mapainubsanon, tibuok kinabuhi nga pasalig sa pagsalikway sa ilang sala mas nakatabang sa pagpanalipod sa ilang pamilya kay sa bisan unsa nga ilang mahimo sa panggubatan. Ang ilang pagtugyan wala mohikaw nila sa mga panalangin. Nakapalig-on kini kanila ug nakapanalangin nila ug sa umaabut nga mga henerasyon.

Ang katapusan sa istorya nagpakita kon sa unsang paagi ang kalooy sa Ginoo mihimo nga ang “mahuyang nga mga butang nga mahimo nga malig-on.”¹⁹ Kining matinud-anong mga amahan mipadala sa ilang mga anak ubos sa pagdumala ni Helaman. Bisan kon ang mga anak nakig-away sa grabe nga gubat diin ang tanan mahimong nangaangol, walay usa namatay.²⁰ Ang batan-ong mga lalaki nahimong kalig-on sa naluya nga Nephite nga mga sundalo. Sila matinud-anon ug mas lig-on sa espirituhanon dihang mipauli na sila. Ang ilang pamilya napanalangin, napanalipdan, ug nalig-on.²¹ Sa atong panahon, daghang mga nagtuon sa Basahon ni Mormon ang nalamdagan tungod sa

pamilya. Himoang pinakaprayoridad ang espirituhanong paglambo sa inyong kapikas ug mga anak. Maghunahuna sa mga butang nga inyong mahimo sa pagtabang sa matag usa. Ihatag sa walay pagpanagana ang inyong panahon ug pagtagad.

ehemplo niining putli ug matarung nga mga anak.

Matag usa nato dunay higayon sa atong kinabuhi nga nakahimo kita og sayop nga mga pagpili. Kitang tanan nagkinahanglan gayud sa matubsanong gahum sa Pag-ula ni Jesukristo. Kitang tanan kinahanglang maghinulsol sa bisan unsa nga pagsupak. “Kay Ako ang Ginoo dili makatan-aw diha sa sala uban sa labing gamay nga matang sa pagtugot.”²² Dili gyud kay nasayud Siya kon unsa ang buhaton nga mahimong sama Kaniya.

Daghan nato ang mitugot sa kahuyang nga molambo diha sa atong kinaiya. Pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo, kita, sama sa mga Ammonite, makatukod og espirituhanong paglig-on tali sa atong kaugalingon ug sa nangaging mga kasaypanan nga gamiton ni Satanas. Ang espirituhanong proteksyon nga gitukod sa Ammonite nga mga amahan nakapanalangin ug nakapalig-on sa ilang mga kaugalingon, pamilya, nasud, ug sa umaabut nga mga henerasyon. Mahitabo usab kini kanato.

Unsaon nato pagtukod kining mahangturong mga paglig-on? Ang unang lakang mao ang sinsero, tinud-anay, ug kompleto nga paghinulsol. Pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo, matag usa nato malimpyo ug ang kabug-at tungod sa atong pagsupak mawala. Hinumdumi, ang paghinulsol dili usa

ka silot. Kini ang dalan nga puno sa paglaum ngadto sa mas mahimayaong umaabut.

Ang Amahan sa Langit mihatag kanato og mga himan nga makatabang sa pagtukod og mga pagpalig-on tali sa atong kahuyang ug kamatinud-anon. Ikonsiderar ang mosunod nga mga sugyot:

- Paghimo og mga pakigsaad ug dawata ang mga ordinansa alang sa inyong kaugalingon. Dayon buhata sa hinay-hinay ug sa kanunay ang pagpahigayon sa mga ordinansa sa templo alang sa inyong mga katigulangan.
- Ipakigbahin ang ebanghelyo ngadto sa dili miyembro o dili kaayo aktibo nga mga sakop sa pamilya o mga higala. Ang pagpakigbahin niining kamatuoran magdala og nabag-o nga kadasig sa inyong kinabuhi.
- Matinud-anong moserbisyo sa tanang calling sa Simbahan, ilabi na sa home teaching ug visiting teaching. Dili mobisita lang. Kondili, tabangi ang matag indibidwal nga sakop sa pamilya. Ila-ilaha sila og maayo. Magmahimong tinuod nga higala. Pinaagi sa buhat sa kamination, ipakita nila kon unsa ka dako ang inyong pagmahal nila.
- Labaw sa tanan, serbisyo ang mga sakop mismo sa inyong

Sa matag usa niining mga sugyot, dunay komon nga tema: pun-a ang inyong kinabuhi sa pagserbisyo sa uban. Kon kamo magawagtang sa inyong kinabuhi sa pagserbisyo sa mga anak sa Amahan sa Langit,²³ ang tintasyon ni Satanas mawagtangan og gahum diha sa inyong kinabuhi.

Tungod kay ang inyong Amahan sa Langit nahigugma gayud kaninyo, ang Pag-ula ni Jesukristo ang naghimo nianang kalig-on nga posible. Dili ba kini nindot? Daghan ninyo ang mibati og kabug-at tungod sa sayop nga mga pagpili, ug matag usa ninyo makabati sa gahum sa pagpasaylo, kalooy, ug kalig-on sa Ginoo. Gibati ko kini, ug ako mopamatuod nga maangkon kini sa matag usa kaninyo, sa pangalan ni Jesukristo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Alma 17:14; tan-awa usab sa Alma 17–27.
2. Tan-awa sa Alma 23:4–7; 24:5–19.
3. Tan-awa sa Alma 24:20–27.
4. Tan-awa sa Alma 27.
5. Tan-awa sa Alma 53:8–9; 56:10–17.
6. Tan-awa sa “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” *Liahona*, Nob. 2010, 129.
7. Tan-awa sa Alma 53:10–13.
8. Tan-awa sa Alma 53:14–16.
9. Tan-awa sa Alma 56:48.
10. Tan-awa sa Alma 53:17–22; 56:3–10, 30–57.
11. Tan-awa sa *Liahona*, Nob. 2010, 129.
12. Alma 53:15.
13. Doktrina ug mga Pakigsaad 58:42.
14. Alma 53:4.
15. Tan-awa sa Ether 12:27.
16. Tan-awa sa 1 Samuel 12:15; Isaias 1:20; 1 Nephi 2:23; Mosiah 15:26; Alma 9:24; Doktrina ug mga Pakigsaad 76:25; Moises 4:3.
17. Tan-awa sa Mga Proverbio 28:13; 1 Mga Taga-Corinto 2:3; 15:43; 2 Mga Taga-Corinto 13:4; Santiago 3:17; 2 Nephi 3:13; Jacob 4:7; Alma 34:17; 3 Nephi 22:8; Ether 12:26–28; Doktrina ug mga Pakigsaad 24:11; 35:17; 38:14; 62:1.
18. 2 Nephi 28:21.
19. Ether 12:27.
20. Tan-awa sa Alma 57:25; 58:39.
21. Tan-awa sa Alma 58:40.
22. Doktrina ug mga Pakigsaad 1:31.
23. Tan-awa sa Mateo 16:25; Doktrina ug mga Pakigsaad 88:125.

Ni Presidente Thomas S. Monson

“Ikaw Dili Ko Kawangon, ni Biyaan Ko Ikaw”

Ang atong Langitnong Amahan . . . nasayud usab nga kita makat-on ug molambo ug mas molig-on kon kita makasagubang ug makalahutay sa mga pagsulay nga atong masinati.

Karong gabii sa akong journal, ako kining isulat, “Kini ang usa sa labing makadasig nga sesyon sa kinatibuk-ang komperensya nga akong natambungan. Ang tanan nindot gyud ug espirituhanon kaayo.”

Mga kaigsoonan, unom ka bulan ang milabay nagtigum kita sa atong kinatibuk-ang komperensya, ang akong pinanggang asawa, si Frances, naospital, pipila na ka adlaw nga nag-antus sa grabe nga sakit. Pagka-Mayo, mga semana human sa panlimbasug nga maayo sa iyang sakit, namatay siya. Ang iyang pagkamatay may dako nga epekto. Siya ug ako nagminyo sa Salt Lake Temple niadtong Oktubre 7, 1948. Ugma unta ang ika-65 nga anibersaryo sa among kasal. Siya ang akong pinakamahal, ang akong sinaligan nga kauban, ug pinakasuod nga higala. Ang pagsulti nga gimingaw ko niya dili makahupay sa akong pagbati.

Kini nga komperensya ang ika-50 ka tuig sukad natawag ko sa Korum

sa Napulog Duha ka mga Apostoles ni Presidente David O. McKay. Sa tanan niining katuigan hingpit ug tibuok ang suporta sa akong pinangga nga kapikas. Dili maihap ang sakripisyo nga iyang gihimo aron makatuman ko sa akong calling. Wala gyud ko makadungog og reklamo gikan niya kon kanunay ko nga malayo niya ug sa among mga anak sa pipila ka adlaw ug usahay mga semana. Usa gayud siya ka anghel.

Gusto kong magpasalamat, agi og dugang sa pagpasalamat sa akong pamilya, alang sa talagsaong pagpahayag sa gugma nga miabut namo sukad sa pagkamatay ni Frances. Gatusan ka mga kard ug mga sulat ang gipadala gikan sa tibuok kalibutan nga nagpahayag og pagdayeg ug simpatiya sa among pamilya. Nakadawat kami og dinosena nga mga bulak. Nagpasalamat kami sa daghang kontribusyon nga gihatag nga gipangalan niya diha sa General Missionary Fund

sa Simbahan. Gikan kanamo nga iyang gibiyaaan, ako mopasalamat sa inyong mabination ug kinasingkasing nga mga pagpahayag.

Ang nakapahupay gyud nako niining lisud nga panahon sa panagbulag mao ang akong pagpamatuod sa ebanghelyo ni Jesukristo ug ang kahibalo nga ang akong minahal nga si Frances buhi pa. Nasayud ko nga ang among panagbulag temporaryo lang. Na-sealed kami sa balay sa Dios pinaagi sa usa ka tawo nga adunay awtoridad sa pagbugkos dinhi sa yuta ug didto sa langit. Nasayud ko nga maghiusa kami pag-usab inig-abut sa adlaw ug dili na gayud magbulag pa. Kini nga kahibalo ang nakapalig-on nako.

Mga kaigsoonan, atong hunahunaon nga walay tawo nga nagpuyo nga walay pag-antus ug kasubo, ni wala pay tawo sukad sa tawhanong kasaysayan nga wala makasinati og kasamok ug kagulan.

Kon makasinati kita og kalisdanan sa kinabuhi, matintal kita sa pagpangutana “Nganong ako man?” Usahay daw walay katapusan ang atong pag-antus, walay kahumanan ang mga pagsulay. Bation nato nga napuno sa kasagmuyo tungod sa wala matuman nga mga pangandoy ug nawala nga paglaum. Kita moduyog sa pangaliyupo diha sa biblia, “Wala bay balsamo sa Galaad?”¹ Bation nato nga gisalikway, magul-anon, nag-inusara. Lagmit makita nato ang atong personal nga mga dimalas tungod sa negatibong panan-aw. Mawad-an kita og pailub alang sa solusyon sa atong mga problema, malimot kanunay nga ang langitnong hiyas sa pagpailub gikinahanglan.

Ang mga kalisdanan nga moabut nato naghatag og tinuod nga pagsulay sa atong abilidad sa paglahutay. Ang mahinungdanong pangutana kinahanglang tubagon sa matag usa nato: Mohunong ba ko, o humanon ba nako? Ang uban mohunong kon makita nila ang ilang kaugalingon nga dili makasugakod sa ilang mga hagit. Ang paghuman naglangkob sa paglahutay hangtud sa katapusan sa kinabuhi mismo.

ang iyang asawa, si Sadie, dunay walo ka anak, daghan nila kaedad niadtong anaa sa among pamilya.

Human si Frances ug ako nag-minyo ug mibalhin sa ward, nakit-an namo sila si Brother ug Sister Brems ug ang mga sakop sa iyang pamilya sa mga kasal ug haya, ingon man sa mga reunion sa ward.

Pagka-1968, namatay ang asawa ni Brother Brems, si Sadie. Duha sa walo niya ka anak namatay usab paglabay sa katuigan.

Usa ka adlaw dul-an sa 13 ka tuig na ang milabay, ang kinamagulangang apo nga babayae ni Brother Brems mitawag nako sa telepono. Mipasabut siya nga ang iyang lolo miabut na sa ika-105 nga adlawng natawhan. Miingon siya, “Nagpuyo siya sa gamayng care center apan magtapok ang tibuok niyang pamilya kada Dominggo, diin siya ang mohatag og leksyon sa ebanghelyo.” Siya mipadayon, “Niining miaging Dominggo, si Lolo mipahibalo namo, ‘Mga pinangga, mamatay nako niining semanaha. Mahimo ba ninyong tawagan si Tommy Monson. Kahibalo na siya unsay angayng buhaton.’”

Gibisitahan nako dayon si Brother Brems pagkasunod gabii. Taud-taud na kong wala makakita niya. Dili ko makaistorya niya, kay dili na siya makadungog. Dili ko makasulat og mensahe aron iyang basahon, kay dili na siya makakita. Giingnan ko nga ang pamilya makigsulti niya pinaagi sa pagkupot sa iyang tuo nga tudlo ug isulat sa iyang wala nga palad ang ngalan sa tawo nga mibisita. Bisan unsang mga mensahe ipadangat niini nga paagi. Gisunod nako ang pamaagi pinaagi sa pagkupot sa iyang tudlo ug gisulat ang T-O-M-M-Y M-O-N-S-O-N, ang ngalan nga iyang nailhan nako. Si Brother Brems nalipay ug, gikuptan ang akong mga kamot, gipatong sa iyang ulo. Nahibalo ko nga gusto siyang mangayo og panalangin sa priesthood. Ang drayber nga midala nako sa care center miapil nako samtang among gipatong ang among mga kamot sa ulo ni Brother Brems ug mihatag ang gitinguha nga panalangin. Human niana, ang mga

Sa atong pagpamalandong sa mga panghitabo nga masinati natong tanan, makasulti kita sama ni Job kaniadto, “Ang tawo ngadto sa kasakit natawo.”² Si Job “hingpit ug matarung” nga tawo nga “mahadlok sa Dios, ug nagapahilayo sa dautan.”³ Matarung nga tawo, adunahan ang kahimtang, si Job kinahanglang sulayan nga mahimong makalaglag ni bisan kinsa. Gikuhaan sa iyang kabtangan, gibiyay-biyay sa mga higala, nag-antus, nagbangutan sa pagkamatay sa iyang pamilya, siya giawhag nga “tunglohon ang Dios, ug magpakamatay.”⁴ Nabuntog niya kining pagtintal ug mipahayag gikan sa kinahiladman sa iyang halangdong kalag:

“Tan-awa, ang akong saksi atua sa langit, ug ang nagapamatuod kanako atua sa kinahitas-an.”⁵

“Nasayud ako nga ang akong manluluwas buhi.”⁶

Si Job nagpabiling matinud-anon. Himoon ba usab nato kini kon kita makasinati sa atong mga kalisdanan?

Kon bation nato nga nabug-atan sa mga problema sa kinabuhi, atong hinumduman nga ang uban nakaagi usab niini, nakalahutay ug unya nakabuntog.

Ang kasaysayan sa Simbahan niining dispensasyon sa kahingpitan sa mga panahon, puno sa kasinatian niadtong nanlimbasug apan nagpabiling lig-on ug malipayon. Ang

rason? Gihimo nila ang ebanghelyo ni Jesukristo nga maoy sentro sa ilang kinabuhi. Kini ang motabang nato nga makalahutay sa bisan unsa pay atong masinati. Makasinati gihapon kita og lisud nga mga hagit, apan makasagubang kita niini, maisugong moatubang niini, ug magmadaugon niini.

Gikan sa higdaanan sa kasakit, gikan sa unlan nga nabasa sa mga luha, kita ibayaw nianang balaanong kahupayan ug bililhong saad: “Ikaw dili ko kawangon, ni biyaan ko ikaw.”⁷ Kana nga kahupayan bililhon kaayo.

Samtang nagbiyahe ko sa tibuok kalibutan nga nagtuman sa responsibilidad sa akong calling, daghan ko og nakat-unan—lakip ang kamatuoran nga ang kagulan ug pag-antus nasinati sa tanan. Dili nako masukod ang tanang kasakit ug kasubo nga akong nasaksihan samtang mibisita ko niadtong naguol, nasakit, nag-atubang og diborsyo, nanlimbasug sa anak nga masinupakon, o nag-antus sa mga sangputanan sa sala. Ang lista nagpadayon, kay dili maihap ang mga problema nga moabut nato. Ang paghisgut og usa ka sanglitanan lisud, apan kon maghunahuna ko og mga hagit, makahunahuna ko ni Brother Brems, usa sa akong magtutudlo sa Sunday School sa batan-on pa ko. Usa siya ka matinud-anong miyembro sa Simbahan, may tiunay nga gugma. Siya ug

luha miagas sa iyang dili makakita nga mga mata. Gikuptan niya ang among mga kamot sa pagpasalamat. Bisan wala siya makadungog sa panalangin nga among gihatag niya, ang Espiritu kusog kaayo, ug nagtuo ko nga nadasig siya nga among nahatag ang panalangin nga gikinahanglan niya. Kining buotan nga tawo dili na makakita. Siya dili na makadungog. Nahimutang siya buntag ug gabii diha sa gamayng lawak sa care center. Apan ang iyang pahiyom ug ang iyang gisulti nakapatandog nako. “Salamat,” miingon siya. “Ang akong Langitnong Amahan maayo kaayo ngari nako.”

Sulod sa usa ka semana, sama sa gitagna ni Brother Brems, namatay siya. Wala siya maghunahuna sa unsay kulang niya; apan, kanunay siya nga mapasalamaton sa iyang daghang panalangin.

Ang atong Langitnong Amahan, nga mihatag nato og daghang angayng ikalipay, nasayud usab nga kita makat-on ug molambo ug mas molig-on kon kita makasagubang ug makalahutay sa mga pagsulay nga atong masinati. Nasayud kita nga adunay panahon nga masinati nato ang hilabihang kasubo, nga kita magbangutan, ug masulayan kon asa kita kutob. Apan, kanang mga kalisdanan makausab nato alang sa mas maayo, makausab sa atong kinabuhi sa paagi nga gitudlo sa Langitnong Amahan nato, ug makapalahi nato kay sa unsa kita kaniadto—mas maayo kay sa kaniadto, mas masinabtunon kay sa kaniadto, mas mosimpatiya kay sa kaniadto, nga may mas lig-ong pagpamatuod kay sa kaniadto.

Kini ang angay natong katuyoan—dili lang ang pagpadayon ug paglahutay, apan ang pagkahimo usab nga mas putli sa espirituhanong paagi sa atong nagpakabuhi sa maayong panahon ug kasub-anan. Kon dili pa tungod sa mga hagit nga buntugon ug mga problema nga sulbaron, mao ra gihapon kita, gamay o walay pag-uswag sa atong tumong sa kinabuhing dayon. Ang magbabalak mipahayag sa samang hunahuna niini nga mga pulong:

Ang maayong kahoy wala motubo sa kasayon,

Kon ang hangin mas kusog, ang kahoy mas molig-on.

Kon mas dako ang gitamnan, mas molabaw ang gitas-on.

Kon mas kusog ang unos, mas molig-on.

Diha sa init ug tugnaw, sa ulan ug snow,

Diha sa kakahoyan ug katawhan ang maayong kahoy motubo.⁸

Ang Magtutudlo lang ang nasayud sa kagrabehon sa atong pagsulay, kasakit, ug pag-antus. Siya lang ang makahatag kanato og mahangturong kalinaw panahon sa kalisdanan. Siya lang ang makatandog sa atong gisakit nga mga kalag uban sa Iyang makahupay nga pulong:

“Umari kanako, kamong tanan nga nabudlay ug nabug-atan, ug papahulayon ko kamo.

“Isangon ninyo ang akong yugo diha kaninyo, ug pagtuon kamo gikan kanako; kay ako maaghub ug mapaubsanon sa kasingkasing; ug makakaplag kamog pahulay alang sa inyong mga kalag.

“Kay masayon ang akong yugo, ug magaan ang akong luwan.”⁹

Bisan sa kalipay o sa kasakit, Siya mag-uban kanato. Misaad Siya nga dili gayud kini mausab.

Mga kaigsoonan, hinaut kita mopasalig ngadto sa atong Langitnong Amahan nga dili mausab inig-abut

sa panahon o tungod sa kalisud sa atong kinabuhi. Dili kinahanglan nga masulayan nato ang kalisdanan aron kita makahinumdom Niya, ug dili kinahanglan nga mapugos kita sa pagpaubos una pa kita motuo ug mosalig Niya.

Hinaut maningkamot kita sa pagpaduol sa atong Langitnong Amahan. Sa paghimo niini, kita kinahanglang mag-ampo ug maminaw Niya matag adlaw. Kita nagkinahanglan gayud niya matag takna, kon takna man kini sa kalipay o sa kasakit. Hinaut hinumduman nato ang Iyang saad: “Ikaw dili Ko kawangon, ni biyaan Ko ikaw.”¹⁰

Sa tibuok nakong kalag, ako mopamatuod nga ang Dios buhi ug nahigugma nato, nga ang Iyang Bugtong Anak nagpakabuhi ug nagpakamatay alang nato, ug ang ebanghelyo ni Jesukristo mao kanang kahayag nga nagdan-ag sa kangitngit sa atong kinabuhi. Nga mao unta kini, ako nag-ampo sa sagradong pangalan ni Jesukristo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Jeremias 8:22.
2. Job 5:7.
3. Job 1:1.
4. Job 2:9.
5. Job 16:19.
6. Job 19:25.
7. Josue 1:5.
8. Douglas Malloch, “Good Timber,” sa Sterling W. Sill, *Making the Most of Yourself* (1971), 23.
9. Mateo 11:28–30.
10. Josue 1:5.

Ni Elder Quentin L. Cook

Sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

Mga Lamentaciones ni Jeremias: Pagbantay sa Pagkaulipon

Ang atong hagit mao ang paglikay sa pagkaulipon sa tanang matang, pagtabang sa Ginoo sa pagpundok sa Iyang mga pinili, ug pagsakripisyo alang sa bag-ong henerasyon.

Sayo sa among kaminyoon ang akong asawa, si Mary, ug ako nakahukom nga kutob sa mahimo among pillion ang kalihokan nga tambongan namong duha. Gusto usab kami nga magdaginot sa among badyet. Si Mary ganahan og musika ug nabalaka nga basin mohatag ako og dakong pagtagad sa mga kalihokan sa sport, mao nga nakigsabut siya nga motambong mi og duha ka pasundayag sa musika, drama nga giawit [opera], o kultural nga kalihokan alang sa matag ball game nga gibayran.

Sa una, dili ko ganahan sa opera nga kalihokan, apan sa kadugayan natusab ang akong panglantaw. Nalingaw ko ilabi na sa mga opera ni Giuseppe Verdi.¹ Niining semanaha ang ika-200 nga anibersaryo sa iyang pagkatawo.

Sa batan-on pa si Verdi naintriga siya ni propeta Jeremias, ug niadtong 1842 sa edad nga 28, naangkon niya ang kabantog sa opera nga *Nabucco*,

usa ka minubo nga Italian nga ngalan nga Nabucodonosor, hari sa Babelonia. Kini nga opera naglangkob sa konsepto nga gikuha gikan sa mga basahon ni Jeremias, Lamentaciones, ug Mga Salmo sa Daang Tugon. Ang opera naglakip sa pagsakop sa Jerusalem ug pagkabihag ug pagkaulipon sa mga Judeo. Ang Salmo 137 mao ang inspirasyon sa makapatandog ug makapadsig nga “Chorus of Hebrew Slaves [Koro sa mga Ulipon nga Hebreohanon]” ni Verdi. Ang ulohan niining salmo diha sa atong kasulatan makapatandog: “Samtang nangabihag, ang mga Judeo nanaghilak haduol sa mga suba sa Babelonia—Tungod sa kaguol, dili sila makakanta sa mga awit sa Zion.”

Ang akong katuyoan mao ang pagribyu sa daghang matang sa pagkaulipon ug pagpasakop. Akong itandi ang pipila ka kahimtang sa atong panahon sa panahon ni

Jeremias sa wala pa magun-ob ang Jerusalem. Sa pagpresentar niining pagpasidaan, nagpasalamat ako nga kadaghanan sa miyembro sa Simbahan sa matarung nga paagi milikay sa kinaiya nga makapasilo gayud sa Ginoo sa panahon ni Jeremias.

Ang mga panagna ug mga lamentaciones ni Jeremias importante sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw. Si Jeremias ug ang Jerusalem sa iyang panahon mao ang kahimtang sa sinugdanan sa mga kapitulo sa Basahon ni Mormon. Si Jeremias kadungan ni propeta Lehi.² Ang Ginoo mahinuklugong mipahibalo ni Jeremias bahin sa iyang pagka-orden nang daan: “Sa wala pa ikaw buhata nako diha sa tiyan naila ko na ikaw; ug sa wala pa ikaw mogula sa tagoangkan gibalaan ko na ikaw, gitudlo ko ikaw nga manalagna alang sa mga nasud.”³

Si Lehi adunay lahi nga calling, misyon, ug buluhaton gikan sa Ginoo. Wala siya gitawag sa dihang batan-on pa siya apan diha sa iyang pagkahamtong. Sa sinugdanan ang iyang buhat mao ang pagpasidaan, apan human sa matinud-anong pagpahayag sa samang mensahe ni Jeremias, ang Ginoo mimando nga iyang dad-on ang iyang pamilya ug mobiya paingon sa kami-ngawan.⁴ Sa paghimo niini, napanalangingan ni Lehi dili lamang ang iyang pamilya apan ang tanang katawhan.

Sa katuigan sa wala pa magun-ob ang Jerusalem,⁵ ang mga mensahe sa Ginoo nga gihatag ngadto ni Jeremias nagbalik-balik. Siya miingon:

“Ang akong katawhan nanagilis sa ilang himaya niadtong walay kapuslanan. . . .

“ . . . Sila mingbiya kanako ang tuburan sa mga tubig nga buhi, ug sila nanagkutkot . . . og . . . mga atabay nga likian, dili kasudlan og tubig.”⁶

Nagsulti kabahin sa mga kalamidad nga moabut sa mga lumulupyong sa Jerusalem, ang Ginoo nag-ingon, “[Alang nila] ang pagpangani miagi na, ang ting-init natapos na, ug [sila] wala mangaluwas.”⁷

Gusto sa Dios nga ang tawo mahimong gawasnon sa pagpili tali sa maayo ug dautan. Kon ang dautan nga pagpili nahimong kinaiya

nga nagpasulabi sa usa ka kultura o nasud, adunay grabeng sangputanan niini nga kinabuhi ug sa umaabut nga kinabuhi. Ang mga tawo mahigut o maulipon dili lamang ngadto sa makadaut, makaadik nga drugas apan ngadto usab sa makadaut, makaadik nga mga pilosopiya nga makaguba sa matarung nga pagpuyo.

Ang pagbiya sa pagsimba sa tinuod ug buhi nga Dios ug ang pagsimba sa mga dios-dios sama sa bahandi ug kabantog ug ang pag-apil sa imoral ug dautang buhat ang moresulta sa pagkaulipon diha sa tanang maku-yaw nga epekto niini. Naglakip kini sa espiritwal, pisikal, ug intelektwal nga pagkaulipon ug usahay magdala og kalaglagan. Si Jeremias ug si Lehi mitudlo usab nga ang mga matarung motabang sa Ginoo sa pagtukod sa Iyang Simbahan ug gingharian ug mopundok sa nagkatibulaag nga Israel.⁸

Kini nga mga mensahe gibalik-balik ug gilig-on diha sa tibuok siglo sa tanang dispensasyon. Kini ang basihan sa Pagpahiuli sa ebanghelyo ni Jesukristo dinhi, ning katapusang dispensasyon.

Ang pagkabihag sa mga Judeo ug ang pagkatibulaag sa mga tribo sa Israel, lakip na ang napulo ka tribo, mao ang importanting mga hinungdan sa Pagpahiuli sa ebanghelyo. Ang

nawala nga napulo ka tribo sa Israel naglangkob sa Amihanang Ginharian sa Israel ug nabihag sa Asiria niadtong 721 B.C. Miadto sila sa mga nasud sa amihanan.⁹ Ang atong ikanapulo nga artikulo sa hugot nga pagtuo nag-ingon, “Kami nagtuo sa tinuod nga panagtigum sa Israel ug sa pagpahiuli sa Napulo ka mga Tribo.”¹⁰ Nagtuo usab kita nga isip kabahin sa pakigsaad sa Ginoo nga gihimo ni Abraham, dili lang ang kaliwatan ni Abraham ang mapanalanginan apan ang tanang tawo sa kalibutan usab. Ingon nga si Elder Russell M. Nelson mipahayag, ang pagpundok “dili kabahin sa hain nga dapit; kini kabahin sa indibidwal nga pasalig. Ang mga tawo mahimong ‘masayud bahin sa Ginoo’ [3 Nephi 20:13] nga dili mobiya sa ilang pinuy-anan.”¹¹

Ang atong doktrina tawag: “Ang Ginoo mipatibulaag ug misakit sa napulog duha ka mga tribo sa Israel tungod sa ilang pagkadili matarung ug sa pagsukol. Bisan pa niana, ang Ginoo usab [migamit] niini nga pagpatibulaag sa iyang pinili nga mga katawhan taliwala sa mga kanasuran sa kalibutan aron sa pagpanalangin niadto nga mga kanasuran.”¹²

Makakat-on kita og importanting leksyon gikan niining masulub-ong panahon. Buhaton nato kutob sa

atong mahimo nga molikay sa pagpaka-sala ug pagsukol nga mosangput sa pagkaulipon.¹³ Nasayud usab kita nga ang matarung nga pagpuyo gikinahanglan alang sa pagtabang sa Ginoo sa pagpundok sa Iyang pinili ug sa tinuod nga panagpundok sa Israel.

Ang pagkaulipon, pagpasakop, pagkaadik, ug pagtrabaho ingon nga binilanggo anaa sa daghang matang. Mahimo nga pisikal kini nga pagkaulipon, apan mahimo usab nga pagkawala o pagkaguba sa matarung nga kabubut-on nga makapugong sa atong pag-uswag. Si Jeremias miklaro nga ang pagkadautan ug pagsukol mao ang nag-unang hinungdan sa pagkagun-ob sa Jerusalem ug pagkabihag sa Babelonia.¹⁴

Ang ubang matang sa pagkaulipon parehong makalaglag sa espiritu sa tawo. Ang matarung nga kabubut-on maabusohan sa daghang paagi.¹⁵ Mohisgut ako og upat nga labing makadaut sa kultura karon.

Una, ang mga adiksiyon nga makadaut sa kabubut-on, mosukwahi sa moral nga mga gituohan, ug nadaut nga kahimsog makapaulipon. Ang epekto sa drugas ug ilimnong makahubog, pornograpiya, sugal, pinansyal nga pagkaulipon, ug ubang kasakit magpahamtang niadtong naulipon ug ingon man sa katilingban og grabeng kabug-at nga dili masukod.

Ikaduha, ang mga adiksiyon ug hilig, bisan dili gyud ingon ka dautan, makahurot sa atong bililhong panahon nga mahimo untag gamiton sa pagbuhat og mahiyason nga mga tumong. Naglakip kini sa sobrang paggamit sa social media, video ug mga digital game, sport, lingaw-lingaw, ug uban pa.¹⁶

Kon giunsa nato paggahin og panahon sa atong pamilya mao ang usa ka dakong isyu nga atong giatubang diha sa kadaghanan sa mga kultura. Sa panahon nga ako lamang ang miyembro sa Simbahan diha sa among law firm, usa ka abogada mipasabut kanako sa iyang gibati nga mora siya og juggler nga naninguha sa pagpabilin sa tulo ka bola sa ibabaw sa samang higayon. Ang usa ka bola mao ang iyang trabaho sa pagka-abogada,

ang usa ang iyang kaminyoon, ug ang usa ang iyang mga anak. Hapit na niyang biyaan ang panahon para sa iyang kaugalingon. Nabalaka kaayo siya nga ang usa sa mga bola diha ra kanunay sa yuta. Misugyot ako nga magpundok kami isip usa ka grupo ug hisgutan ang among mga prayoridad. Nagkahiusa kami nga ang nag-unang rason nga kami nagtrabaho mao ang pagsuporta sa among mga pamilya. Nagkauyon kami nga ang dugang pagpangwarta dili ingon ka importante sama sa among mga pamilya, apan nasayud kami nga ang pagserbisyo sa among mga kliyente kutob sa among mahimo importante kaayo. Ang panaghisgut miabut ngadto sa unsay among gibuhay sa trabahoan nga dili importante ug sukwahi sa paggahin og panahon alang sa pamilya. Auna bay pagpamugos nga mogahin og oras sa trabahoan nga dili importante?¹⁷ Nakahukom kami nga ang among tumong mao ang pangpamilya nga palibut alang sa mga babaye ug lalaki. Mag-una kita sa pagprotekta sa panahon alang sa pamilya.

Ikatulo, labing kasagaran nga pagpasakop sa atong panahon, ingon nga nahitabo sa tibuk kasaysayan, mao ang ideolohiya o politikanhong mga tinuohan nga sukwahi sa ebanghelyo ni Jesukristo. Ang pagpuli sa mga pilosopiya sa tawo alang sa kamatuoran sa ebanghelyo makapalayo kanato gikan sa kayano sa mensahe sa Manluluwas. Sa dihang si Apostol Pablo mibisita sa Atenas, misulay siya sa pagtudlo bahin sa Pagkabanhaw ni Jesukristo. Kabahin niini nga paningkamot atong mabasa sa Mga Buhat, “Ang tanan ugod nga mga taga-Atenas ug mga dumuloong nga nagpuyo didto wala man lamay laing mahimo, kondili ang pagtabi, o pagpaminaw sa *bag-ong butang nga mahiabut*.”¹⁸ Sa dihang ang mga tawo nasayud sa yanong relihiyoso nga kinaiya sa mensahe ni Pablo, nga dili bag-o, gisalikway nila kini.

Timaan kini sa atong panahon, diin ang kamatuoran sa ebanghelyo kanunay nga gisalikway o gituis aron sa paghimo niini nga mas modani o motukma sa bag-ong kultural nga mga uso ug intelektwal nga mga

pilosopiya. Kon dili kita magbantay, malaang kita niining mga uso ug magbutang sa atong mga kaugalingon diha sa intelektwal nga pagkaulipon. Daghang mga tingog karon nga nagsulti sa mga babaye unsaon pagpakabuhi.¹⁹ Sagad niini mosukwahi sa usag usa. Ang piho nga gikabalak-an mao ang mga pilosopiya nga nagsaway o nagpakunhod sa pagtahud alang sa mga babaye kinsa nagpili sa paghimo og mga sakripisyo nga gikinahanglan sa pagka-inahan, magtutudlo, tig-amuma, o higala sa ilang mga anak.

Pipila ka bulan ang milabay ang among duha ka kinamanghurang apo nga mga babaye mibisita kanamo—usa sa matag semana. Diha ko sa balay ug miabli sa pultahan. Ang akong asawa, si Mary, diha sa pikas lawak. Sa duha ka sitwasyon, human og gakos, hapit magkaparehas ang ilang gisulti. Mitan-aw sila sa palibut ug miingon, “Ganahan ko moanhi sa balay ni Lola. Hain si Lola?” Wala ako mosulti niini ngadto kanila, apan naghunahuna ako, “Di ba balay man sab kini ni Lolo?” Apan akong naamgahan nga sa dihang bata pa ko, ang among pamilya miadto sa balay ni Lola. Akong nahunahunaan ang mga pulong sa pamilyar nga kanta: “Subay sa sapa ug agi sa kakahoyan moadto kami sa balay ni Lola.”

Karon, mosulti ako og klaro nga naghinam-hinam ko sa pang-edukasyon ug ubang oportunidad

nga anaa alang sa mga babaye. Akong gimahal ang kamatuoran nga ang ma-kaugtas nga trabaho ug buluhaton sa balay nga buhatunon sa mga babaye naminusan tungod sa moderno nga mga gamit ug nga ang mga babaye nakahimo og talagsaong kontribusyon sa tanang aspeto sa buluhaton. Apan kon atong tugutan ang atong kultura nga mopakunhod sa espesyal nga relasyon sa mga anak ngadto sa mga inahan ug mga lola ug sa uban nga nagmatuto kanila, pagamahayan nato kini.

Ikaupat, ang mga pwersa nga mosupak sa gihuptan sa kinasingkasing nga relihiyosong mga baruganan moresulta sa pagkaulipon. Usa sa labing dili maayo nga paagi mao kon ang matarung nga mga tawo kinsa mibati nga may tulubagon sa Dios alang sa ilang binuhatan gipugos sa pagbuhay sa mga butang nga supak sa ilang konsensya—pananglit, ang mga health provider gipugos sa pagpili tali sa pagtabang diha sa aborsyon nga supak sa ilang konsensya o mawad-an sila og trabaho.

Ang Simbahan diyutay ra bisan kon ilakip sa mga tawo nga susama og hunahuna. Lisud usbon ang katilingban sa kinatibuk-an, apan kinahanglan maningkamot kita nga molambo ang maayong kultura nga naglibut kanato. Ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw sa matag nasud kinahanglan maayong mga lumulupyo, moapil sa mga kalihokang sibiko, mo-edukar

sa ilang kaugalingon kabahin sa mga isyu, ug mobotar.

Ang atong unang hatagan og pagtagad, hinoon, mao ang paghimo kanunay sa gikinahanglan nga mga sakripisyo aron panalipdan ang atong kaugalingong pamilya ug ang bag-ong henerasyon.²⁰ Ang daghan kanila wala pa maulipon ngadto sa grabe nga pagkaadik o sayop nga mga ideyolohiya. Kinahanglan ato silang tabangan nga malig-on gikan sa kalibutan nga sama gayud sa Jerusalem nga nasinati nila ni Lehi ug Jeremias. Dugang pa, andamon nato sila sa paghimo ug pagtuman sa sagradong mga pakigsaad ug mahimong importanting mga sulugoon sa pagtabang sa Ginoo sa pagtukod sa Iyang Simbahan ug sa pagpundok sa nagkatibulaag nga Israel ug sa mga pinili sa Ginoo sa tanang dapit.²¹ Sama sa mabasa diha sa Doktrina ug mga Pakigsaad, “Ang mga matarung pagapundukon gikan diha sa tanan nga mga nasud, ug moadto sa Zion, magawit sa mga awit sa walay katapusan nga hingpit nga kalipay.”²²

Ang atong hagit mao ang paglikay sa pagkaulipon sa tanang matang, pagtabang sa Ginoo sa pagpundok sa Iyang mga pinili, ug pagsakripisyo alang sa bag-ong henerasyon. Kinahanglan kanunay natong hinumduman nga dili kita ang nagluwas sa atong kaugalingon. Kita giluwat pinaagi sa gugma, grasya, ug maulaong sakripisyo sa Manluluwas. Dihang mipanaw ang pamilya ni Lehi, gigiyahan sila sa kahayag sa Ginoo. Kon matitud-anon kita sa Iyang kahayag, mosunod sa Iyang mga sugo, ug mosalig sa Iyang mga buhat, malikayan nato ang espiritwal, pisikal, ug intelektwal nga pagkaulipon ingon man ang pagbangutan sa pagka-saag sa atong kaugalingong kamingawan, kay Siya gamhanan sa pagluwas.

Atong likayan ang kawalay paglaum ug kaguol niadtong mabihag ug dili na makakanta sa mga awit sa Zion. Sa pangalan ni Jesukristo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Daghan sa mga opera ni Verdi, sama sa *Aida*, *La traviata*, ug *Il trovatore*, mao ang pipila sa bantugan nga mga opera nga gipasundayag sa tibuok kalibutan karon.
2. Tan-awa sa 1 Nephi 5:13; 7:14.
3. Jeremias 1:5.

4. Tan-awa sa 1 Nephi 2:2–3.
5. Ang pagkagun-ob sa templo ni Solomon, ug ang pagkapukan sa Jerusalem, ug ang pagkabihaag sa tribo ni Juda nahitabo niadtong mga 586 B.C.
6. Jeremias 2:11, 13.
7. Jeremias 8:20. Si Jeremias kaniadto mirekord nga ang Ginoo nagtawag og paghinulsol, “Gisakitan gayud ako sa akong kasingkasing” (Jeremiah 4:19) ug nangamuyo, “Pangitaa . . . kon aduna bay mausa nga nagabuhat sa minatarung, nga nagapangita sa kamatuoran; ug ako magapasaylo kaniya” (Jeremiah 5:1).
8. Tan-awa sa Jeremias 31; 1 Nephi 10:14.
9. Tan-awa sa 2 Mga Hari 17:6; Doktrina ug mga Pakigsaad 110:11.
10. Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:10; tan-awa usab sa 2 Nephi 10:22.
11. Russell M. Nelson, “The Book of Mormon and the Gathering of Israel,” pakigpulong nga gihatag sa usa ka seminar alang sa bag-ong mga presidente sa misyon, Hunyo 26, 2013.
12. Ang Giya ngadto sa mga Kasulatan, “Israel,” scriptures.lds.org.
13. Ang Ginoo, nga namulong sa atong panahon, nag-ingon, “Ang tibuok kalibutan naglunang sa sala, ug nag-agulo ubos sa kangitngit ug ubos sa pagkaulipon sa sala . . . tungod kay sila wala moduol ngari kanako” (Doktrina ug mga Pakigsaad 84:49–50).
14. Ang inosente nga mga tawo, sa tinuod, maulipon usab.
15. Ang doktrinal nga mga baruganan dili ma-usab, apan ang mga pamaagi sa pagkaulipon, pagpasakop, ug pagkalaglag nagtubo sa dili hitupngan nga paagi.
16. Tukma kini ug daw katawan-anan nga gisulat diha sa hapin sa *New York Times Magazine* sa miaging tuig (Abr. 8, 2012) kalabut sa makaadik nga kinaiya sa mga digital game. Nag-ingon kini, “Ang Grabe nga Makaadik, Makahurot sa Oras, Makaguba sa Relasyon, Gamhanang Makapabuang ug Makadani nga Binuang nga mga Digital Game.” Ug dayon sa gamayng pagkasulat: “(Wala nagpasabut nga dili usab kita ganahan niini.)” Kini, sa taphaw nga paagi, nagpatingbabaw sa panginahanglan sa paggamit sa kaalam diha sa atong paggamit sa talagsaong mga imbensyon sa teknolohiya sa atong panahon.
17. Ang komon nga hunahuna diha sa kadaghanan sa trabahoan mao ang “Magtrabaho mi og maayo, ug maglingaw-lingaw mi og maayo.” Samtang ang relasyon sa mga trabahante importante, kon ang “trabaho ug paglingaw-lingaw” mopuli sa panahon sa pamilya, kini kapakyasan sa kaugalingon.
18. Mga Buhat 17:21; emphasis gidugang.
19. Tan-awa sa Keli Goff, “Female Ivy League Graduates Have a Duty to Stay in the Workforce,” *Guardian*, Apr. 21, 2013, www.theguardian.com/commentisfree/2013/apr/21/female-ivy-league-graduates-stay-home-moms; Sheryl Sandberg, *Lean In: Women, Work, and the Will to Lead* (2013); Anne-Marie Slaughter, “Why Women Still Can’t Have It All,” *The Atlantic*, June 13, 2012, www.theatlantic.com/magazine/print/2012/07/why-women-still-cant-have-it-all/309020; Lois M. Collins, “Can Women ‘Have It All’ When It Comes to Work and Family Life?” *Deseret News*, June 28, 2012, A3; Judith Warner, “The Midcareer Timeout (Is Over),” *New York Times Magazine*, Agos. 11, 2013, 24; Scott Schieman, Markus Schafer, and Mitchell McIvor, “When Leaning In Doesn’t Pay Off,” *New York Times*, Agos. 11, 2013, 12.
20. Ang Simbahan nag-awhag sa mga bishopric sa pagtabang sa mga pamilya pinaagi sa paggahin og daghang panahon uban sa mga batan-on ug sa mga young single adult. Ang mga bishopric giawhag sa pagdelegar sa mas daghang responsibilidad diha sa ward council ngadto sa mga korum sa Melchizedek Priesthood, mga auxiliary, ug sa mga miyembro nga adunay espesyal nga abilidad aron pagtabang sa uban sa tukmang paagi.
21. Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 29:7.
22. Doktrina ug mga Pakigsaad 45:71.

Ni Elder Neil L. Andersen

Sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

Gahum sa Priesthood

Ang usa ka tawo mahimong moabli sa kurtina aron ang kainit sa hayag sa adlaw mosulod sa kwarto, apan dili iya ang adlaw o ang hayag o ang kainit nga gidala niini.

Mga Panalangin sa Priesthood alang sa Tanan

Samtang ang mga bata malipayong nagkanta sa awit sa Primary “Ang Gugma Gipamulong Dinhi [Love is Spoken Here],” sa miting sa sakrament ang tanan mipahiyum sa pag-uyon. Usa ka maisugong babaye nga nagmatuto og lima ka anak naminaw og maayo sa ikaduhang bersikulo: “Among balay [matag oras] sa [gahum sa] priesthood gipanalanginan.”¹ Naguol siya nga naghunahuna, “Wala gyud ang akong mga anak makasinati og ingon nga panimalay.”²

Ang akong mensahe ngadto niining matinud-anong babaye ug sa tanan mao nga kita mabuhi sa tanang oras nga “sa gahum sa priesthood gipanalanginan,” bisan unsa ang atong sitwasyon.

Usahay manobra ang atong pagkonectar sa gahum sa priesthood ngadto sa kalalakin-an sa Simbahan. Ang priesthood mao ang gahum ug awtoridad sa Dios nga gihatag alang sa kaluwasan ug panalangin sa tanan—kalalakin-an, kababayan-an, ug kabataan.

Ang usa ka tawo mahimong moabli sa kurtina aron ang kainit sa hayag sa adlaw mosulod sa kwarto, apan dili iya ang adlaw o ang hayag o ang kainit nga gidala niini. Ang mga

panalangin sa priesthood sa hangtud mas gamhanan kay sa tawo kinsa gisugo sa pagpangalagad sa gasa.

Ang pagdawat sa mga panalangin, gahum, ug mga saad sa priesthood niini nga kinabuhi ug sa sunod maoy usa sa dako kaayo nga mga oportunidad ug mga responsibilidad sa mortalidad. Kon kita takus, ang mga ordinansa sa priesthood magpalambo sa atong mga kinabuhi dinhi sa yuta ug mag-andam kanato alang sa nindot kaayong mga saad sa umaabut nga kalibutan. Ang Ginoo nag-ingon, “Diha sa mga ordinansa . . . ang gahum sa pagkadiosnon gipakita.”³

Adunay espesyal nga mga panalangin gikan sa Dios sa tanang takus nga tawo kinsa gibunyagan, midawat sa Espiritu Santo, ug miambit kanunay sa sakrament. Ang templo nagdala og dugang kahayag ug kalig-on, uban ang saad sa kinabuhing dayon.⁴

Ang tanang mga ordinansa nagdapit kanato sa pagdugang sa atong hugot nga pagtuo diha ni Jesukristo ug sa paghimo ug pagsunod sa mga pakigsaad uban sa Dios. Samtang atong sundon kining sagradong mga ordinansa, atong madawat ang gahum ug mga panalangin sa priesthood

Dili ba nato bation kini nga gahum sa priesthood diha sa atong

kaugalingong mga kinabuhi ug makita kini diha sa masulundon sa mga pakigsaad nga mga miyembro sa Simbahan? Makita nato kini sa bag-ong mga kinabig sa ilang paghaw-as gikan sa katubigan sa bunyag gibati nga gipasaylo ug limpyo. Makita nato ang atong mga anak ug kabatan-onan nga mas sensitibo sa mga pag-aghat ug paggiya sa Espiritu Santo. Makita nato ang mga ordinansa sa templo nga nahimong giya sa kalig-on ug kahayag alang sa matarung nga kalalakin-an ug kababayan-an sa tibuok kalibutan.

Sa milabay nga bulan gitan-aw nako ang usa ka batan-ong magtiayon nga mikuha og tumang kalig-on gikan sa mga saad sa sealing sa templo tungod kay ang ilang mahal nga batang lalaki natawo apan nabuhi lamang og usa ka semana. Pinaagi sa mga ordinansa sa priesthood, madawat nato ang paghupay, kalig-on, proteksyon, kalinaw, ug mahangturong mga saad.⁵

Unsay Atong Nahibaloan mahitungod sa Priesthood

Ang pipila tininuod nga mangutana, “Kon ang gahum ug mga panalangin sa priesthood anaa sa tanan, ngano nga ang mga ordinansa sa priesthood gipangalagad sa mga lalaki?”

Sa dihang gipangutana sa anghel si Nephi, “Nasayud ka ba sa pagpakig-angay sa Dios?” Mitubag si Nephi nga matinud-anon, “Ako nasayud nga siya nahigugma sa iyang mga anak, bisan pa niana, ako wala masayud sa kahalugan sa tanang mga butang.”⁶

Kon kita mosulti kabahin og priesthood, adunay daghang mga butang nga atong nahibaloan.

Ang Tanan Managsama

Kita nahibalo nga ang Dios nahigugma sa tanan Niyang mga anak ug walay gipili nga mga tawo. “Siya wala maglimud kang bisan kinsa nga moduol ngadto kaniya, . . . lalaki [o] babaye; . . . ug ang tanan managsama ngadto sa Dios.”⁷

Sama ka katinuod nga kita nahibalo nga ang gugma sa Dios “managsama” alang sa Iyang anak nga mga lalaki ug Iyang anak nga mga babaye, nahibalo usab kita nga wala Siya milalang og

mga lalaki ug mga babaye nga parehas gyud kaayo. Nahibalo kita nga ang sekso usa ka importanting kinaiyahan sa atong mortal ug mahangturong pagkatawo ug katuyoan. Ang sagra-dong mga responsibilidad gihatag ngadto sa matag sekso.⁸

Gikan sa Sinugdanan

Nahibalo kita nga gikan sa sinugdanan ang Ginoo nag-establisar kon sa unsang paagi ipangalagad ang Iyang priesthood. “Ang Priesthood unang gihatag ngadto ni Adan.”⁹ Si Noe, Abraham, ug Moises nangalagad sa tanang mga ordinansa sa priesthood. Si Jesukristo mao ang Halangdong High Priest. Mitawag Siya ug mga Apostoles. “Kamo wala magpili kanako,” miingon Siya, “hinonoa Ako mao ang nagpili kaninyo, ug nagtudlo kaninyo.”¹⁰ Sa atong panahon langitnong mga mensahero gipadala gikan sa Dios. Gipahiuli ni Juan Bautista, Pedro, Santiago, ug Juan ang priesthood nganhi sa yuta pinaagi ni Propeta Joseph Smith.¹¹ Kini mao ang paagi nga gipangalagad sa atong Amahan sa Langit ang Iyang priesthood.¹²

Daghang mga Gasang gikan sa Dios

Nahibalo kita nga ang gahum sa balaang priesthood dili moepeкто nga wala ang hugot nga pagtuo, ang Espiritu Santo, ug ang espirituhanong mga

gasang. Mipasidaan ang mga kasulatan: “Dili molimud sa mga gasang sa Dios, kay sila daghan. . . . Ug adunay nagkalain-laing paagi nga kini nga mga gasang gipangalagad, apan ang sama nga Dios mao ang nagbuhat [niining] tanan.”¹³

Katakus

Nahibalo kita nga ang katakus sentro sa pagbuhat ug pagdawat sa mga ordinansa sa priesthood. Si Sister Linda K. Burton, nag-ingon, “Ang pagkamatarung mao ang makapasarang . . . sa pagdapit og gahum sa priesthood sa atong mga kinabuhi.”¹⁴

Sama panaglit, hunahunaa ang dag-sang sa pornograpiya nga nagkatag sa tibuok kalibutan. Ang sumbanan sa Ginoo sa pagkatakus wala magtugot sa pornograpiya diha niadtong nangalagad sa mga ordinansa sa priesthood. Ang Manluluwas miingon:

“Paghinulsol sa inyong . . . tinago nga mga pagkasalawayon.”¹⁵

“Ang mata mao ang suga sa lawas. . . . Kon masakiton ang imong mata, ang tibuok mong lawas mapuno sa kangitngit.”¹⁶

“[Bisan] kadtong kinsa nagatan-awg babaye uban sa kaibog kaniya, maka-panapaw na kaniya diha sa sulod sa iyang kaugalingong kasingkasing.”¹⁷

Ang pagkadili takus nga pagpangalagad o pagpaambit sa sakrament,

pagpanalangin sa masakiton, o sa pag-apil sa ubang mga ordinansa sa priesthood mao, sumala sa giingon ni Elder David A. Bednar, ang pagpanamastamas sa pangalan sa Dios.¹⁸ Kon ang usa ka tawo dili takus, kinahanglan siyang mopahawa gikan sa nangalagad sa mga ordinansa sa priesthood ug mainampuong moduol sa iyang bishop isip unang lakang sa paghinulsol ug pagbalik ngadto sa mga sugo.

Pagkamapainubsanon

Laing butang nga kita nahibalo mao nga adunay abundansya nga mga panalangin sa priesthood sa mga pamilya nga ang matarung nga inahan ug amahan nagkahiusa sa paggiya sa ilang mga anak. Apan nahibalo usab kita nga ang Dios naghinamhinam sa paghatag niining sama nga mga panalangin ngadto sa daghan nga anaa sa ubang mga sitwasyon.¹⁹

Usa ka inahan, nagdala sa kabug-at sa pagsangkap sa iyang pamilya sa espirital ug temporal nga paagi, mabinationong mipasabut nga ang pagtawag sa iyang mga home teacher aron sa pagpanalangin sa usa sa iyang mga anak nagkinahanglan kaniya og pagpaubos. Apan mahunahunaon siyang midugang nga kini nagkinahanglan usab og pagpaubos sa iyang mga home teacher samtang sila nag-andam sa pagpanalangin sa iyang anak.²⁰

Ang mga Yawe sa Priesthood

Nasayud kita nga ang mga yawe sa priesthood, nga gihuptan sa mga sakop sa Unang Kapangulohan ug sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, nagdumala sa buhat sa Ginoo dinhi sa yuta. Piho nga mga yawe sa priesthood gitugyan diha sa mga presidente sa stake ug mga bishop alang sa mga responsibilidad diha sa ilang nahimutangan. Ug nagtawag sila og mga lalaki ug mga babaye pinaagi sa pagpadayag kinsa gipaluyohan ug gi-set apart sa paggamit sa gitugyan nga awtoridad sa pagtudlo ug pagpangalagad.²¹

Samtang kita nahibalo og daghan mahitungod sa priesthood, ang atong mga kasinatian dinhi sa mortalidad dili sa kanunay maghatag og hingpit

nga pagsabot sa mga kalihokan sa Dios. Apan ang Iyang maaghub nga pahinumdom, “Kay ang akong mga hunahuna dili mao ang inyong mga hunahuna, ni ang inyong mga dalan akong mga dalan,”²² naghatag balik og kasigurohan kanato nga uban sa panahon ug mahangturong panan-aw atong makita “ang mga butang nga sila gayud mao”²³ ug mas kompletong masabtan ang Iyang hingpit nga gugma.

Kitang tanan andam nga moserbisyo. Usahay bation nato nga wala kaayoy nahimo sa atong calling ug gusto nga hatagan pa og dugang. Usahay magpasalamt kita nga gi-release. Dili kita ang magbuot sa calling nga atong nadawat.²⁴ Nakat-unan ko kining leksyon sayo sa akong kaminyoon. Isip usa ka batan-ong magtiayon, ang akong asawa nga si Kathy, ug ako mipuyo sa Florida. Usa ka Dominggo usa ka counselor sa stake presidency mipasabut kanako nga sila gidasig sa pagtawag ni Kathy isip magtutudlo sa sayo sa buntag nga seminary.

“Unsaon namo paghimo niini?” Nangutana ako. “May gagmay ming mga bata, ang seminary magsugod sa alas 5:00 sa buntag, ug ako ang presidente sa Young Men sa ward.”

Ang counselor mipahiyom ug miingon, “OK ra ni, Brother Andersen. Tawgon namo siya, ug i-release ka namo.”

Ug mao kana ang nahitabo.

Ang Kontribusyon sa Kababayan-an

Ang tinud-anay nga pagpangayo ug pagpaminaw sa mga hunahuna ug mga kabalaka nga gipamulong sa kababayan-an importante sa kinabuhi, sa kaminyoon, ug sa pagtukod sa gingharian sa Dios.

Baynte ka tuig ang milabay diha sa kinatibuk-ang komperensya, giasoy ni Elder M. Rusell Ballard ang iyang pakig-istorya sa kinatibuk-ang presidente sa Relief Society. Dihay gipangutana mahitungod sa paglig-on sa katakus sa kabatan-onan nga nag-andam sa pag-alagad og mga misyon. Miingon si Sister Elaine Jack nga nagpahiyum, “Abi nimo, Elder Ballard, ang [kababayan-an] sa Simbahan tingali adunay pipila ka maayong mga sugyot . . . kon sila pangutan-on. Total, . . . kami ang mga inahan nila!”²⁵

Presidente Thomas S. Monson may taas nga kasaysayan sa pagpangutana ug sa pagtubag sa mga kabalaka sa kababayan-an. Ang babaye kinsa labing miempluwensya kaniya mao si Sister Francis Monson. Gimingaw kaayo mi niya. Usab, sa milabay pa lang

Si Vany Parrella

nga Huwebes, si Presidente Monson mipahinundom sa mga General Authority unsa ka daghan sa iyang nakat-unan isip usa ka bishop gikan sa 84 ka mga biyuda diha sa iyang ward. Dako kaayo sila og naimpluwensya sa iyang pagserbisyo ug sa iyang tibuok kinabuhi.

Dili ikahibulong, nga sa wala pa ang mainampoong desisyon ni Presidente Monson mahitungod sa kausaban sa edad alang sa misyonaryong pag-alagad, dihay daghang mga paghisgot uban sa mga kapangulohan sa Relief Society, Young Women, ug Primary.

Mga bishop, samtang kamo magsunod sa ehemplo ni Presidente Monson, bation ninyo og mas makadaghan ang naggiya nga kamot sa Ginoo nga nagpanalangin sa inyong sagradong buhat.

Kami nagpuyo sulod sa daghang katuigan sa Brazil. Wala madugay human sa among pag-abut, nahimamat ko si Adelson Parella, kinsa mialagad isip usa ka Seventy, ug ang iyang igsoong lalaki nga si Adilson, kinsa mialagad sa among stake presidency. Unya nahimamat ko ang ilang igsoong lalaki si Adalton, nga mialagad isip presidente sa stake sa Florianopolis, ug ang ilang igsoong lalaki si Adelmo, nga mialagad isip bishop. Nadani ako sa hugot nga pagtuo niining managsoong mga lalaki, ug nangutana ako mahitungod sa ilang mga ginikanan.

Gibunyagan ang pamilya sa Santos, Brazil, 42 ka tuig ang milabay. Miingon si Adilson Parrella, “Sa una, si Papa ingon og naukyab og maayo mahitungod sa pagpasakop sa Simbahan. Apan, [sa wala madugay] siya dili na aktibo ug mihangyo sa akong inahan sa dili na pagsimba.”

Misulti si Adilson kanako nga ang iyang inahan nanahi og sinina alang sa mga silingan aron makabayad sa pamilete sa iyang mga anak ngadto sa simbahan. Ang upat ka gagmay nga batang mga lalaki magkuyog og lakaw sobra sa usa ka milya ngadto sa laing lungsod, magsakay og bus sulod sa 45 minutos, ug unya maglakaw og laing 20 minutos ngadto sa chapel.

Bisan tuod dili makasimba uban sa iyang mga anak, si Sister Parrella magbasa sa mga kasulatan uban sa iyang anak nga mga lalaki ug mga babaye, magtudlo kanila sa ebanghelyo, ug mag-ampo uban kanila. Ang ilang kabus nga panimalay napuno sa buhong nga mga panalangin sa gahum sa priesthood. Ang gagmay nga batang mga lalaki midako, mialagad og mga misyon, na-edukar, ug naminyo diha sa templo. Ang mga panalangin sa priesthood mipuno sa ilang mga panimalay.

Milabay ang mga katugan, isip dili minyo nga sister, si Vany de Paula Parella misulod sa templo alang sa iyang kaugalingong endowment ug, sa wala madugay gihapon, mialagad og tulo ka mga misyon sa Brazil. Karon siya 84 anyos na, ug ang iyang hugot nga pagtuo nagpadayon sa pagpanalangin sa mga henerasyon nga nagsunod kaniya.

Pagpamatuod ug Saad

Ang gahum sa balaang priesthood sa Dios makaplagan diha sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw. Ako mopamatuod nga samtang kamo takus nga moapil diha sa mga ordinansa sa priesthood, ang Ginoo mohatag kaninyo og mas dako nga kalig-on, kalinaw, ug mahangturong panan-aw. Bisan unsa ang inyong sitwasyon, ang inyong panimalay “mapanalanginan pinaagi sa kalig-on sa gahum sa priesthood” ug kadtong suod ninyo mas hingpit nga

motinguha niini nga mga panalangin alang sa ilang mga kaugalingon.

Isip kalalakin-an ug kababayen-an, mga sister ug mga brother, anak nga mga lalaki ug mga babaye sa Dios, magkuyog kita sa pagpadayon sa unahan. Kini atong oportunidad, atong responsibilidad, ug atong panalangin. Kini ang atong padulngan—ang pag-andam sa gingharian sa Dios alang sa pagbalik sa Manluluwas. Sa pangalan ni Jesukristo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. “Love Is Spoken Here,” *Children’s Songbook*, 190–91.
2. Personal nga email, Ago. 5, 2013.
3. Doktrina ug mga Pakigsaad 84:20.
4. Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 138:37, 51.
5. Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 84:35; 109:22.
6. 1 Nephi 11:16–17.
7. 2 Nephi 26:33.
8. Tan-awa sa “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” *Liahona*, Nob. 2010, 129.
9. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph Smith* (2007), 122; tan-awa usab sa Doktrina ug mga Pakigsaad 84:16; 107:40–53; 128:18, 21; Russell M. Nelson, “Lessons from Eve,” *Ensign*, Nob. 1987, 86–89.
10. Juan 15:16.
11. Tan-awa sa Joseph Smith—Kasaysayan 1:72; tan-awa usab sa Doktrina ug mga Pakigsaad 13; 27.
12. Tan-awa sa M Russell Ballard, “Let Us Think Straight” (debosyon sa BYU Campus Education Week, Ago. 20, 2013); speeches.byu.edu. Si Elder Ballard mipahayag: “Ngano nga ang kalalakin-an gi-orden ngadto sa responsibilad sa priesthood ug dili ang kababayen-an? Presidente Gordon B. Hinckley nga ang Ginoo, dili ang tawo, ‘kinsa mitudlo nga ang kalalakin-an sa Iyang Simbahan kinahanglan nga

maghupot sa priesthood’ ug nga usab ang Ginoo kinsa mituga sa kababayen-an uban sa ‘mga kapabilidad sa paghingpit niining importante ug katingalahang organisasyon, nga mao ang Simbahan ug ang gingharian sa Dios’ (“Women of the Church,” *Ensign*, Nob. 1996, 70). Kon ang tanan nasulti ug nabuhat, ang Ginoo wala magpadayag kon nganong Iyang gitukod ang Iyang Simbahan ingon sa Iyang gihimo.”

13. Moroni 10:8.
14. Linda K. Burton, “Priesthood: ‘A Sacred Trust to Be Used for the Benefit of Men, Women, and Children’” (pakigpulong sa Brigham Young University Women’s Conference, Mayo 3, 2013); ce.byu.edu/cw/womensconference/pdf/archive/2013/lindaBurtonTalk.pdf.
15. 3 Nephi 30:2.
16. Mateo 6:22–23.
17. Mateo 5:28; tan-awa usab Alma 39:9. Si Presidente Thomas S. Monson miingon: “Ang pornograpiya hilabihan ka makuyaw ug makaadik. Ang masusihong pagtan-aw sa pornograpiya mahimong makapaanad nga bisyo, magdala ngadto sa mas grabe nga materyal ug sekswal nga kalapasan. Likayi ang pornograpiya sa bisan unsa nga paagi” (“Pagpangandam Nagpadala og mga Panalangin,” *Liahona*, Mayo 2010, 65).
“Hilabihan ka makakuyaw . . . ang mga report sa gidaghanon sa mga indibidwal kinsa naggamit sa Internet alang sa dautan ug makaulaw nga mga katuyoan, ang pagtan-aw og pornograpiya mao ang labing nagkaylap niini nga mga katuyoan. Mga kaigsoonan, ang pag-apil sa mao sa tinuod makadaut sa espiritu. Magmalig-on. Magpakalimpyo. Likayi ang makauulaw ug makadaut nga mga matang nga makita sa tanang paagi—bisan kon hain sila! Gipalanog ko kini nga pahimangno ngadto sa tanan, sa tanang dapit” (“Hangtud Magkita Kita Pag-usab,” *Liahona*, Mayo 2009, 113).
“Likayi ang bisan unsa nga may pagkasusama sa pornograpiya. Kini mogasgas sa espiritu ug mokutkot sa konsyensa. Gisultihan kita diha sa Doktrina ug mga Pakigsaad, “Kana nga dili makahatag og kaayohan dili gikan sa Dios, ug iya sa kangitngit” [Doktrina ug mga Pakigsaad 50:23]” (“Matinud-anon sa Tinuhoan,” *Liahona*, Mayo 2006, 18–19).
18. Tan-awa sa David A. Bednar, *Act in Doctrine* (2012), 53.
19. Tan-awa sa Dallin H. Oaks, “Priesthood Authority in the Family and the Church,” *Liahona*, Nob. 2005, 24–27.
20. Personal email, Ago. 5, 2013; tan-awa sa Santiago 5:14.
21. Tan-awa sa Mga Hebreohanon 5:4.
22. Isaias 55:8.
23. Jacob 4:13.
24. Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 81:4–5. Si Presidente Gordon B. Hinckley miingon: “Ang inyong obligasyon sama ka seryoso sa gidak-on sa inyong responsibilidad ingon man sa gidak-on sa akong obligasyon. Walay calling niini nga simbahan nga gamay o may diyutay nga sangpantan” (“This Is the Work of the Master,” *Ensign*, Mayo 1995, 71).
25. M. Russell Ballard, “Strength in Counsel,” *Ensign*, Nob. 1993, 76.

Ni David M. McConkie

Unang Magtatambag sa Kinatibuk-ang Kapangulohan sa Sunday School

Pagtudlo uban sa Gahum ug Awtoridad sa Dios

Ang Ginoo mihatag og paagi sa tanang takus nga Santos sa Ulahing Adlaw sa pagtudlo subay sa paagi sa Manluluwas.

Walay pulong igo nga makapahayag sa among pagpasalamat sa mga magtutudlo sa tibuok Simbahan. Gihigugma namo kamo ug may dakong pagsalig kaninyo. Usa kamo sa pinakadakong milagro sa gipahiuli nga ebanghelyo.

Sa tinuod adunay sekreto ang mahimong malampusong magtutudlo sa ebanghelyo, sa pagtudlo uban sa gahum ug awtoridad sa Dios. Migamit ako sa pulong nga *sekreto* tungod kay ang mga baruganan nga nagdala og kalampanan sa mga magtutudlo masabtan lamang niadtong adunay pagpamatuod sa unsay nahitabo niadtong matahum nga buntag, sanag nga adlaw, sayo sa tingpamulak sa 1820.

Agig tubag sa mapainubsanong pagampo sa 14 anyos nga bata, ang kalangitan giablihan. Ang Mahang-turong Amahan ug ang Iyang Anak, si Jesukristo, mipakita ug misulti ngadto ni Propeta Joseph Smith. Ang dugay nang gipaabut nga pagpahiuli sa tanang butang misugod, ug ang mga baruganan sa pagpadayag

walay katapusang na-establisar sa atong dispensasyon. Ang mensahe ni Joseph, ug ang atong mensahe ngadto sa kalibutan matingub sa tulo ka pulong: “Ang Dios namulong.” Namulong Siya sa karaan, namulong Siya kang Joseph, ug mamulong Siya kaninyo. Kini mao ang nakapalahi kaninyo sa ubang mga magtutudlo sa kalibutan. Mao kini ang rason nga dili mo mapakyas.

Rome, Italy

Gitawag kamo pinaagi sa espiritu sa panagna ug pagpadayag ug gi-set apart pinaagi sa awtoridad sa priesthood. Unsay buot ipasabut niini?

Una, nagpasabut kini nga anaa kamo sa buluhaton sa Ginoo. Kamo Iyang sinugo, ug kamo gihatagan og awtoridad ug katungod sa pagrepresentar Kaniya ug sa paglihok alang Kaniya. Isip Iyang sinugo, may katungod kamo sa Iyang tabang. Kinahanglan nga pangutan-on ninyo ang inyong kaugalingon, “Unsay isulti sa Manluluwas kon Siya pa ang nagtudlo sa akong klase karon, ug unsaon Niya pagsulti niini?” Kamo kinahanglan dayong mobuhat sa sama.

Kini nga responsibilidad mahimong mopabati sa uban og kakulang o gani kahadlok. Ang dalan dili lisud. Ang Ginoo mihatag og paagi sa tanang takus nga Santos sa Ulahing Adlaw sa pagtudlo subay sa paagi sa Manluluwas.

Ikaduha, gitawag kamo sa pag-sangyaw sa ebanghelyo ni Jesukristo. Kinahanglan kamo dili motudlo sa inyong kaugalingon nga mga ideya, bisan og gisagulan og mga kasulatan. Ang ebanghelyo mao “ang gahum sa Dios ngadto sa kaluwasan,”¹ ug kini pinaagi lamang sa ebanghelyo nga kita maluwas.

Ikatulo, gisugo kamo sa pagtudlo sa mga baruganan sa ebanghelyo ingon nga kini makita diha sa sumbanang mga kasulatan sa Simbahan, sa pagtudlo sa mga pulong sa mga apostoles ug propeta sa karon nga panahon, ug sa pagtudlo sa gitudlo kaninyo pinaagi sa Espiritu Santo.

Busa asa kita magsugod?

Ang atong una ug labing importanting responsibilidad mao ang pagkinabuhi aron kita makabaton sa Espiritu Santo isip atong giya ug kauban. Sa dihang si Hyrum Smith mihangyo nga moapil niining buhat sa ulahing mga adlaw, ang Ginoo miingon, “Tan-awa, kini mao ang imong buhat, sa paghupot sa akong mga sugo, oo, uban sa imong tibuok nga gahum, hunahuna ug kusog.”² Kini mao ang sinugdanan. Ang tambag, nga gihatag sa Ginoo kang Hyrum, sama ra sa tambag nga Iyang gihatag ngadto sa mga Santos sa tanang kapanahunan.

Arraiján, Panama

Namulong sa mga magtutudlo karon, ang Unang Kapangulohan mipahayag: “Ang labing importanting bahin sa inyong pagserbisyo mao ang inyong kaugalingon inadlaw nga pagpangandam, lakip sa pag-ampo, pagtuon sa kasulatan, ug pagkamasulundon sa mga sugo. Nag-awhag kami kaninyo sa pagpahinungod sa inyong kaugalingon sa pagsunod sa ebanghelyo uban sa mas dakong katuyoan kay sa kaniadto.”³

Kini makahuluganon nganong ang Unang Kapangulohan wala moingon nga ang labing importanting bahin sa inyong pagserbisyo mao ang pagandam og maayo sa inyong leksyon o pagpakahanas sa nagkalain-laing mga pamaagi sa pagtudlo. Sa tinuod, kinahanglan gyud nga makugihon kamong mangandam alang sa matag leksyon ug maninguha sa pagkat-on unsaon ninyo sa pagtudlo aron sa pagtabang sa mga estudyante nga mogamit sa ilang kabubut-on ug motugot sa ebanghelyo sa pagsulod sa ilang mga kasingkasing, apan ang una ug labing importante nga bahin sa inyong serbisyo mao ang inyong personal, espiritwal nga pagpangandam. Samtang kamo magsunod niini nga tambag, ang

Unang Kapangulohan nagsaad: “Ang Espiritu Santo motabang kaninyo nga mahibalo unsay buhaton. Molambo ang inyong kaugalingong pagpamatuod, mas molawom ang inyong pagkakabig, ug malig-on kamo sa pagatubang sa mga hagit sa kinabuhi.”⁴

Unsa pa ang mas dakong panalangin ang tinguhaon sa usa ka magtutudlo?

Sunod, ang Ginoo misugo nga sa dili pa kita magtinguha sa pagpahayag sa Iyang pulong, kinahanglan unahon nato ang pagbaton niini.⁵ Kinahanglang mahimo kamong tawo nga maayo og panabut pinaagi sa makugihong pagsiksik sa kasulatan ug pagmahal niini diha sa inyong kasingkasing. Dayon kon mangayo kamo og tabang sa Ginoo, Siya mopanalangin kaninyo sa Iyang Espiritu ug sa Iyang pulong. Makabaton kamo og gahum sa Dios ngadto sa pagkabig sa mga tawo.

Gisultihan kita ni Pablo nga ang ebanghelyo moabut sa tawo sa duha ka paagi, sa pulong ug sa gahum.⁶ Ang pulong sa ebanghelyo nahisulat diha sa mga kasulatan, ug maangkon nato ang pulong pinaagi sa makugihong pagsiksik. Ang gahum sa ebanghelyo moabut sa kinabuhi niadtong

kinsa nagpakabuhi nga ang Espiritu Santo mao ang ilang kauban ug kinsa nagsunod sa mga pag-aghat nga ilang nadawat. Ang uban nagpunting lamang sa ilang atensyon sa pagbaton sa pulong, ug mahimo silang mga eksperto sa paghatag og impormasyon. Ang uban gipasagdan ang ilang pagpangandam ug naglaum nga ang Ginoo sa Iyang kaayo motabang ra kanila sa pagtudlo sa klase. Dili kamo makadahum sa Espiritu nga motabang kaninyo sa paghinumdom sa mga kasulatan ug mga baruganan nga wala ninyo matun-i o mahunahuna. Aron magmalampuson sa pagtudlo sa ebanghelyo, kamo kinahanglan aduna sa pulong ug gahum sa ebanghelyo sa inyong kinabuhi.

Nasabtan ni Alma kini nga mga baruganan sa dihang nalipay siya sa mga anak ni Mosiah ug giunsa nila sa pagtudlo uban ang gahum ug awtoridad sa Dios. Atong mabasa:

“Sila mga tawo nga mabuot og salabutan ug sila misiksik sa mga kasulatan sa kakugi, nga sila unta masayud sa pulong sa Dios.

“Apan kini dili ang tanan; sila naghatag ngadto sa ilang kaugalingon ngadto sa tuman nga pag-ampo, ug

pagpuasa; busa sila adunay . . . espi-
ritu sa pagpadayag.”⁷

Sunod, kinahanglan gyud nga makakat-on mo sa pagpaminaw. Si Elder Jeffrey R. Holland mitudlo niini nga baruganan ngadto sa mga misyonaryo. Mokutlo ko gikan sa pakigpulong ni Elder Holland apan migamit sa kagawasan nga pulihan ang pulong nga *misyonaryo* ug *investigator* sa pulong nga *magtutudlo* ug *estudyante* “Ikaduha lamang sa responsibilidad sa [mga magtutudlo] sa pagpaminaw sa Espiritu, mao ang responsibilidad sa pagpaminaw sa [estudyante]. . . . Kon maminaw kita uban sa espirituhanong mga dunggan, . . . ang [atong mga estudyante] mosulti kanato unsa nga mga leksyon ang angay nilang madunggan!”

Mipadayon si Elder Holland: “Sa tinuod ang mga [magtutudlo] nakapunting gihapon sa paghatag og sayon, binalik-balik nga unod sa leksyon kay sa magpunting sa ilang [mga estudyante] isip mga indibidwal.”⁸

Human kamo makaandam sa inyong kaugalingon ug sa inyong leksyon sa labing maayo gyud nga inyong mahimo, kinahanglan nga andam kamo sa inspirasyon. Kon moabut kanang hilom nga mga pag-aghat

sa Espiritu Santo, kinahanglang may kaisug kamo sa dili paggamit sa inyong mga outline ug mubo nga mga sulat ug sundon ang mga aghat sa Espiritu. Kon buhaton ninyo kini, ang leksyon nga inyong gihatag dili na inyong leksyon, apan mahimong leksyon sa Manluluwas.

Sa inyong pagpahinungod sa inyong kaugalingon sa pagsunod sa ebanghelyo uban ang mas dakong katuyoan sukad masukad ug sa pagsiksik sa mga kasulatan, paghambin niini diha sa inyong kasingkasing, ang sama nga Espiritu Santo, kinsa mipadayag niini nga mga pulong ngadto sa mga apostoles ug propeta sa karaan, mopamatuod kaninyo sa katinuod niini. Buot ipasabut, ang Espiritu Santo mopadayag niini pag-usab diha kaninyo. Kon mahitabo kini, ang mga pulong nga inyong gibasa dili na lamang mga pulong ni Nephi o ni Pablo o ni Alma, apan nahimo kini nga inyong mga pulong. Dayon, samtang magtudlo kamo, ang Espiritu Santo makadala sa tanang butang diha sa inyong panumduman. Sa pagkatinuod, “Kay ihatag kini kaninyo sa takna gayud, oo, sa diha gayud nga higayon, unsa ang inyong isulti.”⁹ Kon mahitabo kini,

mahibulong kamo nga inyong masulti ang wala ninyo planohang isulti. Dayon, kon maminaw kamo, makakat-on kamo gikan sa mga butang nga inyong gisulti sa inyong pagtudlo. Si President Marion G. Romney miingon, “Ako kanunay mahibalo nga ako namulong ubos sa pagdasig sa Espiritu Santo kay kanunay akong makakat-on gikan sa unsay akong gisulti.”¹⁰ Hinumdumi ang magtutudlo usa usab ka estudyante.

Sa katapusan, kinahanglang mobarug kamo isip independente nga saksi sa mga butang nga inyong gitudlo ug dili lamang magpalanog sa mga pulong nga anaa sa manwal o sa hunahuna sa uban. Samtang nagbusog kamo sa mga pulong ni Kristo ug naningkamot sa pagsunod sa ebanghelyo uban sa mas dakong katuyoan sukad, mopamatuod ang Espiritu Santo nganha kaninyo nga ang inyong gitudlo tinuod. Mao kini ang espi-ritu sa pagpadayag, ug kining sama nga espi-ritu modala sa inyong mensahe ngadto sa mga kasingkasing niadtong kinsa nagtinguha ug andam nga modawat niini.

Atong tapuson kon diin kita nagsugod—diha sa Sagradong Kakahoyan. Tungod sa unsay nahitabo niadtong matahum nga buntag sa tingpamulak dili pa kaayo dugay, may katungod kamo sa pagtudlo uban ang gahum ug awtoridad sa Dios. Niini ako mopamatuod sa akong solemne ug kaugalingong pagsaksi diha sa pangalan ni Jesukristo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Mga Taga-Roma 1:16.
2. Doktrina ug mga Pakigsaad 11:20.
3. First Presidency, sa *Teaching the Gospel in the Savior's Way: A Guide to Come, Follow Me: Learning Resources for Youth* (2012), 2.
4. First Presidency, sa *Teaching the Gospel in the Savior's Way*, 2.
5. Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 11:21.
6. Tan-awa sa 1 Mga Taga-Tesalonika 1:5.
7. Alma 17:2–3.
8. Jeffrey R. Holland, “The Divine Commission” (pamulong nga gihatag diha sa seminar sa bag-ong mga presidente sa misyon, Hunyo 26, 2009), 7, 8, Church History Library, Salt Lake City; emphasis sa orihinal.
9. Doktrina ug mga Pakigsaad 100:6.
10. Marion G. Romney, sa Boyd K. Packer, *Teach Ye Diligently* (1975), 304.

Ni Elder Kevin S. Hamilton
Sa Seventy

Sa Kanunay Naggunit

Unta kita sa kanunay naggunit sa gunitanan nga puthaw paingon ngadto sa presensya sa atong Langitnong Amahan.

Ang akong amahan makahinumdom sa adlaw, bisan sa oras, nga ang iyang pamilya—amahan, inahan, ug upat ka anak—mibiya sa Simbahan, kadaghanan wala na makabalik niini nga kinabuhi. Siya 13 anyos, usa ka deacon, ug niadtong panahona ang mga pamilya motabong sa Sunday School inigka-buntag ug dayon sa miting sa sakrament inigkahapon. Usa ka nindot nga adlaw sa tingpamulak, gikan sa buntag nga simba sa Dominggo ug human sa pagdungan og paniudto, ang iyang inahan miduol sa iyang amahan ug nangutana lang, “Mahal, moadto ba kita sa miting sa sakrament karong hapon, o isuroy ang atong pamilya sa probinsya?”

Ang ideya nga duna pay kapilian kay sa miting sa sakrament wala gayud mosantup sa hunahuna sa akong amahan, apan siya ug ang tulo ka tin-edyer niyang mga igsoon naglingkod ug naminaw og maayo. Kanang Dominggo sa hapon nga pagsuroy-suroy sa probinsya tingali usa ka makalingaw nga kalihokan sa pamilya, apan kanang gamay nga desisyon ang sinugdanan sa bag-ong padulngan nga sa kaulahian mipalayo sa iyang pamilya sa Simbahan uban sa kaluwasan, seguridad, ug mga panalangin niini ngadto sa lahi nga dalan.

Isip leksyon niadtong sa atong panahon nga tingali matintal sa pagpili sa lahi nga dalan, ang propeta sa Basahon ni Mormon nga si Lehi mipakigbahin og usa ka panan-awon sa iyang pamilya diin siya “nakakita og dili maihap nga mga pundok sa mga katawhan, kadaghanan kanila mipadayon paingon ngadto sa unahan, nga unta sila makaabut sa dalan paingon ngadto sa kahoy diin [siya] nagbarug.

“Ug . . . sila miduol, ug misugod sa pagsubay sa dalan paingon sa kahoy.

“Ug . . . dihay mitungha nga usa ka gabon sa kangitngit; . . . hangtud nga sila kinsa misugod sa pagsubay sa agianan nangawala sa ilang agianan, nga sila nangasaag ug nangawala.”¹

Nakakita dayon si Lehi og ikaduhang grupo nga “mipadayon paingon sa unahan, ug sila miduol ug migunit sa tumoy sa gunitanan nga puthaw; ug sila mipadayon paingon sa unahan lahus sa gabon sa kangitngit, naggunit sa gunitanan nga puthaw, hangtud nga sila miabut ug mikaon sa bunga sa kahoy.” Makaguol kay, “human sila makakaon sa bunga sa kahoy sila mitan-aw sa palibut ingon og sila nangaulaw” tungod niadtong anaa sa “usa ka dako ug lapad nga gambalay” nga “ang ilang mga kinaiya ingon og nagbiay-biay ug nagtulisok sa ilang mga tudlo paingon ngadto

kanila kinsa miabut . . . ug mikaon sa bunga.” Dayon kini nga mga tawo “nangahulog ngadto sa gidili nga mga dalan ug nangawala.”² Wala sila maka-himo, o tingali dili andam, sa paglahutay sa katapusan.

Apan, dunay ikatulong grupo nga dili lang malampuson nga miabut sa kahoy sa kinabuhi; sila sa kaulahian wala mawala. Kanila, ang kasulatan nag-ingon nga sila mipadayon “paingon sa unahan, sa kanunay naggunit sa gunitanan nga puthaw, hangtud nga sila miabut ug natumba ug mikaon sa bunga sa kahoy.”³ Ang gunitanan nga puthaw alang niining grupo sa mga tawo mao lang ang kaluwasan ug seguridad nga ilang makitan, ug kanunay sila nga naggunit; wala gayud sila mobuhi, alang sa usa ka butang nga ingon ka yano sama sa Dominggo sa hapon nga suroy-suroy sa probinsya.

Bahin niining grupo sa mga tawo, si Elder David A. Bednar mitudlo: “Ang importante nga pulong niining bersikulo mao ang ‘sa kanunay naggunit’ sa gunitanan nga puthaw. . . . Tingali kining ikatulo nga grupo sa mga tawo

kanunay nga nagbasa ug nagtuon ug nagsiksik sa mga pulong ni Kristo. . . . Kini ang grupo nga paningkamutan ninyo ug nako nga apilan.”⁴

Kita kinsa mga miyembro sa Simbahan sa Dios karon mihimo og mga pakigsaad nga mosunod ni Jesukristo ug motuman sa mga sugo sa Dios. Panahon sa bunyag nakigsaad kita nga mobarug isip saksi sa Manluluwas,⁵ motabang sa maluyahon ug nanginahanglan,⁶ motuman sa mga sugo sa Dios, ug maghinulsol kon gikinahanglan, kay sama sa gitudlo ni Apostol Pablo, “Sanglit nakasala man ang tanan, ug [nakabsan] sa himaya sa Dios.”⁷

Matag semana kita dunay oportunidad nga motambong sa miting sa sakrament, diin atong mabag-o ang atong mga pakigsaad pinaagi sa pag-ambit sa pan ug tubig sa ordinansa sa sakrament. Kining yano nga buhat nagtugot nato nga sa makausa mosaad sa atong kaugalingon nga mosunod ni Jesukristo ug maghinulsol kon kita makasala. Ang saad sa Dios agig balus mao ang Iyang Espiritu isip giya ug proteksyon.

Gikan sa *Isangyaw ang Akong Ebanghelyo*, ang atong mga misyonaryo nagtudlo nga ang pagpadayag ug pagpamatuod moabut kon kita motambong sa atong mga miting sa Simbahan sa Dominggo: “Samtang kita motambong sa mga tulumanon sa Simbahan ug dungan nga mosimba,

kita nagpalig-on sa usag usa. Kita mabag-o pinaagi sa atong pagpakig-uban sa mga higala ug pamilya. Ang atong hugot nga pagtuo malig-on samtang kita magtuon sa mga kasulatan ug magkat-on pa kabahin sa gipahiuli nga ebanghelyo.”⁸

Tingali dunay mangutana nganong dunay tulo ka managlahi nga miting sa Dominggo ug nganong kinahanglanon ang matag usa niini? Tan-awon nato og kadiyot kining tulo ka miting:

- Ang miting sa sakrament naghatag og oportunidad sa pag-apil sa ordinansa sa sakrament. Kita mobag-o sa atong mga pakigsaad, modawat sa nagkakusog nga pagbati sa Espiritu, ug batunan ang dugang nga mga panalangin nga matudloan ug malamdagan sa Espiritu Santo.
- Ang Sunday School nagtugot nato nga “motudlo sa usag usa sa doktrina sa gingharian,”⁹ nga ang tanan “makadawat og kaayohan ug maglipay nga maghiusa.”¹⁰ Ang dakong gahum ug personal nga kalinaw moabut kon kita nakasabut sa mga doktrina sa gipahiuli nga ebanghelyo.
- Ang miting sa priesthood mao ang panahon alang sa kalalakin-an ug sa young men nga “makakat-on sa [ilang] katungdanan”¹¹ ug “matudloan nga labaw sa hingpit,”¹² ug ang miting sa Relief Society naghatag sa kababayen-an sa Simbahan

og oportunidad sa “pagpalambo sa ilang pagtuo . . . , paglig-on sa [ilang] pamilya ug panimalay, ug pagtabang sa nanginahanglan.”¹³

Ingon man usab, ang atong young women ug mga bata dunay ilang kaugalingong miting ug klase diin tudloan sila sa ebanghelyo samtang nangandam sila alang sa importante nga mga responsibilidad nga moabut nila. Sa matag usa niining talagsaon nga mga miting, kita makakat-on sa doktrina, makabati sa Espiritu, ug makaserbisyo sa usag usa. Samtang dunay mga eksepsyon tungod sa gilay-on, pletehan, o panglawas, maningkamot kita nga motambong sa tanan natong miting sa Dominggo. Ako mosaad nga ang mga panalangin sa kalipay ug kalinaw moabut gikan sa pagsimba atol sa atong tulo ka oras nga miting sa Dominggo.

Ang among pamilya mipasalig nga motambong kanunay sa among mga miting sa Dominggo. Among nakita nga nakapalig-on kini sa among pagtuo ug nakapalawom sa among pagsabut sa ebanghelyo. Among nasayran nga nindot ang among gibati sa among desisyon nga motambong sa mga miting sa Simbahan, ilabi na kon kami mopauli ug mopadayon sa pagbalaan sa Igpapahulay. Motambong gani kami sa tanan namong miting sa Dominggo bisan kon nagbakasyon kami o nagbiyahe. Usa sa among

mga anak nga babaye bag-ohay lang misulat nga misimba siya sa siyudad nga iyang gibyahian ug midugang, “Oo, Pa, mitambong ko sa tulo ka miting sa Dominggo.” Nasayud kami nga napanalanginan siya alang niining matarung nga desisyon.

Kita dunay daghang pagpili nga himoon kon unsaon nato pagbalaan ang adlawng Igpapahulay. Sa kanunay dunay pipila ka “maayong” kalihokan nga kinahanglang isakripisyo alang sa mas maayong pagpili nga motambong sa miting sa Simbahan. Gani sa pagkatinuod usa kini ka paagi nga ang yawa “motikas sa [atong] mga kalag, ug modala [kanato nga mabinanta-yon].”¹⁴ Gamiton niya ang “maayo” nga mga kalihokan isip puli sa “mas maayo” o gani sa “labing maayo” nga mga kalihokan.¹⁵

Ang kanunayng paggunit sa gunitanan nga puthaw nagpasabut nga kita motambong sa tanan natong miting sa Dominggo: miting sa sakrament, Sunday School, ug mga miting sa priesthood o Relief Society. Ang atong mga bata ug mga batan-on motambong sa ilang mga miting sa Primary, Young Men, ug Young Women. Dili kita mopili kon hain nga miting ang atong tambungan. Kita mohupot sa pulong sa Dios pinaagi sa pagsimba ug pagtambong sa atong mga miting sa Igpapahulay.

Ang kanunayng paggunit sa gunitanan nga puthaw nagpasabut nga maningkamot kita sa pagtuman sa tanang sugo sa Dios, nga dunay matag adlaw nga personal ug pamilya nga pag-ampo, ug pagtuon sa kasulatan.

Ang kanunayng paggunit kabahin sa doktrina ni Kristo sama sa gitudlo diha sa Basahon ni Mormon. Kita nagpalambo sa atong pagtuo ni Jesukristo, naghinulsol sa atong mga sala, nag-usab sa atong kasingkasing, ug dayon mosunod Niya ngadto sa tubig sa bunyag ug modawat sa gasa sa Espiritu Santo, nga nagsilbing giya ug maghuhupay. Ug dayon, sama sa gitudlo ni Nephi, kita “mopadayon sa unahan, magbusog sa pulong ni Kristo” hangtud sa katapusan sa atong kinabuhi.¹⁶

Mga kaigsoonan, kita usa ka katawhan sa pakigsaad. Kita andam

sa paghimo ug pagtuman sa mga pakigsaad, ug ang gisaad nga panalangin mao nga atong madawat ang “tanan nga [iya] sa Amahan.”¹⁷ Kon kita kanunay naggunit sa gunitanan nga puthaw pinaagi sa pagtuman sa atong mga pakigsaad, kita lig-unon sa pagbuntog sa mga tintasyon ug sa kakuyaw sa kalibutan. Kita makapanaw niining mortal nga kinabuhi uban sa tanan niining mga hagit hangtud makab-ot nato ang bunga nga “labing bililhon ug labing madanihon labaw sa tanang uban nga mga bunga.”¹⁸

Ang akong amahan swerte nga naminyo og buotan nga babaye nga midasig niya sa pagbalik sa simbahan dihang batan-on pa siya ug nagsugod pag-usab sa paglambo diha sa dalan. Ang ilang matinud-anong kinabuhi mipanalangin sa ilang mga anak, sa sunod henerasyon nga mga apo, ug karon mga apo sa tuhod.

Ingon nga ang yanong desisyon nga motambong o dili sa usa sa ilang miting sa pagsimba sa adlawng Igpapahulay nakahimo og kalainan sa kinabuhi sa pamilya sa akong mga apohan, ang atong matag adlaw nga mga desisyon dako og epekto sa atong kinabuhi. Ang ingon og gamay nga desisyon sama sa motambong ba o dili sa miting sa sakrament dunay

dako, gani mahangturon, nga mga sangputanan.

Unta atong pilion nga magmakugihon ug maangkon ang mahinungdanong mga panalangin ug proteksyon nga nagagikan sa pagtigum ug pagtuman sa mga pakigsaad. Unta kita sa kanunay naggunit sa gunitanan nga puthaw paingon ngadto sa presensya sa atong Langitnong Amahan mao ang akong pag-ampo diha sa sagradong pangalan ni Jesukristo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

- 1 Nephi 8:21–23.
- 1 Nephi 8:24–28.
- 1 Nephi 8:30; emphasis gidugang.
- David A. Bednar, “A Reservoir of Living Water” (Church Educational System fireside address, Feb. 4, 2007), 8–9; speeches.byu.edu.
- Tan-awa sa Mosiah 18:9.
- Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 81:5.
- Mga Taga-Roma 3:23.
- Isangyaw ang Akong Ebanghelyo: Usa ka Giya sa Misyonaryo nga Pangalagad* (2004), 87.
- Doktrina ug mga Pakigsaad 88:77.
- Doktrina ug mga Pakigsaad 50:22.
- Doktrina ug mga Pakigsaad 107:99.
- Doktrina ug mga Pakigsaad 88:78.
- Handbook 2: Administering the Church* (2010), 9.1.1.
- 2 Nephi 28:21.
- Tan-awa sa Dallin H. Oaks, “Maayo, Mas Maayo, Labing Maayo,” *Liahona*, Nob. 2007, 104–8.
- 2 Nephi 31:20.
- Doktrina ug mga Pakigsaad 84:38.
- 1 Nephi 15:36.

Ni Elder Adrián Ochoa
Sa Seventy

Hangad

Karon ang panahon sa pagtan-aw sa Tinubdan sa kamatuoran ug ipaniguro nga ang atong pagpamatuod lig-on.

Dihang otso anyos pa ko, duha ka ig-agaw ug ako gipaadto sa lungsod aron kuhaon ang kinompra para sa sunod nga 15 ka adlaw. Sa paghinumdom, nahingangha ko sa kadako sa pagsalig sa akong lola ug iyaan ug uyoan ngari namo. Ang panganod sa kabuntagon hayag pa dihang nagpanon kami sakay sa tulo ka kabayo.

Sa tunga-tunga sa kasagbutan, nakahunahuna kami nga manganaog ug magdula og jolin. Mao nga nagdula kami—nga dugay gayud. Nalingaw kaayo kami sa among dula nga wala na namo makita ang “mga ilhanan sa kapanahonan” ibabaw namo dihang misingitngit ang kalangitan. Sa pagkaamgo namo sa unsay nahitabo, wala na gani kami panahon sa pagsakay sa among kabayo. Mibundak ang kusog nga ulan, nga wala na kami laing nahunahunaan kondili ang pagkuha sa angkasanan sa mga kabayo ug gipandong ang gamayng hapin sa angkasanan.

Walay kabayo, basa, ug gitugnaw, mipadayon kami sa among biyahe, karon naningkamot na nga magdali kutob sa mahimo. Dihang nagsingabut na kami sa among padulngan, nakita namo nga ang dakong dalan sa lungsod gibahaan ug morag sapa nga nag-agas paingon namo. Karon ang

amo na lang kapilian mao ang pagbutang sa among pandong ug mokatkat sa barbed-wire nga koral nga naglibut sa lungsod. Gabii na kaayo dihang, gikapoy ug gipamaulan ug basa kaayo, nakakita kami og kapasilangan sa unang balay nga among nakita paingon sa lungsod. Ang buotang pamilya didto mipauga namo, mipakaon namo og laming bean burritos, ug dayon gipakatulog kami sa usa ka kwarto. Dayon among nakita nga sa kwarto patag ang yuta, busa may nahunahunaan na usab kami. Nagdrowing kami og circle sa yuta ug gipadayon ang among dula nga jolin hangtud nakatulog kami.

Isip mga bata naghunahuna lang kami sa among kaugalingon. Wala kami maghunahuna sa among mga minahal nga nagsige og pangita namo—kay kon naghunahuna pa kami, dili gyud unta kami maglangay-langay sa among lakaw sa ingon nianang walay pulos nga buhat. Ug kon maalamon pa kami, mitan-aw unta kami sa kalangitan, makakita sa mga panganod nga nanagtapok, ug gipaspan ang among lakaw aron dili maabtan sa unos. Karon nga mas nasinati na ko, kanunay nakong pahinumduman ang akong kaugalingon, “Ayaw kalimot sa paghangad.”

Ang akong kasinatian uban sa akong mga ig-agaw nagtudlo kanako nga mohatag og pagtagad sa mga ilhanan sa kapanahonan. Nagpuyo kita sa unuson, makuyaw nga panahon nga gihulagway ni Pablo: “Kay ang mga tawo unya magamahigugmaon man sa ilang kaugalingon, . . . masukihon sa mga ginikanan, walay igabalus, dili diosnon, . . . tigbutang-butang, mapatuyangon, . . . nagahigugma sa kalipayan inay sa Dios unta hinoon” (2 Timoteo 3:2–4).

Namulong bahin niining panahona, si Elder Dallin H. Oaks miingon: “Kinahanglan kitang mohimo og temporal ug espirituhanong pagpangandam. . . . Ug ang pagpangandam nga posibleng makalimtan mao kadtong dili kaayo makita ug mas lisud—ang espirituhanon” (“Pagpangandam alang sa Ikaduhang Pag-anhi,” *Liahona*, Mayo 2004, 9). Buot ipasabut, ayaw kalimot sa paghangad.

Sa dinaliang panginahanglan sa espirituhanong pagpangandam diha sa ingon kakuyaw nga panahon, gusto kong mopasidaan bahin sa klaro kaayo nga ilhanan sa kapanahonan. Anaa ko sa kinaunhan sa teknolohiya tungod sa akong propesyon, busa nasayud ko sa kaimportante niini, ilabi na sa komunikasyon. Daghan na kaayong impormasyon nga gihimo sa tawo nga sayon na nga ma-access. Apan ang Internet puno usab nianang mga malaw-ay ug makalingla. Ang teknolohiya mopalambo sa atong kagawasan sa pagpahayag, apan makahatag usab kini og sayop nga kredibilidad sa dili angayan nga mga blogger base sa gidaghanon sa mga viewer. Mao nga karon, labaw sa tanan, atong hinumduman kining mahangturong baruganan: “Maila ninyo sila pinaagi sa ilang mga bunga” (Mateo 7:20).

Sa piho, ako mopasidaan ninyo nga dili motan-aw sa law-ay nga mga hulagway o mohatag sa inyong pagtagad sa mga tigbutang-butang ni Kristo ug ni Propeta Joseph Smith. Kining mga buhata makamugna og susamang epekto: ang pagkawala sa Espiritu Santo ug sa Iyang mapanalipdon, makapalahutay nga gahum. Mosunod kanunay ang sala ug kagulan-an.

Mga kaigsoonan, kon makasugat kamo og butang nga maoy hinungdan sa inyong pagkwestyon sa inyong pagpamatuod sa ebanghelyo, ako mohangyo ninyo sa paghangad. Tan-awa ang Tinubdan sa tanang kalam ug kamatuoran. Amumahi ang inyong pagtuo ug pagpamatuod uban sa pulong sa Dios. Dunay mga nagtinguha nga mahuyang ang inyong pagtuo pinaagi sa pagsagol sa mga bakak ug gamayng kamatuoran. Mao nga kinahanglan gayud nga magpabilin kamong takus sa Espiritu. Ang pakig-uban sa Espiritu Santo dili lang aron komportable kamo—importante kini sa inyong espiritwal nga paglahutay. Kon dili ninyo hatagan og bili ang mga pulong ni Kristo ug pamina-won pag-ayo ang mga pag-aghat sa Espiritu, kamo malingla (tan-awa sa Joseph Smith—Mateo 1:37). Kinahanglan natong buhaton kining mga butanga.

Si Jesukristo, kinsa hingpit, ug si Joseph Smith, kinsa miangkong nga dili hingpit, gipatay sa mga tigbutang-butang kinsa dili modawat sa ilang pagpamatuod. Unsaon nato pagkasayud nga ang ilang pagpamatuod tinuod—nga si Jesukristo mao ang Anak sa Dios ug si Joseph Smith tinuod nga propeta?

“Maila ninyo sila pinaagi sa ilang mga bunga.” Ang maayong bunga gikan ba sa dautan nga kahoy? Nasayud ko nga ang akong Manunubos mipasaylo sa akong mga sala ug mikuha sa akong palas-anon, midala nako sa kalipay nga wala nako masayri kaniadto. Ug nasayud ko nga si Joseph Smith usa ka propeta tungod kay gihimo nako ang yano nga gisaad diha sa Basahon ni Mormon: “Mangutana sa Dios, ang Amahan sa Kahangturan, sa ngalan ni Kristo” (Moroni 10:4). Sa yano nga pagkaskulti, hangad.

Dunay uban nga moingon nga kinahanglan nga kamo dunay ebidensya aron motuo sa Pagkabanhaw ni Kristo o sa katinuod sa Iyang gipahiuli nga ebanghelyo. Ngadto nila akong kutloon ang mga pulong ni Alma ngadto ni Korihor, kinsa misulay sa pagdani sa uban aron dili motuo: “Ikaw aduna

Brasilia, Brazil

nay igo nga mga timailhan; ikaw mosulay ba sa imong Dios? Ikaw moingon ba, Ipakita ngari kanako ang usa ka timailhan, nga ikaw aduna sa pagpamatuod niini nga imong mga kaigsoonan, ug usab sa tanan nga balaan nga mga propeta? Ang mga kasulatan gibukhad sa imong atubangan” (Alma 30:44).

Kamo ug ako mao ang buhi nga ebidensya sa matubsanong gahum sa Manluluwas. Kita ang buhi nga ebidensya sa pangalagad ni Propeta Joseph ug sa kamatanud-anon niadtong unang mga Santos nga nagpabiling lig-on sa ilang pagpamatuod. Ang Simbahan ni Jesukristo anaa na sa tibuok kalibutan ug walay sama ang paglambo—gihangup, sama sa panahon ni Kristo, sa mapaubsanong mga tawo nga wala magkinahanglan nga makakita ug makahikap aron lang motuo.

Walay nasayud kon kanus-a mabalik ang Ginoo. Apan ang makuyaw nga panahon anaa na nato karon. Karon ang panahon sa pagtan-aw sa Tinubdan sa kamatuoran ug ipaniguro nga ang atong pagpamatuod lig-on.

Balik sa akong istorya, ang akong mga ig-agaw ug ako mibangon sa kabuntagon nga hayag ang adlaw ug nindot ang kapanganuran. Usa ka tawo ang nanuktok sa pultahan nga nangita sa tulo ka bata nga nawala. Gipasakay kami sa kabayo, ug mipauli kami agi sa samang kasagbutan. Dili nako malimtan ang among nakita

sa among pagpauli—pundok sa mga tawo nga nangita kanamo sa tibuok gabii, ang ilang mga tractor ug sakyanan nalubong sa lapok. Ilang nakita ang angkasanan diri ug ang kabayo didto, ug dihang nakakita sila namo nga mipauli na, mabati nako ang ilang kahupayan ug gugma. Sa entrada paingon sa lungsod, daghang tawo ang naghulat namo, ug sa ilang atubangan mao ang akong mahigugmaong lola ug ang akong tiyo ug tiya. Gigakos mi nila ug mihilak, nalipay kaayo nga nakit-an ang ilang nawala nga mga anak. Nindot kini nga pagpahunumdom para kanako nga ang atong Langitnong Amahan naghunahuna nato. Naghinam-hinam Siya nga naghulat sa atong pagpauli.

Oo, dunay mga timailhan sa mga unos sa atong palibut. Mohangad kita ug mangandam sa atong kaugalingon. Dunay kaluwasan sa lig-ong pagpamatuod. Atong hatagan og bili ug lig-unon ang atong pagpamatuod matag adlaw.

Nasayud ko nga makapuyo kitang manag-uban isip mga pamilya sa kahangturan, nga ang atong Langitnong Amahan naghulat kanato, Iyang mga anak, uban sa Iyang mga kamot nga nagtuyhad. Nasayud ko nga si Jesukristo, ang atong Tigluwas, buhi. Sama ni Pedro, wala kini ipadayag kanako og tawo, kondili sa akong Amahan nga anaa sa langit (tan-awa sa Mateo 16:15–19). Sa sagradong pangalan ni Jesukristo, amen. ■

Ni Elder Terence M. Vinson
Sa Seventy

Magpaduol sa Dios

Gusto sa Manluluwas nga kita mohigugma gayud Kaniya sa punto nga atong iuyon ang atong kabubut-on sa Iya.

Ang among apo nga says anyos, si Oli, kinsa motawag nako og “Poppy,” adunay kuhaon sa sakyanan. Ang iyang papa nagbarug sa sulod sa balay ug, wala kahibalo si Oli, giablihan ang sakyanan gamit ang remote control sa dihang duol na si Oli, ug dayon gisirado kini og balik pagkahuman niya. Si Oli midagan dayon sa sulod nga nagpahiyom!

Tanan sa pamilya nangutana niya, “Giunsa nimo pag-abli ang pultahan, ug pagsirado og balik?” Mipahiyom lang siya.

Ang among anak, nga iyang mama, miingon, “Tingali sama ni Poppy—tingali duna kay magic powers sama niya!”

Dihang mao gihapon ang nahitabo mga minutos ang milabay, ang iyang tubag sa dugang nga mga pangutana kabahin sa bag-o niyang nakaplagang abilidad mao kini: “Makatingala! Tungod siguro ni kay pinangga ko ni Poppy ug suod kaayo ming higala, ug iya kong gibantayan!”

Bulahan ko nga nahibalo sa tinuoray nga mga milagrang nahitabo sa kinabuhi sa matinud-anong mga Santos sa tibuok Africa, Papua New Guinea, Australia, New Zealand, ug sa mga isla sa Pasipiko. Mouyon ko kang Oli—tingali tungod kay ang matinud-anong mga tawo may

pagbati sa Langitnong Amahan ug sa Manluluwas sama sa pagbati ni Oli ngari kanako. Gihigugma nila ang Dios isip suod nga higala, ug Siya nagbantay kanila.

Ang mga miyembro niini nga Simbahan may katungod sa pagdawat, ug daghan ang nakadawat, sa espirituhanong pagsaksi ug naghimo og sagradong mga pakigsaad nga mosunod sa Ginoo. Bisan pa niana, ang uban padayong nagpaduol Kaniya samtang ang uban wala. Sa unsang kategoriya kamo nasakop?

Ang Dios kinahanglang maoy sentro sa kinabuhi—ang atong pinaka-focus. Siya ba? O Siya usahay layo kaha sa mga hunahuna ug mga katuyoan sa atong kasingkasing? (tan-awa sa Mosiah 5:13). Timan-i nga dili lang ang mga pagbati sa atong kasingkasing ang importante apan ang “mga katuyoan.” Sa unsang paagi ang atong kinaiya ug binuhatan nagpakita sa katarung sa atong mga katuyoan?

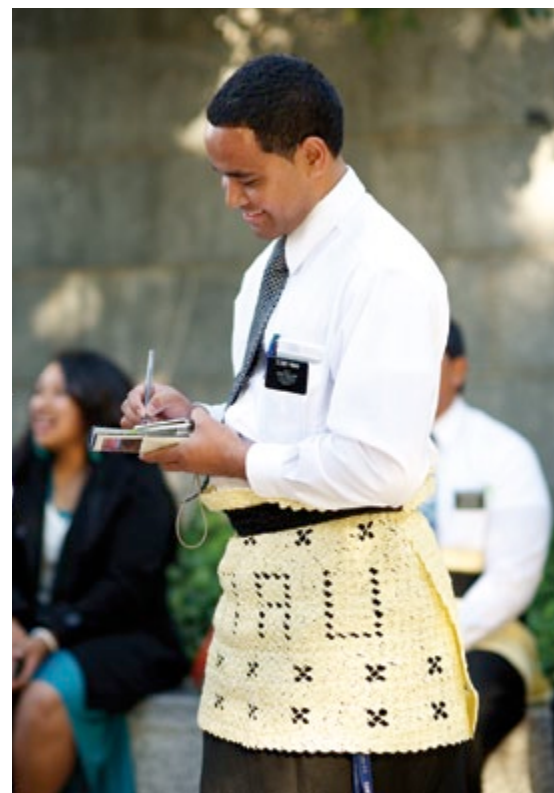
Ang among anak nga si Ben, sa dihang 16 anyos ug namulong sa stake conference, nangutana, “Unsay inyong bation kon may tawo nga mosaad ninyo matag semana ug wala gayud motuman sa saad?” Mipadayon siya, “Tinuoray ba natong gihimo ang saad dihang miambit kita sa sakrament ug nakigsaad nga sundon ang

Iyang mga sugo ug kanunay mohinumdom Kaniya?”

Gihatag sa Ginoo kanato ang mga paagi nga nagtabang nga mahinumdom kita Kaniya ug sa makatabang Niyang gahum. Ang usa ka paagi mao ang butang nga nasinati natong tanan—ang kalisdanan (tan-awa sa Alma 32:6). Samtang gihinumduman nako ang akong mga pagsulay, klaro nga nakatabang kini sa akong kalamboan, panabut, ug pagbati. Nagpaduol kini kanako sa akong Langitnong Amahan ug sa Iyang Anak uban sa mga kasinatian ug paglunsay nga midulot sa akong kasingkasing.

Ang giya ug instruksyon sa Ginoo mahinungdanon kaayo. Iyang gitabangan ang matinud-anong igsoon ni Jared pinaagi sa pagsulbad sa usa sa duha niya ka mga hagit dihang Siya misulti kaniya unsaon nga dunay lab-as nga hangin sa sulod sa mga sakayan nga matinud-anong gihimo (tan-awa sa Ether 2:20). Apan, klaro, wala lang gipasagdan sa Ginoo nga wala masulbad ang problema unsaon nga may kahayag, apan iyang giklaro nga Siya, ang Ginoo, motugot sa mga kalisdanan ug mga pagsulay para ilang sulbaron. Siya ang mopadala sa mga hangin, mga ulan, ug mga lunop (tan-awa sa Ether 2:23–24).

Nganong buhaton man Niya kana? Ug nganong pasidan-an man kita Niya

sa pagpalayo sa tinubdan sa peligro nga sayon ra man unta Niyang mapugngan ang peligro nga mahitabo? Si Presidente Wilford Woodruff misugilon bahin sa espirituhanong pagpasidaan nga ibalhin ang iyang karwahe nga gikatulgan niya, sa iyang asawa, ug anak, nga sa wala madugay usa ka alimpulos mitumba sa dakong kahoy ug mihagsa niini diha gyud sa kanhi gibutangan sa iyang karwahe (tan-awa sa *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Wilford Woodruff* [2004], 52).

Niining duha ka hitabo, mahimo ra untang pugngan ang dautang panahon aron mawala ang mga peligro. Apan mao kini ang punto—kay sa sulbaron Niya ang problema, gusto sa Ginoo nga mapalambo nato ang hugot nga pagtuo nga makatabang kanato sa pagsalig Kaniya sa pagsulbad sa mga problema ug mosalig Kaniya. Niana mas kanunay natong mabati ang Iyang gugma, mas kusog, mas tin-aw, ug mas personal. Mahiusa kita Kaniya, ug mamahimo kitang sama Kaniya. Ang pagkahimo natong sama Kaniya maoy Iyang tumong. Sa tinuod, kini ang Iyang himaya ug Iyang buhat (tan-awa sa Moises 1:39).

Usa ka batan-on naningkamot sa paghawan sa luyo sa ilang balay aron makadula sa iyang trak-trak. May dakong bato nga nakababag sa iyang gibuhat. Giduso ug gibira sa bata gamit ang tanan niyang kusog, apan bisan pa sa iyang paningkamot, ang bato wala gyud matarug.

Gipanid-an siya sa iyang papa og kadiyot, dayon miduol sa iyang anak ug miingon, “Kinahanglan kang mogamit sa tanan nimong kusog aron mairrog ang bato nga ingon niini kadako.”

Mitubag ang bata, “Gigamit ko na ang tanan kong kusog!”

Gikorihian siya sa iyang papa: “Wala pa. Wala ka pa makaangkon sa akong tabang!”

Dayon silang duha ang miduso ug dali rang nairrog ang bato.

Ang papa sa akong higalang si Vaiba Rome, unang presidente sa stake sa Papua New Guinea, natudloan usab nga makaduol siya sa Amahan sa Langit sa mga panahon sa panginahanglan. Siya

Colleyville, Texas

ug ang iyang katagibalangay nabuhi lamang pinaagi sa ilang mga gipananom. Usa ka adlaw nagdaob siya aron malimpyohan ang iyang porsyon sa umahan aron katamnan. Bisan pa, giunhan kini og taas nga panahon sa kainit, ug ang mga tanom uga na kaayo. Mao nga ang iyang daob nahimong susama sa kang Presidente Thomas S. Monson, nga gihulagway mismo sa atong propeta sa miaging kinatibuk-ang komperensya (tan-awa sa “Ang Pagkamasulundon Makahatag og Panalangin,” *Liahona*, Mayo 2013, 89–90). Misugod kini pagkaylap ngadto sa mga kasagbutan, ug sa mga pulong sa iyang anak, “usa ka makalilisang nga kalayo” ang miresulta. Gikabalakan niya ang katagibalangay ug ang posibliling pagkahurot sa ilang mga tanom. Kon mangasunog kini, mag-atubang siya og silot sa balangay. Kay wala gyud kapalong sa kalayo, nahinumdom siya sa Ginoo.

Karon mokutlo ko sa gisulti sa iyang anak, nga akong higala: “Miluhod siya sa bungtod sa may kasagbutan ug nag-ampo sa Langitnong Amahan aron mapalong ang kalayo. Kalit lang miabut ang baga kaayong dag-om dapit sa iyang giampoan, ug miulan og kusog kaayo—apan didto ra sa nagdilaab nga kalayo. Dihang mitan-aw siya sa palibut, tin-aw

kaayo ang kalangitan gawas lang sa tungod gayud sa nasunugan. Dili siya katuo nga ang Ginoo motubag sa usa ka yano nga tawo sama niya, ug miluhod siya pag-usab og mihilak sama sa usa ka bata. Miingon siya nga pinakanindot kadto nga pagbati” (tan-awa sa Alma 36:3).

Gusto sa Manluluwas nga kita mohigugma gayud Kaniya sa punto nga atong iuyon ang atong kabubut-on sa Iya. Mabati dayon nato ang Iyang gugma ug mahibalo sa Iyang himaya. Dayon makapanalangin siya kanato sa Iyang gusto. Nahitabo kini kang Nephi anak ni Helaman, dihang siya hingpit nang gisaligan sa Ginoo ug, tungod niadto, mipanalangin kaniya sa tanan nga iyang gipangayo (tan-awa sa Helaman 10:4–5).

Sa *Life of Pi*, sa hinimo-himong sugilanon ni Yann Martel, ang bayani mipadayag sa iyang pagbati bahin kang Kristo: “Dili gayud Siya mawala sa akong hunahuna. Dili gayud. Migahin ko og tulo ka adlaw sa paghunahuna Kaniya. Kon magsigi kog hunahuna Kaniya, mas lisud nako Siyang kalimtan. Ug kon dugang ko nga magkat-on bahin Niya, mas dili ko gusto nga mobiya Kaniya” ([2001], 57).

Ingon ana ka tukma ang akong gibati sa Manluluwas. Kanunay Siya nga duol, ilabi na sagradong mga dapit ug

mga panahon sa panginahanglan; ug usahay, nga wala gyud nako damha, mobati ko sa Iyang pagpikipik sa akong abaga aron pagpahibalo nga Iya kong gihigugma. Ikabalik ko kana nga gugma sa imperpekto nakong paagi pinaagi sa paghatag Kaniya sa akong kasingkasing (tan-awa sa D&P 64:22, 34).

Pipila lang ka bulan ang milabay akong nakatapad si Elder Jeffrey R. Holland samtang gi-assign niya ang mga misyonaryo sa ilang misyon. Dihang mibiya mi iya kong gihulat, ug samtang naglakaw mi iya kong giagbayan. Misulti ako kaniya nga mao usab ang iyang gihimo kanako kausa didto sa Australia. Miingon siya, “Tungod kay gihigugma ko ikaw!” Ug nahibalo kong tinuod kadto.

Nagtuo ko nga kon kita dunay kahigayunan nga maglakaw uban sa Manluluwas, kita mobati sa Iyang pag-agbay kanato sama niadto. Sama sa mga disipulo padulong sa Emmaus, ang atong kasingkasing “magdilaab sulod kanato” (Lucas 24:32). Kini ang Iyang mensahe: “Umari kamo ug makita ninyo” (Juan 1:39). Personal kini, makaagni, ug mahangupon kini nga pagdapit nga maglakaw samtang Siya maga-agbay kanato.

Hinaut atong bation ang sama nga pagsalig ni Enos, diha sa katapusang bersikulo sa iyang mubo apan tulukibon nga basahon: “Ug ako malipay diha sa adlaw kanus-a ang akong pagkamortal mosul-ob sa pagka-imortal, ug mobarug sa iyang atubangan; ug unya ako makakita sa iyang panagway nga may kahinangop, ug siya moingon ngari kanako: Duol ngari kanako ikaw nga bulahan, may dapit nga giandam alang kanimo sa mga mansyon sa akong Amahan” (Enos 1:27).

Tungod sa kadaghang kasinatian ug gahum diin ang Espiritu misaksi ngari kanako, mopamatuod ko sa hingpit nga kasiguroan nga buhi ang Dios. Gibati ko ang Iyang gugma. Pinakatam-is kini nga pagbati. Unta atong buhaton ang unsay gikinahanglan aron sa pagpahiyon sa atong kabubut-on ngadto sa Iya ug tinuod nga mohigugma Kaniya. Sa pangalan ni Jesukristo, amen. ■

Ni Elder Russell M. Nelson

Sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

Mga Desisyon alang sa Kahangturan

Ang maalamong paggamit sa inyong kagawasan sa paghimo sa inyong kaugalingong mga desisyon importante sa inyong espiritual nga kauswagan, karon ug sa kahangturan.

Minahal nga mga kaigsoonan, kada adlaw mao ang adlaw sa pagdesisyon. Si President Thomas S. Monson mitudlo nato nga ang “mga desisyon motino sa destinasyon.”¹ Ang maalamong paggamit sa inyong kagawasan sa paghimo sa inyong kaugalingong mga desisyon importante sa inyong espiritwal nga kauswagan, karon ug sa kahangturan. Dili kamo mga bata pa kaayo aron makat-on, dili tigulang na kaayo aron mag-usab. Ang inyong mga tinguha sa pagkat-on ug pag-usab nagagikan sa balaanong hinatag nga pangandoy alang sa mahangturing kalamboan.² Ang matag adlaw nagdala og oportunidad sa paghimo og mga desisyon alang sa kahangturan.

Kita mahangturing mga binuhat—espiritu nga mga anak sa langitnong mga ginikanan. Ang Biblia nagrekord nga “gibuhat sa Dios ang tawo sa iyang kaugalingong dagway, . . . lalaki ug babaye iyang gibuhat sila.”³ Karong bag-o nakadungog ko og chorus sa mga bata nga mikanta sa maanindot nga kanta “Ako Anak sa Dios.”⁴ Naghunahuna ko, “Nganong wala man ko

kadungog nga gikanta kana kanunay sa mga inahan o mga amahan?” Dili ba kitang *tanán* anak sa Dios? Sa pagkatinuod, walay usa nato nga *makapugong* nga mahimong anak sa Dios!

Isip mga anak sa Dios, kinahanglang higugmaon nato Siya uban sa atong tibuok kasingkasing ug kalag, gani labaw pa sa atong paghigugma sa atong yutan-ong mga ginikanan.⁵ Kinahanglang higugmaon nato ang atong mga silingan isip mga igsoon. Walay laing mga sugo nga mas labaw niini.⁶ Ug kinahanglan natong tahuron ang bili sa kinabuhi sa tawo, sa lainlaing ang-ang sa paglambo niini.

Ang kasulatan nagtudlo nga ang lawas ug ang espiritu mao ang kalag sa tawo.⁷ Isip dual nga pagkatawo, ang matag usa kaninyo makapasalamat sa Dios sa Iyang bililhong mga gasa sa inyong lawas ug espiritu.

Ang Lawas sa Tawo

Ang akong daghang katuigan isip usa ka medikal nga doktor nakahatag nako og dakong pagtahud sa lawas sa tawo. Gibuhat sa Dios isip gasa kaninyo, talagsaon gyud kini kaayo!

Hunahuna ang inyong mga mata nga makakita, mga dunggan nga makadungog, ug mga tudlo nga mobati sa mga butang sa inyong palibut. Ang inyong utok nagtugot kaninyo nga makakat-on, makahunahuna, ug makarason. Ang inyong kasing-kasing walay hunong nga nagpitik adlaw ug gabii, gani hapit dili ninyo mamatikdan.⁸

Ang inyong lawas makapanalipod sa kaugalingon. Ang sakit moabut isip pasidaan nga dunay dili maayo ug kinahanglan og atensyon. Ang makatagod nga mga sakit moabut matag karon ug unya, ug kon kini moabut, ang mga antibody maporma nga makadugang sa inyong resistensya sa mosunod nga impeksyon.

Ang inyong lawas moayo sa iyang kaugalingon. Ang mga samad ug mga bun-og mamaayo. Ang nabali nga mga bukog malig-on pag-usab. Akong nasulti ang gamay lang nga sampol sa daghang talagsaong mga hiyas sa lawas nga gihatag sa Dios.

Bisan pa, ingon og sa kada pamilya, kon dili sa kada tawo, pipila ka pisikal nga mga kondisyon anaa nga nagkinahanglan og espesyal nga pag-atiman.⁹ Usa ka sumbanan sa pag-atubang sa mao nga hagit gihatag sa Ginoo. Siya miingon, “Ako mohatag ngadto sa mga tawo og kahuyang nga sila mahimo nga magpaubos; . . . kay kon sila magpaubos sa ilang mga kaugalingon . . . ug magbaton og hugot nga pagtuo ngari kanako, niana ako mohimo sa mahuyang nga mga butang nga mahimo nga malig-on ngadto kanila.”¹⁰

Ang talagsaong mga espiritu kasarangan gisulod sa dili hingpit nga mga lawas.¹¹ Ang gasa niana nga lawas makapalig-on sa pamilya samtang ang mga ginikanan ug mga igsoon andam nga molig-on sa ilang kinabuhi libut niana nga bata nga natawo nga dunay espesyal nga panginahanglan.

Ang proseso sa pagkatigulang gasa usab gikan sa Dios, ingon man ang kamatayon. Ang kamatayon unya sa inyong mortal nga lawas importante sa halangdong plano sa Dios alang sa kalipay.¹² Ngano man? Tungod kay ang kamatayon motugot sa inyong

espiritu nga makapauli ngadto Kaninya.¹³ Sa mahangturong panglantaw, ang kamatayon sayo ra alang niadtong dili andam nga makigkita sa Dios.

Uban sa inyong lawas nga importante kaayo nga bahin sa mahangturong plano sa Dios, dili ikatingala nga si Apostol Pablo mihulagway niini nga “templo sa Dios.”¹⁴ Kada higayon nga motan-aw kamo sa samin, tan-awa ang inyong lawas isip inyong templo. Kana nga kamatuoran—angayng pasalamatan kada adlaw—positibong makaimpluwensya sa inyong mga desisyon unsaon ninyo sa pag-atiman sa inyong lawas ug unsaon ninyo kini sa paggamit. Ug kadto nga mga desisyon motino sa inyong destinasyon. Sa unsang paagi kini mahimo? Tungod kay

ang inyong lawas templo sa inyong espiritu. Ug giunsa ninyo paggamit ang inyong lawas makaapekto sa inyong espiritu. Ang pipila ka mga desisyon nga motino sa inyong mahangturong destinasyon maglakip:

- Unsaon ninyo pagpili sa pag-atiman ug paggamit sa inyong lawas?
- Unsa nga espiritwal nga mga hiyas ang inyong pilion nga palamboon?

Ang Espiritu sa Tawo

Ang inyong espiritu mahangturong butang. Ang Ginoo miingon sa Iyang propeta nga Si Abraham: “Ikaw napili sa wala pa ikaw matawo.”¹⁵ Ang Ginoo miingon og susama niini mahitungod ni Jeremias¹⁶ ug sa daghan pa.¹⁷ Miingon man gani siya niini mahitungod kaninyo.¹⁸

Nakaila ang inyong Langitnong Amahan kaninyo sa dugay nang panahon. Kamo, isip Iyang mga anak, gipili Niya nga moanhi sa kalibutan niingon sakto nga panahon, nga mahimong lider sa Iyang importante nga buhat sa kalibutan.¹⁹ Kamo gipili *dili* tungod sa inyong lawasong mga hiyas apan tungod sa inyong *espiritwal* nga mga hiyas, sama sa kaisug, kaligdong sa kasingkasing, kauhaw sa kamatuoran, kagutom sa kaalam, ug tinguha sa pagserbisyo sa uban.

Inyong napalambo kining pipila ka mga hiyas sa kinabuhi nga wala pa dinhi sa yuta. Ang uban inyong mapalambo dinhi sa kalibutan²⁰ sa inyong kanunay nga pagpangita niini.²¹

Usa ka importante nga espiritwal nga hiyas mao ang pagkontrolar sa kaugalingon—ang kalig-on nga ipatigbabaw ang pangisip kay sa gana. Ang pagkontrolar sa kaugalingon makapalig-on sa konsensya. Ug ang inyong konsensya motino sa inyong moral nga pag-atubang sa malisud, matintalon nga mga sitwasyon. Ang pagpuasa makatabang sa inyong espiritu sa pagdominar sa inyong pisikal nga mga gana. Ang pagpuasa makadugang usab sa inyong pag-angkon og tabang sa langit, kay makapakusog kini sa inyong mga pag-ampo. Nganong gininahanglan man ang pagkontrolar sa

kaugalingon? Gitanom sa Dios ang kusog nga mga gana ngari kanato alang sa pag-amuma ug gugma, importante sa pagpadayon sa pamilya.²² Kon makontrolar nato ang atong mga gana pinasubay sa gitakda sa mga balaod sa Dios, makatagamtan kita og mas taas nga kinabuhi, mas dakong gugma, ug kompleto nga kalipay.²³

Nan, dili ikatingala nga kasagaran sa mga tintasyon aron mapalayo gikan sa plano sa Dios alang sa kalipay moabut pinaagi sa dili saktong paggamit niadtong importante, hinatag sa Dios nga mga gana. Ang pagkontrolar sa atong mga gana dili kanunay nga sayon. Walay usa nato nga hingpit nga makadumala niini.²⁴ Mahitabo ang kasaypanan. Mahimo ang mga sayop. Mga sala mabuhat. Unsay atong mabuhat? Makakat-on kita gikan niini. Ug tinuoray kita nga makahinulsol.²⁵

Makausab kita sa atong kinaiya. Ang atong mga tinguha mausab. Unsaon? Adunay usa lang ka paagi. Ang tinuod nga kausaban—permanente nga kausaban—moabut lamang pinaagi sa makaayo, makalimpyo, ug makatubos nga gahum sa Pag-ula ni Jesukristo.²⁶ Nahigugma Siya kaninyo—matag usa kaninyo!²⁷ Nagtugot Siya kaninyo nga makakuha og tabang sa Iyang gahum samtang kamo nagsunod sa Iyang mga sugo, sa madasingon, matinguhaon, ug tukmang paagi. Ingon ana ka yano ug kasigurado. Ang ebanghelyo ni Jesukristo *mao* ang ebanghelyo sa kausaban!²⁸

Ang lig-on nga tawo nga makontrolar sa gana sa unod makontrolar sa mga pagbati ug dili ulipon

niini. Kana nga matang sa kagawasan importante sa espiritu sama nga ang oxygen importante ngadto sa lawas! Ang kagawasan gikan sa pagkaulipon sa kaugalingon mao ang tinuod nga kalingkawasan!²⁹

Kita “gawasnon sa pagpili sa kalingkawasan ug sa kinabuhi nga dayon . . . o pagpili sa pagkabihag ug sa kamatayon.”³⁰ Kon kita mopili og mas maayo nga dalan paingon sa kalingkawasan ug kinabuhi nga dayon, naglakip kana sa kaminyoon.³¹ Ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nagpahayag nga ang “kaminyoon tali sa lalaki ug babaye gi-orden sa Dios ug ang pamilya mahinungdanon ngadto sa plano sa Tiglalang alang sa walay katapusan nga destinasyon sa Iyang mga anak.” Nasayud usab kita nga ang “pagkalalaki ug pagkababaye usa ka mahinungdanon nga kinaiya sa tagsa-tagsa sa kinabuhi nga wala pa dinhi sa yuta, sa pagkamortal, ug sa walay katapusan nga pag-ila ug katuyoan.”³²

Ang kaminyoon tali sa lalaki ug babaye sukaranan sa doktrina sa Ginoo ug importante sa mahangturong plano sa Dios. Ang kaminyoon tali sa lalaki ug babaye mao ang sumbanan sa Dios sa kahingpitan sa kinabuhi dinhi sa kalibutan ug didto sa langit. Ang sumbanan sa Dios sa kaminyoon dili mahimong abusuhan o saypon pagsabut.³³ Kana kon gusto kamo og tinuod nga kalipay. Ang sumbanan sa Dios sa kaminyoon nanalipod sa sagrado nga gahum sa paglalang og kinabuhi ug sa kalipay sa tinuod nga kasuod sa kaminyoon.³⁴ Nasayud kita nga si Adan ug Eva giminyo sa Dios sa

wala pa sila makasinati sa kalipay sa panaghiusa isip bana ug asawa.³⁵

Sa atong panahon, ang gobyerno adunay interes sa pagpanalipod sa kaminyoon tungod kay ang lig-on nga mga pamilya naglangkob sa labing maayong paagi sa pagsangkap alang sa panglawas, edukasyon, kaayohan, ug kauswagan sa nagtubo nga mga henerasyon.³⁶ Apan ang gobyerno naimpluwensyahan pag-ayo sa sosyal nga kabag-ohan ug sekular nga mga pilosopiya sa ilang pagsulat, pag-usab, ug pagpatuman sa mga balaod. Bisan unsa pay sibil nga balaod nga napasarsar, ang doktrina sa Ginoo kabahin sa kaminyoon ug sa moralidad *dili mausab*.³⁷ Hinumdumi: ang sala, bisan himoong legal sa tawo, sala gihapon sa mga mata sa Dios!

Samtang atong sundon ang kaayo ug kalooy sa Manluluwas, samtang atong hatagan og bili ang mga katungod ug pagbati sa tanang mga anak sa Dios, dili nato mausab ang Iyang doktrina. Dili kita makausab niini. Ang Iyang doktrina kinahanglang atong tun-an, sabton, ug dapigan.

Ang paagi sa Manluluwas sa kinabuhi maayo. Ang Iyang paagi naglakip sa kaputli sa dili pa ang kaminyoon ug hingpit nga pagkamatitud-anon sulod sa kaminyoon.³⁸ Ang paagi sa Ginoo mao lamang ang paagi nga kita makasinati og mahangturong kalipay. Ang Iyang paagi nagdala og malungtarong kahupayan sa atong mga kalag ug padayon nga kalinaw sa atong mga panimalay. Ug labaw sa tanan, ang Iyang paagi naggiya kanato balik ngadto Kaniya ug sa atong Langitnong Amahan, ngadto sa kinabuhing dayon ug kahimayaan.³⁹ Mao kini ang diwa sa buhat ug himaya sa Dios.⁴⁰

Minahal nga kaigsoonan, kada adlaw mao ang adlaw sa pagdesisyon, ug ang atong mga desisyon motino sa atong destinasyon. Moabut ang adlaw nga kita mobarug atubangan sa hukmanan sa Ginoo.⁴¹ Kada usa kanato dunay personal nga interbyu uban ni Jesukristo.⁴² Kita manubag sa mga desisyon nga atong gihimo sa atong mga lawas, sa atong espirituhanong mga hiyas, ug giunsa nato pagtahud ang sumbanan sa Dios sa kaminyoon ug

pamilya. Nga kita maalamong mopili kada adlaw sa mga desisyon alang sa kahangturan mao ang akong matinguhaong pag-ampo sa sagrado nga pangalan ni Jesukristo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Thomas S. Monson, “Mga Desisyon Motino sa Destinasyon” (Church Educational System fireside, Nob. 6, 2005), 3; speeches. byu.edu.
2. Ang konsepto sa mahangturong paglambo maayong pagkakuha ni W. W. Phelps sa iyang teksto sa himno “If You Could Hie to Kolob” (*Hymns*, no. 284). Ang bersikulo 4 mabasa: “Way katapusan sa hiyas; / Way katapusan sa gahum; / Way katapusan sa kaalam; / Way katapusan sa kahayag. / Way katapusan sa paghiusa; / Way katapusan sa kabatan-on; / Way katapusan sa priesthood; / Way katapusan sa kamatuoran.” Ang bersikulo 5 mitapos: “Way katapusan sa himaya; / Way katapusan sa gugma; / Way katapusan ang tawo; / Way kamatayon didto.”
3. Genesis 1:27; tan-awa usab sa Mga Taga-Colosas 3:10; Alma 18:34; Ether 3:15; Moises 6:9.
4. “I Am a Child of God,” *Hymns*, no. 301.
5. Tan-awa sa Mateo 10:37.
6. Tan-awa sa Marcos 12:30–31.
7. Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 88:15.
8. Laing hinatag sa Dios nga mekanismo naglihok usab diha sa inyong lawas. Ang mga elemento sama sa sodium, potassium, ug calcium, ug mga compound sama sa tubig, glucose, ug protina importante sa pagpakabuhi. Ang lawas dunay mga gas sama sa oxygen ug carbon dioxide. Mohimo kini og hormones sama sa insulin, adrenalin, ug thyroxin. Ang mga level sa kada usa niini ug sa uban pa diha sa lawas gi-auto regulate nga dunay limitasyon. Ang servo-regulatory nga relasyon anaa tali sa mga glandula sa lawas. Pananglit, ang pituitary gland nga anaa sa ubos sa utok mopagawas og hormone nga mopalihok sa cortex sa adrenal glands aron makahimo og adrenal cortical hormones. Ang nagkataas nga level sa mga cortical hormone makapugong sa pituitary sa pagpagawas sa stimulating hormone ug vice versa. Ang temperatura sa inyong lawas anaa sa normal nga range nga 98.6°F o 37°C, bisan og kamo atua sa equator o sa North Pole.
9. Ang ubang mga kondisyon sayon makita; ang uban natago. Ang uban tungod sa genetic; ang uban dili. Ang ubang mga tawo dali makakanser, ang uban adunay mga allergy, ug uban pa. Ang kada usa nato mahimong maalerto sa iyang kaugalingong bahin sa kahuyang ug mapainubsanong makat-on unsay itudlo sa Ginoo, aron nga ang kahuyang mahimong kalig-on.
10. Ether 12:27.
11. Ang ubang mga kondisyon dili hingpit nga makorhian hangtud sa Pagkabanhaw, sa dihang ang “tanang nga butang ipahiuli ngadto sa ilang tukma ug hingpit nga bayanan” (Alma 40:23).
12. Tan-awa sa Alma 42:8.
13. Ang Salmista misulat, “Hamili sa pagtan-aw sa Ginoo ang kamatayon sa iyang mga balaan” (Salmo 116:15). Bililhon ang kamatayon tungod kay mao kini ang “pagpauli” sa mga Santos ngadto sa Ginoo.
14. 1 Mga Taga-Corinto 3:16; tan-awa usab sa 6:19.
15. Abraham 3:23.
16. Tan-awa sa Jeremias 1:5.
17. Tan-awa sa Alma 13:2–3.
18. Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 138: 55–56.
19. Tan-awa sa Alma 13:2–3; Doktrina ug mga Pakigsaad 138:38–57.
20. Ang mga kinaiya sama sa “hugot nga pagtuo, hiyas, kahibalo, pagkamapugnganon, pailub, inigsoon nga pagkamabination, pagkadiosnon, gugma nga putli, mapainubsanon, [ug] kakugi” (Doktrina ug mga Pakigsaad 4:6) mao ang espirital nga mga gasa nga atong mapalambo ug mahatagan. Ang pagpasalamat mao ang laing espirital nga hiyas nga mapalambo. Ang pagpasalamat makahulma sa batasan ug pagkaepektibo. Ug kon kamo “sa espirituhanon paagi natawo sa Dios,” kamo mapasalamatong modawat sa Iyang hitsura diha sa inyong mga panagway (tan-awa sa Alma 5:14).
21. Tan-awa sa 1 Mga Taga-Corinto 12; 14:1–12; Moroni 10:8–19; Doktrina ug mga Pakigsaad 46:10–29.
22. Ang uban matintal nga mokaon og daghan. “Ang sobrang pagkatambok [obesity] nahimo nang epidemic sa tibook kalibutan, nga dunay dili mominos sa 2.8 ka milyon ka tawo nga mamatay kada tuig isip resulta sa pagkasobra sa timbang” (World Health Organization, “10 Facts on Obesity,” Mar. 2013, www.who.int/features/factfiles/obesity/en Ang uban matintal sa pagkaon og gamay kaayo. Ang anorexia ug bulimia nakaguba sa daghang mga kinabuhì, kaminyoon, ug mga pamilya. Ug ang uban matintal sa sekswal nga gana nga gidili sa atong Tiglalang. Ang mga pagklaro makita diha sa *Handbook 2: Administering the Church*, nga nag-ingon: “Ang balaod sa Ginoo sa kaputi mao ang paglikay sa sekswal nga relasyon gawas sa legal nga kaminyoon ug hingpit nga pagkamatinud-anon sulod sa kaminyoon. . . . Ang pagpanapugon, pakighilawas sa dili minyong, homosexual o lesbian nga pakigrelasyon, ug tanang dili balaan, dili natural, o hugaw nga binuhatan makasasala.” Nagkutlo gihaon gikan sa handbook: “Ang homosexual nga binuhatan nakasupak sa mga sugo sa Dios, supak sa katuyoan sa tawhanong sekswalidad, ug naghikaw sa katawhan sa mga panalangin nga makita diha sa kinabuhì sa pamilya ug sa makaluwasa nga mga ordinansa sa ebanghelyo. . . . Samtang gibatukan ang homosexual nga binuhatan, ang Simbahan motabang uban sa pagsabut ug respeto ngadto sa mga indibidwal nga maibog ngadto sa sama nga sekso” ([2010], 21.4.5; 21.4.6).
23. Tan-awa sa 1 Mga Taga-Corinto 6:9–20; Santiago 1:25–27; Doktrina ug mga Pakigsaad 130:20–21. Ug kanunay natong hinumduman nga “ang mga tawo naingon, nga unta sila makabaton og hingpit nga kalipay” (2 Nephi 2:25).
24. Ang pagka-mortal usa ka panahon sa pagsulay, sumala sa gipasabut sa kasulatan: “Ug kita mosulay kanila dinhi, aron pag-suta kon sila mobuhat ba sa tanan nga mga butang bisan unsa ang isugo sa Ginoo nga ilang Dios ngadto kanila” (Abraham 3:25).
25. Tan-awa sa Mosiah 4:10; Alma 39:9; Helaman 15:7. Ang *Handbook 2* naglakip niini nga mensahe: “Ang homosexual nga binuhatan mapasaylo pinaagi sa sinsero nga paghinulsol” (21.4.6).
26. Pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo ug pinaagi sa pagkamasulundon sa mga baruganan sa ebanghelyo, ang tanang tawo mahimong maluwasa (tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 138:4; Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:3).
27. Tan-awa sa Ether 12:33–34; Moroni 8:17.
28. Tan-awa sa Mosiah 5:2; Alma 5:12–14.
29. Tan-awa sa Mga Taga-Roma 8:13–17; Mga Taga-Galacia 5:13–25; Doktrina ug mga Pakigsaad 88:86.
30. 2 Nephi 2:27.
31. Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 131:1–4.
32. “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” *Liahona*, Nob. 2010, 129.
33. Tan-awa sa Mateo 19:4–6; Mosiah 29:26–27; Helaman 5:2.
34. Ang kada tawo natawo nga dunay talagsaong pagkatawo, chromosomes, ug DNA (deoxyribonucleic acid). Ang DNA usa ka molecule nga nag-encode og genetic instructions nga gigamit sa kalamboan ug kalihokan sa buhi nga mga selula. Ang DNA sa kada tawo nahimo sa dihang ang DNA gikan sa amahan ug inahan magkahiusa sa paghimo og DNA sa bag-ong lawas—panagtambayayong tali sa amahan, inahan, ug anak.
35. Tan-awa sa Genesis 2:24–25; 3:20–21; 4:1–2, 25.
36. Dr. Patrick F. Fagan misulat: “Ang kinahanglanon kaayo nga katukuran diin nagdepende ang kalampanan sa ekonomiya mao ang panimalay nga minyo ang mga ginikanan—labi na ang daghan og anak nga pamilya nga nagsimba matag semana. . . . Matag kaminyoon naghimo og bag-ong panimalay, usa ka yunit sa ekonomiya nga nagmugna og kinitaan, naggasto, nagtigum, ug namuhunan” (“The Family GDP: How Marriage and Fertility Drive the Economy,” *The Family in America*, vol. 24, no. 2 [Spring 2010], 136).
37. Tan-awa sa Exodo 20:14; Levitico 18:22; 20:13; Deuteronomio 5:18; Mateo 5:27–28; Marcos 10:19; Lucas 18:20; Mga Taga-Roma 1:26–27; 13:9; Mosiah 13:22; 3 Nephi 12:27–28; Doktrina ug mga Pakigsaad 42:24; 59:6.
38. Tan-awa sa Gordon B. Hinckley, “This Thing Was Not Done in a Corner,” *Ensign*, Nov. 1996, 49.
39. Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 14:7.
40. Tan-awa sa Moises 1:39.
41. Tan-awa sa 2 Nephi 9:41, 46; Mosiah 16:10.
42. Pagahukman kita sumala sa atong mga binuhatan ug sa tinguha sa atong mga kasingkasing (tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 137:9; tan-awa usab sa Mga Hebreohanon 4:12; Alma 18:32; Doktrina ug mga Pakigsaad 6:16; 88:109).

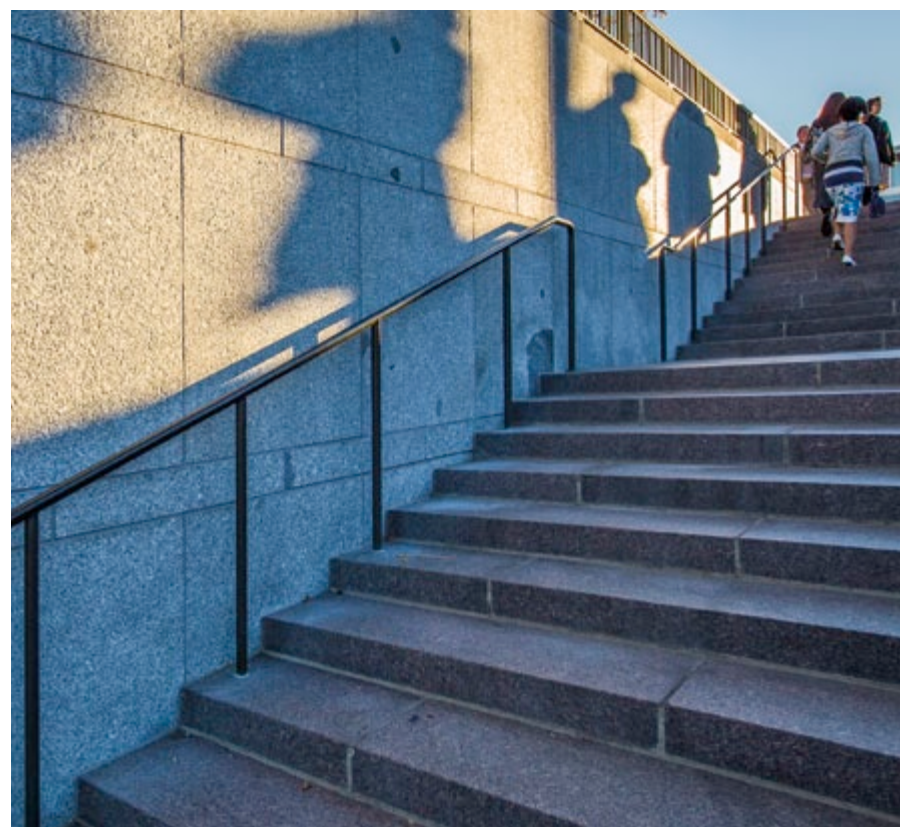
Ni Presidente Thomas S. Monson

Hangtud sa Sunod Natong Panagkita

Hinaut magpakita kita og dugang nga kamabination sa usag usa, ug hinaut makita kita nga naghimo sa buhat sa Ginoo.

Mga kaigsoonan, puno sa pagbati ang akong kasingkasing sa atong pagtapos niining nindot nga kinatibuk-ang komperensya

sa Simbahan. Nabusog kita sa espiritwal samtang naminaw sa tambag ug mga pagpamatuod sa mga miapil sa matag sesyon.

Bulahan kita nga nagkatigum dinhi sa nindot nga Conference Center nga malinawon ug luwas. Kita dunay coverage sa komperensya nga wala pa masinati sukad, nga moabut tadlas sa mga kontinente ngadto sa katawhan sa tanang dapit. Bisan kon sa pisikal layo kaayo kami kaninyo, mabati namo ang inyong espiritu.

Sa atong mga Kaigsoonan nga na-release karon nga komperensya, akong ipahayag ang kinasingkasing nga pasalamat sa tibuok Simbahan alang sa inyong maunungon nga pagserbisyo. Dili maihap ang napanalanginan tungod sa inyong natampo sa buhat sa Ginoo.

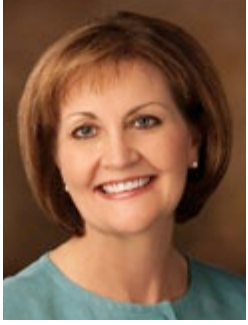
Akong pasalamatang ang Tabernacle Choir ug ang ubang choir nga miapil niining komperensya. Ang musika nindot kaayo ug nakadugang gayud sa Espiritu nga atong gibati sa matag sesyon.

Salamat sa inyong pag-ampo alang nako ug alang sa tanang General Authority ug sa kinatibuk-ang mga opisyales sa Simbahan. Kami nalig-on niini.

Hinaut nga ang mga panalangin sa langit maanaa kaninyo. Hinaut nga ang inyong panimalay mapuno sa gugma ug pagtahud ug sa Espiritu sa Ginoo. Hinaut nga padayon ninyong amumahan ang inyong pagpamatuod sa ebanghelyo nga kini mahimong inyong proteksyon batok sa mga pagpanglingla sa yawa.

Nahuman na ang komperensya. Sa atong pagpauli sa balay, mopauli unta kita nga luwas. Hinaut nga ang Espiritu nga atong gibati dinhi mag-uban kanato samtang atong buhaton ang mga butang nga atong ginahimo matag adlaw. Hinaut magpakita kita og dugang nga kamabination sa usag usa, ug hinaut makita kita nga naghimo sa buhat sa Ginoo.

Akong mga kaigsoonan, hinaut nga ang Dios manalangin kaninyo. Hinaut nga ang Iyang gisaad nga kalinaw maanaa kaninyo karon ug sa kanunay. Manamilit ko kaninyo hangtud sa sunod natong panagkita sa unom ka bulan. Sa pangalan sa atong Manluluwas, nga mao si Jesukristo ang Ginoo, amen. ■

Ni Linda K. Burton
Kinatibuk-ang Presidente sa Relief Society

Ang Gahum, Kalipay, ug Gugma sa Pagtuman sa Pakigsaad

Dapiton ko ang matag usa nato sa pagsuta kon unsa ka dako ang atong paghigugma sa Manluluwas, gamiton isip sukdanan kon unsa kita ka malipayon sa pagtuman sa atong pakigsaad.

Gusto nakong sugdan pinaagi sa pagpakigbahin sa usa ka istorya nga nakapatandog nako.

Usa ka gabii gitawag sa tawo ang iyang lima ka karnero aron pasudlon kay gabii na. Ang iyang pamilya nalingaw nga nagtan-aw kay miingon lang siya nga, “Ari na,” ug diha-diha dayon ang lima mihangad ug mili- ngi sa iyang direksyon. Ang upat ka karnero midagan paingon niya. Uban sa pagpangga iyang gihinay-hinay og hapuhap ang ulo sa matag usa sa upat. Ang mga karnero nakaila sa iyang tingog ug nahigugma niya

Apan ang ikalimang karnero wala moduol nga nagdagan. Dako kining karnero nga baye nga sumala pa sa tag-iyang nga naghatag niini pipila ka semana ang milabay, nga kini idlas,

badlungon, ug kanunayng mopasaag sa ubang karnero. Gidawat sa bag-ong tag-iyang ang karnero ug gihigot kini sa iyang umahan sa pipila ka adlaw aron makat-on nga dili magpa- layo. Mapailubon niya kining gitud- loan sa paghigugma niya ug sa ubang karnero hangtud nga kadugayan mubo na lang ang pisi sa liog niini apan wala na gihigot.

Nianang gabhiona samtang nag- tan-aw ang iyang pamilya, giduol sa tawo ang baye nga karnero, nga nag- barug sa kilid sa umahan, ug hinay na usab siyang miingon, “Ari na. Wala na ka highti. Gawasnon na ka.” Dayon mapinanggaon niyang gihikap ang ulo niini, ug milakaw og balik uban niini ug sa ubang karnero padulong sa pasilunganan.¹

Sa diwa nianang istorya, ako nag- ampo nga ang Espiritu Santo mota- bang nato nga makat-on karon bahin sa pagtuman sa pakigsaad. Ang pag- himo ug pagtuman sa mga pakigsaad nagpasabut nga pagpili nga mahigut kita ngadto sa atong Amahan sa Langit ug ni Jesukristo. Kini mao ang pasalig nga mosunod sa Manluluwas. Kini mao ang pagsalig Niya ug pagtinguha sa pagpakita sa atong pasalamat bugti sa Iyang gibayad aron mahimo kitang gawasnon pinaagi sa gasa sa Pag-ula.

Si Elder Jeffrey R. Holland mi- pasabut nga “ang pakigsaad usa ka kinahanglanon nga espirituhanong kontrata, usa ka sagrado nga saad ngadto sa Dios nga atong Amahan nga kita magpakabuhi ug maghunahuna ug maglihok sa piho nga paagi—ang paagi sa Iyang Anak, si Ginoong Jesukristo. Isip ganti, ang Amahan, ang Anak, ug ang Espiritu Santo nagsaad kanato sa talagsaong kanin- dot sa kinabuhing dayon.”² Niana nga kontrata, ang Ginoo ang naghimo sa mga kondisyon ug kita miuyon nga sundon kini. Ang paghimo ug pagtuman sa atong mga pakigsaad usa ka pagpahayag sa atong pasalig nga mahisama sa Manluluwas.³ Ang importante nga maningkamot alang sa kinaiya nga gipahayag diha sa pabor- itong himno: “Moadto ko kon asa ko *nimo* paadtoon. . . . Mosulti ko kon unsay *imong* ipasulti. . . . Ako mama- himo kon unsay *imong* gusto nga ako mamahimo.”⁴

Nganong Maghimo ug Magtuman sa mga Pakigsaad?

1. Ang pagtuman sa pakigsaad makalig-on, makahatag og gahum, ug makapanalipod.

Nakita ni Nephi sa panan-awon ang mga panalangin nga ihatag sa Ginoo sa mga nagtuman sa mga pakigsaad. “Ug nahinabo nga ako, si Nephi, nakakita sa gahum sa Kordero sa Dios, nga kini mikunsad . . . diha sa mga katawhan sa pakigsaad sa Ginoo, . . . ug sila gisangkapan sa katarung ug uban sa gahum sa Dios sa dako nga himaya.”⁵

Bag-ohay lang nakong nahi- mamat ang usa ka bag-ong higala.

Mipamatuod siya nga human sa iyang pagdawat sa iyang endowment sa templo, gibati niya nga gilig-on sa gahum sa pagbuntog sa mga tintasyon nga kanhi naglisud siya.

Kon motuman kita sa atong pakig-saad, madawat usab nato ang kaisug ug kalig-on aron pagtabang nato sa pagtambayayong sa usag usa nga alantuson. Usa ka masulub-ong sister dunay anak nga lalaki nga nakasinati og lisud nga hagit. Tungod sa iyang pagtuo sa iyang mga sister sa Relief Society isip mga nagtuman sa pakig-saad, maisugon siyang midapit nila sa pagpuasa ug pag-ampo alang sa iyang anak. Ang laing sister mipahayag nga unta mihangyo siya sa susamang mga pag-ampo gikan sa iyang mga sister. Katuigan na ang milabay, ang iyang anak nga lalaki naglisud. Nangan-doy siya nga unta gidapit niya sila sa pagtabang sa iyang pamilya niini nga palas-anon. Ang Manluluwas miingon, “Ang tanang tawo makaila nga kamo mga tinun-an ko pinaagi niini, kon kamo maghigugmaay ang usa sa usa.”⁶

Mga sister, tanan kita adunay mga palas-anon nga antuson ug tambaya-yungan. Ang pagdapit sa pagtambaya-yong sa palas-anon sa usag usa mao ang pagdapit sa pagtuman sa atong mga pakigsaad. Ang tambag ni Lucy Mack Smith sa unang mga sister sa Relief Society mas mahinungdanon karon kay sa kaniadto: “Kinahanglan nga atong ampingan ang usag usa, bantayan ang usag usa, mohupay sa usag usa ug modawat og panudlo aron kitang tanan makaadto sa langit.”⁷ Kini ang pinakaimportante nga paagi sa pagtuman sa pakigsaad ug sa visiting teaching!

Ang Basahon ni Mormon mipahinumdom nato nga bisan si propeta Alma adunay palas-anon nga usa ka masinupakong anak. Apan swerte si Alma nga dunay matumanon sa pakigsaad nga mga brother ug sister sa ebanghelyo nga tinud-anay nga nakabig sa Ginoo ug nasayud sa ipasabut sa pagtambayayong sa palas-anon sa usag-usa. Pamilyar nato ang bersikulo sa Mosiah nga naghisgut bahin sa dakong pagtuo diha sa mga pag-ampo ni Alma para sa iyang anak. Apan ang

rekord nag-ingon nga “ang Ginoo . . . nakadungog sa mga pag-ampo sa iyang katawhan, ug usab sa mga pag-ampo sa iyang sulugoon, si Alma.”⁸

Nasayud kita nga ang Ginoo kanunay magmaya sa “kalag nga naghinulsol,”⁹ apan gitinguha nato labaw sa tanan nga ang atong mga anak mosunod sa tambag ni Presidente Henry B. Eyring nga “sayo nga mosugod ug magmakanunayon” sa paghimo ug pagtuman sa mga pakigsaad.¹⁰ Dili pa lang dugay usa ka tulukibon ug sinserong pangutana giisa diha sa usa ka council sa mga lider sa priesthood ug auxiliary: magdahum ba gyud kita nga ang mga nag-edad og otso anyos motuman sa ilang pakigsaad? Samtang naghisgut kami, gisugyot nga usa ka paagi sa pag-andam sa mga bata sa paghimo ug pagtuman sa sagradong pakigsaad sa bunyag mao ang pagtabang nila nga makat-on sa paghimo ug pagtuman sa yano nga saad.

Ang matinud-anong ginikanan angayan nga masayud unsaon pagtudlo aron matubag ang panginahanglan sa ilang mga anak. Kon ang ginikanan magtinguha ug molihok sa personal nga pagpadayag, magtinambagay, ug mangalagad ug motudlo sa yanong mga baruganan sa

ebanghelyo, makabaton sila og gahum sa paglig-on ug pagpanalipod sa ilang pamilya. Ang ubang sakop sa pamilya makatabang usab. Ang akong buotang lolo mitudlo namo sa kaimportante sa pagtuman og mga saad pinaagi sa usa ka yano nga kanta. Ingon ani kini: “Sa dili pa mosaad, hunahunaa og maayo ang kaimportante niini. Dayon kon nakasaad na, ikulit kini sa imong kasingkasing. Ikulit kini sa imong kasingkasing.” Kanang mubo nga kanta gitudlo uban sa gugma, konbiksyon, ug gahum kay si Lolo miukit sa iyang mga saad diha sa iyang kasingkasing.

Usa ka maalamong inahan nga akong nailhan motuyo og paapil sa iyang mga anak sa iyang paningkamot sa pagtuman sa iyang mga pakigsaad. Malipayon siya nga makigtambayayong sa palas-anon sa iyang mga silingan, higala, ug mga miyembro sa ward—ug mohupay niadtong nagkinahanglan sa paghupay. Dili ikatingala nga ang iyang anak nga babaye miduol bag-ohay lang nga nangayo og tabang kon unsaon paghupay sa iyang higala nga ang amahan bag-o lang namatay. Tukma kadto nga sitwasyon sa pagtudlo nga ang iyang tinguha sa paghupay sa iyang higala usa ka paagi sa pagtuman sa iyang pakigsaad sa bunyag. Makadahum ba kita nga ang atong mga anak mohimo ug motuman sa mga pakigsaad sa templo kon kita dili magdahum nga matuman nila ang ilang unang pakigsaad—ang ilang pakigsaad sa bunyag?

Si Elder Richard G. Scott naka-observerbar, “Usa sa labing dako nga mga panalangin nga atong ikatanyag ngadto sa kalibutan mao ang gahum sa panimalay nga nakasentro ni Kristo diin ang ebanghelyo gitudlo, mga pakigsaad gituman, ug ang gugma naghingapin.”¹¹ Unsa ang pipila ka paagi nga makahimo kita og ingon ni-ana nga panimalay aron pag-andam sa atong mga anak sa paghimo ug pagtuman sa mga pakigsaad sa templo?

- Makadungan kita sa pagdiskobre unsay ipasabut sa pagkahimong takus sa temple recommend.
- Makadungan kita sa pagdiskobre unsaon pagpaminaw sa Espiritu

Santo. Tungod kay ang endowment sa templo dawaton pinaagi sa pagpadayag, kat-unan nato kanang mahinungdanong kahanas.

- Makadungan kita sa pagdiskobre unsaon pagkat-on pinaagi sa paggamit sa mga simbolo, nagsugod sa sagradong simbolo sa bunyag ug sakrament.
- Makadungan kita sa pagdiskobre nganong sagrado ang lawas, nganong gipasabut kini isip usa ka templo, ug unsang paagi nga ang pagsinina og tarung may kalabutan sa sagradong temple clothing.
- Atong madiskobrihan ang plano sa kalipay diha sa mga kasulatan. Kon mas pamilyar kita sa plano sa Langitnong Amahan ug sa Pag-ula diha sa kasulatan, mas mahimong makahuluganon ang pagsimba didto sa templo.
- Makadungan kita sa pagkat-on sa mga istorya bahin sa atong katingulangan, mag-research sa family history, mag-index, ug magpahigayon sa buhat sa templo alang sa namatay na nga mga minahal.
- Makadungan kita sa pagdiskobre sa kahulugan sa mga pulong sama sa *endowment*, *ordinansa*, *sealing*, *priesthood*, *mga yawe*, ug ubang pulong nga may kalabutan sa pagsimba diha sa templo.
- Makatudlo kita nga moadto kita sa templo aron mohimo og mga pakigsaad sa Langitnong Amahan—ug kita mopauli sa balay aron tumanon kini!¹²

Atong hinumduman ang konsepto sa “maayo, mas maayo, ug labing maayo” kon magtudlo kita.¹³ Maayo nga atong tudloan ang atong mga anak kabahin sa templo. Mas maayo nga iandam ug magdahum nga sila mohimo ug motuman sa mga pakigsaad. Labing maayo nga mopakita nila pinaagi sa ehemplo nga kita malipayong nagtuman sa atong mga pakigsaad sa bunyag ug sa templo! Mga sister, kahibalo ba kita sa mahinungdanon natong tahas diha sa buhat sa kaluwasan samtang kita nag-amuma, nagtudlo, ug nag-andam sa mga anak sa paglambo diha sa dalan sa pakigsaad?

Ang gahum sa pagbuhat niini moabut kon kita nagtamud ug nagtuman sa atong mga pakigsaad.

2. Ang pagtuman sa mga pakigsaad mahinungdanon alang sa tinuod nga kalipay.

Si Presidente Thomas S. Monson mitudlo, “Ang sagradong mga pakigsaad atong tauron, ug ang kamatinud-anon niini gikinahanglan alang sa kalipay.”¹⁴ Sa 2 Nephi atong mabasa, “Ug nahinabo nga kami mipuyo subay sa matang sa pagkamalipayon.”¹⁵ Sa sinugdanan niining sama nga kapitulo atong nasayran nga si Nephi ug ang iyang katawhan nagtukod og templo. Sigurado gayud nga sila malipayon nga nagtuman sa pakigsaad! Ug sa Alma atong mabasa, “Apan tan-awa wala pay labaw nga malipayon nga panahon taliwala sa mga katawhan ni Nephi, sukad sa mga adlaw ni Nephi, kay sa mga adlaw ni Moroni.”¹⁶ Ngano? Usab atong nasayran sa miaging bersikulo nga sila “matinud-anon diha sa paghupot sa mga sugo sa Ginoo.”¹⁷ Ang mga nagtuman sa mga pakigsaad nga nagtuman sa mga sugo!

Ganahan ko sa kasulatan nga nag-ingon: “Ug karon sa diha nga ang mga katawhan nakadungog niini nga mga pulong [nagpasabut nga mga pulong nga naghulagway sa pakigsaad sa bunyag], sila namakpak sa ilang mga kamot tungod sa hingpit nga kalipay, ug misinggit: Kini mao ang tinguha sa among mga kasingkasing.”¹⁸ Ganahan ko sa tinguha sa ilang mga kasingkasing. Malipayon silang nagtinguha sa paghimo ug pagtuman sa ilang mga pakigsaad!

Usa ka Dominggo ang batanong sister malipayon nga misinggit, “Makaambit ko sa sakrament karon!” Kanus-a ang katapusang higayon nga nalipay kita niana nga pribilehiyo? Ug giunsa nato kini pagpakita? Gipakita nato kini pinaagi sa paghinumdom *kanunay* sa Manluluwas ug pagsunod *kanunay* sa Iyang mga sugo, nga naglakip sa pagbalaan sa Iyang adlawng Igpapahulay. Gipakita nato kini pinaagi sa paghinumdom Niya *kanunay* sa atong *kanunay* nga personal ug pamilya nga pag-ampo, kada adlaw nga

pagtuon sa kasulatan, ug kada semana nga family home evening. Ug kon kita nalinga o kaswal na lang niining importanting mga butang, maghinulsol kita ug magsugod pag-usab.

Ang paghimo ug malipayong pagtuman sa atong mga pakigsaad maghatag og kalig-on ug kahulugan sa sagrado ug makaluwas nga mga ordinansa nga kinahanglan natong madawat aron maangkon ang “tanang nga iya sa Amahan.”¹⁹ Ang mga ordinansa ug pakigsaad ang “dagkong espirituhanon nga mga panghitabo” nga gipasabut ni President Henry B. Eyring sa dihang mitudlo siya: “Ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw mga tawo sa pakigsaad. Gikan sa adlaw sa bunyag hangtud sa dagkong espirituhanon nga mga panghitabo sa atong kinabuhi, kita naghimo og mga pakigsaad sa Dios ug Siya mihimo og mga saad kanato. *Kanunay* Niyang tumanon ang Iyang mga saad nga gihatag sa Iyang awtorisado nga mga sulugoon, apan importante kini nga pagsulay sa atong kinabuhi kon *kita* mohimo ug motuman ba sa atong mga pakigsaad Niya.”²⁰

3. Ang pagtuman sa atong mga pakigsaad nagpakita sa atong gugma sa atong Manluluwas ug sa atong Amahan sa Langit.

Sa tanang rason nga kita kinahanglang mas makugihon sa atong

maayong magbalantay sa karnero magahalad sa iyang kinabuhi sa pagpakamatay alang sa mga karnero.”²⁶ Makasulti Siya niana kay nagtuman Siya sa Iyang mga pakigsaad uban sa gugma. Ang pangutana mao, kita kaha? Unta magpadayon kita uban sa hugot nga pagtuo, malipayong kasingkasing, ug dakong tinguha nga mahimong mga nagtuman sa pakigsaad. Kini ang paagi sa pagpakita sa atong gugma sa atong Amahan sa Langit ug sa Manluluwas, kang kinsa ako mopamatuod uban sa dakong gugma, sa pangalan ni Jesukristo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa D. Todd Christofferson, “Gawasnon Mo,” *Liahona*, Mar. 2013, 16, 18.
2. Jeffrey R. Holland, “Pagtuman sa mga Pakigsaad: Usa ka Mensahe alang Niadlong Moserbisyo og Misyon,” *Liahona*, Ene. 2012, 49.
3. Tan-awa sa “Pagsabut sa Atong mga Pakigsaad sa Dios,” *Liahona*, Hulyo 2012, 23.
4. “I’ll Go Where You Want Me to Go,” *Hymns*, nu. 270; emphasis gidugang.
5. 1 Nephi 14:14.
6. Juan 13:35.
7. Lucy Mack Smith, sa *Anak nga mga Babaye sa Akong Gingharian: Ang Kasaysayan ug Buhat sa Relief Society* (2011), 30.
8. Mosiah 27:14; emphasis gidugang.
9. Doktrina ug mga Pakigsaad 18:13.
10. Tan-awa sa Henry B. Eyring, “Espirituhanong Pagkaandam: Pagsugod og Sayo ug Magmakanunayon,” *Liahona*, Nob. 2005, 37–40.
11. Richard G. Scott, “Alang sa Kalinaw sa Panimalay,” *Liahona*, May 2013, 31.
12. Tan-awa sa D. Todd Christofferson, “The Gospel Answers Life’s Problems and Challenges” (worldwide leadership training meeting, Feb. 2012), LDS.org/broadcasts.
13. Tan-awa sa Dallin H. Oaks, “Maayo, Mas Maayo, Pinakamaayo,” *Liahona*, Nov. 2007, 104.
14. Thomas S. Monson, “Happiness—the Universal Quest,” *Liahona*, Mar. 1996, 5.
15. 2 Nephi 5:27.
16. Alma 50:23.
17. Alma 50:23.
18. Mosiah 18:11.
19. Doktrina ug mga Pakigsaad 84:38.
20. Henry B. Eyring, “Witnesses for God,” *Ensign*, Nob. 1996, 30; emphasis gidugang.
21. Genesis 29:20.
22. Juan 3:16.
23. Joseph Fielding Smith, “Importance of the Sacrament Meeting,” *Relief Society Magazine*, Okt. 1943, 592.
24. Jeffrey R. Holland, “Ang Unang Dakong Sugo,” *Liahona*, Nov. 2012, 84.
25. Juan 14:21.
26. Juan 10:11.

pagtuman sa pakigsaad, kini nga rason mas makapadasig kay sa tanan—gugma. Usa ka bersikulo sa Daang Tugon nakapatandog nako kon atong ikonsiderar ang baruganan sa gugma. Kinsa nato ang wala matandog sa istorya sa gugma nila ni Jacob ug ni Raquel nga atong mabasa, “Ug nagaalagad si Jacob og pito ka tuig tungod kang Raquel; ug kini ingon lamang sa pipila ka adlaw, tungod sa iyang gugma alang kaniya?”²¹ Mga sister, nagtuman ba kita sa atong mga pakigsaad uban niana nga matang sa dakong gugma?

Nganong ang Manluluwas andam sa pagtuman sa Iyang pakigsaad sa Amahan ug pagtuman sa Iyang balaang misyon sa pagtubos alang sa mga sala sa kalibutan? Tungod kini sa Iyang gugma alang sa Iyang Amahan ug sa Iyang gugma alang nato. Nganong ang Amahan andam nga tugutan ang Iyang Bugtong ug hingpit nga Anak nga mag-antus sa kasakit nga dili mahulagway sa pagpas-an sa mga sala, kasakit, mga sakit, ug kasakitan sa kalibutan ug sa tanang dili makiangayon niining kinabuhi? Makita nato ang tubag niini nga mga pulong: “Kay gihigugma gayud sa Dios ang kalibutan, nga tungod niana gihatag niya ang iyang bugtong Anak.”²²

“Kon tinuoray kitang nagpasalamat sa daghang panalangin nga atong naangkon tungod sa katubsanan nga gihimo alang nato, walay butang nga pangayoon sa Ginoo ngari nato nga dili nato buhaton sa madasigon ug andam nga paagi.”²³ Sumala niini nga

pahayag ni Presidente Joseph Fielding Smith, ang pagtuman sa pakigsaad usa ka pagpahayag sa atong gugma sa Pag-ula sa atong Manluluwas ug Manunubos ug sa hingpit nga gugma sa atong Amahan sa Langit.

Si Elder Holland nadasig sa pagsugyot, “Dili ko sigurado unsa ang atong kasinatian sa Adlaw sa Paghukom, apan matingala gayud ako kon sa panahon sa pakig-istorya, ang Dios dili mangutana kanato sa sama gayud nga pangutana ni Kristo kang Pedro: ‘Gihigugma mo ba ako?’”²⁴ Karon akong dapiton ang matag usa nato sa pagsuta kon unsa ka dako ang atong paghigugma sa Manluluwas, gamiton isip sukdanan kon unsa kita ka malipayon sa pagtuman sa atong pakigsaad. Ang Manluluwas miingon, “Ang nagabaton sa akong mga sugo, ug nagatuman niini, kini siya mao ang nahigugma kanako: ug ang nahigugma kanako pagahigugmaon sa akong Amahan, ug ako mahigugma kaniya, ug magapadayag sa akong kaugalingon ngadto kaniya.”²⁵ Nagkinahanglan gayud kitang tanan sa Manluluwas sa atong adlaw-adlaw nga kinabuhi!

Atong hinumduman nga bisan kadtong badlungon kaniadto o sa pagkakaran nanlimbasug nga makabati sa hapuhap sa mga kamot sa Maayong Magbalantay diha sa ilang ulo ug makadungog sa Iyang tingog nga nag-ingon: “Ari na. Wala na ka highti. Gawasnon na ka.” Ang Manluluwas miingon, “Ako mao ang maayong magbalantay sa mga karnero: ang

Ni Carole M. Stephens

Unang Magtatambag sa Kinatibuk-ang Kapangulohan sa Relief Society

Kita Adunay Dako nga Rason nga Maglipay

Kon kamo mohigugma, mobantay, ug moserbisyo sa uban sa gagmay ug yanong paagi, aktibo kamo nga nag-apil sa buhat sa kaluwasan.

Sa dihang namatay ang akong ugangan nga lalaki, nagpundok ang among pamilya aron sa pagtimbaya niadtong nangabut aron mopahasubo. Sa tibuok gabii samtang nakig-istorya ko sa pamilya ug mga higala, nakamatikod ko sa among 10 anyos nga apo, si Porter, nagbarug duol sa akong ugangan nga babaye—iyang “lola.” Usahay magbarug siya sa luyo sa iyang lola, magtan-aw niya. Nakamatikod ko kausa nga gigunitan niya ang bukton sa iyang lola. Nakabantay

ko nga iyang hapuhapon ang iyang kamot, mogakus niya, ug magtindog tupad niya.

Sulod sa daghang mga adlaw human niana nga kasinatian, dili mawala sa akong hunahuna kini nga talan-awon. Naaghat ko sa pagpadala ni Porter og sulat, nagsulti niya unsay akong naobserbahan. Nag-email ko niya ug gisultihan siya unsay akong nakita ug gibati. Gipahinumduman nako si Porter sa mga pakigsaad nga iyang gihimo sa dihang gibunyagan

siya, nagkutlo sa mga pulong ni Alma nga anaa sa Mosiah kapitulo 18:

“Ingon nga kamo mga matinguhaon sa pag-apon ngadto sa panon sa Dios, ug pagatawgon nga iyang mga katawhan, ug andam sa pagtambayayong sa usag usa nga mga alantuson, nga sila mahimo nga magaan;

“Oo, ug mga andam sa pagbangutan uban niadto nga nagbangutan; oo, ug sa paghupay niadto nga nagkinahanglan sa kahupayan, ug mobarug ingon nga mga saksi sa Dios sa tanan nga mga panahon ug diha sa tanan nga mga butang, ug diha sa tanan nga mga dapit nga kamo mahimo nga maanaa, bisan hangtud sa kamatayon, . . . nga kamo makabaton og kinabuhi nga dayon—

“. . . Kon mao kini ang tinguha sa inyong mga kasingkasing, unsay anaa kaninyo batok sa pagpabunyag diha sa ngalan sa Ginoo, ingon og usa ka saksi sa iyang atubangan nga kamo nakasulod ngadto sa usa ka pakigsaad uban kaniya, nga kamo mag-alagad kaniya ug maghupot sa iyang mga sugo, nga siya unta mobu-bu sa kabuhong sa iyang Espiritu diha kaninyo?”¹

Akong gipasabut ngadto ni Porter nga gitudlo ni Alma nga kadtong kinsa gustong magpabunyag kinahanglang andam sa pagserbisyo sa Ginoo pinaagi sa pagserbisyo sa uban—sa imong tibuok kinabuhi! Miingon ko: “Wala ko kahibalo kon nakaamgo ba ikaw niini, apan sa imong pagpakita og gugma ug pakabana alang ni Lola, nagtuman ka sa imong mga pakigsaad. Atong gituman ang atong mga pakigsaad kada adlaw kon kita mabination, magpakita og gugma, ug moatiman sa usag usa. Gusto lang ko nga mahibalo ka nga mapagarbuhon kaayo ko nimo sa imong pagtuman sa pakigsaad! Kon ikaw magtuman sa pakigsaad nga imong gihimo sa dihang gibunyagan ka, makaandam ka nga maordinahan ngadto sa priesthood. Kining dugang nga pakigsaad makahatag nimo og dugang mga oportunidad sa pagpanalangan ug pagserbisyo sa uban ug makatabang sa pag-andam nimo sa mga pakigsaad nga imong himoon sa templo. Salamat sa imong maayong ehemplo ngari nako! Salamat sa imong

Si Porter (sa tuo) uban sa iyang apohan sa tuhod.

pagpakita nako kon unsa ang pagtuman sa pakigsaad!”

Mitubag si Porter: “Lola, salamat sa mensahe. Sa dihang naggakos ko kanunay ni Lola, wala ko kahibalo nga nagtuman diay ko sa mga pakigsaad, apan akong gibati ang kainit sa kasingkasing ug mibati og nindot. Nasayud ko nga ang Espiritu Santo kadto diha sa akong kasingkasing.”

Gibati usab nako ang kainit sa kasingkasing sa dihang nakaamgo ko nga si Porter nakakonekta sa pagtuman sa iyang mga pakigsaad ngadto sa saad nga “kanunay makabaton sa iyang Espiritu uban [kanato]”²—usa ka saad nga nahimong posible pinaagi sa pagdawat sa gasa sa Espiritu Santo.

Mga sister, samtang nakabisita ko ninyo sa tibuok kalibutan, nakaobserver ko nga kadaghanan ninyo sama ni Porter. Hilom kamo nga nagbarug isip mga saksi sa Dios, nagbangutan uban niadtong nagbangutan, ug naghupay niadtong nagkinahanglan og kahupayan nga wala makahibalo nga kamo nagtuman sa inyong mga pakigsaad—mga pakigsaad nga inyong gihimo sa bunyag ug sa templo. Kon kamo mohigugma, mobantay, ug moserbisyo sa uban sa gagmay ug yanong paagi, aktibo kamong nag-apil sa buhat sa kaluwasan, ang buhat sa Dios “sa pagpahinabo sa pagka-imortal ug kinabuhi nga dayon sa tawo.”³

Isip “anak nga mga babaye sa gingharian sa [Ginoo],”⁴ kita dunay sagrado nga mga pakigsaad. Naglakaw kita sa unsay gitawag ni Nephi nga “higpit ug pig-ot nga dalan nga mopadulong sa kinabuhi nga dayon.”⁵ Kitang tanan anaa sa nagkalahing dapit sa dalan. Apan mahimo kitang magtinabangay aron sa pagtabang sa usag usa nga “mopadayon sa unahan uban ang pagkamakanunayon kang Kristo, magbaton sa usa ka hingpit nga kahayag sa paglaum, ug usa ka gugma sa Dios ug sa tanan nga mga tawo.”⁶

Si Jeanne nagserbisyo isip Young Women adviser. Pipila ka bulan ang milabay nasayud siya sa umaabut nga kalihokan sa kabatan-onan sa ward: mag-hike sa dapit nga gitawag og Malan’s Peak. Nalipay siya kay bag-o

ra siyang naghimo og tumong nga mohimo niana nga pagkat-kat.

Sa iyang pag-abut sa sinugdanan sa agianan, ang iyang buotan nga higala nga si Ashley miduol kaniya. Naggunit sa kamot ni Jeanne, mitanyag siya nga mo-hike uban niya, nag-ingon, “Kuyugan ka nako.” Si Ashley, nga nag-edad og 16 anyos nianang higayona, adunay pisikal nga mga kalisud nga maglisud siya sa pagkatkat og paspas. Mao nga siya ug si Jeanne hinay nga naglakaw, nagtan-aw sa mga nilalang sa Langitnong Amahan: ang mga bato ibabaw sa bukid, ug ang mga bulak libut nila. Unya si Jeanne miingon, “Wala magdugay akong nakalimtan ang akong tumong sa pag-hike ngadto sa kinatumyan, kay nahimo kini nga adventure sa laing matang—usa ka adventure nga nagtudlo sa mga maanindot nga mga butang diha sa agianan, nga daghan unta ang dili nako makit-an kon nag-hike lang ko aron makab-ot ang tumong ngadto sa Malan’s Peak.”

Samtang nagpadayon si Jeanne ug Ashley sa pag-hike, ulahi kaayo sa grupo, miapil nila si Emma, laing batan-ong babaye sa ward, kinsa nakahukom nga mohulat ug molakaw uban nila. Nakadugang si Emma sa ilang kalipay. Gitudloan niya sila og kanta ug mihatag og dugang nga suporta ug awhag. Nahinumdom si Jeanne: “Nanglingkod mi ug namahulay, nanganta mi, nag-istoryahanay, ug nangatawa. Akong nailhan si Ashley ug Emma sa paagi nga dili unta nako mahimo kon dili pa tungod niadtong. Dili kadto mahitungod sa bukid nianang gabhiona—mas labaw pa niini. Mahitungod kini sa pagtabang sa usag usa diha sa dalan, usa ka lakang matag higayon.”

Samtang sila si Jeanne, Ashley, ug Emma nag-hike ug nanganta ug namahulay ug nagkinataw-anay, tingali wala sila maghunahuna, “Nagtuman kita sa atong mga pakigsaad karon.” Apan sila nagtuman sa ilang mga pakigsaad. Nagserbisyo sila sa usag usa uban sa gugma, kalooy, ug kapuangod. Ilang gilig-on ang pagtuo sa usag usa samtang sila nag-awhag ug nangalagad sa usag usa.

Si Elder Russell M. Nelson mitudlo: “Kon kita makaamgo nga kita mga anak sa pakigsaad, makaila kita kon kinsa kita ug unsa ang gipaabut sa Dios nato. Ang Iyang balaod nahisulat sa atong mga kasingkasing.”⁷

Si Maria Kuzina usa ka anak sa pakigsaad sa Dios kinsa nakaila kinsa siya ug unsay gipaabut sa Dios gikan niya. Sa dihang gipasulod ko sa iyang balay didto sa Omsk, Russia, nagtuo ko nga makaserbisyo ko niya, apan akong naamguhan nga miadto ko aron makat-on gikan niya. Usa ka kinabig sa Simbahan, si Maria nagsunod sa direksyon nga anaa sa Lucas 22: “Sa mahibalik na ikaw kanako, lig-una ang imong mga igsoon.”⁸ Duna siyay hugot nga pagtuo sa mga pulong sa atong buhi nga propeta, si President Thomas S. Monson, kinsa miingon:

“Karon ang panahon sa mga miyembro ug sa mga misyonaryo sa paghiusa, sa pag-uban og trabaho, sa paghago sa ubasan sa Ginoo sa pagdala og mga kalag ngadto kaniya. . . .

“ . . . Kon kita naglihok pinaagi sa hugot nga pagtuo ang Ginoo mopakita nato kon unsaon paglig-on sa Iyang Simbahan sa mga ward ug mga branch diin kita nagpuyo. Siya magauban nato ug mahimong aktibo nga kauban sa atong misyonaryo nga mga paghago.

“ . . . Gamita ang inyong hugot nga pagtuo, . . . samtang mainampunon kamong naghunahuna hain sa inyong pamilya, inyong mga higala, inyong mga silingan, ug inyong mga kaila nga gusto ninyong dapiton sa inyong pamilya aron sa pakighimamat sa mga misyonaryo, nga unta ilang madungog ang mensahe sa Pagpahiuli.”⁹

Gisunod ni Maria kini nga tambag pinaagi sa pagbantay ug pagpangalad sa mga sister nga gipabisitahan niya ug usab misobra pa niini nga buluhaton. Duna siyay daghang mga higala nga dili kaayo aktibo o wala pa madungog sa mensahe sa gipahiuli nga ebanghelyo ni Jesukristo. Kada adlaw iyang gamiton ang iyang pagtuo ug mag-ampo aron makahibalo kinsa ang nagkinahanglan og panabang, ug dayon iyang sundon ang aghat nga

iyang nadawat. Manawag siya sa telepono, mopadayag sa iyang gugma, ug mosulti sa iyang mga higala, “Nagkinahanglan mi nimo.” Mag-family home evening siya sa iyang apartment kada semana ug moimbitar og mga silingan, miyembro, ug misyonaryo sa pag-apil—ug pakan-on niya sila. Imbitaron niya sila sa pagsimba, mobantay nila, ug motupad sa paglingkod nila kon sila moabut.

Si Maria nakasabut sa bag-ong pahinumdom ni Elder Jeffrey R. Holland nga “ang imbitasyon tungod sa gugma alang sa uban ug alang sa Ginoong Jesukristo . . . dili isipon nga dili maayo ug negatibo.”¹⁰ Duna siyay lista sa mga tawo nga ilang giingon nga nasilo, ug nagpadayon siya sa pag-alagad ngadto kanila. Tungod kay nasayud sila nga siya nahigugma nila, siya makasulti nila, “Ayaw kasilo. Kataw-anan man na!”

Si Maria usa ka disipulo ni Jesukristo nga nagtuman sa pakigsaad. Bisan og wala siya maghupot sa priesthood sa iyang balay, gibati niya ang gahum sa Dios kada adlaw sa pagtuman sa iyang mga pakigsaad sa templo samtang siya nagpadayon diha sa dalan, naglahutay hangtud sa katapusan ug nagtabang sa uban sa pag-apil sa buhat sa kaluwasan.

Sa akong pagpaambit niini nga mga kasinatian, nakita ba ninyo ang inyong kaugalingon diha sa buhat sa kaluwasan? Paggahin og panahon makadiyot sa laing anak nga babaye sa Dios kinsa nagkinahanglang og pag-awhag nga mobalik sa dalan sa pakigsaad o kinsa nagkinahanglang og gamay nga tabang nga magpabilin. Pangutana sa inyong Amahan sa Langit mahitungod kaniya. Siya Iyang anak nga babaye. Nakaila Siya sa iyang pangalan. Nakaila usab Siya ninyo, ug Siya mosulti ninyo unsay iyang panginahanglan. Pagmapailubon ug padayon sa hugot nga pagtuo ug pag-ampo alang niya, ug buhata ang mga aghat nga inyong madawat. Samtang inyong buhaton kini nga mga pagdasig, ang Espiritu mopamatuod ang inyong halad madawat sa Ginoong.

“Si Sister Eliza R. Snow . . . mapasalamatong miila sa paningkamot

sa mga sister sa paglig-on sa usag usa. . . . Miingon siya kanila nga bisan ang Simbahan walay gihimong rekord sa matag donasyon nga ilang ihatag sa pagtabang sa mga nanganihanglan, ang Ginoong naghimo og hingpit nga rekord sa ilang makaluwasan nga buhat:

“ . . . Si President Joseph Smith miingon nga kini nga kapunongan giorganisar aron pagluwas sa mga kalag. Unsa man [ang atong gibuhay] aron makabalik kadtong mga nahisalaag?—sa pagpainit niadtong nabugnaw sa ebanghelyo?—Lain nga basahon gitipigan para sa inyong hugot nga pagtuo, inyong kamabination, inyong maayong mga buhat, ug [inyong] mga pulong. Lain nga rekord ang gitipigan. Walay nawala.”¹¹

Sa Basahon ni Mormon, si Ammon naghisgot sa dakong katarungan nga kita magmaya. Siya miingon: “Ug karon, ako mangutana, unsa ka dako nga mga panalangin siya [Dios] mitugyan ngari kanato? Makasulti ba kamo?”

Sa iyang kadasig, si Ammon wala maghulat sa tubag. Miingon siya, “Tan-awa, ako motubag alang kaninyo; . . . kini mao ang panalangin nga gitugyan ngari kanato, nga kita nahimo nga mga himan diha sa mga kamot sa Dios aron sa pagpahinabo niining dako nga buluhaton.”¹²

Kita anak nga mga babaye sa pakigsaad diha sa gingharian sa Ginoong, ug kita dunay oportunidad nga

mahimong mga instrumento sa Iyang mga kamot. Sa atong pag-apil sa buhat sa kaluwasan kada adlaw sa gagmay ug yano nga mga paagi—pagbantay, paglig-on, ug pagtudlo sa usag usa—makahimo kita sa pag-apil ni Ammon, kinsa mipahayag:

“Tan-awa ang akong hingpit nga kalipay napuno, oo, ang akong kasingkasing tugob sa hingpit nga kalipay, ug ako maglipay diha sa akong Dios.

“Oo, ako nasayud nga ako walay bili; ingon sa akong kusog ako mahuyang; busa ako dili manghambog sa akong kaugalingon, apan ako manghambog sa akong Dios, kay diha sa iyang kusog ako makahimo sa tanan nga mga butang.”¹³

Niini ako mopamatuod sa pangalan ni Jesukristo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Mosiah 18:8–10.
2. Doktrina ug mga Pakigsaad 20:77.
3. Moises 1:39.
4. Doktrina ug mga Pakigsaad 25:1.
5. 2 Nephi 31:18.
6. 2 Nephi 31:20.
7. Russell M. Nelson, “Mga Pakigsaad,” *Liahona*, Nob. 2011, 88.
8. Lucas 22:32.
9. Thomas S. Monson, “Hugot nga Pagtuo sa Buhat sa Kaluwasan” (sibya sa tibuok kalibutan nga pagbansay sa pagpangulo, Hunyo 23, 2013), [lds.org/broadcasts](https://www.lds.org/broadcasts).
10. Jeffrey R. Holland, “Atong Responsibilidad sa Pag-imbitar” (pakigpulong nga gihatag sa usa ka espesyal nga sibya, Hunyo 23, 2013), [lds.org/broadcasts](https://www.lds.org/broadcasts).
11. *Anak nga mga Babaye sa Akong Gingharian: Ang Kasaysayan ug Buhat sa Relief Society* (2011), 99.
12. Alma 26:2–3.
13. Alma 26:11–12.

Ni Linda S. Reeves

Ikaduhang Magtatambag sa Kinatibuk-ang Kapangulohan sa Relief Society

Kuhaa ang mga Panalangin sa Inyong mga Pakigsaad

Sa atong pagbag-o ug pagtahud sa atong mga pakigsaad, ang atong mga alantuson mogaan, ug makapadayon kita nga mahimong putli ug malig-on.

Mga sister, pagkanindot nga makig-uban ninyo. Bag-o kong nakahimamat og usa ka babaye nga nangandam nga mabunyagan. Niining maong Dominggo miabut siya sa simbahan nga naglakaw og duha ka milya (3 km) sa lapukon kaayo nga dalan. Miadto dayon siya sa restroom (cr), gihubo ang iyang lapukon nga sinina, nanghugas, ug misul-ob sa limpyo nga sinina nga pang-Dominggo. Sa miting sa Relief Society iyang gisaysay ang iyang pagkakabig. Natandog ko sa iyang dakong tinguha nga malimpyohan ug maputli pinaagi sa paghinulsol ug sa maulaong sakripisyo sa Manluluwas ug sa iyang kaandam nga hunungon ang iyang “karaang kinabuhi” aron mohimo og sagradong mga pakigsaad sa atong Amahan sa Langit. Buwag siya sa iyang boyfriend, naningkamot sa pagbuntog sa pagkaadik aron makasunod sa Pulong sa Kaalam, miundang sa iyang trabaho sa Dominggo, ug nawala ang panaghigalaay sa mga minahal

sa dihang iyang gipahibalo ang iyang mga plano nga magpabunyag. Determinado kaayo siya sa pagbiya sa iyang tanang mga sala aron siya malimpyohan ug mobati sa gugma sa Manluluwas. Nadasig ako nianang buntaga sa iyang tinguha nga mahimong limpyo sa pisikal ug espiritwal.

Nasayud kami nga daghan kaninyo ang mihimo og susama nga mga

sakripisyo sa dihang inyong gibati ang saksi sa Espiritu Santo ug nagtinguha nga maghinulsol, magpabunyag, ug mamahimong limpyo. Tingali walay laing panahon nga atong mabati ang balaang gugma sa Manluluwas sa sama nga kabuhong nga atong bation sa higayon nga kita maghinulsol ug mobati sa Iyang mahigugmaong mga bukton nga naggakos ug nagsiguro kanato sa Iyang gugma ug pagdawat.

Pipila ka Dominggo ang milabay samtang naminaw ko sa pag-ampo sa sakrament, natandog ko sa paagi sa paglitok sa priest sa matag pulong uban ang tumang pagbati. Wala madugay akong gitawagan kadto nga priest aron magpasalamat niya sa pagtabang sa paghimo sa sakrament nga espirituhanong kasinatian alang namo ug sa kongregasyon. Wala siya sa ilang balay, apan ang iyang inahan mitubag, “Oh, malipay siya nga mitawag ka!

Mao kini ang iyang unang higayon sa paghatag sa pag-ampo sa sakrament, ug kami nangandam na niini, naghisgot sa kaimportante sa sakrament ug sa pagbag-o sa atong mga pakigsaad sa bunyag uban sa Manluluwas sa takus nga paagi.” Gimahal kaayo nako kining maong inahan sa pagtudlo sa iyang anak mahitungod sa gahum sa mga pakigsaad sa bunyag ug unsaon pagtabang ang mga miyembro sa ward nga mobati niana nga gahum.

Laing inahan nga akong nailhan nag-inusarang naglingkod sa simbahan sulod sa pipila na ka tuig uban sa iyang upat ka gagmayng mga anak. Panagsa ra makapamalandong sa Manluluwas panahon sa sakrament, nagplano siya. Karon naningkamot siya sa paggahin og panahon kada Sabado sa pagtribyu sa iyang semana ug paghunahuna sa iyang mga pakigsaad ug unsay angay niyang hinulsulan. “Dayon,” miingon siya, “bisan unsa pa nga matang sa kasinatian nga akong masinati sa akong mga anak sa Dominggo, andam ako nga moambit sa sakrament, mobag-o sa akong mga pakigsaad, ug mobati sa makalimpyo nga gahum sa Pag-ula.”

Ngano nga ang Manluluwas mihtag man og tumang importansya sa sakrament, minahal nga mga sister?

Unsay nakaimportante niining sene-
mana nga pagbag-o sa atong mga
pakigsaad sa bunyag sa atong kina-
buhi? Gidawat ba nato ang abilidad sa
Manluluwas sa paglimpyo kanato sa
hingpit matag semana kon kita takus
ug mapalandungon nga moambit
sa sakrament? Si Presidente Boyd K.
Packer mipamatuod, “Mao kana ang
saad sa ebanghelyo ni Jesukristo ug sa
Pag-ula: . . . nga sa katapusan sa [atong
mga kinabuhi, kita] makasulod sa tabil
tungod kay naghinulsol sa [atong] mga
sala ug nalimpyuhan pinaagi sa dugo
ni Kristo.”¹

Ang among kapangulohan mobati
og dakong kalipay kon ang atong mga
sister ug ang ilang mga pamilya mo-
himo ug motuman sa mga pakigsaad,
apan sakitan kami niadtong nakasi-
nati og dakong kalisdanan sa inyong
kinabuhi tungod sa pagsupak sa mga
pakigsaad sa inyong mga minahal. Si
propeta Jacob, igsoon ni Nephi gisugo
sa Ginoo sa pagpamulong ngadto sa
iyang kaigsoonan mahitungod sa ma-
tarung nga mga babaye ug mga bata sa
iyang panahon. Mopamatuod ko nga
ang iyang mga pulong gipreserbar ilabi
na alang sa atong panahon. Namulong
siya kanato ingon og ang Manluluwas
Mismo ang namulong. Si Jacob “gibug-
atan uban sa dako nga tinguha . . .
kabalaka” samtang siya nagpamatuod
ngadto sa mga bana ug mga amahan:

“Kini nakapaguol kanako nga ako
kinahanglan gayud nga mogamit og

tuman nga kaisug sa pagpamulong . . .
sa atubangan sa inyong mga asawa
ug sa inyong mga anak, nga kadagha-
nan kansang mga pagbati hilabihan
kalumo ug kaputli ug kahuyang. . . .

“. . . Ang mga bakho sa ilang
mga kasingkasing misaka ngadto sa
Dios. . . . Daghan nga mga kasingka-
sing namatay, natusok sa lawom nga
mga samad.”²

Sa mga babaye ug mga bata nga
nagtuman sa pakigsaad sa iyang pa-
nahon ug sa atong panahon, misaad
si Jacob:

“Tan-aw ngadto sa Dios uban ang
kalig-on sa hunahuna, ug pag-ampo
ngadto kaniya uban sa hilabihan ka
hugot nga pagtuo, ug siya mohupay
kaninyo sa inyong mga kasakit. . . .

“. . . Ipataas ang inyong mga ulo
ug dawata ang makapahimuot nga
pulong sa Dios, ug pagbusog sa iyang
gugma.”³

Mga sister, mopamatuod ko sa
kalig-on ug gahum sa pag-ampo sam-
tang atong ibu-bu ang atong kasing-
kasing ngadto sa atong Langitnong
Amahan, ug sa mga tubag nga nada-
wat samtang kita “magbusog diha” sa
mga kasulatan ug mga pulong sa buhi
nga mga propeta.

Hapit tulo ka tuig na ang nakalabay
usa ka grabe nga sunog ang miigo sa
sulod sa minahal, makasaysayanong
tabernakulo sa Provo, Utah. Ang
kadaot ingon og grabe nga trahedya
sa komunidad ug sa mga miyembro

sa Simbahan. Daghan ang natingala,
“Nganong mitugot ang Ginoo nga
mahitabo kini? Sa pagkatinuod maka-
pugong Siya sa sunog o makahunong
nga maguba kini.”

Paglabay sa napulo ka bulan, atol sa
kinatibuk-ang komperensya sa Oktubre
2011, madungog ang pagkasurpresa sa
dihang si Presidente Thomas S. Monson
mipahibalo nga ang hapit maguba
nga tabernakulo himoon nga balaang
templo—usa ka balay sa Ginoo! Sa kalit
atong nakita unsay nahibaloan kanu-
nay sa Ginoo! Dili Siya ang hinungdan
sa sunog, apan mitugot Siya nga ang
kalayo mosunog sa sulod nga bahin
niini. Iyang nakita ang tabernakulo nga
nindot nga templo—permanente nga
balay sa paghimo og sagrado, mahang-
tulong mga pakigsaad.⁴

Minahal kong mga sister, ang
Ginoo mitugot nga kita pagasulayan,
usahay hangtud sa atong kinadak-an
nga kapasidad. Atong nakita ang mga
kinabuhi sa mga minahal—ug tingali
ang atua—nga naguba ug naghuna-
huna ngano nga ang usa ka mahi-
gugmaon ug mabinationg Langitnong
Amahan motugot nga mahitabo ang
maong mga butang. Apan dili Siya
mobiya kanato nga maugdaw; nagba-
rug Siya nga bukas ang mga bukton,
madasigong nagdapit nato sa pagduol
ngadto Kaniya. Iyang gitukod ang
atong mga kinabuhi ngadto sa maa-
nindot nga mga templo diin ang Iyang
Espiritu makapuyo sa kahangturan.

nga mga sister, ug kuhaa ang inyong mga panalangin!

Gusto kong maghisgut sa laing paagi nga makahatag nato og pagsalig ug hugot nga pagtuo. Kita usahay, isip mga babaye, dunay kalagmitan nga mahimong kritikal sa atong mga kaulanginon. Niining mga panahona kinahanglang pangitaon nato ang Espiritu ug mangutana, “Mao ba kini ang gusto sa Ginoo nga akong hunahunaon, o si Satanas naningkamot ba sa pagbuntog nako?” Hinumdumi ang kinaiya sa atong Langitnong Amahan, kansang gugma hingpit ug walay katapusan.⁶ Gusto siya nga molig-on kanato, dili mopakyas nato.

Isip mga miyembro sa Simbahan, kita usahay mobati nga kinahanglan kita nga mahimong kabahin sa usa ka “hingpit nga pamilya nga LDS” aron dawaton sa Ginoo. Sa kasagaran kita mobati nga “ubos ra” o dili angay sa gingharian kon kita mobati nga dili haum niana nga talan-awon. Minahal nga mga sister, kon nasulti ug nahimo na ang tanan, unsay importante sa atong Langitnong Amahan mao kon giunsa nato pagtuman ang atong mga pakigsaad ug giunsa nato sa pagpaningkamot sa pagsunod sa ehemplo sa Manluluwas, nga si Jesukristo.

Mopamatuod ko nga si Jesukristo mao ang atong Manluluwas ug Manunubos. Tungod sa Iyang maulaong sakripisyo, kita malimpyohan kada semana kon takus kitang moambit sa Iyang sakrament. Sa atong pagbag-o ug pagtahud sa atong mga pakigsaad, ang atong mga alantuson mogaan, ug makapadayon kita nga mahimong putli ug malig-on aron nga sa katapusan sa atong mga kinabuhi, maihap kita nga takus sa pagdawat sa kahimayaan ug kinabuhing dayon. Mopamatuod ako niining mga butanga sa pangalan sa atong pinalanggang Manluluwas, si Jesukristo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Boyd K. Packer, “Ang Pag-ula,” *Liahona*, Nob. 2012, 77.
2. Jacob 2:3, 7, 35.
3. Jacob 3:1–2.
4. Tan-awa sa Mosiah 23:21–22.
5. Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 82:10.
6. Tan-awa sa Russell M. Nelson, “Balaanong Gugma,” *Liahona*, Feb. 2003, 12–17.

Sa Doktrina ug mga Pakigsaad 58:3–4, ang Ginoo nagsulti kanato:

“Kamo dili makakita uban sa inyong kinaiyanhon nga mga mata, alang karon nga panahon, sa paagi sa inyong Dios mahitungod niadto nga mga butang nga moabut sa umaabut, ug ang himaya nga mosunod human sa daghan nga kalisdanan.

“Kay human sa daghan nga kalisdanan moabut ang mga panalangin. Busa ang adlaw moabut nga kamo pagakoronahan uban sa daghan nga himaya.”

Mga sister, ako mopamatuod nga ang Ginoo adunay plano sa atong matag kinabuhi. Walay bisan unsa nga panghitabo nga makasurprisa Kaniya. Nasayud Siya sa tanan ug mahigugmaon sa tanan. Andam Siyang motabang nato, mohupay nato, ug motambal sa atong kasakit kon kita mosalig sa gahum sa Pag-ula ug motahud sa atong mga pakigsaad. Ang mga pagsulay ug kalisdanan nga atong masinati tingali mao ang butang nga mogiya nato sa pagduol ngadto Kaniya ug pagtuman sa atong mga pakigsaad aron nga kita makabalik

sa Iyang presensya ug makadawat sa tanan nga iya sa Amahan.

Niining miaging tuig ako nagkinahanglan ug gusto nga mobati sa gugma sa Ginoo sa hilabihan, sa pagdawat og personal nga pagpadayag, nga mas makasabut sa akong mga pakigsaad sa templo, ug sa pagpagaan sa akong mga alantuson. Samtang ako nag-ampo alang niini nga mga panalangin, akong gibati ang Espiritu nga naggiya nako sa pag-adto sa templo ug sa pagpaminaw pag-ayo sa matag pulong sa mga panalangin nga gisulti diha kanako. Mopamatuod ko nga samtang ako naminaw pag-ayo ug naningkamot sa paggamit sa akong hugot nga pagtuo, ang Ginoo nagmaloloyon kanako ug mitabang nako nga mogaan ang akong mga alantuson. Mitabang Siya kanako nga mobati og tumang kalinaw mahitungod sa mga pag-ampo nga wala pa matubag. Mapugos nato ang Ginoo sa pagtuman sa Iyang mga saad kon kita motuman sa atong mga pakigsaad ug mogamit sa atong hugot nga pagtuo.⁵ Adto sa templo, minahal

Ni Presidente Thomas S. Monson

Wala Kita Mag-inusara

Usa ka adlaw kamo molingi ug motan-aw sa inyong kalisdanan, ug inyong mahibaloan nga Siya anaa kanunay uban kaninyo.

Akong minahal nga mga sister, ang espiritu nga atong gibati karong gabhiuna usa ka pamatuod sa inyong kalig-on, debosyon ug kaayo. Sama sa gisulti sa Magtutudlo: “Kamo mao ang asin alang sa yuta. . . . Kamo mao ang kahayag alang sa kalibutan.”¹

Samtang namalandong sa akong oportunidad nga mamulong kaninyo, akong nahinumduman ang gugma sa akong minahal nga asawa, si Frances, alang sa Relief Society. Sa buhi pa siya nakaserbisyo siya og daghang katungdanan diha sa Relief Society. Dihang siya ug ako 31 anyos pa lang, gitawag ako isip presidente sa Canadian Mission. Sa tulo ka tuig niana nga assignment, si Frances ang midumala sa tibuok nga Relief Society nianang dakong lugar, nga naglangkob sa mga probinsya sa Ontario ug Quebec. Duna siyay nahimong suod nga mga higala tungod niana nga assignment, ingon man tungod sa mga calling nga iyang gidawat sa Relief Society sa among ward. Usa siya ka matinud-anong anak nga babaye sa atong Langitnong Amahan, akong pinangga nga kauban, ug pinakamahal nga higala. Dili matukib sa pulong ang akong kamingaw niya.

Gimahal usab nako ang Relief

Society. Ako mopamatuod ninyo nga kini giorganisar pinaagi sa inspirasyon ug importante kini nga bahin sa Simbahan sa Ginoo dinhi sa yuta. Dili maihap ang tanang kaayo nga nagagikan niini nga organisasyon ug ang tanang kinabuhi nga napanalanginan tungod niini.

Ang Relief Society gilangkuban sa nagkalainlaing mga babaye. Adunay mga dili pa minyo—tingali nag-eskwela, tingali nagtrabaho—apan nag-establisar og maayo ug nindot nga kinabuhi. Pipila ninyo busy nga mga inahan sa nagtubo nga mga anak. Ug ang pipila ninyo nawad-an sa inyong mga bana tungod sa diborsyo o kama-tayon ug nanlimbasug sa pagpadako sa inyong mga anak nga walay tabang sa usa ka bana o amahan. Pipila ninyo dagko na og mga anak apan inyong nasayran nga nagkinahanglan pa gihapon sila sa inyong tabang. Daghan ninyo dunay tigulang na nga mga ginikanan nga nagkinahanglan sa pagpangga nga kamo lang ang makahatag.

Bisan asa pa man kita sa kinabuhi, dunay panahon nga kitang tanan dunay mga hagit ug panlimbasug. Bisan managlahi ang matag usa, kitang tanan aduna niini.

Daghan sa mga hagit nga atong giatubang anaa tungod kay kita nagpuyo

niining mortal nga kalibutan, gipuy-an sa tanang matang sa mga tawo. Usahay mangutana kita, “Unsaon nako sa pagpabilin nga lig-ong mag-focus diha sa celestial samtang nagpuyo niining telestial nga kalibutan?”

Dunay mga panahon nga kamo makasinati og mga pagsulay ug panlimbasug. Tingali dunay mga panahon nga mobati kamo nga nahimulag—gani napalayo—gikan sa Tighatag sa matag maayo nga gasa. Nabalaka kamo nga kamo nag-inusara. Ang kahadlok mopuli sa pagtuo.

Kon nakita ninyo ang inyong kaugalingon niana nga kahimtang, ako mohangyo ninyo sa pag-ampo. Ganahan ko sa mga pulong ni Presidente Ezra Taft Benson bahin sa pag-ampo: Miingon siya:

“Sa tibuok nakong kinabuhi ang tambag nga mosalig sa pag-ampo ang labing bililhon kay sa ubang tambag nga akong . . . nadawat. Nahimo kining kabahin nako—ang angkla, tinubdan sa kalig-on, ug tinubdan sa akong kahibalo sa balaan nga mga butang. . . .

. . . Bisan kon ang mga dimalas moabut, diha sa pag-ampo atong makaplagan ang kahupayan, kay ang Dios mamulong og kalinaw sa atong kalag. Kana nga kalinaw, kanaanang kalma nga pagbati, ang labing mahinungdanong panalangin sa kinabuhi.”²

Si Apostol Pablo miawhag:

“Ipahibalo ninyo sa Dios ang inyong mga hangyo.

“Ug ang kalinaw sa Dios, nga lapaw sa tanang pagpanabut, magabantay sa inyong mga kasingkasing ug sa inyong mga hunahuna diha kang Kristo Jesus.”³

Pagkamahimayaon nga saad! Ang kalinaw mao ang atong gipangita, ang atong gitinguha.

Wala kita gibutang dinhi sa yuta aron mag-inusara. Pagkanindot nga tinubdan sa gahum, kalig-on, ug kahupayan alang sa matag usa nato. Siya nga mas nakaila nato kay sa atong kaugalingon, Siya nga mas nakakita ug nasayud sa katapusan gikan sa sinugdanan, mipaniguro nato nga anaa Siya kanunay aron motabang

alang nako. Dili gyud ko mapul-an sa pagbasa niini. Madasig ko sa espirituhanon sa higayon nga mosiksik ko sa kasulatan. Kining balaang pulong sa kamatuoran ug gugma ang naggiya sa akong kinabuhi ug nagtudlo sa dalan sa mahangturong kahingpitan.

Kon kita magbasa ug mamalandong sa kasulatan, masinati nato ang paghunghong sa Espiritu sa atong kalag. Makaplagaan nato ang mga tubag sa atong mga pangutana. Masayran nato ang bahin sa mga panalangin nga moabut pinaagi sa pagsunod sa mga sugo sa Dios. Makabaton kita og tinuod nga pagpamatuod sa atong Langitnong Amahan ug sa atong Manluluwas, si Jesukristo, ug sa Ilang gugma kanato. Kon ang pagbasa sa kasulatan ubanan sa atong pag-ampo, kita masayud uban sa kasiguroan nga ang ebanghelyo ni Jesukristo tinuod.

Miingon si Presidente Gordon B. Hinckley, “Ang Ginoo mipanalangin sa matag usa nato nga magpakabusog sa iyang balaang [mga pulong] ug mokuha gikan [niini] kanang kalig-on, kanang kalinaw, ug kanang kahibalo ‘nga lapaw sa tanang pagpanabut.’ (Mga Taga-Filipos 4:7).”¹⁰

Kon kita mahinumdom sa pag-ampo ug mogahin og panahon sa pagbasa sa kasulatan, ang atong kinabuhi mas mapanalanginan ug ang atong palas-anon mas mogaan.

Mahimo bang akong ipakigbahin ninyo ang istorya kon giunsa pagtubag sa atong Langitnong Amahan ang pag-ampo ug pangamuyo sa usa ka babaye ug mihatag kaniya og kalinaw ug kahupayan nga gitinguha niya pag-ayo?

Ang kalisdanan ni Tiffany nagsugod sa miaging tuig dihang siya dunay mga bisita sa iyang balay alang sa Thanksgiving ug dayon sa Pasko. Ang iyang bana anaa sa medical school ug karon anaa na sa ikaduhang tuig sa iyang pagbansay diha sa ospital. Tungod sa taas nga oras sa pagtrabaho nga gikinahanglan sa iyang bana, dili siya makatabang niya bisan gustohon nilang duha, ug busa tanang buluhaton niining holiday season, dugang sa pag-atiman sa ilang upat ka anak, responsibilidad ni Tiffany. Nasagmuyo siya, ug dayon iyang nasayran nga usa

kon mangayo lang kita og tabang. Kita gisaaran: “Pag-ampo sa kanunay, ug pagmatuohon, ug ang tanan nga mga butang maghiusa sa paglihok alang sa inyong kaayohan.”⁴

Kon mag-ampo kita sa Dios, atong hinumduman ang mga pulong nga gitudlo sa Manluluwas. Dihang nag-atubang siya og hilabihan nga kasakit didto sa Getsemani ug sa krus, nag-ampo Siya sa Amahan, “Dili ang akong pagbuot maoy matuman, kondili ang imo.”⁵ Lisud man usahay, kita usab, mosalig sa atong Langitnong Amahan nga labing nasayud unsaon ug kanus-a ug sa unsang paagi ihatag ang tabang nga atong gitinguha.

Ganahan ko sa pulong sa magbabalak:

*Kon unsaon wala ko mahibalo,
Apan niini nasayud ko, ang Dios
motubag sa pag-ampo.
Nasayud ko nga Siya nag-ingon,
Nga ang pag-ampo kanunayng
paminawon,
Ug tubagon, unya o diha-diha dayon.
Ug busa ako nag-ampo ug naghulat
nga malinawon.*

*Wala ko masayud kon ang akong
gitinguha
Moabut ba sama sa akong
gihunahuna;
Apan isalig ko Kaniya ang akong
pag-ampo,
Kinsa mas maalamon kay kanako,
Siguradong Iyang ihatag ang akong
gihangyo,
O mohatag og tubag nga mas maka-
ayo kanako.”⁶*

Siyempre, ang pag-ampo dili lang para sa panahon nga may problema. Kanunay kitang giingnan diha sa kasulatan nga “mag-ampo kanunay”⁷ ug mag-ampo diha sa atong kasingkasing.⁸ Ang mga pulong sa paborito ug pamilyar nga himno nangutana nga maoy atong ipangutana sa atong kaugalingon kada adlaw: “Naghunahuna ka ba sa pag-ampo?”⁹

Dugang sa pag-ampo aron matabangan kita nga makalahutay sa atong lisud nga kalibutan mao ang pagtuon sa kasulatan. Ang pulong sa kamatuoran ug pagdasig nga makita diha sa atong upat ka sumbanan nga kasulatan bililhon nga mga butang

sa iyang minahal na-diagnose nga may kanser. Ang kakapoy ug kabalaka nakapabug-at niya og maayo, miabut siya sa punto nga nawad-an og paglaum ug nagkadepresyon. Nangayo siya og medikal nga tabang, apan walay kausaban. Nawad-an siya og gana nga mokaon, ug mius-us iyang timbang, nga dili maayo sa iyang gamayng lawas. Nangita siya og kalinaw diha sa kasulatan ug nag-ampo nga luwason gikan sa kangitngit nga mibuntog niya. Dihang morag walay kalinaw o tabang nga miabut, mibati siya nga gipasagdan sa Dios. Ang iyang pamilya ug mga higala nag-ampo alang niya ug naningkamot sa pagtabang niya. Gidad-an nila siya sa iyang paboritong mga pagkaon sa paningkamot nga mahimsog siya, apan mokaon lang siya og gamay ug dili tiwason.

Usa ka adlaw, usa ka higala misulay sa pagdani niya sa mga pagkaon nga ganahan kaayo niya apan wala mosalir. Dihang walay nahitabo, ang higala miingon, “Morag dunay *usa ka butang* nga ganahan ka.”

Naghunahuna si Tiffany sa makadiyot ug miingon, “Ang butang lang nga akong mahunahunaan nga morag nindot mao ang homemade nga pan.”

Apan walay homemade nga pan.

Pagkasunod hapon ang doorbell nilang Tiffany mibagting. Ang iyang bana anaa sa balay ug maoy miabli. Pagbalik niya, nagbitbit siya og homemade nga pan. Si Tiffany nahingangha dihang gisultihan siya sa iyang bana nga gikan kini ni Sherrie, nga dili kaayo nila suod. Higala siya sa igsoon ni Tiffany nga si Nicole, nga nagpuyo sa Denver, Colorado. Si Sherrie gipailaila ngadto ni Tiffany ug sa iyang bana pipila ka bulan ang milabay dihang si Nicole ug ang iyang pamilya miistar sa ilang Tiffany alang sa Thanksgiving. Si Sherrie, nga nagpuyo sa Omaha, midto sa balay ni Tiffany aron mobisita ni Nicole.

Karon, mga bulan na ang milabay, nagbitbit sa lami nga pan, gitawagan ni Tiffany ang iyang igsoon nga si Nicole aron pasalamat siya sa iyang pagsugo ni Sherrie. Apan, iyang nasayran nga si Nicole wala mosugo sa pagbisita ug wala masayud bahin niini.

Nahibaloan ang istorya dihang gisusi ni Nicole ang iyang higala nga si Sherrie kon unsay nakapaaghat niya nga magdala nianang pan. Ang iyang nasayran nakapadasig kaniya, kang Tiffany, kang Sherrie—ug nakapadasig kini nako.

Nianang buntaga sa pagdala sa pan, si Sherrie naaghat sa paghimo og duha ka loaf nga pan imbis usa ra ang iyang giplano nga himoon. Miingon siya nga nadasig siya nga dad-on ang ikaduhang loaf sa iyang sakyanan nianang adlaw, bisan og wala siya masayud kon ngano. Human sa paniudto sa balay sa usa ka higala, ang iyang usa ka tuig nga anak nga babaye mihilak ug kinahanglang iuli sa balay aron pakatulgon. Nagduhaduha si Sherrie dihang gibati niya nga kinahanglang niyang ihatag ang usa ka loaf sa pan ngadto sa igsoon ni Nicole nga si Tiffany, nga nagpuyo 30 minutos ang gilay-on sa pikas bahin sa lungsod ug dili kaayo niya suod. Gisulayan niya nga ibaliwala ang iyang hunahuna, gustong iuli sa balay ang iyang gikapoy nga anak ug mibati og kaulaw nga mohatag og pan sa tawo nga dili niya kaila. Apan, ang pagbati nga moadto sa balay ni Tiffany

kusog kaayo, busa gisunod niya ang pag-aghat.

Dihang miabut siya, ang bana ni Tiffany ang miabli sa pultahan. Si Sherrie mipahinumdom niya nga higala siya ni Nicole nga nakaila nila og kadiyot sa Thanksgiving, gitunol niya ang pan, ug mibiya.

Ug mao nga nahitabo nga gipadala sa Ginoo ang usa ka estranghero sa pagdala dili lang sa ganahan nga homemade nga pan kondili sa klaro usab nga mensahe sa gugma ngadto ni Tiffany. Unsa ang nahitabo niya dili mapasabut sa laing paagi. Nagkinahanglang siya diha-diha dayon nga mobati nga wala siya mag-inusara—nga ang Dios nakaila niya ug wala siya pasagdi. Kana nga pan—ang butang nga iyang ganahan—gihatud kaniya sa usa ka tawo nga dili kaayo niya suod, nga wala masayud sa iyang panginahanglang, apan naminaw sa pag-aghat sa Espiritu ug misunod niana nga pag-aghat. Klaro kining timailhan kang Tiffany nga ang iyang panginahanglang ug nahigugma niya mao nga gipadad-an siya og tabang. Gitubag Niya ang iyang pangamuyo alang sa kahupayan.

Minahal kong mga sister, ang inyong Langitnong Amahan nahigugma kaninyo—matag usa ninyo. Kana nga gugma dili gayud mausab. Dili kini maimpluwensyahan sa inyong panagway, mga kabtangan, o kantidad sa kwarta nga anaa sa inyong bank account. Dili kini mausab sa inyong mga talento ug mga abilidad. Anaa ra kini. Anaa kini alang kaninyo kon kamo naguol o malipayon, nawad-an sa paglaum o malaumon. Ang gugma sa Dios anaa alang kaninyo dili ig-sapayan kon mobati man kamo nga angayan o dili sa gugma. Anaa ra kini kanunay.

Kon kita nagtinguha sa atong Langitnong Amahan pinaagi sa tinuod, sinsero nga pag-ampo ug makugihon, maunungon nga pagtuon sa kasulatan, ang atong pagpamatuod molig-on. Atong mahibaloan ang gugma sa Dios alang nato. Atong masabtan nga wala gayud kita mag-inusara. Ako mosaad nga usa ka adlaw kamo molingi ug motan-aw sa inyong kalisdanan, ug inyong mahibaloan nga Siya anaa kanunay uban kaninyo. Nasayud ako nga tinuod kini sa pagtaliwan sa akong mahang-turong kapikas—si Frances Beverly Johnson Monson.

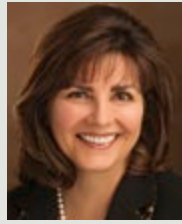
Akong ibilin kaninyo ang akong panalangin. Akong ibilin kaninyo ang akong pasalamat alang sa tanang maayo nga inyong gibuhad ug sa mga kinabuhi nga inyong gigiyahan. Nga kamo unta mapanalanginan sa matag maayong gasa mao ang akong pag-ampo sa pangalan sa atong Manlu-luwas ug Manunubos, nga mao si Jesukristo ang Ginoo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

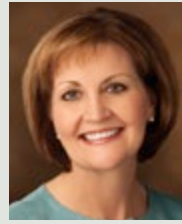
1. Mateo 5:13–14.
2. Ezra Taft Benson, “Pray Always,” *Tambuli*, Hunyo 1990, 4–5, 6.
3. Mga Taga-Filipos 4:6–7.
4. Doktrina ug mga Pakigsaad 90:24.
5. Lucas 22:42.
6. Eliza M. Hickok, “Prayer,” in James Gilchrist Lawson, ed., *The Best Loved Religious Poems* (1933), 160.
7. Lucas 21:36; tan-awa usab sa 2 Nephi 32:9; 3 Nephi 18:15; Doktrina ug mga Pakigsaad 10:5; 19:38; 20:33; 31:12; 61:39; 88:126; 93:49.
8. Tan-awa sa 3 Nephi 20:1.
9. “Did You Think to Pray?” *Hymns*, nu. 140.
10. Gordon B. Hinckley, “Feasting upon the Scriptures,” *Tambuli*, Hunyo 1986, 4.

Kinatibuk-ang mga Kapangulohan sa Auxiliary

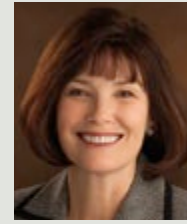
RELIEF SOCIETY

Carole M. Stephens
Unang Magtatambag

Linda K. Burton
Presidente

Linda S. Reeves
Ikaduhang Magtatambag

YOUNG WOMEN

Carol F. McConkie
Unang Magtatambag

Bonnie L. Oscarson
Presidente

Neill F. Marriott
Ikaduhang Magtatambag

PRIMARY

Jean A. Stevens
Unang Magtatambag

Rosemary M. Wixom
Presidente

Cheryl A. Esplin
Ikaduhang Magtatambag

YOUNG MEN

Larry M. Gibson
Unang Magtatambag

David L. Beck
Presidente

Randall L. Ridd
Ikaduhang Magtatambag

SUNDAY SCHOOL

David M. McConkie
Unang Magtatambag

Russell T. Osguthorpe
Presidente

Matthew O. Richardson
Ikaduhang Magtatambag

Indeks sa mga Istorya sa Komperensya

Ang mosunod lista sa pinili nga mga kasinatian gikan sa mga pakigpulong sa kinatibuk-ang komperensya nga magamit sa personal nga pagtuon, family home evening, ug ubang pagtudlo. Ang mga mamumulong gilista sa alpabetikal nga pagkahan-ay, ug ang numero nagpasabut sa unang pahina sa pakigpulong.

MAMUMULONG ISTORYA

Neil L. Andersen	(92) Usa ka matinud-anong inahan nga taga-Brazil, gidid-an sa iyang bana nga mosimba, apan gipasimba ang iyang ang mga anak.
M. Russell Ballard	(43) Usa ka pamilya nagtagamtam sa kalampusan sa misyonaryo nga buhat human nga kinasingkasing gituman ang hagit sa pagpadali sa plano sa kaluwasan.
David A. Bednar	(17) Ang pamilya ni Susan Bednar (sa dihang batan-on pa siya) napanalanginan sa pagsunod sa balaod sa kaputli.
Gérald Caussé	(49) Si Gérald Caussé ug ang iyang pamilya nakasinati og mas sayong pagpuyo sa bag-ong siyudad tungod sa mabinationong pagdawat sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw.
D. Todd Christofferson	(29) Si Anna Daines miapil sa boluntaryong grupo ug mitabang sa iyang komunidad aron mawala ang diskriminasyon batok sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw.
Quentin L. Cook	(88) Si Quentin L. Cook ug ubang mga abogado sa iyang trabahoan nakahukom sa paghimo sa trabahoan nga mahigalaon sa pamilya.
Edward Dube	(15) Sa dihang batan-on pa si Edward Dube ang iyang inahan miingon nga siya motan-aw sa unahan, dili sa likod, samtang sila nagtrabaho sa umahan.
Timothy J. Dyches	(37) Si Corrie ten Boom mipasaylo sa kanhi sundalo nga Nazi kinsa usa sa iyang gwardiya sa concentration camp.
Henry B. Eyring	(58) Si Henry B. Eyring sa dihang batan-on pa napanalangin samtang iyang giubanan ang iyang bishop sa pagbisita sa mga nanginahanglan. (69) Sila si Mildred ug Henry Eyring nagkahiusa sa ilang desisyon nga mobalik sa Utah, duol sa pamilya ni Mildred.
Randy D. Funk	(52) Human makadungog sa kasaysayan ni Joseph Smith sa pinulongan nga wala niya masabi, ang investigator sa India mihangyo nga magpabunyang.
Kevin S. Hamilton	(99) Usa ka pamilya nagsugod sa pagbiya sa Simbahan uban sa desisyon nga maglingaw-lingaw ma-Dominggo imbis motambong sa miting sa sakrament.
Jeffrey R. Holland	(40) Usa ka suster nakakaplag og katuyoan isip inahan human sa grabeng aksidente sa pagkahagsa sa eroplano.
Richard J. Maynes	(79) Ang apohan sa tuhod ni Richard J. Maynes giatake og grabe sa kasingkasing samtang nag-misyon.
Thomas S. Monson	(61) Usa ka matinud-anong home teacher napuno sa pasalamat sa dihang ang tawo nga iyang gibisitan sa daghang katuigan mibalik sa Simbahan. (85) Si Thomas S. Monson mihatag og panalangin sa priesthood sa tigulang nga brother nga dili na makakita o makadungog.
S. Gifford Nielsen	(33) Usa ka presidente sa stake malampusong mibutang og bronse sa gubaong sapatos sa misyonaryo.
Adrián Ochoa	(102) Ang sakop sa pamilya nila Adrián Ochoa ug iyang mga ig-agaw nagmaya sa dihang nakauli sila human sa grabeng unos.
Bonnie L. Oscarson	(76) Si Agnes Hoggan wala mosugot nga ang iyang 16-anyos nga anak nga babaye sagupon sa pamilya nga dili miyembro sa Simbahan.
Boyd K. Packer	(26) Si Boyd K. Packer gitambagan sa pag-awhag sa mga miyembro sa naglisud nga stake sa pagbasa sa kasulatan.
L. Tom Perry	(46) Sa dihang bata pa, si L. Tom Perry ug ubang mga bata sa Primary ganahan nga mag-hike sa paboritong canyon spot uban sa ilang magtutudlo.
Linda S. Reeves	(118) Usa ka babaye nga hapit nang bunyagan naglakaw og duha ka milya (3 km) nga lapukon aron mosimba.
Ulisses Soares	(9) Sila Moses Mahlungu ug uban pa sa South Africa naglingkod sa gawas sa simbahan ug maminaw sa mga tulumanon niini diha sa bintana.
Carole M. Stephens	(12) Ang matinud-anong mga suster sa Honduras nakadawat og mga panalangin sa priesthood gikan sa mga lider sa Simbahan. (115) Usa ka 10 anyos nga batang lalaki nagtuman sa iyang pakigsaad sa pagbangutan sa uban samtang iyang gihupay ang iyang biyuda nga apohan sa tuhod.
Dieter F. Uchtdorf	(21) Usa ka lalaki nagdamgo diin ang magtiayon nga Santos sa Ulahing mga Adlaw nagpasabut og mga oportunidad sa pagserbisyo sa Simbahan. (55) Si Dieter F. Uchtdorf natumba samtang nag-ski ug naglisud sa pagbarug hangtud nga gitabangan siya sa iyang apo nga lalaki.
Arnulfo Valenzuela	(35) Usa ka dili kaayo aktibo nga miyembro mibalik sa pagsimba human nabati ang Espiritu Santo samtang nagkanta og himno dungan sa iyang mga visiting teacher.
Terence M. Vinson	(104) Ang pag-ampo sa matinud-anong miyembro sa Simbahan sa Papua New Guinea natubag sa dihang mikalit og ulan aron mapawong ang sunog nga naghulga sa mga pananom sa balangay.

Gidaghanon sa mga Miyembro ug sa mga Misyonaryo Gipahibalo sa Kinatibuk-ang Komperensya

Ang mga miyembro sa Simbahan miabut og 15 ka milyon, pahibalo ni Presidente Thomas S. Monson sa pangbukas nga sesyon sa ika-183 nga Tunga sa Tuig nga Kinatibuk-ang Komperensya niadtong Oktubre 5, 2013. Gipahibalo usab niya nga tungod sa pagpaubos sa edad alang sa misyonaryo nga serbisyo niadtong Oktubre 2012, ang gidaghanon sa full-time nga mga misyonaryo nga nagserbisyo sa tibuok kalibutan mitubo—gikan sa 58,500 ngadto sa 80,333.

Ang Simbahan padayong naglambo ug nag-usab og mga kinabuhi sa nagkadaghang mga tawo matag tuig. “Mikatap na kini sa tibuok kalibutan samtang ang atong misyonaryo nga pwera nangita niadtong nangita sa kamatuoran.”

Iyang giawhag ang mga miyembro ug mga misyonaryo sa pagtambayayong sa pagpakigbahin sa ebanghelyo. “Karon ang panahon sa mga miyembro ug mga misyonaryo sa paghiusa, sa pag-uban og trabaho, sa paghago sa ubasan sa Ginoo sa pagdala og mga kalag ngadto Kaniya” miingon si Presidente Monson, nga nagserbisyo isip Apostol sulod sa 50 ka tuig.

Sa sesyon sa Sabado sa hapon, tulo ka mga miyembro sa Unang Korum sa

Seventy—sila si Elder John B. Dickson, Paul E. Koelliker, ug F. Michael Watson—gi-released nga madungganon ug gihimong nga emeritus, ug Elder Kent D. Watson sa Ikaduhang Korum sa Seventy gi-released usab nga madungganon. Dugang pa, si Julio A. Angulo, 45, sa Bogotá, Colombia; Peter F. Evans, 54, sa Siyudad sa Salt Lake, Utah, USA; ug Gennady N.

Podvodov, 47, sa Donetsk, Ukraine, gipaluyohan isip mga Area Seventy. Gipahibalo nga si César H. Hooker ug Craig T. Wright gi-released isip mga Area Seventy.

Milyon ang nanan-aw o naminaw sa tibuok kalibutan sa komperensya pinaagi sa telebisyon, Internet, radyo, ug mga sibya sa satellite. Sulod sa unang higayon, ang sesyon sa priesthood sa Sabado sa gabii gisibya sa telebisyon ug real time diha sa Internet. Labaw sa 100,000 ka mga tawo mitambong sa lima ka mga sesyon sa Conference Center sa Siyudad sa Salt Lake, Utah, niadtong Oktubre 5 ug 6. Ang komperensya anaa usab sa lain-laing mga media sa 95 ka pinulongan ug gisibya ngadto sa 197 ka mga nasud ug mga teritoryo.

Si Presidente Monson mitapos sa komperensya nga nag-awhag sa mga miyembro sa Simbahan sa pagpakita og dugang kamabination sa usag usa ug sa “paghimo sa buhat sa Ginoo.” ■

SI PRESIDENTE MONSON USA KA APOSTOL SULOD SA 50 KA TUIG

Ang Oktubre 2013 nga tunga sa tuig nga kinatibuk-ang komperensya nagtimaan sa ika-50 nga anibersaryo ni Presidente Thomas S. Monson sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles. Gipaluyohan siya isip Apostol niadtong Oktubre 4, 1963, sa edad nga 36. ■

Thomas S. Monson sa Tabernacle sa Temple Square niadtong 1963, mga sitwasyon sa wala pa siya mapaluyohi isip General Authority.

Mga Pahina sa Social Media Gihimo alang sa mga Lider sa Simbahan

Ni Eric Murdock

Mga Balita ug mga Kalihokan diha sa LDS.org

Ang Simbahan mihimo og opisyal nga mga pahina sa social media alang sa mga sakop sa Unang Kapangulohan ug sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles diha sa Facebook ug Google Plus. Kini nga mga pahina mao ang opisyal nga social media alang sa kada Brethren, kinsa ang modirekta sa mga pahina nga imentinar kini alang nila pinaagi sa Simbahan.

Ang opisyal nga Facebook ug Google Plus accounts makita pinaagi sa pagpangita sa facebook.com/lds ug plus.google.com. Aron makahibalo kon opisyal ba o dili ang social media site, pangitaa ang logo sa Simbahan.

Kadtong magsunod niini nga pahina makadawat og mga update

sa pangalagad sa kada Brethren. “Ang Simbahan mo-post og mga link sa mga pakigpulong, mga artikulo, mga video, ug ubang importante nga sulod gikan nila,” miingon si Dale Jones, usa ka mamumulong alang sa Simbahan.

Kini nga mga pahina makapasayon sa mga tawo sa pagpangita sa mga pulong sa buhing mga propeta, ug “ang pag-like” sa mga pahina makapakita sa sulod niini diha sa Facebook feed sa nag-like, diin makita ug mapaambit kini sa uban.

Ang paghimo sa opisyal nga mga pahina makatabang sa mga miyembro nga makahibalo unsa nga mga pahina ang gimentinar sa Simbahan ug makapanalipod sa mga indibidwal gikan sa pike nga mga pahina. ■

GILITRATOHAN NI NICOLAS CARRASCO, SA IMAYONG KABUBUTON SA CHURCH NEWS

Mga Balita sa Templo

Ground Broken alang sa Unang Templo sa Connecticut

Gisugdan ang konstruksyon sa unang templo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw didto sa Connecticut, USA, pagkahuman sa seremonya sa groundbreaking nga gipangulohan ni Presidente Thomas S. Monson sa Hartford niadtong Sabado, Agosto 17. Ang Hartford Connecticut Temple mao ang ikaduha sa New England (ang lain anaa sa Boston, Massachusetts) ug usa sa 170 LDS nga templo nga gigamit, gitukod pa, o giplano pa sa tibuok kalibutan.

Ikaduhang Templo sa Colorado

Niadtong Sabado, Agosto 24, si Elder Ronald A. Rasband sa Kapangulohan sa Seventy mipahigayon sa mga seremonya sa groundbreaking alang sa ikaduhang templo sa Colorado, USA, sa Fort Collins Colorado Temple. Ang laing templo anaa sa Denver, mga 59 ka milya (95 km) habagatan sa Fort Collins. ■

Mga Stake Giorganisar sa Rome ug Paris

Sila si Elder Dallin H. Oaks ug Elder M. Russell Ballard sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles miorganisar sa ikaduhang stake sa Rome, Italy, ug ang ikatulo nga stake sa Paris, France, atol sa pagbisita niadtong Septyembre 2013 nga naglakip usab sa mga miting sa Leeds ug Manchester, England, ug Madrid, Spain. Usa ka templo gitukod pa didto sa Rome, ug usa ang tukuron sa dili madugay sa Paris.

“Ang Simbahan buhi ug maayo ug kusog nga naglambo didto sa Europe,” miingon si Elder Oaks. Si Elder Ballard misulti sa mga miyembro sa Europe nga ang Simbahan kinahanglang “moila nga ang Ginoo nagpadalai sa Iyang buhat sa kaluwasan ug nga kitang tanan kinahanglang moapil.” ■

Mga Pagtulun-an alang sa Atong Panahon

Gikan sa Oktubre 2013 hangtud Marso 2014, ang mga leksyon sa ikaupat nga Dominggo sa Melchizedek Priesthood ug Relief Society kinahanglang andamon gikan sa usa o mas daghang pakigpulong nga gihatag niadtong kinatibuk-ang komperensya sa Oktubre 2013. Sa Abril 2014, ang pakigpulong mahimong pilion sa Oktubre 2013 o sa Abril 2014 nga komperensya. Ang mga presidente sa stake ug district mahimong mopili kon unsa nga mga pakigpulong ang angayng gamiton, o mahimo nilang ihatag ang responsibilidad ngadto sa mga bishop ug mga branch president.

Pagkat-on og dugang pinaagi sa pagribyu sa seksyon sa “Mga Pagtulun-an alang sa Atong Panahon” sa Mayo 2013 nga *Liahona* (lds.org/lishona). ■

Randall L. Ridd

*Bag-ong Ikaduhang
Magtatambag sa
Kinatibuk-ang
Kapangulohan sa
Young Men*

Isip anak sa usa ka builder, si Randall L. Ridd sayong nakat-on sa kaimportante sa pagbuhay dayon sa trabaho. Sa daghang mga okasyon, ang batan-ong Randall mokompleto sa buluhaton, nga makadungog lang sa iyang amahan nga si Leon Ridd, nga moingon, “Wala pa ka mahuman.”

Ang maong pagka-eksakto nakatanom og malungtarung impresyon diha niya kinsa nagserbisyo karon isip ikaduhang magtatambag sa kinatibuk-ang kapangulohan sa Young Men. Hangtud karon usahay makadungog siya sa bug-at apan mahigugmaong pulong sa iyang amahan samtang siya mohimo sa iyang mga katungdanan sa iyang trabaho, pamilya ug eklesiastikanhon: “Wala pa ka mahuman; buhata kinig sakto.”

Miingon si Brother Ridd nga batasan sa iyang pamilya sa pagtrabaho nahimong usa ka panalangin sa iyang kinabuhi. Mao usab ang mga mentor ug mga lider sa priesthood kinsa usahay mopahinumdom niya subay sa dalan sa ebanghelyo. Samtang daghan sa iyang mga klasmeyt gikan sa high school midawat sa tawag sa misyon sa edad nga 19, si Randall mipili sa pag-eskwela sa kolehiyo ug mipalista sa kasundalohan. Dayon gidawat niya ang trabaho isip usa ka X-ray teknisyan samtang nagpadayon sa iyang pagtuon sa University of Utah. Pipila ka maalamong mga tawo may igong kaisug nga misulti niya nga ang iyang dapit atua sa mission field. Iyang gisunod ang ilang direksyon ug mipadala sa iyang aplikasyon sa pagserbisyo. Sa wala madugay nagpakigbahin na siya sa ebanghelyo didto sa Mexico North Mission. “Dili nako mahunahuna unsang matanga sa kinabuhi ang akong maangkon kon wala pa ko makaserbisyo og misyon,” miingon siya.

Mipauli siya, mipadayon sa iyang edukasyon, ug naminyo ni Tamina Roark sa Salt Lake Temple niadtong 1975. Ang mga Ridds adunay upat ka anak samtang si Brother Ridd nagpalambo sa iyang propesyonal nga trabaho isip commercial real state ug ubang mga kalihokan sa negosyo.

Ang iyang gugma alang sa misyonaryo nga buhat nagpabilin. Nagdumala siya sa Ecuador Guayaquil North Mission gikan sa 2005 hangtud 2008 ug usab nakasaksi sa kausaban sa kinabuhi sa batan-ong lalaki ug babaye sa full-time nga misyon.

Si Brother Ridd nagserbisyo isip sakop sa Young Men general board sa dihang gitawag siya ngadto sa kinatibuk-ang kapangulohan sa Young Men niadtong Mayo 2013. ■

© MICHAEL T. MALM, SA MAAYONG KABUBUT-ON SA ILLUME GALLERY OF FINE ART, DILI MAHIMONG PAKOPYAHAN

Malinawon nga Kasingkasing, ni Michael T. Malm

“Ug ang Espiritu naghatag og kahayag ngadto sa matag lalaki [ug sa babaye] nga mianhi nganhi sa kalibutan; ug ang Espiritu naglamdag sa matag lalaki [ug babaye] pinaagi sa kalibutan, nga nagpatalinghug ngadto sa tingog sa Espiritu.” (D&P 84:46).

“Hinaut maningkamot kita sa pagpaduol sa atong Langitnong Amahan.” Miingon si Presidente Thomas S. Monson atol sa sesyon sa Dominggo sa buntag sa ika-183 nga Tunga sa Tuig nga Kinatibuk-ang Komperensya sa Simbahan. “Sa paghimo niini, kita kinahanglang mag-ampo ngadto Kaniya ug maminaw Kaniya matag adlaw. Kita nagkinahanglan gayud niya matag takna, kon takna man kini sa kalipay o sa kasakit. Hinaut hinumduman nato ang Iyang saad: ‘Ikaw Dili Ko Kawangon, Ni Biyaan Ko Ikaw.’”

ANG SIMBAHAN NI
JESUKRISTO
SA MGA SANTOS
SA ULAHING MGA ADLAW

CEBUANO

4

021079185318

8

10791 Nov 13